

Caroli Linnaei ... Flora Lapponica exhibens plantas per Lapponiam crescentes, secundum systema sexuale collectas in itinere impensis Soc. Reg. Litter. et Scient. Sveciae A. CDDCCXXXII instituto. Additis synonymis, & locis natalibus omnium, descriptionibus & figuris rariorum, virbus medicatis & oeconomicis plurimarum / [Carl von Linné].

Contributors

Linné, Carl von, 1707-1778.

Publication/Creation

Amstelaedami : Apud S. Schouten, 1737.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/xgcydkyj>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

62773/B

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF LONDON

Accession Number

Press Mark

LINNAEUS, C.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30539973>

M. Weyman del.

A. van der Laan fecit.

VIRO NOBILISSIMO ET CONSULTISSIMO
D: GEORGIO CLIFFORTIO J. V. D.

EDON MEDIC
HOA LFI

CAROLI LINNÆI

Doct. Med. & Acad. Imp. Nat. Cur. Soc.

L O R A
LAPPONICA

Exhibens

P L A N T A S

Per

LAPPONIAM

*Crescentes, secundum Systema Sexuale
Collectas in Itinere*

Impensis

SOC. REG. LITTER. ET SCIENT. SVECIÆ

A. MDCCXXXII.

Instituto.

Additis

Synonymis, & Locis Natalibus Omnium,
Descriptionibus & Figuris Rariorum,
Viribus Medicatis & Oeconomicis
Plurimarum.

AMSTELÆDAMI,
Apud SALOMONEM SCHOUTEN.
MDCCXXXVII.

Virg. Georg. IV. 517.

*Solus hyperboreas glacies Tanaimque niualem
Aruaque Riphæis nunquam viduata pruinis
Lustrat.*

ILLVSTRISSIMÆ
SOCIETATI
REGIÆ
LITTERARIÆ ET SCIEN-
TIARVM
SVETICÆ

Floram hanc
consecrat.

Hartecampi
CICIDCCXXXVII.
XII. Kal. Febr.

CAR. LINNÆUS

INSTRUMENTA
SOCIETATIS
REGIAE
LITTERARUM ET SCIENTIARUM
SVEVICA

Hoc instrumentum
conficitur.

Car. Linnaeus

Harlemp.
Lindemann.
Karl. F. Sch.

LECTORI

S.

AUTHOR.

erram, quam regit summa
Arctos, ipsius aquilonis se-
dem, hyeme æterna sepul-
tam, incultam, sterilem &
inhabitabilem multi vete-
rum credidere; longe tamen mitiorem
esse, longe suaviorem beatioremque in-
tellexere recentiores, suisque & hanc su-
perbire naturæ dotibus singularibus sibi so-
li propriis ostendat Flora tandem Lappo-
nica.

Prodeat itaque Flora Lapponica fera li-
cet, & nescio quibus fatis tamdiu retar-
data, semetque Curiosis offerat, quæ diu

fatis in ultimo Europæ angulo latuit, cum iamdudum sorores Europæ famam virtutibus suis partam possideant summam. Erit igitur ut loco, sic & tempore ultima Flora, immo & laudem ornamenta eius exposcent ultimam.

Ex Floræ Lapponicæ comitatu vix plantam vidit ullus ante Clar. *Rudbeckium* fil: qui anno 1695. mandato Sapientissimi Regis quondam nostri p. m. CAROLI XI. ut quæ alma Natura in summo septentrione produxerat, describeret cumque orbe litterario communicaret, Lapponiam adire tenebatur. Mandato obsequens adit, peruenit, peragrat, inquit, inuenit, obseruat, describit, exit, redit totius orbis litterarii summo cum desiderio; in obseruatis his describendis, limandis, illustrandis & parandis dies noctesque consumit, nullum laborem, nullas impensas parcens; Absoluta & ad prælum parata Lapponiæ illustratæ imprimitur tomus primus, splendidus & curiosus, qui primos modo itineris dies enarrat, subsequenter septem expectantibus, ut subiiciantur prælo, quos præuenit ferale & fatale istud incendium Upsaliense 1702. omniaque tantis impensis, laboribus, periculis, itineribus, lucubratio-

tionibus comparata, collecta, adseruata
& elaborata vno die cum florentissima vr-
be in cineres conuertit; nec reliquit præ-
ter tabulas quasdam manu pictas & bre-
uem *catalogum rariorum plantarum* Act.
lit. Suec. 1720 insertum.

Præterlapsis ab itinere Rudbeckiano fere
quadraginta annis, coniunctis & apud nos
doctorum viribus & animis, instructa & in
Suecia Societate erudita & curiosa, latentes
in propria etiam patria naturæ thesauri sol-
licitam mereri cœperunt curam, iactura
Rudbeckiana magis magisque a plurimis
deplorata. Placuit itaque Inclytis Socie-
tatis Regiæ Litterariæ & Scientiarum Mem-
bris (quorum primi huius itineris auctores
fuere A. Celsius, O. Celsius, & O. Rud-
beck. fil. Professores Upsalienses per orbem
clarissimi) etiamnum aleam iacere, iterum-
que aliquem, Societatis impensis ad loca
diffita Lapponiæ mittere. Obtigit ergo
mihi ex eorum decreto hæc sparta.

Rebus ita ordinatis Lapponiam insequen-
te anno a me visitandam conclusum dum
fuit, Upsalia discedo, inferiores Sueciæ
prouincias peto, ad fines saluto, *Lundinum*
in Scania simulque fidelissimum quon-
dam meum in rebus naturalibus Magi-
strum,

strum, Clarissimum *Stobæum* Professore
& Archiatrum inuiso, circa initium anni
1732. Discedente hyeme medio mensis Fe-
bruarii & ego discedo ex Scania, *Smolan-*
diam etiamnum niue tectam accedo; per-
maneo cum hyeme in Smolandia ad me-
dium Martii, cumque ea abeo, *Upsaliam-*
que sub initium Aprilis niue adhuc albam
attingo. Paratis necessariis ad iter, solus,
relictis omnibus, quæ moram & impedi-
mentum adferre possent, adsumo vestimen-
ta, capsulam coriaceam papyro pennisque
refertam, baculum, qui insculptas exhi-
bebat mensuras, conscendo equum, & in-
gredior iter Lapponicum die *decima tertia*
Maii 1732, omnia dum Upsaliæ vernali tem-
pore vigeant, floreantque; Nec lente,
nec cursu pernici pergo per *Gewaliam* &
Gestriciam, *Helsingiam* & *Sundsvall*em,
Medelpadiam, ubi montem *Norbykny-*
len adscendo, mox *Hudviksvall*em, *An-*
germanniam, *Hernoamque* video, &
cryptam in apice montis *Skula* intro cum
vitæ licet discrimine; iter dein parum mi-
nus accelerandum suadet hyems superio-
rem *Angermannia* partem adhuc infestans;
tandemque *Umoam Westrobothnia* per-
uenio.

Via

Via publica hic decedo, deuias fyluas
versus occidentalem plagam introco, tan-
demque terminos *Lapponiæ* saluto. Intro
Lapponiam, *Lykselam* peruenio, Lappo-
nibusque dein, qui morum linguæque bar-
barie tantum non horrorem excitare pote-
rant, me solum committo; aduerso fluuio ad
Alpes tendo inde me trado flumini *Juktan*,
cum quo luctatus sum diu; tandem fyluas
& paludes glacie, niue, aquaque frigida
refertas transire sustineo,

*Fata obstant, tristisque palus, innabi-
lis vnda*

Alligat & nouies styx interfusa coerces.

exhaustus tandem viribus Westrobothniam
repeto, mox *Pitthoam* nouam & antiquam
inuiso, *Luloamque* nouam & antiquam
pertranseo. Hic iterum via decedo, sca-
phaque vectus per flumen *Lulensem* *Lappo-
niam* quæro; *Jockmocksense* & *Quickjock-
sense* templum linquo, montes, fyluas &
campos arenosos per deserta lustror. Dein
Alpes lapponicas per montem Wallevari
adscendo, occidentalem plagam respiciens,
inflexo versus Lapponiam *Pitthoensem* au-
stralem magis itinere meo pedestri; tum
demum summa Alpium iuga (*dorsum Al-*

pium dicta) transcendo, ex Alpibus in *Fin-*
markiam, partem Noruegiæ maxime se-
ptentrionalem, descendo, littora maris se-
ptentrionalis perambulo, Roerstadium &
Sallerocam video; facilis descensus auer-
ni, sed reuocare gradum superaue adscen-
dere ad astra hoc opus, hic labor erat, pro-
iectis licet viribus repeto Alpes, inflexo
versus *Lapponiam Tornoensem* itinere,
orientalem respicio plagam, tandem fame,
fiti, sudore, itinere, æstu, pluuia, niue,
glacie, saxis, montibus, conuersatione
Lapponum fatiatus discedo, visaque bis
Tornoa Ostrobothniam mense Septembri
peto, cumque auibus me in Lapponiam
comitantibus & ego Lapponiam dimitto;
peruenio *Uloam*, *Brabestadium*, *Carle-*
byam antiquam & nouam, *Wasam*, *Christi-*
nam, inde Finlandiæ me committo, *Bier-*
neburgum & *Aboensem* Academiam salu-
to, at urgente hyeme mox *Alandiam* ma-
reque Alandicum traicio, in *Uplandiam*,
tandem *Upsaliam* mense Nouembri redeo.

Peragraui itaque semestri anni huius spatio
Uplandiæ nemora, Gestriciæ syluas, Hel-
singiæ colles, Medelpadiæ saltus, Anger-
manniæ montes, Westrobothniæ lucos,
Lappmarkiæ deserta, Alpium iuga, Fin-
mar-

markiæ littora, Ostrobothniæ paludes, Finlandiæ ericeta, Alandiæ insulas; totum adeoque circumuectus sum finum Bothnicum, exinde vidi non certis passibus errans mare septentrionale, eique adiacentem Finmarkiam.

Quidquid in hocce itinere ex quocunque Naturæ regno obseruare potui, fideliter notavi, ex hisce, quæ ad plantas pertinent, Amicorum suasu Floræ prodeunti committo, seruans reliqua regna, nec non œconomicas ac Physicas obseruationes futuris, si fata velint, otiiis.

Doleo tamen me missum fuisse ad pauperrimam Floram fere totius orbis, quæ a fastu Africano aliena, more lapponico paucis contenta viuit. Pauca tamen eius copiasmecum considerare non poenitebit Curiosum, maiorem certe & vtilitatis & oblectamenti abundantiam vix præuisam adferet hæc simplex Flora, quam multæ aliæ alto fastu turgidæ Chlorides: lucunde enim colligere poteris, quænam plantæ facile vim frigorum hyememque sustinere queant, cum vix alias admiserit Flora nostra; quod si hæ plantæ tibi videantur viliores, ex istis scopulis, quibus erant infixæ, utinam eas petiisses ipse!

Pro-

Prodit quidem fero Flora hæc, citius tamen, quam vt excipi posset ornatissima, sed quid fuco, quid cosmetico opus Lapponicæ, vbi impexi & intonsi, naturali contenti decore incedunt omnes; Ecquis demum peregrinanti succenset vestitum? debuit enim Flora hæc mecum continuo obuolare, auis instar vagæ, anno 1733 ad varias fodinas Sueciæ; anno 1734 per Dalekarliam, partemque Noruegiæ; 1735 per magnam partem Sueciæ, Daniæ, Germaniæ, Belgii; & 1736 per Angliam.

Pigmenta Chloridi huic mutua dedit partim proprium musæum, partim Celsianum Upsaliæ, Sprekelfsonianum Hamburgi, Burmannianum Amstelædami, Cliffortianum Hartecampi, Gronovianum Lugduni, Dillenianum Oxoniis, &c.

Ornamenta ista picta & sculpta grata mente reddit Flora hæc Priuatæ, de qua sibi gratulatur Amstelædamum, *Societati Virorum Nobilium, Eruditorum, Curiosorum, Amicorum* meorum maxime cœlendorum. Vobis cum summa gratiarum actione offert Tabulas suas, quibus Vestra Nomina immortalitati consecrare studebit Flora Lapponica.

Di-

Distribuit Flora hæc plantas suas, secundum methodum a *sexu* datam. Vid. System. Nat. & Gen. Plant.

Synonyma Floræ huic obtulerunt, quæ ipsi fororio vinculo iunctæ *Suecicæ* ac vicinæ Chlorides, cum nihil ipsi commune sit cum Africanis vel Indicis; semper tamen allegatos reperies vel certos *descriptores*, vel synonyma *Bauhini*, atque eiusmodi nomina, quæ cuius Botanico sunt notissima, eo scopo, ut synonymis Botanicorum Suecicorum Floram hanc haud illustrantibus, hæc tamen distinctius explicaret illa.

Describit breuiter *Alpinas* suas plantas fere omnes, cum viderit alpinarum plantarum adumbratores tantum non omnes, viribus exhaustos & itinere fatigatos, descriptiones suas proposuisse valde mancas: His namque in locis non datur blanda commoditate, ut in hortis vel hybernaculis, describere plantas, verum obdurato animo & corpore cæli sustinere oportet iniurias.

Hocce ergo splendore nitens Te, rerum iuste æstimator, læta amplectitur Flora hæc & quæ aut tempus, aut casus, aut locus vetarunt, authori ipsi ne imputes,

ex

ex Te rogat humanissime. Frustra desi-
derabis, vt vanis anxie collectorum vn-
dique politissimorum verborum blandi-
mentis animum tuum captare studeat,
quin potius veris obseruationibus ac sim-
plici sermone sese Tibi commendare ge-
stiat Flora Lapponica, præferens semper
simplex veri sigillum. Vale. Dabam Har-
tecampi ex Horto Cliffortiano. VIII.
Kal. Jan. CIOCCCXXVII.

PRO

PROLEGOMENA.

SOLUM NATALE plantarum lappo-
nicarum paucis pingere conabor, vt
pateat Curiosis, quam matrem læte
exosculentur plantæ descriptæ & enu-
meratæ.

1. *Lapponia* est prouincia Scandinaviæ summe
arctoa, sita inter Oceanum septentrionalem, fi-
num Bothnicum, Mare album, Sueciam & Nor-
uegiam, ita vt Lapponiæ terminus *septentriona-*
lis sit Finmarkia Noruegica; *occidentalis* Norue-
gia borealis; *australis* Iemtia; *orientalis* Anger-
mannia, Westrobothnia & Ostrobothniæ pars.

2. *Diuisa* est Lapponia (1.) trifariam, vti tri-
bus Imperantibus subiecta, in *Suecicam*, *Norue-*
gicam & *Russicam*, quarum Suecica maxima.

3. *Subdiuisa* dein est Lapponia Suecica (2.) se-
cundum adiacentes Sueciæ prouincias in *Ostro-*
bothniensem, *Westrobothniensem*, *Angermannicam*
& *Iemtiam*, quarum Westrobothniensis maxima
& a nobis lustrata.

4. *Westrobothniensis* Lapponia (3.) diuiditur
in quatuor partes, si Zonæ ab oriente vsque ad
occidentem eam tenere concipiantur, in *Umensẽ*,
quæ

quæ maxime australis, *Pithoensem*, *Lulensem* & *Tornoensem*, quæ maxime borealis est, secundum flumina ex Lapponia decurrentia ad nominatas quatuor urbes Westrobothniæ.

5. Hanc diuisionem (2. 3. 4.) excipiat *distributio Naturalis*, secundum leges Regni vegetabilis, in *Desertum* & *Alpes*.

6. ALPES LAPPONICÆ (5.) *Montes Felici* Scheff. *Vari* Lapponibus. *Fiellen* Suecis, a mari albo excurrunt versus occidentem, inflexo dein versus austrum cursu, mari noruegico adpropinquant, vsque dum tandem deliquescant *Transstrandia* in *Dalekarlia* ceruice incurua occidentem versus; percurrunt sic longitudine sua plus quam 150 milliaria Suecica, latitudine 12-15 milliaria; cumque hæ ipsæ sæpe littora maris septentrionalis constituent, hinc terræ, quam regit *Flora Lapponica*, terminos in ipso mari demergi videbis ex collectis plantis maritimis, licet eam vndique cingat *Finmarkia* interiacens.

7. *Alpes* (6.) sunt montes tam alti, vt in ipsam secundam regionem (Phyicis dictam) atmosphæræ caput efferant. Hæ a Botanico facile ab aliis montibus distinguuntur, cum in his nullæ peristere possint *Syluæ*; cum *Arbores* omnes, si quæ dentur, procumbant, nec erectæ surgant; cumque *Niues* in his aggestæ, variis in locis perennent indissolubiles. Tales sunt *Lapponicæ*, *Helueticæ*, montes *Pyrenæi*, *Walliæ*, *Olympus*, *Ararat*, *Baldus*, *Spitzberga*.

8. Du-

PROLEGOMENA.

8. *Duplicis* generis Alpes (7.) occurrunt. *Simplices* scilicet, quæ vnico constant monte, vt Ararat, Baldus; vel *Compositæ*, quæ ex concatenata montium serie protrahuntur, vt Lapponicæ, Spitzbergenfes &c.

9. *Partes* Alpium lapponicarum (6.) tres confidero: *Latera*, *Montes* & *Conualles*.

10. *Latera* (9) Alpium admodum prærupta funt, adeo vt vix equus ea adfcendere queat, a radice ad cacumen communis vltra milliaris Suecici spatium adfurgunt; tecta plerumque funt nemoribus, Betula §. 341. humoque atra pingui succofa continuo ex incumbenribus aquis humectata; Cumque latera hæc meridionali plagæ obiciantur, radios folares colligunt, vt in his plantæ lætius crefcant, quam vnquam alibi videre licuit. § 152. γ. 290. β.)

11. *Montes* (9.) minus præcipientes, fed altiffimi longiffimeque protracti vndique tegunt difcum Alpium adeo, vt in his vix detur planities minima horizontalis; horum fumma cacumina per æftatem nitent niue, quæ quidem fenfim fenfimque attenuata difparet, remanente tamen copia eius haud parua vsque ad reditum hyemis. Nullæ hic arbores, fed terra arenofa rigida, humo fere omni deftituta. In Alpibus *minus altis* læte prouenit *Lichen* §. 437. Betula §. 342. Arbutus §. 161. Empetrum §. 379. vt in Alpibus Dalekarlicis. In *altioribus*, quæ plerumque lapidum teguntur fragmentis, paucas & valde a fe inuicem remotas

vides plantas, vti Saxifragas §. 172. 175. 176. 178. 179. Diapensiam §. 88. Azaleam §. 90. Andromedas §. 164. 165. Illæ vero Alpes, quæ caput suum inter priores efferunt, æterna vestitæ sunt niue, vt in dorso *Alpium* (Fiellryggen), quod partem occidentalem *Alpium* nostrarum constituit & secundum totam longitudinem *Alpium* extenditur longitudinaliter, latitudine tria vel sex milliaria Suecica occupat, vbi

*Nix iacet & iactam nec sol pluuiæve resoluunt
indurat Boreas perpetuamque facit.*

12. *Conualles* (9.) montibus (11.) vbique interiectæ colligunt aquas, hic cernis riuulos, illic fluuios; hic vides cataractas, illic lacus; *Conualles* has amant *Salices* §. 366. In aqua fluente vel stagno ne minimum datur vegetabile, quasi *Ouidius* hic recubans caneret

—— vides hic stagnum lucentis ad imum
*Vsque solum lymphæ; non illic Canna palustris;
Non steriles Vluæ, non acuta cuspide Funci;
Perspicuus liquor est, stagni tamen vltima viuo
Cespitem cinguntur* ——

salineo. Aqua dein in hisce alpinis lacubus communiter lactei coloris est ac frigidissima.

13. *Clima* in hisce Alpibus (6.) quale sit, quivis facile intelligit, qui considerat altitudinem earum; positum harum summe arctoum sub ipso circulo arctico; solem non surgentem circa solstitium hybernum; denique ipsam Alpium naturam, quodque nudæ sint & ventosissimæ, easque vexent continuæ procellæ; ut non mirum quod maxima viuentium pars per hyemem Alpes lapponicas relinquere cogatur §. 342. 9. Circa solstitium æstiuum niuis pars maxima liquefcit citissime, diffluit, longamque tum hyemem excipit nouum ver, quod nulla sequitur vel æstas, vel autumnus, sed redux ante finem Augusti hyems; Solum itaque vernum tempus exhilarat Alpes has. Sol circa solstitium æstiuum per noctes se e conspectu non subducit, sed longa luce exhilarat Lappones, id quod vel vnica nocte si cotingeret meridionalibus orbis nostri habitatoribus, eis foret gratissimum. Augetur tum calor in Alpium conuallibus, cum per noctes sol caloris mater non petat lectum; crescunt itaque plantæ in his quam citissime at in Dorso Alpium (11.) gelant frigora nocturna semper, tegitque illud nix sæpius ingens, dum conualles grata irrorat pluuiæ. Incipiunt itaque plantæ in Conuallibus primum progerminare, quas excipiunt gradatim discedente niue superiores, adeoque tempus florendi certum assignari nequit.

PROLEGOMENA.

14. *Plantarum*, quas Alpes vel remotissimæ proferunt, pars maxima solas amans Alpes nunquam visitat eas, quæ interiacent, regiones. Lapponicæ hinc Alpes plantas mihi obtulerunt plurimas in nullis reperiundas regionibus, nisi ubi occurrunt Alpes; sic in nostris crescunt, quæ & in Alpibus

Helueticis: §. 7. 25. 67. 88. 89. 90. 95. 115. 119. 132. 161. 184. 215. 233. 255. 260. 267. 283. 290. 291. 301. 304. 307. 353. 355. 359. 378. &c.

Pyrenæis: §. 185. &c.

Spitzbergenfibus: §. 175. 176. 178. 179. 233. 283. &c.

Walliæ: §. 12. 132. 161. 283. &c.

Baldi §. 184. 246. &c.

Adeo, ut ex folis plantis missis ex *Groenlandia* determinare auderem Alpes ibidem dari, licet nunquam de eis audiuissem antea, crescunt enim ibi fere eadem, quæ in Alpibus lapponicis. Sic in monte *Ararat* crescunt eadem, quæ in nostris montibus plantæ §. 287. 308. &c. licet in ambientibus eum regionibus, nulla illarum conspiciatur.

15. *Rariores* plantas Floræ nostræ omnes ex Alpibus decerpfi, speravi autem eius diuitiis plures me addere posse, dum 1734. iussu & impensis *Generosissimi Baronis Nic. REUTERHOLM*, *Magni Gubernatoris Dalekarliæ*, Alpium lapponicarum australem partem adire licuit; sed licet septem

ptem cinctus Sociis Dalekarlicas Alpes diu pererrauerim, nullam tamen in hisce me reperiisse plantam, quam non viderim antea in Lapponia, fateri oportet.

16. *Conclusiones ex loco & obseruatis.*

a. Plantæ alpinæ prodeuntes florent cito, suæque semina maturant citissime.

β. Plantæ alpinæ ventorum impetus sustinent maiores, quam aliæ.

γ. Plantæ alpinæ in loco natali vim frigoris summa sustinent constantia.

δ. Plantæ alpinæ in Alpibus communiter siccissimis & aridissimis læte excrescunt & vigent, extra Alpes delatæ omnes palustres sunt.

ε. Plantæ alpinæ gaudent solo duro, fabuloso, sterili, in loco natali, extra Alpes magis spongioso.

ζ. Plantæ alpinæ in Alpibus humiles fecundissimæ sunt, ad duplo maiorem extra Alpes communiter excrescunt altitudinem.

η. Plantæ alpinæ maxima ex parte perennant.

θ. Plantæ alpinæ in ipsis Alpibus communiter procumbunt, extra Alpes maxima ex parte surgunt rectæ.

ι. Plantæ alpinæ aquaticæ apud nos vix vllæ dantur.

κ. Plantæ alpinæ corolla cærulea, purpurea aut rubra ornata, fere omnes mutato colore albos nobis exhibuere flores.

PROLEGOMENA.

17. DESERTUM LAPPONICUM (5.)
Lapponia sylvestris, Lapmarkia, Lapmarken
Suecis, vocatur pars ista Lapponiæ, quæ Alpes
lapponicas (6.) & Sueciam (1.) interiacet.

18. *Desertum* nomino (17.) hanc Lapponiæ
partem, cum frustra hic quæras vrbes, oppida,
municipia, vias, sepēs ac loca culta vlla, præ-
terquam quod paucissimi extranei, *Nouaccolæ*
dicti natione plerumque Finnonēs, ab inuicem
longe remoti, vltimis seculis hinc inde suas fixe-
rint sedes.

19. *Prata* in deserto (17.) nulla, præter an-
gusta ista a Nouaccolis (18.) culta, quæ bre-
ui ante sylvarum partes fuere, hinc nec tanta
amœnissimorum, quanta ornari solent prata, con-
decorantur florum copia.

20. *Agri* apud Lappones nulli, quoniam nec
sementem faciunt, nec metunt; apud Nouaccol-
as (18.) pauci atque angusti reperiuntur ad ri-
pas lacuum fluuiorumve extensi, vt frigoris sæ-
uitia per aquam mitescat. In his intra sege-
tem aliquot reperi plantas, quæ quidem Lappo-
niæ indigenæ a nemine dicerentur, cum hic vix
maturescant §. 220.

21. *Sylua* fere integram constituit Lapmar-
kiam, hic densa & opaca, illic rarior, constans
Pino §. 346. *Abiete* §. 347. *Betula* §. 341, qui-
bus se iungunt in locis magis humidis *Salices*.

22. *Campi*, in deserto, glareosi, vastissimi,
plani, a parte præsertim Westrobothniæ, quasi
ex

ex arte horizontales, quorum alter minor alteri maiori hinc inde impositus valli refert speciem; hi atra humo destituti *Lichene* §. 437. obducti, paucisque *arboribus* §. 346. instructi sunt.

23. *Paludes* campis & montibus interiectæ frequentissimæ *Caricibus*, *Salicibus*, *Sphagno* §. 415. & *Scirpo* §. 20. tectæ.

24. *Flumina* omnium eorum, quæ vidimus; maxima, & *Lacus* vasti, quorum fundus & litora nullam exhibent plantam, aquam enim nimis frigidam, perpetuo a niue Alpium discussa auctam vix ferunt plantæ, nisi rarius *Ranunculus* §. 234. *Alopecurus* §. 38. *Scirpus* §. 18.

25. *Rudera*, quæ maxime amant plantæ rariores, vt sepes, parietes, muri, viæ, ignota hic (17.) sunt omnia.

26. *Clima* & hic (17.) singulare adeo, vt facile adfirmare ausim, quod nobilior aër mitiore hyeme & æstate nimbolâ tantum, quodammodo hic vernet vel autumnet; post paucos enim dies præcepsest Ver, nec auster pluuius discessurum detinet Autumnum; hinc parca in Lapponia copia *Muscorum*.

27. *Hyems* noua circa initium Septembris, cuius vis & sæuitia ex situ regionis septentrionali & adiacentibus Alpibus cuique patescit; hinc quæ plantæ vrenti resistere nequeunt frigori, nec cum Lapponibus habitare possunt.

28. *Æstas* licet sat calida, nullo tamen tempore a gelu nocturno securus dormit *Ruricola*

PROLEGOMENA.

(18.), si venti ex Alpibus consurgant; hinc plantæ, quæ frigus æstiuale non ferunt, nec colunt terram lapponicam

29. Sol cum vix ruat in tenebras per mediam æstatem, nec refrigeretur per noctem atmosphæra, nec orientis solis calore, vt incalescat, opus habet; plantæ autem ex rarefacto per calorem solis humido, quod absorbent vasisque suis continent, crescere statuuntur; sequitur, quod citius in his locis adsequantur maturitatem, quam in australibus, dum his in locis dies viginti quatuor horarum, vbi in illis modo duodecim horarum: e. gr. in Purkyaur Lapponiæ Lulensis anno 1732.

α. HORDEUM *polystichum vernum* C. B.

Maj. 31. ferebatur, maturitatem adsequebatur Jul. 28.

Ergo maturum per *nycthemeras* 58.

β. SECALE *vernum vel minus*. C. B.

Maj. 31. ferebatur, maturum dissecabatur Augusti 5.

Ergo maturuit per *nycthemeras* 66.

vbinam simile exemplum in australiori Europa.

30. Plantas easdem, quas profert Uplandia Sueciæ, exhibet Desertum (17.) Lapponiæ, vixque alias vllas, sed minore longe specierum copia, id quod demonstrat Flora nostra collata cum Cel. CELSI Catalogo plan. circa Upsaliam nascentium; omnes enim plantæ, quæ intensum frigus perferre breuique hac æstate incrementi adsequi ne-

nequeunt terminum vltimum, illæ ex hac exfulent patria necesse est; Hinc plantis certis certi quasi limites præfixi sunt, quos sua sponte transcendere nequeunt. Id quod cum oblectamento videre licuit in itinere Lapponico, dum finum Bothnicum circumueherer; ex. gr.

α. *Fagus*. C. B. 419. in Scania & Smolandia integras constituebat & vastissimas sylvas, subducebat vero se cum *Smolandia*.

β. *Quercus latifolia mas* C. B. 419. Vltimam Quercum vidi ad limites Uplandiæ cum Gestricia, iuxta pagum *Hærnes*, nec redibat in conspectum, nisi postquam, e regione, *Bioerneburgum* Finlandiæ perueni.

γ *Ulmus campestris*. C. B. 426. in summo septentrione Gestriciæ ad pagum *Hamrønger*, solitaria crescebat in admirationem omnium, putabat enim vulgus arborem esse nouam, ex superstitione malam arborem incantatam, indeque sterilem; heu quam rara! nec altiora vidisse loca obseruabatur.

δ. *Hepatica* supra Medelpadiam non occurrebat.

ε. *Alnus rotundifolia glutinosa viridis*. C. B. non visa fuit a *Carelhya antiqua* in septentrionali plaga.

ζ *Leonurus* qui *Cardiaca* Tournef. inst. 186. sistebat iter versus septentrionem *Wasæ*.

η. *Solanum scandens* seu *Dulcamara* C. B. 167. cum præcedenti.

θ. *Campanula persicæ folio* Tournef. inst. 126. sistebat cursum *Christinæ* in Ostrobothnia.

PROLEGOMENA.

ι. *Sedum*, quod *Telephium vulgare* C. B. 287. iisdem cum antecedenti circumscriptum terminis.

κ. *Lathyrus sylvestris luteus*, foliis viciæ. C. B.

4. persistebat Wafæ.

λ. *Acer platanoides* Tournef. inst. 616. in media via, inter Christinam & Bioerneburgum.

μ. *Opulus* visa fuit ad loca Gioelboel & Hwisbofioel supra Bioerneburgum.

Hæ omnes α--μ vulgatissimæ vt sunt, in Suecia, in locis australioribus, ita versus septentrionem omnium rarissimæ.

31. *Plantæ lapponicæ* paucæ conueniunt cum exoticis, exceptis aquaticis, vti cum Americanis §. 62. 207. 218. 219. cum Zeylanicis §. 14.

32. Maxima florum familia in Lapponia nitet alba corolla: vti §. 22. 23. 65. 139. 143. 160. 280. &c.

33. *Plantæ lapponicæ* paucissimæ oleracæ; paucæ succulentæ; paucæ suaueolentes; paucæ aromaticæ; multæ sempervirentes.

34. *Calidissimas* orbis partes regit superba PALMARUM familia; terras calidas incolunt FRUTESCENTES plantarum gentes; australes Europæ plagas numerosa ornat HERBARUM corona; Belgium, Daniamque GRAMINUM occupant copiae; Sueciam MUSCORUM agmina; vltimam vero frigidissimamque Lapponiam pallidæ ALGÆ, præsertim albi Lichenes. En vltimum vegetationis gradum in terra vltima!

AUTHOR.

AUTHORES

in opere allegatos diuidimus in *Exteros*,
Suecos & propria scripta.

EXTERI.

Baub. bift. **B**AUHINI *Johannis.*
Ebrod. 1650. 1651. fol.
Historia plantarum vni-
uersalis. Tomi tres

ob descriptiones sæpe & figuras.

pin. BAUHINI *Caspari.* Basil. 1623. 4to
Pinax theatri Botanici.

pro synonymis.

prod. Prodromus theatri Botanici. Basil.
1671. 4to

ob descriptiones & figuras variorum.

Boerb. lugdb. BOERHAAVII *Herm.* Lugdb.
1720. 4to

Index alter plant. Horti Lugduno-
Bataui.

ob nomina & systema.

Clus. pan. CL SII *Caroli.* Antw. 1683. 8vo
Historia rariorum plant. per Pan-
noniam.

ob Descriptiones & Figuras plant.
Alpinarum.

Col.

AUTHORES EXTERI.

Col. ecphr. 1. COLUMNÆ Fabii. Rom.
1610. 4to

Ecphrasis minus cognitarum stir-
pium. Pars prima

ecph. 2. Ecphrasis; Pars altera. Rom.
1616. 4to

*ob descriptiones & figuras vario-
rum.*

Dill. elth. DILLENII Jo. Jac. Lond. 1732.
ch max.

Hortus Elthamensis.

*ob descriptiones & figuras opti-
mas.*

giss. Catalogus pl. circa Gissam nascent.
Giss. 1719. 8vo

*pro synonymis Muscorum, Algarum
& Fungorum.*

app. Appendix ad præcedentem.
ob genera plantarum.

Dod. pempt. DODONÆI Remberti. Antw.
1583. fol.

Pemptades seu Stirpium Historia.
ob figuras.

Gottsch. pruss. LOESELII Johannis. Regiom.
1703. 4to

Flora prussica. Quam editionem
auctiorem curavit Gottsche-
dius.

*ob figuras, quæ paucae, sed
bonæ.*

Helw.

AUTHORES EXTERI.

- Helw. flor.* HELWINGII Georg. Andr. Ge-
dan. 1712. 4to
Flora quasimodogenita.
rarius allegatur in rarioribus.
- Lob. ic.* LOBELII Matthiæ. Antw. 1581.
4to obl.
Icones.
figurarum caussa.
- Matth. comm.* MATTHIOLI Petr. Andr. Ven-
net. 1570. fol.
Commentarii in Dioscoridem.
ob figuras.
- Mich. gen.* MICHELII Petr. Ant. Florent.
1729. fol.
Genera plantarum.
*ob nomina & figuras in Cryptogam-
mia.*
- Moris. hist.* MORISONI Roberti. Oxon.
1680. 1689. ch. max.
Historia plant. vniuersalis. Tomus
2us & 3^{ius}.
ob systema & figuras.
- Pet. gen.* PETITI Petri. Namurc.
1710. 4to
Noua plantarum Genera.
Rarius allegantur.
- Pluk. phyt.* PLUKENETII Leonhardi. Lond.
1661. 4to mai.
Phytographia.
ob figuras rariorum plantarum.
- Raj.*

AUTHORES EXTERI.

Raj. hist. RAJI *Johannis.* Lond. 1686.
1704. ch. max.

Historia plantarum Tomi tres.
ob descriptiones.

Syn. EIUSDEM a *Dillenio* emendata.
Lond 1724. 8vo maj
Synopsis stirpium Britannicarum.
Editio tertia.

ob systema.

Riv. mon. RIVINI *Aug. Quir.* Lips. 1690.
ch. max.

Ordines pl. flore irregulari mono-
petalo.

tetr. ——— ——— tetrapetalo *ibid.* 1691.
ch. max.

pent. ——— ——— pentapetalo. *ibid.* 1699.
ch max.

ob figuras nitidissimas.

Rupp. jen. 1. RUPPII *Henr. Bernh.* Francf.
1618. & 1726 8vo

Flora Ienensis Editio prior.

jen. 2. *Flora Ienensis Editio altera au-*
ctior

ob systema.

Scheuch. alp. SCHEUCHZERI *Job. Jac.*
Lond. 7 8 4to

Itinera alpina. (rarius editio Lugdu-
nensis allegata.)

ob plantarum Alpinarum descriptio-
nes

Scheuch.

AUTHORES EXTERI.

Scheuch. hist. SCHEUCHZERI *Johannis.* Tigur. 1719. 4°

Historia Agrostographiæ.

*ob descriptiones optimas Graminum
& ob systema.*

Siml. alp. SIMLERI *Josue.* Tigur. 1574. 8vo

Vallesiæ descriptio & Commentaria
de Alpibus.

ob plantas alpinas.

Tabern. hist. TABERNÆMONTANI *Jac.*
Theod. Francf. 1688. fol.

Historia plantarum. Partes tres.

ob figuras.

Tournef. inst. TOURNEFORTII *Jos. Pitt.*
Amst. 1719. 4to

Institutiones Rei herbariæ.

ob systema.

Vaill. act. VAILLANTII *Sebast.* *Amst.*
1718. &c. 8vo

Acta parisiensia.

ob systema, præsertim in Syngenesia.

paris. Botanicon parisiense. *Lugdb.* 1727.
ch. max.

ob nomina & figuras, præcipue Muscorum & Algarum.

AUTHORES SVECI.

SV E C I.

Ad hunc ordinem refero omnes, qui plantas in Suecia natas descripserunt, siue fuerint natione Sueci, siue non.

Brom. goth. BROMELII Olai. Poliathri Gothoburgi.

Chloris gothica.

Gothob. 1694. 8vo. Latino-Suecic. primus e Suecis, qui plantis enumeratis addidit synonyma.

Cels. Upsf. CELSII Olai. Doct & Prof. Theol. primarii Upsaliae Catalogus plant. circa Upsaliam nascentium.

Upsal. 1732. actis Lit. & Scient. Sueciae insertus.

Nullus Suecorum accuratius species inuestigavit & determinavit. Rarius heic allegatur, cum nomina authorum semper adhibeantur, nec propria habeat; cumque ad me, absoluta iam Flora, sero nimis Amstelædamum perueniret, nec tempus iterum rescribendi librum superesset.

Frank.

AUTHORES SVEDI.

Frank. spec. **FRANKENII** *Johannis* Professo-
ris Medic. Upsal.

Speculum Botanicum renouatum.
Upsal. 1659. 4to. nominibus pro-
priis.

Primus e Suecis in Botanicis clarus;
editionem priorem non habuimus.

Lind. wikf. **LINDERI** (*Linderstolpe*) *Joh.*
Archiatři Regii.

Flora Wikfbergensis.

Stockh 1716. 8vo. Latino-Suctice.
Nomina C. Baubini sæpius adhibet,
nullum allegat, varietates enu-
merat.

Mart. burs. **MARTINI** *Petri*. Prof. Med.
extraord. Upsal.

Catalogus plant. nouarum e Bur-
sero.

Upsal. 1724. *Actis lit. Suec. inser-*
tus.

Plantas, quarum synonyma non al-
legauit Joach. Burserus in herba-
rio proprio, Upsaliæ seruato, re-
censet Martinus.

Petiv. hort. **PETIVERI** *Jacobi* Angli.
Hortus ficcus.

Lond. 1704. fol. max. Tomo 3^{io}
Historiæ Raj. insertus.

Plantas paucas lapponicas per Rud-
beckium habuit.

Rudb.

AUTHORES SVEDI.

Rudb. cat. RUDBECKII Olai. Patris. Prof.
Bot. Upsal.

Catalogus Plantar. horti Upsalien-
sis.

Upsal. 1658. 12mo. latine.

*Botanices Hic prima fundamenta in
Suecia posuit, Hortumque Acade-
micum instruxit Upsaliæ.*

hort. RUDBECKII Patris.

Hortus Botanicus.

Upsal. 1685. 8vo. Latino-Suetice.
*est Catalogus prior, sed auctior &
emendatus.*

wall. RUDBECKII Patris. retento no-
mine.

Vallis Jacobæa seu Jacobsdaahl.

Upsal. 1664. 12mo. Latine.

*Enumeratio est plantarum in Horto
Comitis de laGardie, sito olim in
loco, qui iam vocatur Ulricsdaahl.*

elys. 1. RUDBECKII Olai. Patris &
Filii

Campi Elysii. Tomus I^{mus}.

Upsal. 1702. fol. Latino-Suetice.

*Splendidissimum ex operibus Botani-
cis Suecorum; continet synonyma
& figuras nitidas Graminum; hu-
ius tomi exemplaria, exceptis duo-
bus tribusve, periere sub prælo in
incendio Upsaliensi omnia.*

Rudb.

AUTHORES SVEDI.

Rudb. elys. 2. Campi Elyfij. Tomus 2us.
Upsal. 1701. fol. Latino-Suetice.
Bulbosas iisque adfines plantas continet, sequentes tomi periere cum primo.

it. RUDBECKII Olai. Filii.
Prof. Botan. Upsal.

Laponia Illustrata. Tomus 1us.
Upsal. 1701. 4to. Latino-Suetice.
Continet Eius iter Upsalia in Gestriciam, cum peteret Lapponiam. Sequentes tomos consumsit flamma cum Campis Elysiis.

lap. RUDBECKII Eiusdem. Archiat-
tri Reg. Suec.

Index plant. præcipuarum in itinere
Laponico collectarum.

Upsal. 1720. Actis lit. Suec. insertus.

Solus est e Botanicis, qui ante me, quantum noui, Lapponiæ plantas collegit; in hocce Indice non modo plantas alpinas Lapponicas, sed & quasdam alias in itinere ad Lapponiam directo obseruatas enumerat.

Scheff. lapp. SCHEFFERI Johannis. Prof.
Philos. Upsal.

Laponia Illustrata.

Francf. 1674. 4to. Lat.

*** 2

Plan.

AUTHORES SVEDI.

*Plantas lapponicas paucas hinc inde
recenset, qui Lapponiam ipse non
vidit.*

Schel. botn. SCHELLERN Job. Gerard.
Germani.

Itinerarium Lapponiæ & Botniæ.
Jen. 1727. 8vo. Germanice.

*Paucissima nomina germanica planta-
rum in Westrobothnia vulgarium
recensuit.*

Till. ab. TILLANDSII (Till lands.)
Elie. Prof. Medic. Aboæ.

Catalogus plant. circa Aboam na-
scentium.

Aboæ. 1683. 8vo. Latino-Suetice-
Finnonice.

*Solus, qui plantas Finlandiæ inuesti-
gavit.*

ic. TILLANDSII Eiusdem.

Icones nouæ.

Aboæ. 1683. 8vo.

*Figure plantarum multæ nouæ, plu-
rimæ etiam mutuatæ ab aliis, pau-
cæ rariores.*

PROPRIA SCRIPTA.

PROPRIA SCRIPTA.

Propria nostra opuscula distincta vides
duabus modo litteris allegata.

S. N. SYSTEMA NATURÆ siue Regna tria
Naturæ systematice proposita per clas-
ses, ordines, genera & species.

Lugd. 1735. char. max.

M. D. METHODUS, iuxta quam accurate &
feliciter concinnari potest historia cu-
iuscunque naturalis subiecti.

Lugd. 1736. pl. 1.

F. B. FUNDAMENTA BOTANICA, quæ
tanquam maiorum operum prodromi,
Theoriam Scientiæ Botanicæ per bre-
ues aphorismos tradunt.

Amst. 1736. 8vo.

B. B. BIBLIOTHECA BOTANICA recen-
sens libros ultra mille, de plantis huc-
vsque editos, secundum Systema au-
thorum naturale in classes, ordines,
genera & species dispositos, additis edi-
tionis loco, tempore, forma, lingua,
cum explicatione Fundamentorum Bo-
taniorum: partis 1^{mæ}.

Amstel. 1736. 8vo. editio prima †.

*** 3

C. G.

OCTANDRIA.

FLORA LAPPONICA.

FERT VBI PERPETVAS
OBRUTA TERRA NIVES.

CLASSIS I.
MONANDRIA.

MONOGYNIA.

I. HIPPURIS. * F. L. 46.

Pinastella surrector. Rupp. jen. 2. p. 275. Dill. app.
168.

Limnopence vulgaris. Vaill. act. 1719. p. 15. f. 3.

Equisetum palustre, *breuioribus foliis*, *polyspermum*.

Bauh. pin. 15. Rudb. elys. i. p. 123. f. 4.

Equisetum palustre. Brom. goth. 25.

Polygonum polyspermum Rudb. cat. 34.

Polygonum aquaticum. Frank. spec. 24. Rudb. hort.
91.

Polygonum femina. Till. ab. 34.

α. In paludosis Lapponiæ syluestribus passim, in Alpi-
bus vero nunquam conspiciebatur.

β. *Hippuris* Dill. & *Chara* Vaill. sunt synonyma,
alii generi & ab hoc diuerso imposita; alterum

2 MONANDRIA. MONOGYNIA.

itaque eorum nominum in isto genere excludi debet (F. B. 216), receptissimum, quod Chara est, persistat (F. B. 241), hinc Hippuris vocabulum superuacaneum erit, quo nomine vtor ad designandum huius plantæ genus (F. B. 242), cum *Pinnastella* (F. B. 227) & *Limnopenace* (F. B. 225) consistere nequeant.

- γ. Vix datur in herbis flos vllus hocce simplicior, utpote qui calice & corolla omni destitutus est, stamine & pistillo vnico, vnicoque modo semine subsequente, instructus.
- δ. Singularis etiam est in planta hacce foliorum situs verticillatus, paucis Europæis vegetabilibus, præter Rubiam, Galium, Aparinem, Sherardiam, Medeolam & Brabejum, concessus.

DIGYNIA.

2. CORISPERMUM foliis oppositis. *

α. *Stellaria aquatica*, foliis subrotundis. Cels. upf. 41.

Stellaria aquatica Bauh pin. 141. Dill. app. 119.

β. *Stellaria palustris angustifolia*, folio in apice dissecto. Gottsch. pruss. 140. f. 38.

Stellaria aquatica, foliis longis tenuissimis. Raj. Syn. 292.

γ. *Stellaria minor* & *repens*. Dill. giff. 120.

Stellaria minor, foliis subrotundis coniugatis. Rupp. jen. 1. p. 51.

Lenticula palustris bifolia, fructu tetragono. Bauh. pin. 362.

Callitriche Plinii. Column. ecphr. 1. p. 316 fig.

δ. In fluuiis Lapponiæ syluestris sæpe obuia fuit, licet parcius hic pronascatur.

ε. Variationes huius Speciei tres α. β. γ. nouimus, e quibus totidem distinctas species constituerunt Botanici.

Præ-

Prima (α) folia elliptico-oblonga, aquis innatantia & integra gerit, quæ naturalissima est planta.

Secunda (β) foliis linearibus (parallelogrammis) in apice bifidis gaudet: planta enim communiter, in fossis aqua pluiali impletis, occurrit, quæ per æstatem calidissimam cum ipsa planta exticcantur; fossis iterum versus autumnum aqua repletis, novos stolones exferit radix plantæ, qui folia ista linearia & emarginata gerunt; folia etiam similia sunt inferiora caulis in planta naturalissima (α), quæ semper sub aqua latent, curioso inquisitori manifesta.

Tertia (γ) planta est minima, caule repente, & foliis subrotundis; occurrit in locis siccioribus, feminibus tempore vernali, aqua tum leviter terram inundante, allatis, vbi quidem progerminat & excrefcit, repens tamen euadit herba, radiculis ad articulos exfertis, telluri arctius infixis, quam vt inde illas terram iterum circa autumnum inundans aqua tollere queat; parua autem est, ob defectum nutrimenti; plurimæ enim plantæ aquaticæ non modo radicibus, sed etiam caulis ipsius poris humidum suum nutrimentum adtrahunt, quod cum hæcce sola adsumere teneatur radice, minoris sui incrementi rationem indicat sufficientem.

7. Flores huius speciei admodum quoad stamina & pistilla variant; alii enim masculini sunt, alii feminini, nunc in vna eademque, nunc vero in diuersa positi planta, cum autem sæpius hermaphroditi sint, & altera species semper hermaphrodita sit, ad Monandriam potius, quam ad Polygamiam refero præsentem plantam.

8. Genus *Stellariæ* Dillenii, & *Coryspermi* Jussiei, conueniunt omnino floribus (F. B. 176), præprimis autem corollis (F. B. 173), ab omnibus aliis diuersissimis (F. B. 171), adeoque ad idem genus pertinent, licet fructus in illa quatuor feminibus, in *Coryspermo* Jussiei vero semper vnico constet.

9. Perinde itaque erit, siue retineamus *Corispermum*, siue *Stellariæ* vocabulum, ad designandum hocce genus. Poterius difficiliter admitterem, quod facile confunditur cum *Stellaria* (F. B. 228) Dillenii; *Corispermum* itaque adsumo (F. B. 244).
10. Cum altera species *corispermum* Just. dicta, foliis gaudeat alternis, nostra autem oppositis, nec aliæ species notæ sint, nomen specificum recte constructum esse existimo, dum hæc dicitur *Corispermum foliis oppositis*, illa vero *Corispermum foliis alternis*. confer. (F. B. 257. 258. 277. 282. 289. 291. 292. 300.)

CLASSIS II.

DIANDRIA.

MONOGYNIA.

3. CIRCÆA calice colorato. *

Circæa minima. Column. ecph. 2. p. 80.

Circæa Suenorum minor. Rudb. hort. 29.

Lappula incantatoria minor alpina. Pluk. alm. 206.

α. Ad latera Alpium Lapponicarum rarius occurrit.

β. Calix huius plantæ coloratus, ut corolla, deciduus, adnexus petalis leuissimo margine, & florem monopetalum mentitur.

γ. *Circæa lutesiana*. Lob. ic. 266. Rudb. lapp. 97. *Circæa*. Rudb. cat. 12. hort. 29. *Solanifolia*, *circæa dicta*, maior. Bauh. pin. 168. Moris. hist. 2 f. 5. t. 34 f. 1. *Lappula incantatoria dipetalos spicata maior*. Pluk alm. 206. Hæc a Nobil. Rudbeckio inter plantas in itinere Lapponico visas recensetur; nobis autem nec in Lapponia, nec in vlla alia Sueciæ parte hæcenus obuia fuit.

4. VERONICA caule erecto, spicis pluribus, foliis lanceolatis serratis. *

Veronica spicata longifolia. Tournef. inst. 143.

6 DIANDRIA. MONOGYNIA.

Veronica spicata longifolia, (spicis florum candidissimis). Helw. suppl. 65. t. 3.

Veronica spicata maior recta cerulea Moris. hist. 2. p. 316. f. 3. t. 22. f. 1.

Lyfimachia spicata cerulea. Bauh. pin. 246.

- α. Ad fines Alpium Lapponicarum iuxta mare septentrionale sæpius conspicitur, in toto itinere nullibi copiosior visa est, quam in maritimis Tornoensibus.

5. VERONICA caule repente, scapis spicatis, foliis ovatis serratis strigosis. *

Veronica mas supina ♂ vulgatissima. Bauh. pin. 246.

Veronica maior septentrionalium. Lob. obs. 250.

Veronica mas. Rudb. cat. 42. hort. 117. Till. ab. 67. Brom. goth. 120.

Veronica serpens. Lind. wikf. 39.

Veronica. Frank. spec. 30. Till. ic. 97. Riv. mon. 137.

Ærenprys. Suecis.

- α. In desertis Lapponiæ rarius observatur.
β. In Suecia homines, qui proximo gradu sopra vulgus sapiant, ad imitationem Franki in *Veronica theezante*, infusum huius plantæ maximi faciunt, & religiose potant loco theæ; durum sane succedaneum, & sapore diversissimum, ne dicam, delicias fanis ingratas.

6. VERONICA floribus sparsis, foliis ovatis crenatis glabris. *

Veronica pratensis serpyllifolia. Bauh. pin. 247.

Veronica minima multiflora, foliis serpylli. Frank. spec. 3.

Veronica femina. Rudb. hort. 117. Till. ab. 67.

- α. In desertis subhumidis rarius obuenit.
β. In locis glareosis repens est, in agris vero erecta, facieque diversissima exsurgit.

7. VE-

7. VERONICA *caule floribus terminato, foliis ovatis crenatis.* * Tab. IX. fig. 4.

Veronica alpina, bellidis folio, hirsuta. Bauh. pin 247. prod. 116. Scheuch. alp. 51.

α. In Alpibus nostris, præsertim ad latera earum frequentissima est planta, vt in Wallivari & alibi.

β. Bauhini nomen allegatum verum esse huius plantæ synonymon, docuit Burserus in Herbario sicco, qui hanc plantam Bauhino misit, & a quo eam se accepisse fatetur Bauhinus in prodromo: Burseri fere magis nostra villosa est, sed cum reliquæ partes vtriusque conueniant inter se in omnibus, eandem a se inuicem separare nefas esset, confirmante idem Bauhino.

γ. Descriptionem huius herbæ addimus, cum nulla apud authores nobis satisfaciat.

Radix fibrosa, filamentosa, perennis.

Caulis annuus est, prope basin tamen perennat infima eius pars, quæ depressa procumbit. Ex hisce perennantibus fragmentis ad genicula exeunt caules erecti, tetragoni, simplices, spithamæi vel digitales, in octo vel nouem internodia distincti.

Rami nulli, caulis summa pars leuissime villosa vel scabra euadit.

Folia infima elliptica, media ovata, superiora lanceolata, summa fere linearia; infima & media opposita, suprema autem alterna sunt; omnia sessilia, vnica alteraue crena vtrinque notata, præsertim maiora.

Fructificationes duæ ad quinque vsque, caulem terminant, singulæ pedunculo breuissimo, e sinu foliorum summorum solitarie egresso, insidentes, calice scabro & corolla fere plana violacea instructæ.

δ. Parum abest, quin persuasus sim *Veronicam serpillifoliam omnium minimam* Pona Bald. apud Clus. 357. descriptam & depictam eandem omnino esse speciem, licet illa glabra sit; nunquam tamen pedalem acquirit

8. DIANDRIA. MONOGYNIA.

rit altitudinem in Lapponia, qualem *Clusius* eidem adtribuit.

8. VERONICA foliis cordatis sessilibus oppositis, ramis laxè floriferis. *

Veronica pratensis latifolia. Riv. mon. 140.

Chamædrys spuria minor rotundifolia. Bauh. pin.

249.

Chamædrys spuria latifolia. Bauh. hist. 3. p. 286.

Chamædrys spuria. Frank. spec. 9.

Pseudo-chamædrys. Till. ab. 56. ic. 50.

Teucrium Chamædryoides assurgens. Lind. wikf.

37.

Teucrium pratense. Rudb hort. 109.

a. In Lapponia Umenſi ſatis rara fuit, alibi vix vnquam intra terminos Lapponiæ a me obſeruata.

β. Cum hæcce ſpecies minus adſtringens & amara ſit, loco veronicæ antecedentis (§. 5. β.) pro infuſo Theæ-formi in actis Berolinenſibus commendatur. Lapponibus vero nec placet externis balneis debilitare fibras corporis, nec internis ventriculi & omnium viſcerum friuole minuere robur. Inter illos enim fruſtra, quibus gentes aliæ ſuperbiunt, quæſiueris mores, ea tantum modo, quæ natura dictitat, eorum menſæ adpoſita deprehenſurus.

9. VERONICA foliis alternis cordatis quinquelobatis, floribus ſolitariis. *

Veronica floſculis ſingularibus, hederulæ folio, Morſus gallinæ minor dicta. Raj. Syn. 240

Veronica cymbalarie folio, verna. Tournef. inſt.

145.

Veronica folio hederæ. Riv. mon. 148.

Alſine folio hederæ. Rudb. vall. 2.

Alſine foliis hederæ. Rudb. hort. 5.

Alſine hederulæ folio. Bauh. pin. 250.

a. A Nobil. *Rudbeckio* inter plantas Lapponicas recenſetur,

setur, a me in Lapponia obseruata non fuit, nec per totam Sueciam eam videre licuit, præterquam in Scania campestri, vbi sat frequens est planta; vt Lundini & Malmogiæ.

- β. Raro sane in plantis obtinet, quod aliæ species foliis oppositis, aliæ vero alternis gaudeant, vti in hocce, nec non Corispermis videre est genere.

10. VERONICA foliis lineari-lanceolatis integris, ramis laxè floriferis. *

Veronica aquatica, angustiore folio. Tournef. inst. 145.

Anagallis aquatica angustifolia scutellata. Bauh. pin. 252.

Anagallis aquatica altera tenuifolia. Rudb. hort. 7.

- α. In Lapponiæ campis arenosis, simulque subhumidis, copiose occurrit.
β. Singulares sunt rami huius plantæ, qui veri pedunculi communes sunt, crassitie setæ, aliis pedunculis minoribus alternis instructi, in quibus fructus capsula pendet.

11. PINGUICULA nectario cylindræo longitudine petali. *

Pinguicula Gesneri. Bauh. hist. 3. p. 546. Tournef. inst. 167.

Pinguicula Gesneri, flore calcari donato. Till. ab. 52.

Pinguicula. Frank. spec. 23. Rudb. cat. 3. hort. 87.

Sanicula montana, flore calcari donato, folio punctato. Lind. wiks. 35.

Tattgræs Westrobothniensibus. *Sattgræs* aliis ibidem.

- α. In humidis deserti frequens, copiosior tamen in Alpibus est.

- β. Variationem speciosam huius speciei corolla violacea, labiis

labiis albis, observauimus in deserto Lulensi, inque riutulo lapideo (Stenbæcken) inter Jöckmock & Pajarim, versus occidentem a monte illo altissimo Koskesvari, ibique in maxima copia.

7. *Pinguicula flore amplo purpureo, cum calcar longissimo* Raj. hilt. 1. p. 752. a specie recensita differre dicitur: Loco natali alpino; Floris magnitudine & calcar praelongo; Colore floris purpureo, qui in tradita violaceus est. In Alpibus nostris sæpius observatur planta varians & magnitudine & colore floris, frequenter colore ad rubedinem accedente conspicua; distincta tamen species non est, & forte eadem cum hacce Raji.
8. Singularis in hocce plantarum genere est pinguedo illa foliorum, fere vt in *Drosera*. (§. 110. 7.)
9. Vires huius plantæ & præsertim pinguedinis istius foliorum paucissimis Medicis notæ sunt, examinandam itaque hancce plantam commendo Physices & Therapeutices Mystis; forte nec pœniteret indagationis! Qui considerat observationes sequentes §. 11. 9. 1. facile diuinare potest, qua ratione ex planta nostra vsus hauriant maximos.
10. *Lac compactum hyperboreorum* seu Tætmicælk, aliis Sætmicælk, est lactis species apud Nouaccolas Lapponiæ, sed præsertim apud Westrobothnienses & tere per totam Norlandiam vsitatissima, quæ sequenti modo conficitur: Folia nonnulla *Pinguiculæ*, cuiuscunque demum speciei, recentia & nuper lecta filtro imponuntur, quibus lac nuper emulctum & naturaliter calens adfunditur, quod citissime filtratum per vnum alterumue diem ad quietem, vt acescat, reponitur; vnde lac istud longe maiorem & tenacitatem & consistentiam, quam alias accidit, acquirit, nec serum præcipitatur, vt alias contingit; contra vero palato maxime gratum redditur, licet cremor ipse sit parcior. Tali modo semel hocce lacte præparato, non opus noua pro nouo processu adhibere folia, sed modo cochlear dimidium præceden-

tis lactis ut misceatur cum recenti, necesse est, sic eandem acquirit naturam & aliud lac simili modo in suam naturam, fermenti instar, mutare valet; etiam si in infinitum procederet hæc mutatio, ab indole sua ne minimum tamen deflectere videtur vis ultima. Si nimis diu adseruatur tale lac, transit mora in *Serum Syra* dictum, quod descripsimus in C. F. §. 28.

- 9. *Bauhinus* in *historia*: Pastores in Alpibus succo foliorum pingui fissuras mammarum in vaccarum vberibus litu curant. Idem medicamentum domesticum Lappones adhibere possent, quorum pecora (*Rangiferi* feminæ), fissuris vitiatis vberibus, loco lactis sæpe sanguinem exhibent.
- 9. *Rajus* dicit plebem Vallicam syrupum vel decoctum ex ea conficere, quo se suosque purgant.
- 6. *Clusii* in paunon. 362. verba audienda sunt; refert enim plantam hanc a meridionalibus Anglis *Whytroot* vocari; quod oves interficiat, si, ob cibi penuriam, illa vescantur.
- 10. *Pinguicula* est etiam nomen Insecti, ideoque excludi deberet (F. B. 230.), cum vero Insectum illud sit vera species *Acari*, in Zoologicis excludatur velim, ideoque retineatur in Botanicis (F. B. 239); Synonymon *Pinguiculæ Liparis* dictum, loco *Pinguiculæ* substitui nequit, cum *Liparis* sit nomen piscis.

12. PINGUICULA *nectario conico petalo breviorre.* * Tab. XII. fig. 3.

Pinguicula flore albo minore, calcari brevissimo. Raj. hist. 1. p. 752.

- a. In Alpibus Lapponicis frequentissima est planta, extra Alpes autem vix unquam descendit.
- β. Planta hæc etiam veteribus, ut Bauhino & aliis, nota fuit, licet eam ab antecedenti distinguere non intellexerint.
- γ. Simillima etiam est antecedenti plantæ in omnibus, exceptis floribus; ab illa namque differt: *Corolla* alba,

ba, quæ in præcedente violacea; *macula* villosa flaua in palato corollæ, quæ in illa cinerea est; *nectario* in hac conico, in illa cylindraceo; in hac petalo breuiore, in illa vero petalum quoad longitudinem æquante.

2. In figura nostra nectarii formam conicam indicare volumus, reliqua secundum plantam siccam exarauit sculptor.

13. *PINGUICULA* *scapo villoso.* * Tab. XII. fig. 2.

Pinguicula Laponum vel alpina minima, flore purpureo, foliis ad radicem ternis rotundis. Rudb. lapp. 99.

Pinguicula flore minore carneo. Raj. Syn. 281.

Pinguicula cornubiensis, flore minore carneo. Raj. hist. 1. p. 752.

- a. Vnico modo in loco a me lecta fuit sphagno insidens, prope Pajarim, in parœcia Jockmoccensi.
 β. Plantæ omnes, quas vidi, defloratæ erant, & capsula cordata, compressa, bivalui instructæ, excepta vnica debili herba, cuius flos erat pallide violaceus; folia conspiciebantur subrotunda, antecedentibus simillima, sed minora; flos est minor reliquis, scapus teneritate & leui villositate differens.

14. *UTRICULARIA* *nectario conico.* *

Lentibularia. Riv. mon. 114. Dill. app. 116.

Lentibularia maior. Vaill. Act. 1719 p. 28.

Millefolium aquaticum lenticulatum. Bauh. pin. 141.

Millefolium aquaticum, flore luteo galericulato. Bauh. hist. 3. p. 783.

Filipendula aquatica minor. Frank. spec. 14.

Filipendula aquatica, siue *Millefolia lenticulata.* Rudb. hort. 43.

- a. In fluuio Margaritifero Calatz-elfwen dicto, prope Purkyaur & alibi visa fuit.

β. Sin-

- β. Singulares admodum in hocce genere sunt vesiculæ istæ pellucidæ vnico foramine peruiæ, radiculæ adpeniæ, vnde nomen utriculariæ huic generi aptissime datur.
- γ. *Lentibulariæ* nomen confunditur cum *Lenticula* & *Lenticularia* Mich. (F. B. 228.), ne dicam, quod fere diminutiuum sit *Lenticulæ* (F. B. 227), hinc excluditur, & vacuum vocabulum utriculariæ, *Nepenthes* synonymon (F. B. 215), speciebus huius generis conueniens (F. B. 240), in *Lentibulariæ* locum substituitur.

CLASSIS III.

TRIANDRIA.

MONOGYNIA.

15. VALERIANA *sylvestris maior*. Bauh. pin.
164.

Valeriana sylvestris. Dod. pempt. 346. Till. ab.
67. Rudb. vall. 35. hort. 115.

Valeriana foliis angustioribus. Riv. mon. 2.

Valeriana. Till. ic 53.

α. In sylvis subhumidis Lapponiæ vulgaris est.

β. Odor radice huius admodum singularis & vix cum
alio comparandus est, proxime accedit ad radice
Pæoniæ fragrantiam, vt etiam eius effectus.

16. IRIS *palustris lutea*, seu *Acorus adulterinus*.
Bauh. hist. 3. p. 732.

Iris maior palustris, flore luteo. Rudb. hort 57.

Iris vulgaris, siæ Gladiolus palustris. Till. ab 36.

Iris latifolia maior palustris. Lind. wikf. 19.

Acorus adulterinus. Bauh. pin. 34. Rudb. elyf. 2. p.
202. f. 2.

α. In Lapponia est planta omnium rarissima, in adia-
centi Westrobothnia non adeo frequens, in Ostro-
bothnia vero omnium copiosissima.

β. Hy-

- β. Hydrops, (cui hæc planta, si quæ alia, est medicina), eodem modo in Lapponia omnium rarissimus, nec frequens in Westrobothnia, in Ostrobothnia autem superiori proh dolor nimis vulgaris inter plebem, quæ lethalis istius spiritus frumenti copiam ingurgitando illum prouocat.
- γ. Flos Iridis structura singulari ab omnibus in vniuersum plantis primo intuitu distinguitur; stigma enim in hacce familia foliaceum ipsa petala sæpius æquat, adeo, vt nouem petala pro paucioribus numerarint nonnulli.
- δ. Spathæ florum imbricatæ Iridem Palmis valde affinem esse dicunt, nec contradicit flos, nec structura plantæ. Confer *Musam Clifortianam*. p. 16.

17. CYPERUS *palustris hirsutus minor, paniculis albis*. Moris hist. 3. p. 239. f. 8 t. 9. f. 39.
Gramen nemorosum, paniculis albis, capillaceo folio.
 Bauh. pin. 7.
- α. In omnibus paludibus muscosis & cæsposis vulgaris est.

18. SCIRPUS *palustris altissimus*. Tournef. inst. 528. Scheuch. hist. 354.
Juncus maximus, seu Scirpus maior. Bauh pin. 12.
Juncus flore conglomerato. Lind. wiks. 19.
Juncus vulgaris, seu Scirpus. Till. ab. 37.
- α. In fluuiis & lacubus Lapponiæ syluestris passim obseruatur, nullibi tamen in magna copia.
- β. In Suecia superiori dissecatur pro pabulo bouum, quod in Gothia inferiori negligitur; Nouaccolis Lapponiæ, ob inopiam huius Scirpi, in hunc vsum cedere nequit.
- γ. E spicis huius speciei, peracta florescentia, alba quædam filamenta excrescunt, quæ non pistilli partes, sed filamentorum ex staminibus rudimenta sunt.
- δ. Cum culmi sint spongiosi, facillime dissecti in aqua

na-

natant, hinc pueri in Suecia eos in fasciculos colligant, quibus, ne demergantur, sese subleuant, dum artem natatoriam addiscere volunt. Quod Lappones non curant, qui nec balnea naturalia aquarum dulcium & frigidarum, nec artificialia calefactarum vnquam intrarunt: Priora illis haud concedit aqua per æstatem etiam nimis frigida; posteriora defectus domiciliorum & instrumentorum huic negotio inferuentium; neutra autem consuetudo nunquam introducta in gentem induratum gelu permittit.

19. **SCIRPUS** *equiseti capitulo maiori*. Tournef. inst. 528. Rudb. elyf. 1. p. 107. f. 1. Scheuch. hist. 360.

Juncus capitulis equiseti maior. Bauh. pin. 12.

Juncellus cyperoides, capitulo simplici. Gottsch. pruss. 131. f. 36.

α In aquosis rarius obseruatus est.

β A Nobiliss. Rudbeckio inter plantas Lapponicas recensetur *Scirpus multicaulis equiseti capitulis minoribus*, Rudb. lapp. 100. elyf. 1. p. 107. quem pro variatione, non distincta specie habemus.

20. **SCIRPUS** *folio culmi unico*. *

Scirpus foliatus palustris, capitulo equiseti breui. Rudb. lapp. 100.

Scirpus paruus palustris, cum paruis capitulis equiseti.

Pluk. phyt. 40. f. 6. Rudb. elyf. 1. p. 107. f. 3.

Scirpus montanus, capitulo breuiore. Tournef. inst. 528. Scheuch. alp. 427.

Juncus montanus, cum paruis capitulis luteis. Bauh. hist. 2. p. 523.

α Vbique in deserto ad scaturigines fontium & in humidis ac spongiosis locis obuius est, etiam in Alpibus nostris frequentissimus.

β Descriptionem breuem huius plantæ addam.

Radix filamentosa, multiplex, tenuis, haud ramosa,

sa, undulata, digitalis longitudinis, perennis.

Squamæ plures, oblongæ, acuminatæ, imbricatæ, laxæ, in fasciculum veluti congestæ, perennes, fuscæ, culmi & radicis basin tegunt.

Culmi simplices, plures, digitum longi, solidiores, tenaces, striati, virides.

Folium vnicum, tenuissimum, linearis longitudinis vaginæ vestienti satis longæ insidens.

Spica unica, terminalis, minima, linearis longitudinis, fusca, constructa glumis monophyllis, imbricatim positis, tribus vel quatuor, quarum infima maxima est.

γ. Cum culmus ad radicem quotannis ponat novas squamas supra antecedentes inferiores & perennantes, inter quas sese exserunt radices, sequitur has & totam plantam tandem eleuari supra terram, tophumque (Tuf.) constituere, cæspitis facie & vultu, nisi quod laxior sit, citiusque ab igne consumatur, qui præter ea in densissimis sylvis admodum copiosus. Tophi adeoque in paludibus maxima ex parte huic Junco suam debent originem, nec non Polytricho Dillenii. Vide Cryptogam: Muscorum.

δ. Tophi hi (γ) in paludibus maximum negotium faciunt Nouaccolis Lapponiæ; quodsi enim aqua e paludibus fodiendo educitur, marcescit quidem planta, at per plures annos non putrescit, sed sterilis persistit rustico detestabilis; deberent itaque plantæ palustres post paracenthesin vrendo vel suffocando extirpari, & semina vegetabilium pratensium eorum loco terræ committi, si læta pascua desiderantur; plantæ enim paludosæ indolem non mutant, neque vnquam luxuriant, nisi sufficiens potus adsit.

21. SCIRPUS magnitudine aciculæ.

Scirpus minimus, spica brevior squamosa spadicea, Scheuch. hist. 364.

Scirpus omnium minimus, capitulis equiseti. Rudb. elys. 1. p. 107.

Juncellus clauatus minimus, capitulis equiseti. Morif. hist. 3. p. 234. f. 8. t. 10. f. 37.

α. Reperitur subinde in fluuiis Lapponiæ syluestris.

β. Communiter sub ipsa aqua crescit, longitudine vnius tertiæ partis digiti.

22. ERIOPHORUM *spicis pendulis.* *

Linagrostis panicula ampliore. Scheuch. hist. 306. Vaill. parif. tab. 16. f. 1.

Gramen eriophorum. Dod. pempt. 552.

Gramen tomentarium. Frank. spec. 15. Till. ab. 32.

Gramen tomentosum. Rudb. hort. 49. Lind. Wikf. 17.

Gramen pratense tomentosum, panicula sparsa. Bauh. pin 4. Rudb. elyf. 1. p. 36. f. 2.

Geechen nivo. Lappis. *Myrkullen* Westrobothniensibus.

α. Nonnulli, quibus res angusta domi, in quibusdam Sueciæ tractibus puluinaria sua, plumarum loco, papo huius graminis replent, vnde Suetice puluinar pauperum (*Fattigmans Oerngott*) nominatur, qui tamen vsus Lappis vel Nouaccolis nostris non innotuit, quorum hi pellibus leporinis, illi vero ran-giferinis lectum sternunt.

β. In humidis graminosis & cultis, tam desertis, quam alpinis locis vbique conspicitur.

γ. Variat spicis amplioribus & angustioribus, hinc duæ variationes pro totidem distinctis speciebus venduntur.

δ. *Eriophorum* dixi ab ἔριον & φόνον, quasi ferens lanam, quod selectum est nomen (F. B. 240.) synonymon (F. B. 244.) & antiquum (F. B. 242.) *Linagrostis* T. autem male componitur e Lino & Agrosti (F. B. 224).

23. ERIOPHORUM *spica erecta, caule tereti.* *

Eriophorum spica lanis inuoluta. F. L. 47.

Linagrostis spica singulari, alopecuroides. Vaill. par.

Juncus alpinus cum cauda leporina. Bauh. hist. 2. p. 514. Scheuch. alp. 41.

Juncus alpinus, capitulo tomentoso maiori. Scheuch. hist. 304. tab. 2.

Juncus alpinus, capitulo lanuginoso seu Schoenolaguros. Bauh. pin. 12. prod. 23. fig. Scheuch. hist. 302. tab. 7.

Gramen tomentosum alpinum & minus. Bauh. pin. 5. prod. 10. Rudb. elyf. 1. p. 36. f. 3.

Gramen juncoides lanatum danicum. Morif. 3. p. 224. f. 8. t. 9. f. 6.

α. In humidis, incultis tantum, tam alpinis, quam sylvestribus locis frequens est.

β. Coniungo hic duas authorum species, a Bauhino in prodromo 23 & 10 descriptas, quæ tamen vnius eiusdemque sunt speciei. Quamnam sub priori nomine intellectam velit plantam Bauhinus omnibus in aprico est; posterior dubium mouit, quam se a Bursero habuisse monet; Burserus in herbario Upsaliæ adseruato omnino eandem cum priori sub isto nomine habet plantam, eamque missam fuisse ad Bauhinum fatetur.

24. ERIOPHORUM *spica erecta, caule triquetro.* *

Linagrostis alpina minima, caule triangulari, capitulo paruo, pappo rariore. Mich. gen. 54.

Linagrostis juncea alpina, capitulo paruo, tomento rariore. Scheuch. hist. 305.

Juncus alpinus bombycinus. Bauh. pin. 12. prod. 6. Scheuch. hist. tab. 8. Scheuch. alp. 337.

α. Vbique in vdis fabulosis, alpinis & sylvestribus locis viget.

β. Flores examinare haud licuit; caulis vero triquetter, omnino nudus, spicæ facies, &c. dictitant longe minorem huius cum Eriophori genere esse conuenientiam, ac quidem vulgo creditur.

DIGYNIA.

25. PHLEUM *spica ovali-cylindracea.* *

Gramen typhoides alpinum, spica nigra breui. Rudb. elyf. 1. p. 31. f. 8. Burf. mart. 498.

Gramen typhoides alpinum, spica breui densa & veluti villosa. Scheuch. hist. 64. f. 3.

α. In Alpibus nostris frequentissime, in sylvis Lapponiæ rarissime obuium.

β. Folii supremi ipsi culmo adhærentis vagina triplo longior est suo disco, qua nota a sequenti abunde distinguitur, vbi inuerse discus folii triplo longior est sua vagina.

26. PHLEUM *spica longissima cylindracea.* *

Gramen typhoides asperum alterum. Bauh. pin. 4. Rudb. elyf. 1. p. 29. f. 4.

Gramen typhoides asperum alterum maius. Rudb. ibidem.

α. In Alpibus & deserto frequentissima est hæc species.

β. Absoluta florescentia, huius spica cinerea est, antecedentis autem nigra.

27. BROMUS *culmo paniculato, spicis compressis.*

Bromos herba. Dod. pempt 540.

Festuca auenacea sterilis elatior. Bauh. pin. 9.

Festuca auenacea sterilis elatior-circa Upsaliam. Rudb. elyf. 1. p. 87. f. 7.

Gramen auenaceum panicula sparsa, locustis maioribus & aristatis. Tournef. inst. 526. Scheuch. hist. 258.

α. In agris Nouaccolarum rarius obseruatur.

β. Hæc species videtur cum frumento in Laponiam delata omnium primo a Nouaccolis, nec Laponiæ suos debere natales.

28. *FESTUCA culmo paniculato, spicis compresso-ovatis.*

Festuca avenacea spicis habitioribus, glumis glabris.

Raj. syn 414.

Gramen avenaceum segetale minus, gluma turgidior. Morif. hist. 3. f. 8. t. 7. f. 7.

Festuca graminea, glumis glabris. Bauh pin. 9.

Festuca graminea, glumis hirsutis. Bauh. pin 9.

α. Adhuc rariusprehenditur, quam antecedens, simulque varians spicis glabris & hirsutis.

β. Quod etiam hæc, ut Lolii famosissima species, copiose frumento mixta & assumpta temulentiam inducat, per totam Sueciam asseuerant rustici.

29. *FESTUCA culmo alternatim spicato, spicis teretibus.**

Gramen spica brizæ maius. Bauh. pin. 9. prod. 19.

Rudb. elyf. 1. p. 80 f. 1.

α. Ad ripas inter plantas vegetiores in Lapponiæ syluis ubique reperitur.

30. *AVENA feminibus basi hirsutis.**

Avena nuda. Rudb. elyf. 1. p. 161. f. 3. hort. 15. cat. 6. Frank spec. 5.

Avena fatua. Till. ab. 7.

Festuca utriculis lanugine flavescentibus. Bauh. pin. 10.

Gramen avenaceum utriculis lanugine flavescentibus. Tournef. inst. 525.

α. In agris Nouaccolarum cum feminibus cerealium huc allata rarius conspicitur.

β. Detestabile est hocce gramen agricolis, dum enim semel in agro suas egit radices, vix inde eliminari potest, quoniam semina sua prius terræ inspergit, quam seges reliqua, unde hanc suffocat.

31. *AVENA* spicis erectis, calice spicis brevior. *
- Gramen avenaceum montanum, utriculis bifidis membranaceis, aristis articulatis.* Rudb. elyf. 1. p. 96. f. 13.

Gramen avenaceum hirsutum, panicula purpureo-argentea splendens. Raj. syn. 406. t. 21. f. 2.

α. In nemoribus graminosis raro.

32. *LOLIUM* spicis compressis, radice perenni.
- Phoenix seu Lolium murinum.* Dod. pempt. 541.
- Gramen loliaceum, angustiore folio & spica.* Bauh. pin. 9.
- Gramen loliaceum, spica simplici, vulgare.* Moris. 3. f. 8. t. 2. f. 2.

α. In sylvis graminosis & pratis agrorum commune est.

33. *TRITICUM* radice repente, foliis viridibus.
- Gramen loliaceum, radice repente seu Gramen officinarum.* Bauh. pin. 1.

Gramen caninum longius radicans. Lind. Wikf. 16.

α. In agris Nouacolarum agricolis infestissimum est.

34. *TRITICUM* radice repente, foliis rigidis.

α. Ad littora maris Septentrionalis & ad sinus maris Bothnici copia eius datur maxima.

35. *MILIUM* glumis diphyllis.

Gramen sylvaticum, panicula miliacea sparsa. Bauh. pin. 8. Moris. hist. 3. f. 8. t. 5. f. 10. Rudb. elyf. 1. p. 76. f. 1.

α. In desertis sylvestribus Lapponiæ vulgare est.

β. Inter Tornoam, Kemi & Uloam nullum gramen erat vulgatius hocce, cuius staturam, magnitudinem vel suavem odorem, si quis consideret, inter gramina præstantissima locum huic concedat.

γ. So-

γ. Solent Puellæ Lapponicæ, dum rangiferos in pascua ducunt, reportare fasciculum foliorum huius graminis, eumque in eadem cum tabaco sarcina, ante pubem pendula, reservare; nescio an magis sint sollicitæ de grato odore tabaco, an sibimet ipsis conciliando.

36. MELICA floribus sub culmo pendulis.

Gramen avenaceum, locustis rubris, montanum. Bauh. pin. 10. prod. 20.

α. In sylvis passim.

β. Culmus in summitate nutat, cui flores solitarie pedunculis tenuissimis adnectuntur, ita ut omnes flores sub culmo penduli sint.

γ. Characterem huius generis brevissimis exhibeo.

Cal. Gluma uniflora, bivalvis; *valvulis* ovatis, concavis, fere æqualibus.

Cor. Gluma bivalvis; *valvulis* ovatis, muticis, quarum altera concava, altera vero plana.

Sem. ovatum, a gluma corollæ demittitur.

37. ALOPECURUS aristis gluma longioribus.

Gramen aquaticum geniculatum spicatum. Bauh. pin. 3. Rudb. elyf. 1. p. 8. f. 2.

α. In conuallibus & pratis subhumidis frequens est; eundem etiam non raro in collibus siccissimis læte florentem legi.

38. ALOPECURUS aristis glumæ æqualibus.

Gramen fluviatile album. Tabern. hist. 1. p. 512. figura.

α. In lacubus Lapponiæ sylvestris, ut Purkyaur & alibi.

β. Hæc præcedenti quoad faciem externam adeo similis est, ut quivis mox eandem esse plantam adfeneraret; iudicium meum suspendo, ob defectum observationum. Sequentia autem distinctionem vident.

1. *Hæc* [38] ex humanæ profunditatis aqua euehitur & excrescit.

Illa [37] in aquosis vix semipedalis persistit.

2. *Hæc* folia longissima super aquam natantia exserit.

Illa vero erectis gaudet & brevibus foliis.

3. *Hæc*, si scirpus vel arundo, &c. adstet, amplectitur hæc plantas circumuoluendo folia sua.

Illa non item.

4. *Huius* aristæ glumis haud existunt longiores.

Illius vero duplo longiores sunt glumis.

5. *Hæc* nunquam a me obseruata in Suecia, vbi

Illa copiosissime pronascitur.

39. ANTHOXANTHUM.

Gramen anthoxanton spicatum. Bauh. hist. 2. p. 446.

Gramen pratense, spica flauescence. Bauh. pin. 3.

Rudb. elyf. 1. p. 24. f. 3.

α. In locis graminosis passim obseruatur.

β. Prima æstate viride & suauicolens floret, circa finem Julii flauum & exsuccum persistit.

40. NARDUS *spica lineari.*

Spartum nostras paruum. Lob. ic. 90.

Gramen sparteum juncifolium. Bauh. pin. 5. Rudb. elyf. 1. p. 39. f. 6. mala.

Gramen sparteum, capillaceo folio, minus, erectum, Batanicum & Anglicum. Morif. hist. 3. f. 8. t. 7. f. 8. opt.

Lapphär Lulensibus. i. e. Crines Lapponum.

Kaffskiagg Smolandis. i. e. Barba fenum.

α. In Alpibus & syluis communis est.

β. Nomenclatura Lulensis imposita huic gramini desumpta est a similitudine, quæ intercedit folia copiosissime in hacce vndique prominentia atque arrectos circumquaque Lapponum capillos, quum vix vquam pectine deducant crines.

γ. Gra-

- γ. Gramen hoc scenimeffloribus Nouaccolis infentissimum est, falcem, nisi peracuta sit, facile eludens.
 δ. Nardi nomen huic gramini imposui, dum genere conuenit cum Nardo spuria Narbonensi Bauhini.

41. ARUNDO *vulgaris*. Bauh. hist. 2. p. 485.
 Rudb. elyf. 1. p. 131. Frank. spec. 5. Lind.
 Wikf. 4.

Arundo vulgaris seu phragmites Dioscoridis. Bauh.
 pin. 17.

Arundo. Till. ab. 6.

- α. In aquosis Lapponiæ syluestris sæpius sese offert, nullibi autem copiosior huius prouentum, quam in Ostrobothnia ad sinus maris, vidi.
 β. Famosissimum istud & vastissimum pratum Limmingense, quantum ex via videre licuit, arundine hacce totum tectum conspiciebatur. Pratum hocce tribus Ostrobothniæ pretiosissimis naturæ donis adnumeratur, quæ sunt: Kemi piscatura Salmonum, Limmingense pratum & Norkyreæ agri.
 γ. Mulieres rusticæ huius Arundinis panicula pannos suos flauesciente viridi colore tingunt.

42. ARUNDO *culmo ramoso*. *

Arundo syluatica elatior, panicula molli candida & serici modo lucenti. Moris. hist. 3 p. 218. f. 8. t. 8. f. 2.

Arundo vulgaris seu Calamagrostis. Vaill. par. 16.

Gramen arundinaceum panicula molli spadicea maius. Bauh. pin. 7.

Gramen panicula arundinacea. Rudb. elyf. 1. p. 16.

- α. In paludibus cæsposis Lapponiæ sæpius conspicitur.
 β. Gramen hocce humanam altitudinem acquirit, & ramos ex alis foliorum simplices promit, id quod in graminum familia rarum omnino est.
 γ. Synonyma, opinor, recte adposita sunt, licet cum libris & descriptionibus illud conferre non potuerim,

periit enim in naufragio vna cum variis naturalibus aliis, nobis per flumina Lapponiæ descendentibus.

43. ARUNDO foliorum lateribus conuolutis, acumine pungente. *

Gramen spartium spicatum, foliis mucronatis longioribus, vel spica secalina. Bauh. pin. 5.

Spartium spicatum oceanicum pungens. Bauh. hist. 2. p. 511.

α. Ad littora maris Septentrionalis circa fines Alpium Lapponicarum, vbi Boream versus terminantur, rarius visa.

β. Locus eius natalis sæpius est in maritimis, semper etiam in glareosis læte exfurgit, vbi latis suis cæspitibus & valde confertis atque oblique spargentibus sese radicibus terram arenosam (dictitante natura) firmiorem reddit & colligit in aggeribus, ne tam facile diuellantur iniuria cæli.

γ. Naturam optime imitari norunt Belgæ, in tumultis suis arenosis hoc ferentes, ne arena obruat adiacentia. Si aliquam œconomix curam experti lætarentur aliquando campi arenosi Lapponiæ, huius graminis notitia haud parum illis adferret vtilitatis.

44. ARUNDO culmo enodi, panicula contracta.

Gramen arundinaceum enode maius montanum. Bauh. pin. 7.

α. In syluis inter lapides & frutices sæpius comparet.

β. Rustici in Suecia culmo huius graminis longissimi & enodi fistulas suas tabacarias, ex nimio vsu repletas oleo, purgant; id quod Lapponi, fistula breuissima semper contento, cognitu minus necessarium est.

45. AGROSTIS panicula tenuissima.

Gramen montanum, panicula spadicea delicatiore.

Bauh. pin. 3. prod. 12. Scheuch. hist. 124.

α. In

- α. In Alpibus vulgare est gramen.
β. Panicula huius est omnium tenuissima.

46. AGROSTIS panicula inferne verticillatim laxa, superne contracta.

Gramen segetum aruense, panicula contracta pyramidalis. Raj. hist. 1288. Scheuch. hist. 148.

- α. Ad ripas lacuum, tempore autumnali, rufescens occurrit.
β. Panicula, dum floret, secundum verticillos explicatur horizontaliter patens; contracta superius, in eadem nondum florente.

47. AIRA panicula spicata, pedicellis flosculis brevioribus. *

Gramen alopecuro simile, cum pilis longiusculis in spica, Onocordon. Bauh. hist. 2. p. 475.

Gramen phalaroides maius, seu Italicum. Bauh. pin. 4.

Gramen phalaroides. Lob. ic. 8.

- α. In folis Alpibus occurrit hæc species, nec infrequens ibidem est.
β. Character huius generis consistit in sequentibus:
Cal. Gluma biflora, bivalvis; valvulis ovato-lanceolatis, acutis, inæqualibus.
Cor. Gluma bivalvis, calici similis, altera valvula aristam ad basin vix duplo longiorem flore exferens.
Sem. tecta.

48. AIRA panicula rara, calicibus albis.

Gramen nemorosum paniculis albis, capillaceo folio. Bauh. prod. 14. Morif. hist. 3. p. 300. f. 8. t. 7. f. 9.

Gramen alpinum nemorosum paniculatum, foliis angustissimis, locustis splendentibus aristatis. Scheuch. hist. 218.

- α. In nemoribus Alpium Lapponicarum commune est gramen.

49. AIRA *panicula rara, calicibus fuscis.*

Festuca auenacea alpina, angustissimis junceis foliis, locustis parvis purpureo-argenteis splendentibus aristatis, in spicam collectis, petiolis tamen longis & tenuissimis insidentibus. Scheuch. alp. 455. f. 15.

Gramen auenaceum paniculatum alpinum, foliis capillaceis brevibus, locustis purpureo-argenteis splendentibus & aristatis. Scheuch. hist. 216.

α. Cum antecedenti vulgarissima est.

β. Panicula in hac magis contracta, calices præsertim ad basin atro-rubentes, locustæ angustiores, ac in præcedente.

50. AIRA *panicula longissima tenui.*

α. In paludibus frequens, longitudine corporis humani, panicula cubitali angusta, flectitur obsequio a vento curvata.

β. Duæ variationes huius obuiæ fuere, quarum altera locustis niueis; altera fuscis, seu cæruleo-rufescentibus conspicua.

51. POA *spiculis ouatis compressis muticis.*

Gramen pratense paniculatum maius, latiore folio, πoα Theophrasti. Bauh. pin. 2.

Gramen paniculatum maius. Scheuch. hist. 177.

α. Per totam Lapponiam in maxima excrefcit copia.

β. *Gramen alpinum paniculatum maius, panicula speciosa variegata.* Scheuch. hist. 186. t. 3. ubique in Alpibus nostris obuium, & quod pro varietate potius, quam distincta specie exhibemus; licet spicæ eius parvæ, magis coloratæ, & duplo maiores sint, quam in planta naturali.

52. POA *spiculis ovato-oblongis, foliis subulatis.*

Gramen pratense paniculatum maius, angustiore folio.

lin. Bauh. prod. 6. pin. 2. Scheuh. hist. 178.

- α. Vbique prostat per Lapponiam antecedenti intermixta.

53. POA spiculis bifloris cordatis.

Gramen mariae borussorum. Gottsch. pruss. 111. f. 26.

Gramen paniculatum odoratum. Bauh. pin. 3.

- α. Ad ripas fluuiorum per deserta Lapponiæ copiose occurrit.
β. Odoris suauitate vix cedit Milio (§. 35) descripto.

54. POA spiculis subulatis, panicula rara contracta.

Gramen nodosum pratense, panicula fusca nigricante. Rudb. elyf. 1. p. 7. f. 16.

Gramen paniculatum autumnale, panicula angustiore e viridi nigricante. Tournef. inst. 521.

Gramen pratense serotinum, panicula longa purpurascens. Moris. hist. 3. p. 201. f. 8. t. 5. f. 22.

- α. In locis subhumidis, nec non in agris frequens.
β. Panicula sua angustissima nigro-cærulea ab omnibus aliis distinctissima est.

55. POA spiculis ovato-angustis aristato-acuminatis.

Gramen foliis junceis breuibus minus. Bauh. pin. 5.

Gramen cristatum, radiculis nigricantibus. Gottsch. pruss. 110. f. 2.

Gramen sparteum maritimum, spica cristata Upsaliensium. Rudb. elyf. 1. p. 40. f. 13.

- α. In syluis & Alpibus frequens est.

56. POA spiculis ovato-angustis acutis, vivipara.

Gramen sparteum alpinum, panicula spadiceo-viridi,

uno plerumque versu disposita. Scheuch. alp. 457.
f. 20.

Gramen paniculatum sparteum alpinum, panicula angusta spadiceo-viridi, proliferum. Scheuch. hist. 213. t. 1. fig.

- α. In Alpibus nostris vulgarissima est.
- β. Loco feminum folia angusta, flore longiora protrudit, hinc instar oui in ipsa planta germinat, more animalium viuiparorum.
- γ. Vix vlla graminis paniculati species in Alpibus obuia fuit, quæ non aliquando floribus eiusmodi viuiparis lusisset.

TRIGYNIA.

57. MONTIA. *

Montia aquatica minor. Mich. gen. 18. t. 13.
f. 2.

Cameraria aruensis minor. Dill. giff. 46.

Cameraria seu Portulaca aruensis exigua Camerarii.
Rupp. jen. 1. p. 108.

Portulaca aruensis. Bauh. pin. 288.

Alsinoides annua verna. Vaill. par. t. 3. f. 4.

Alsineformis paludosa tricarpus, floribus albis inapertis. Pluk. Phyt. 7. f. 5.

Alsine parua palustris tricoccus, portulacæ aquaticæ similis. Raj. syn. 352.

- α. In locis muscosis ad scaturigines aquarum frigidarum per Lapponiæ deserta sæpius conspicitur, per Westrobothniam omnium vulgarissima est.
- β. Authores duplicem constituunt speciem, ego autem vnicam magnitudine mire ludentem obseruavi. Si vero altera semper gerat flores ex alis, vt hæc e sum-

summitate conspicuos, quemadmodum clarissimus Michellius pingit, diuersa est; alias non.

- γ. Flos hic numero partium variat, vide C. G. 58.
- δ. Nomen *Montia* retinemus (F. B. 238.) *Alfine* (F. B. 214.) *Alsinoides* (F. B. 226.) sunt nomina erronea. *Cameraria* excluditur, quoniam hoc aliud indicat genus (F. B. 216), a Plumiero dudum constitutum (F. B. 218), quod si erroneum demonstrari potest, male impositum erit nomen *Montia*; alias non.

C L A S S I S IV.

TETRANDRIA.

MONOGYNIA.

58. *APARINE palustris minor parisiensis, flore albo.* Tournef. inst. 114.

Mollugo minor. Rudb. cat. 28. hort. 75.

α. Ubique ad ripas fluuiorum per totam Lapponiam syluestrem reperitur.

β. Caulis huic tenuis, vndique diffusus, ramosissimus: Folia lineari-lanceolata, rigida, vix scabra, acumine terminata; plura, quam quatuor, ad genicula verticillatim posita: Semina vix adhærent villis vcinatis.

59. *GALIUM caulibus diffusis, foliis quaternis verticillatis.*

Gallium palustre album. Bauh. pin. 335.

Asperula quadrifolia palustris. Rupp. jen. 1. p. 6.

Cruciata palustris alba. Tournef. inst. 115.

Mollugo maior. Rudb. cat. 28. hort. 75.

α. Ad ripas fluuiorum & riuulorum Lapponiæ syluestris sæpius prodit.

β *Ruppius* retulit hanc plantam ad *Asperulas* (C. G. 66.), cum autem corolla tubo isto cylindræco destituatur, ab iis distingui debet (F. B. 171).

Tour-

Tournefortius proprium ei assignat genus *Cruciata*, desumens characterem e foliis, cum in fructificatione notam nullam, quæ eam a *Galio* distingueret, reperire posset; quod vero repugnat omni certitudini, omni theoriæ in Botanicis receptæ. (F. B. 159. 164.)

Rajus Molluginis genus, a *Galio* distinctum voluit, ad quod antecedens & sequens planta amandari posset; cum autem nec istud e fructificationis certo principio, sed a sola facie externa desumtum sit, illud haud admittere debemus.

Nos itaque plantam hanc ad *Galium* referimus, licet Molluginis istud *Rajanum* genus facie a *Galiis* videatur satis diuersum, donec demonstratum sit contrarium.

60. **GALIUM** caule erecto, foliis quaternis verticillatis lanceolatis trineruis.

Galium album. Lind. wiks. 15.

Galium album quadrifolium erectum. Cels. upf. 22.

Gallion flore albo. Rudd. cat. 17. hort. 45. Till. ab 30.

Mollugo montana erecta quadrifolia. Raj. syn. 224.

Cruciata glabra, folio nervoso rigido, bacca gemella sicca hispida, flore lacteo. Boerh. lugd. 1. p. 148.

Rubia pratensis lenis, acuto folio. Bauh. pin. 333. prod. 145.

Rubia erecta quadrifolia. Bauh. hist. 3. p. 716.

Mattara. Finnonibus.

a. In Lapponia rarissima est planta; per totam Sueciam vero vulgatissima.

β. Corolla floris plana (non vero tubulata) est; fructus villis erectis hispidus, non vero uncinatus aut adhærens, tectus cortice coriaceo, tamen bacca cum Clarissimo Boerhaauio dici debet fructus, quoniam pulpa mollis differt tantum gradu a duriori.

γ. Nomen C. Bauhini loc. cit. genuinum esse huius synonymon, a Bursero in herbario edocti sumus.

34 TETRANDRIA. MONOGYNIA.

δ. Radices sunt filiformes & rubræ, quibus mulierculæ Finlandiæ lanas & e lanis confecta tingunt.

61. GALIUM caule erecto, foliis plurimis verticillatis linearibus.

Gallium luteum. Bauh. pin. 335.

Gallium flore citrino luteo. Frank. spec. 15.

Gallium. Till. ic. 72.

Gallion flore luteo. Rudb. cat. 17. hort. 45. Till. ab. 30. Lind. wikf. 15.

α. Planta hæc, quantumvis per Sueciam sit omnium vulgarissima, in superiori tamen eius parte adeo rara est, ut modo unicum in cœmeterio Kemensi, & alteram admodum parvam in Lapponia Lulensi ad marginem agelli cuiusdam reperire licuerit.

β. Galium dixere veteres a γάλα, quod lac coagulet, hinc cum simplici λ potius, quam duplici scribimus.

γ. Odor florum huius speciei, ut & totius generis singularis est & fragrantissimus; flores tamen huius plantæ debiliores sunt, quam in præcedenti.

62. PLANTAGO scapo spicato, foliis ovatis. *

Plantago latifolia sinuata. Bauh. pin. 189.

Plantago maior latifolia. Frank. spec. 23.

Plantago maxima. Rudb. cat. 33. hort. 89. Lind. wikf. 29.

Plantago. Till. ic. 94.

α. *Plantago latifolia glabra minor*. Bauh. pin. 189.

Plantago latifolia minor. Lind. wikf. 29.

β. In pinguioribus sylvestribus, inque locis casis Lapponum proximis & circumiacentibus, stercore ran-giferino saturatis, interdum nascitur.

γ. Mire variat hæc species, quoad magnitudinem: vidimus enim perfectam plantam vix breuiorem, vidimus etiam eandem speciem, cuius caulis habuit

hu-

humanam altitudinem; prior in petrosis & aridis nascebatur, posterior in pinguibus spongiosis locis; speciestamen non magis differunt, quam altus Helsingus & humilis Lappo, quam giganteus Cajanus & Pygmæus Annel. Hinc plantago minor (*) ab hac planta separari non debet.

- d. Folia in hac planta, dum pumilis deprehenditur, integerrima existunt; quando vero ad maiorem surgit altitudinem, ferrata sunt, ferraturis distantibus & a se inuicem remotis.

63. PLANTAGO scapo spicato, foliis linearibus subtus conuexis.

Plantago maritima maior tenuifolia. Tournef. inst. 127.

Coronopus maritimus maior. Bauh. pin. 190.

Coronopus maritimus noster. Bauh. hist. 3. p. 511.

Coronopus marinus. Rudd. hort. 33.

- a. *Plantago maritima maior tenuifolia punctata.* Cels. upl. 36.

Plantago marina. Lob. obs. 163.

- β. Ad littora maris Finmarkiæ adjacentis vulgatissima est.

- γ. Folia superne punctis nigris, Orchidis instar, sæpius conspiciuntur notata (*).

64. PLANTAGO scapo unifloro. *

Plantago palustris, gramineo folio, monanthos parisiensis. Tournef. inst. 128.

Caryophyllus marinus pumilio reptans. Mart. burf. 507.

Gramen junceum minus, capitulis longissimis filamentis donatis. Moris. hist. 3. p. 230. f. 8. t. 9. f. ult. optima.

Gramen junceum seu Holosteum minimum palustre, capitulis quatuor longissimis filamentis donatis.

Plukn. phyt. 35. f. 2. opt. Rudb. elyf. 1. p. 46.
f. 1. transposita.

- α. Cum antecedenti, sed parcius occurrit. In Suecia etiam satis rara est; vidimus illam tantummodo in Smolandia ad templum Stenbrohultense, in Sudermannia ad acidulas Wikbergenses, in Uplandia ad littora nonnulla lacus eiusdem Mælaren.
- β. Singularis est hæce plantaginis species, utpote quæ unico modo gaudet flore, cum in reliquis speciebus nobis notis semper plures collocentur in eodem scapo. Hinc nomen specificum nostrum reliquis præferemus, Tournefortii enim *palustris* (F. B. 264.) *gramineo folio* (F. B. 261.) *monanthos* (F. B. 295.) *Parisiensis* (F. B. 264.) nimis longum est. (F. B. 292. 291.)
- γ. Corollæ lacinia depressæ; filamenta quatuor omnium longissima, styloque longiora, in plantaginis genere notam essentialem constituunt.

65. *CORNUS herbacea.* * Tab. V. fig. 3.

Cornus pumila herbacea, Chamæpericlymenum dicta.

Dill. elth. 108. t. 91. fig. opt.

Ossea altera Suecorum. Rudb. fil. in Tabulis pictis.

Herba paris flore magno polycoccus edulis. Rudb. it.

11.

Mesomora alba, baccis in corymbo rubris. Rudb. Lapp.

98.

Chamæpericlymenum. Ger. emac. 1113. Park. theatr.

1461. Raj. hist. 1. p. 658. syn. 261.

Chamæpericlymenum prutenicum. Clus. pan. 88.

Chamæpericlymenum tenerius aliud. Clus. hist. 60.

Periclymeno accedens planta monanthos nostras. Moris. hist. 3. p. 535.

Periclymenum tertium minus. Tabern. hist. 2. p. 1299.

Periclymenum paruum prutenicum Clusii. Bauh. hist. 2. p. 108.

Peri-

Periclymenum humile. Bauh. pin. 302.

Periclymenum humile noruegicum. Bauh. pin. 302.

Buxb. A. R. 3. p. 271. obseru.

Alfine baccifera Suecorum. Frank. spec. 3. Rudb. hort. 5. Brom. goth. 4.

Alfine baccifera. Lind. wikf. 2.

Hoensebær & Smoerbær. Suecis.

Hoensen. Smolandis.

- α. Locus huius plantæ natalis vniuersa est Lapponia, in Alpihus scilicet reperitur sæpius inter saliceta, in desertis eam nemora solo spongioso gaudentia frequenter exhibere vidi. In Smolandia ad templum Stenbrohultense, in Noruegia vbique, præsertim in Finmarkia; In Norlandia omni, vt in Gestricia, Helsingia, Medelpadia, Angermannia, Westrobothnia, Ottrobothnia & Finlandia vulgaris est. Nullibi autem illam per totum terrarum orbem, nisi in septentrione nostro, & quidem in Westrobothnia, existere, non sine causa dicimus. Cum itaque in summo septentrione primario crescat, & frigidissima calidis locis præferat, breuem eius adumbrationem dabo.

- β. *Descriptio* plantæ nostræ hæc est.

Radix filiformis, repens, perennis, lignosa.

Caulis simplex, integer, rectus, tetragonus, glaber, vix spithameus, quinque vel sex internodiis distinctus.

Folia ovata, integerrima, apice fere acuta, glabra utrinque, quinque nervis instructa, erecto-patula, sessilia, opposita, longitudine ultimi articuli pollicis, latitudine eiusdem pollicis; quorum maxima ad exortum pedunculi posita, inferiora vero, quo propiora radici, eo minora.

Florum Umbella vnica pedunculo ex apice caulis descripti egresso infidet, cuius

Inuolucrum tetraphyllum, maximum, foliis, ovatis, concavis, obtuse acutis, patentibus, niueis, deciduis, æqualiter longis; duobus vero interioribus, oppositis angustioribus.

Flosculi sedecim ad triginta duos numerantur, inuolucro breuiore, pediculis breuissimis intra inuolucrum adfixi, quorum *Perianthium* minimum, quadridentatum, persistens, germen oblongiusculum coronans. *Corolla* petalis quatuor, nigris, æqualibus, planis, oblongis, acutis, paruis. *Stamina* quatuor, alba, erecta, longitudine corollæ. *Pistilli germen* nigricans; *stylus* longitudine staminum, simplex, niger; *Stigma* simplex.

Rami duo oppositi, eodem tempore, quo florum umbella, ad basin pedunculi prodeunt, singuli ex singula ala foliorum ultimæ scilicet oppositionis, simplices, longitudine fere caulis. Vid. Tab. V. fig. 3. lit. d. d

Folia ramorum antecedentibus simillima, sed paulo angustiora maximis.

Fructus pedunculo sensim protracto, ad dimidium breuiori ramis, insidet, inuolucro deciduo parum inclinatus, constans baccis plurimis in corymbum digestis, quarum singulæ sunt

Drupæ globosæ, magnæ, nudæ, calice vix manifesto notatæ, rubræ, pulpa alba aquosa leuiter dulci refertæ

Semen est Nucleus cordatus bilocularis.

¶ *Figuram* plantæ

Fructum ferentis dedit primus Clusius in pannonicis, quam suam sibi fecit deinde descriptorum vulgus.

Florentis autem exhibuit primus Clariss. ROBERG, (Professor Medicinæ in Academia Upsaliensi Celeberrimus) in Disp. de Grætœa. Post eum optimam exhibuit excellentissimus Botanicus DD. Dillenius in Horto Elthamensi

Quam autem nos sistimus, illa exhibet plantam in primis pubertatis suæ diebus lectam (Tab. V. f. 3. lit. a.), quæ deinde excrescit, antequam defloreat, ad eandem magnitudinem, qua a D. Dillenio

nio repræsentatur, cadente autem flore fructum fert, qualem lit. b. demonstrat.

2. *Attributa* singularia huius plantæ plurima sunt. Ex. gr.

Ramis duobus tantum, iisque simplicibus instrui plantam, singulare est in omnibus mihi notis. Non tamen nego, quod duorum aliorum rudimenta inferius, inque alis proximæ oppositionis foliorum latitasse, nunquam tamen prodiiisse, observauerim.

Sterilem vero plantam nullos ramos producere, mirum est.

Folia ubique opposita esse: quatuor autem apicem caulis, ubi sterilis est planta; vel apices ramorum, ubi fertilis, coronare; singulare est.

Involucrum esse niuæ albedinis, flosculis autem (exceptis staminibus) omnino nigris, rarum est; communiter enim petala calice coloratiora esse solent & petala nigra sunt omnium rarissima.

Umbellæ singulos radios in flore simplices esse, ex eadem basi communis receptaculi exsertos, absoluta vero florescentia in corymbum, mira metamorphosi, transmutatos, notabile est.

Plenos flores a petalis componi, commune est in plurimis plantarum familiis; perianthium florem plenum constituere in paucissimis adnotauimus (ut *Caryophyllo Sinensi* dicto); involucrum autem plenitudinem efficere, vix audiui vnquam. In hac autem planta florem sæpius plenum in *Westrobothnia* legi, qui tum sæpius, foliorum instar, viridis, crassus & persistens erat.

Officulum biloculare esse, ut in *Xanthio*, *Cordia* &c. in *Corno* quoque notabile est; alterum autem officuli loculamentum vacuum, alterum vero nucleo foetum notasse curiosum est; ex centum enim officulis, vna vice dissectis, duo tantummodo utraque cavitae prægnantia observaui, reliquis omnibus in alterutra vacuis. Ideo ex vno semine unicam plantam communiter provenire, ne-

cesse est, quod etiam de Xanthio adnotavit Rupp-
pius. vide Tab. V. fig. 3. lit. c.

Folia circa autumnum decidere ad modum arborum,
licet caulis minime lignosus sit, & paulo post
pereat, in herbis notatu dignum.

1. *Periclymenum humile flore flori innato* Kyllingii in
A. D. 2 p. 346. est huius plantæ variatio flore pro-
lifero, quam non semel in Finmarkia legi.
2. *Pyrola alfinis flore Brasiliæna*. Bauh. pin. 191. prod.
100 in Herbario Burseri adeo similis est huic, ac
ouum ouo; excepto inuolucro, illius luteo, no-
stræ albo; hinc easdem, vt species, coniungere
non audeo, albus enim color raro mutatur in fla-
uum; & forte aliæ adhuc essent notæ in loco na-
tali potissimum conspectui obuiæ. Forsan eadem
est cum illa, quam depinxit Pluk. phyt. 26. f. 3.
3. *Species* nostra differt ab Europæis congeneribus no-
tissimis in hisce potissimum, quod
 - a. sit *herba*, reliquæ arbores;
 - b. *Vmbellam* obtineat vnicam;
 - c. *Inuolucro* gaudeat flosculis duplo longiori.
 Conuenit autem cum congeneribus arboribus
 - a. *Caule* tetragono articulato;
 - b. *Foliis* oppositis, ouatis, neruosis, deciduis;
 - c. *Ramis* oppositis, tetragonis;
 - d. *Tempore floreendi*, sic vt primum folia erumpere
incipiant;
 - e. *Solo natali* succoso, vmbroso, pingui.
4. *Floret*, quamprimum e terræ sinu progerminat, in
Smolandia scilicet primo Maji, in Westrobothnia
circa finem Iunii, in Alpibus lapponicis ad finem
Iulii. Per Westrobothniam iter facientes Cornum
hanc niuea sua inuolucrorum albedine florentem va-
stissimas tegere sylvas & nemora iucundo spectaculo
admirabamur summopere.
5. *Mexiforus* plantam nostram ad *Bacciferas* §. *semini-*
bis pluribus refert, cum nostra vnico tantum gau-
deat osliculo.

Rajus florem unicam huic plantæ tribuit, nisi vero florem aggregatum intellexerit, inuolucrum certe pro corolla sumit.

Riuius Cornum refert ad *Tetrapetalos simplices*, & quidem ex sancita methodi suæ lege satis bene; hæc autem planta secundum adsumta eius principia ad flores *compositos ex regularibus tetrapetalis in ambitu*, & *tetrapetalis in medio* pertinet.

Tournefortius & alii Cornum ad *arbores* referunt, hæc autem herba est.

Hinc ut et ex infinitis aliis liquet, quid sentiendum sit de diuisione ista receptissima plantarum, in herbas & arbores, & an tanti sit, quanti illam fecere; & cur Plumierus, sectator accuratissimus Tournefortii, in hac re fere sola ab eo recesserit; nec non quod in calidioribus locis plures species arborescentes in singulo genere reperiantur, quam in Europæis frigidioribus.

¶ *Vfus* Baccarum parciore est, communiter enim ab incolis negligitur, nisi puerorum palatis arrideat; noxias tamen, ut putarunt veteres, esse baccas huius speciei omnino nego; vidi enim pueros, qui tres quatuorue pintas baccarum harum adsumserunt sine incommodo; adhæc nec sapor, nec genus, nec principia constitutiva, nec observationes eas venenatas pronunciant. Viris minus placent baccæ, cum aquosæ & dulces sint, his enim acria & solidiora ut præbeas, necesse est.

CONUALLARIÆ speciem 113. vide sub Hexandria Monogynia.

66. ALCHEMILLA foliis simplicibus.

Alchimilla vulgaris. Bauh. pin. 319.

Alchimilla siue pes leonis. Rudb. vall. 2.

Alchimilla. Dod. pempt. 140. Frank. spec. 2. Rudb. hort. 3. Till. ab. 2. ic. 38. Lind. wikf. 2.

¶ *Alchimilla perennis viridis minor*. Moris. hist. 1. p.

Alchimilla minor. Tournef. inst. 502.

β. *Alchimilla perennis viridis maior*, foliis ex luteo viridibus. Moris. hist. 2. p. 195.

Alchimilla alpina procumbens minor. Pluk. phyt. 240. f. 1.

γ. In desertis ficcioribus & graminosis Lapponiæ reperitur.

δ. Ex hac planta etiam duas (α. β.) distinctas species conficiunt Botanici recentiores, quæ tantummodo variationes sunt. Prior (α) est planta naturalissima, erectior, villosa & viridis. Posterior (β) autem caule procumbente rufescente, foliis glabris flavescentibus; hæc tamen variationes a solo loco, a sola naturali cultura oriuntur, nam in locis spongiosis pinguibus & graminosis ubique reperitur prior (α); In montosis, glareosis, ficcioribus, calidioribus & exsuccis posterior (β).

ε. Canonem istum Botanicum, Nullum dari stylum, qui non e medio floris, ex medio embryone, qui medium floris occupat, oriatur, cuique tyroninotissimum. Dill. respons. ad Riv. 6. fere per totum regnum vegetabile obtinere, solo hocce excepto genere, cui accedit *Aphanes* & *Icosandria polygynia* cum *Zibaldia*, intelleximus: In omni enim *Alchemilla* inferitur stylus basi germinis & deinde iuxta latus eiusdem erectus adscendit.

67. *ALCHEMILLA* foliis digitatis.

α. *Alchimilla alpina quinquefolia*. Bauh. pin. 320. Scheuch. alp. 29.

Alchimilla alpina minor. Tournef. inst. 508.

β. *Alchimilla alpina*, quinquefolii folio subtus argenteo. Tournef. inst. 508.

Tormentilla alpina, folio sericeo. Bauh. pin. 326.

Pentaphyllum seu potius *Heptaphyllum argenteum*, flore muscoso. Bauh. hist. 2. p. 598.

γ. In Alpibus frequentissime, in sylvis nunquam videtur.

δ. Etiam

3. Etiam ex hac vnica duas species (α . β .) confecerunt nonnulli, quarum prior (α .) folia radicalia caulinis minora; contra vero posterior (β .) inuerse folia radicalia caulinis maiora exhibet, vti etiam tota planta maior, sed huius differentiae causae itidem a loco deriuantur; cum enim in Alpibus tempore vernali frigido excresecant folia radicalia, a frigore coercita, permanent minora (α .); Si autem curae hortulani committitur, maiora excresecant folia radicalia contra frigidi caeli iniurias munita, & saepe septem luxuriant foliis (β).
4. Vidi Holmiæ Hortulanos plantam hanc in fistilibus per totam hyemen in hybernaculis a frigore defensam conseruasse; qui vero locum natalem considerat, eam prope Holmiam frigore non perituram, facile credet.

DIGYNIA.

GENTIANÆ speciem §. 94. vide sub Pentandria Digynia.

TETRAGYNIA.

68. POTAMOGETON foliis oblongo-ouatis nantibus *

Potamogeton rotundifolium. Bauh. pin. 193. Lind. wikt 30.

Potamogeton. Fuchf. hist. 651. fig. optima.

1. In fluuiis Lapponiæ syluestris passim occurrit.

2. Hæc est vnica species, quam noui, cuius folia aquarum

rum superficiiei innatant, Nymphææ ad instar.

7. Si crescat in loco, qui per æstatem exsiccat, mire mutat faciem & erecta, vt plantago parua, ex-
crescit.

69. *POTAMOGETON foliis cordatis amplexi-
caulibus.*

Potamogeton rotundifolium alterum. Gotsch. pruss.
205. f. 65. bona.

Potamogeton perfoliatum. Raj. syn. 149.

- a. Cum antecedenti, rarius licet, vti in fluuio mar-
garitifero Calatz-elfwen dicto, conspiciebatur.

70. *POTAMOGETON gramineum latiuscu-
lum, foliis & ramificationibus dense stipatis.*
Raj. syn. 149. t. 4. f. 3.

- a. In fluuiis passim, præsertim in minoribus.

CLASSIS V.

PENTANDRIA.

MONOGYNIA.

71. PERSICARIA *mitis*. Bauh. hist. 3. p. 779.
Persicaria mitis maculosa & *non maculosa*. Bauh. pin.

101.

Persicaria mitis maculosa. Frank. spec. 23.

Persicaria maculosa. Rudb. cat. 23. hort. 87. Lindl.
 wikf. 20.

- α In agris Nouaccolarum Lapponiæ, cerealibus im-
 mixta, cum feminibus eo allata, occurrit; locus
 eius natalis vero proprie non est in Lapponia.
- β Variat foliorum disco maculato & non maculato,
 species hæc vnica. Variat etiam spicis albis & ru-
 bris, tamen eadem est.
- γ Sexus partes in hocce genere numero diuerso, in
 distinctis speciebus, sese offerunt: Hæc enim stami-
 na sex & pistilla duo; *Persicaria vrens* dicta, stami-
 na sex & pistillum bifidum; *Persicaria foliis nicotia-
 næ* nota, stamina octo & pistilla tria sæpius profert.
 Hinc facile crederem florem vltimæ speciei maxime
 naturalem esse, confirmante id seminis figura, &
 summa eius, quoad faciem externam, conuenientia
 cum Bistorta, Helxine, Polygono in Octandriatri-
 gynia exhibitis.

72. GLAUX foliis elliptico oblongis.

Glaux maritima. Bauh. pin. 215. Rudb hort. 47. Till.
ab. 31. ic. 137.

Alfne bifolia fructu coriandri, radice geniculata.
Gottsch. pruss. 13. fig. 3.

- α. Ad littora maris septentrionalis, quæ Alpes lap-
ponicas terminant, reperitur; copiosior tamen ad
littora finus Bothnici.

73. LITHOSPERMUM aruense, radice rubra.
Bauh. pin. 258.

Buglossum aruense annuum, lithospermi folio. Tour-
nef. inst. 134.

Anchusa angustifolia procumbens, lithospermi facie.
Boerh. lugd. 1. p. 189.

Echioides flore albo. Riv. mon. 10.

- α. In agris Nouaccolarum vidi aliquoties plantam hanc
cum segete casu satam, num autem ad maturitatem
hic perueniat, numue semina frigus brumale perfer-
re possint, me latet.
- β. Rationem video nullam, cur maxima Botanicorum
pars hanc e Lithospermi genere excludere audeat,
eadem enim & facies & fructificatio, nisi a colore
seminum distinguere velint.
- γ. In itinere observaui puellas elegantiae studiosas per
Norlandiam, præsertim autem per Helsingiam, ra-
dices recentes, leuiter lotas, adhibere loco cosme-
tici, sic faciem pingentes grato rubore, vt rosa-
rum amœnissimo adspectui vix cedens illarum vul-
tus procorum oculos in se conuertat teneatque de-
fixos, qui fucus lapponicarum virguncularum fa-
ciem, fuligineam fere, (rarius pice liquida lacte
mixta inunctam, præcipue apud Nouaccolas, ne
calices deuastent integram), inquinat nunquam.

74. MYOSOTIS *hirsuta aruensis maior*. Dill. giff.

55.
Myosotis minor aruensis. Rupp. jen. 1. p. 11.
Lithospermum aruense minus. Tournef. inst. 137.
Heliotropium minus angustifolium aruense seu hirsutum. Boerh. lugd. 1. p. 190.
Echium scorpioides aruense. Bauh. pin. 254. Lind. wick. 11.
Echium scorpioides. Till. ab. 24. ic. 22.
Echium vulgare, flore caeruleo. Rudb. cat. 15. vall. 12. hort. 37.

a. In Lapponia Umeni rarius illam obseruavi.

75. MYOSOTIS *glabra pratensis*. Dill. giff. 67.

- Myosotis palustris maior*. Rupp. jen. 1. p. 9.
Lithospermum palustre minus, flore caeruleo. Tournef. inst. 137.
Heliotropium minus angustifolium palustre, seu glabrum. Boerh. lugd. 1. p. 190.
Echium scorpioides palustre. Bauh. pin. 254.
 a. In Lapponia, tam deserta, quam alpina floret mense Julio.
 b. Quæro, numne hæc specie conueniat cum antecedenti planta & tantummodo sit variatio a loco aquoso & succoso producta, qui plantæ magnitudinem augeret, hirsutiem destrueret, & corollam expanderet? Ita a priori facile videretur! qui vero hæc certo determinare cupit, consulat effectus culturæ.
 y. Genus hoc à Knautio fil. Scorpiurus dictum, dato autem a Cl. Dillenio perfectiori charactere vocatum fuit Myosotis, & in locum Myosotidis Cerasii nomen hocce introductum, superfluo itaque facto Scorpiuri nomine vtor ad designandum Scorpioidis Tournef. seu Campoidis Rivini genus (F. B. 226), cum siliqua repræsentet formam caudæ scorpionis conuolutæ.

76. ASPERUGO. *

Asperugo vulgaris. Tournef. inst. 135.

Buglossum sylvestre caulibus procumbentibus. Bauh. pin. 257.

Alysson echiioides germanorum. Rudb. hort. 5. Till. ab 3.

Alyssum germanorum. Frank. spec. 3.

Aparine maior. Lind. wick.

α. In Lapponiæ desertis, præsertim ad casus Lapponum, non infrequenter obseruatur.

β. Cum vnica modo species huius generis mihi nota sit, differentiam adponere inutilis esset vanitas; quis enim distinctionem facere posset, inter aliquod existens, & aliquod incognitum, vbi nulla datur idea rei distinguentis. (F. B. 293.)

77. LYCOPSIS foliis lanceolatis, calicibus fructuum erectis.

Echiioides. Riv. mon. 10. Dill. app. 100.

Buglossum sylvestre minus. Bauh. pin. 257. Tournef. inst. 134.

Buglossum aruense echiioides minus. Frank. spec. 7.

Borrago sylvestris echiioides, flore cæruleo. Rudb. car. 7. hort. 17. Till. ab. 10.

α. In agris Nouaccolarum Lapponiæ copiose prouenit.

β. Essentialis huius generis character lepide in tubo corollæ incuruo consistit. Vide C. G. 106. Dill. app. tab. 3.

γ. *Echiioidis* nomen nolo (F. B. 226), cuius locum potius occupet superfluum quoddam, inque hac familia semper synonymon, nec certa sede ante hac fixum *Lycopsis* dictum. (F. B. 242.)

78. ANDROSACE calice fructus paruo.

Androsace montana, flore minore. Buxb. A. R.

Androsace vulgaris latifolia annua. Cels. upf 10.

Alfine minor, Androsaces alterius Matthioli facie. Bauh. pin. 251. prod. 113. *Alfi-*

Alpine verna, *Androsaces capitulis*. Bauh. pin. 251.
prod. 118.

Alpine affinis, *Androsace dicta minor*. Bauh. pin. ibi-
dem.

- *. Plantam hanc in Lapponia rarissime, in Alpibus bis tantum vidi.
- β. Quantum ex descriptionibus & Burseri Herbario colligere licet, videtur Bauhinum eandem plantam ter in pinace descripsisse.

79. PRIMULA floribus erectis fastigiatis.

Primula veris rubro flore. Tournef. inst. 124.

Primula veris flore purpureo. Rudb. cat. 34.

Primula veris umbellifera minor flore purpureo. Rudb.
hort. 93.

Verbasculum umbellatum alpinum minus. Bauh. pin.
242.

Cæsar inter herbas, aut *Regulus*. Siml. alp. 130.

- *. Hæc primula, quæ per campos Scanenses, Uplandiæque prata primo vere transeuntium oculos fulgenti florum suorum purpura in se conuertit, non prodibat in conspectum per totum iter, nisi postquam Alpes lapponicas conscenderem, vbi parcissime proueniens floribus duobus tribusue modo instruebatur, iisque admodum pallidis, adeo vt in Alpibus lapponicis nec mereatur nomen Cæsaris, nec Reguli: Caulis tamen plantæ hic locorum ad spithamæ vnus longitudinem & ultra adscendebat; id quod vix alibi in Suecia obseruare licet.

- β. Quod *Primula veris* & *Auricula* vrsi eiusdem sint generis plantæ, docet conuenientia omnium partium fructificationis, præterquam quod fructus in altera breuior, in altera vero oblongus magis reperiatur; & quod limbus corollæ in altera sit turbinatus, in altera vero planus, in alia specie concauus: Sed hæ notæ in omnibus speciebus distinctis differunt, hinc vt specificæ, non vero vt genericæ considerari debent.

7. Coniunctis generibus hisce duobus (β), nomina ambo excludo, ne quis sub alterutro retento nomine vnam modo ex iis intelligat plantam, cum præterea ambo per se erronea sint. (F. B. 221.) Ne vero nimis nouum in antiqua planta nomen fingam, *Primula* vocabulum, excluso veris epitheto, retineo, (F. B. 242.)

80. *MENYANTHES foliis ternatis.* *

Menyanthes palustre latifolium (& angustifolium) triphyllum. Tournef. inst. 117.

Acopa. Moris. hist. 3. f. 15. t. 2.

Trifolium palustre. Bauh. pin. 327.

Trifolium aquaticum. Frank. spec. 29. Lind. wiks. 38.

Trifolium fibrinum. Till. ab. 66. ic. 157.

Boskaps-Missne. Westrobothniensibus.

1. In paludosis deserti locis sæpius, in Alpibus lapponicis rarius, in Westrobothnia autem omnium copiosissime crescit.
2. Rationem sufficientem video nullam, ob quam *Nymphoidem* Tournef. ab hocce genere distinguant, ne quidem vllam a facie externa; cum illam Americanam foliis *Nymphææ* genuinam *Menyanthis* esse speciem, dubitet nemo.
3. Nouaccolæ in Lapponia, vt & Westrobothnienses radices huius plantæ in riuulis copiose pronatas efodiunt, easque pecoribus in penuria fœni ac pabuli exhibent, quæ easdem consumunt totas.
4. Sic urgente annonæ sæuitia radices siccatas puluerisatasque miscet cum parua quantitate farinæ cerealium, & inde conficit miserum Nouaccolarum vulgus panem, qui admodum amarus est & detestabilis; modum, quo panem hunc conficiunt, pete ex Elfwingi diss. de Trifolio aquatico, Aboæ habita, licet ille *Menyanthen* pro *Calla* habuerit; quam vide sub *Gynandria polyandria*.

1. Rustici quamplurimi per Westrogothiam folia huius plantæ amara, deficientibus conis Lupuli (Humuli), pro conficienda cereuisia adhibent, quod balsamandi artificium æque ab acescentia defendit, ac vnquam Lupulus vel amara Gentianella, (vid. *Bromelius in Lupulologia*), cum amara omnia alcalina & acidis contraria sint.
2. Bartholinus, Sim. Paulli & alii plurima de scorbuto septentrionalium a frigore, deque copia plantarum antiscorbuticarum in regionibus hyperboreis exclamarunt, inter quas huic plantæ locum fere primum concedunt. Adseuero tamen, me nullum vnquam in tanto Lapponum numero, qui Laponiam inhabitant, scorbuto obnoxium, vidisse, vel audiuisse, licet in climate omnium frigidissimo habitent, licet nullum vegetabile pro cibo ordinario, ne quidem panem, vnquam adsumant. Contra vero populos vndique adiacentes nullo morbo frequentius, quam scorbuto laborantes vidi. Rationem alio in loco reddere animus est.

81. *LYSIMACHIA foliis lanceolatis, caule corymbo terminato.*

Lyfimachia lutea maior. Bauh. pin. 245. Lind. wiks.

22.

Lyfimachia lutea vulgaris. Rudb. cat. 26.

Lyfimachia lut. vulg. perennis. Rudb. hort. 69.

Lyfimachia vulgaris lutea spicata. Till. ab. 41.

Lyfimachia. Till. ic. 125.

Nummularia erecta Riini. Rupp. jen. 1. p. 18.

- a. In desertis, iuxta fluuios, aliquando in conspectum prodit.
- β. *Riinus* & *Ruppius* nomen *Lyfimachiae*, quod antiquissimum (F. B. 241.), a Rege, plantarum amatore (F. B. 237.), citra noxam scientiæ impositum (F. B. 239.), adeoque optimum, male expungere tentarunt; inque locum eius *Nummularia* vocabu-

52 PENTANDRIA. MONOGYNIA.

lum, quod peius est (F. B. 231. 234.) & contraria (F. B. 232.) nititur metaphora, substituerunt.

82. LYSIMACHIA *ex alis foliorum thyrsefera.* *

Lysimachia bifolia, flore globoso luteo. Bauh. pin. 246.

Lysimachia in alis foliorum florens. Lind. wikf. 22.

Lysimachia salicaria. Rudb. cat. 26. hort. 69. Till. ab. 41.

a. Ad riuulos in desertis Lapponiæ passim.

β. Corolla huius plantæ fere ad basin usque diuisa est, ut vix conspicuo vngue cohæreat.

83. CAMPANULA *foliis radicalibus reniformibus, caulinis linearibus.*

Campanula minor. Till. ab. 12.

Campanula minor rotundifolia. Lind. wikf. 6.

Campanula minor rotundifolia vulgaris. Bauh. pin. 93.

Campanula minor rotundifolia vulgaris, flore cæruleo. Tournef. inst. 111.

Campanula minima, flore cæruleo. Rudb. cat. 9. hort. 21.

Campanula, vel *Campanella minor.* Frank. spec. 7.

a. *Campanula minor rotundifolia vulgaris*, floribus candidis. Tournef. inst. 111.

Campanula minima, flore albo. Rudb. hort. 21.

β. Ubique in desertis occurrit.

γ. Variat corolla alba (α), & vix ullam vidi plantam corolla cærulea, rubra, aut purpurea, quæ non in albam aliquando mutata fuisset. Patet hinc curiosorum Physicarum scrutatori:

Cur in summo septentrione, in summo frigore, color albus frequentior sit in floribus, in Lichenoidibus, nec non per hyemem in Tetraone Lagopo, in Lepore, Mustela, Sciuro, niue & glacie, immo in ipsis corporibus atque cute incolarum;

Cur

- Cur contrarium in regionibus calidis;
 Cur omnes fere plantæ, lapides & animalia in superficie soli obiecta coloratiora sint, quam in opposita;
 Cur flores speciosiores in calidis, quam in nostris frigidis locis.

84. CAMPANULA *alpina linifolia cærulea.*
 Bauh. pin. 93.

Campanula alpina rotundifolia minor. Bauh. prod. 34. figura.

Campanula alpina, caule folioso. Bocc. mus. tab. 103.

- α. Passim legi plantam hanc circa finem Julii florentem in Alpibus lapponicis, extra quas ea nunquam nobis obuia fuit.
 β. Faciem antecedentis primo intuitu satis exacte refert; foliis tamen pluribus instruitur caulis, & e summitate plures prodeunt flores. Vtrum sit variatio, an vero distincta species, facile fuisset dictu, nisi folia radicalia ante iam destructa fuissent, quam eam videre licuit.

85. CAMPANULA *caule uniflora.* Tab. IX. fig. 5. 6.

- α. In Alpibus nostris rarissima est planta, quæ floret circa initium Julii; fructum vero in fine eiusdem mensis producit.
 β. Plantam hanc nouam esse puto, cum apud Botanicos nullam huius obseruauerim descriptionem, vel figuram; hincque breuem eius descriptionem exhibeo, & eandem repræsentō (fig. 5.) florentem, (fig. 6.) autem fructu maturo grauidam.

γ. *Radix* fibrosa, annua.

Caulis simplicissimus, digiti longitudine, oblique erectus, teres, integer.

Folia caulina sex vel septem alterna, quorum infima verticaliter ouata; media lanceolata; summa

§4 PENTANDRIA. MONOGYNIA.

linearia; ex hisce vltimum flori supponitur.

Flos vnicus caulem terminans, nutans, corolla campanulata, versus basin contracta, cærulea, cetera cum §. 83. conueniunt.

Fructus turbinato-ouatus, (pyriformis vulgo), ratione plantæ maximus, leuiter inclinatus, tribus foraminibus prope coniunctionem capsulæ cum coronante calice peruius.

86. POLEMONIUM. *

Polemonium vulgare cæruleum. Tournef. inst. 146.

Rudb. lapp. 99.

Vulneraria alata, blattariæ flore cæruleo. Moris. hist. 3. p. 605.

Valeriana cærulea. Bauh. pin. 164.

Valeriana græca. Frank. spec. 22. Till. ab. 67.

Valeriana græca, flore cæruleo. Rudb. vall. 35. hort. 115.

♂. *Polemonium vulgare album.* Tournef. inst. 146.

Rudb. lapp. 99.

Valeriana græca, flore albo. Rudb. vall. 35. hort. 115.

♂. In Alpibus lapponicis Tornoensibus rarius occurrit, quam alias per totam Sueciam exhibent horti.

♀. Vidi ex eadem radice caules plures enatos, horumque alios floribus cæruleis, alios albis superbire; radicem effossam ex vno eodemque corpore constare conuictus fui. Vtinam adfuissent, quorum ex sententia color distinctas constituit species!

87. HYOSCYAMUS *vulgaris* & *niger.* Bauh. pin. 169. Frank. spec. 17.

Hyoscyamus niger. Rudb. cat. 21. hort. 55. Lind. wiks. 19.

Hyoscyamus. Riv. mon. 152.

♀. Vnica modo vice eam legi in Lapponia Umenfi, ad templum Lyksele.

- β. Pithoæ, quæ Westrobothniæ vrbs, hæcce planta a Consule, hortuli sui amatore, mihi tanquam rarissima, eiusque cura educata monstrabatur.

88. DIAPENSIA. * Tab. I. fig. 1.

Androsace alpina perennis angustifolia glabra, flore singulari. Tournef. inst. 129.

Sedum alpinum gramineo folio, flore lacteo. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum III, lacteo flore. Clus. pan. 490.

Sedum minimum alpinum muscoides. Park. theatr. 736.

- α. Per omnes Alpes nostras vulgatissima est planta, per Sueciam alias nullibi obuia, corolla nitente nivea gaudens.

- β. Genus huius plantæ nouum, nec ab vlllo alio traditum est, cuius characterem dedimus in C. G. 147.

- γ. Tournefortius hanc cum Androsaces speciebus commiscuit, a quibus diuersissima est. Etenim

Calix Androsaces primus, est inuolucrum umbellulæ, quod in nostra abest; nisi quis inferiora foliola calicis pro inuolucro sumeret triphylo.

Perianthium Androsaces monophyllum, pentagonum, semiquinquesidum, acutum; *Diapensia* vero octophyllum, obtusum.

Corollæ tubus in *Androsace* superne clausus; in nostra peruius, vel apertus est.

Staminum filamenta intra tubum includuntur in *Androsace*; tubo vero imponuntur nuda in *Diapensia*.

Pistillum totum intra tubum corollæ absconditur in *Androsace*, & stigmate globoso instruitur; in *Diapensia* vero stylus tubo longior est & stigma obtusum.

Pericarpium in *Androsace* est uniloculare; in *Diapensia* vero triloculare, triualue.

Ergo diuersi generis esse plantas, demonstratum est, secundum (F. B. 166. 167. 170.).

56 PENTANDRIA. MONOGYNIA.

1. Nomen antiquum & vacuum vagumque huic generi imponimus, idque Diapensiæ titulo ornamus.
2. Figuræ Authorum omnes pessimæ sunt, nec nostra optima, cum secundum specimen siccum exsculpta sit, unde flos nimis planus & antrorsum reflexus conspicitur, cetera sese satis bene habent.
3. Descriptionem, cum sit planta mere alpina, & rarius obuia, breuem adnectam:

Radix fibrosa, perennis.

Caulis mox e radice surgens in plures ramulos, simplices, diffusos, ad summum digitalis longitudinis, vndique foliis vestitos, diuiditur.

Folia linearia, obtusa, fere membranacea, nervo longitudinali superius concauo, inferius prominulo instructa, longitudine vnguis, extrorsum paulo latiora, imbricatim sibimet inuicem ad basin incumbentia, superna parte vndique patentia, perennia; inferiora tandem marcescentia, non decidua.

Pedunculus longitudine pollicis transuersi ex apice rami exsurgit, rectus, tenuis, vnico flore instructus, qui corolla alba notabilis.

Faciem sedi referunt rami foliis imbricatis tecti, inque tophum congesti, unde nomen apud veteres.

89. AZALEA *maculis ferrugineis subtus adspersa.* Tab VI. Fig. 1.

Chamærhododendros alpina glabra. Tournef. inst. 604.

Ledum alpinum, foliis ferruginea rubigine nigricantibus. Bauh. pin. 468.

1. Fruticulus hunc tantummodo in Alpibus lapponicis hætenus videre licuit, & in quibusdam modo locis siccis, & aridis copiose.
2. Videtur quidem esse eiusdem speciei planta cum supra allegatis, quod si ita se habeat, sane vel nimis desleat a genio suo fruticulus hic in frigidis nostris Alpibus, vel imperfectæ sunt descriptiones &

& figuræ apud Authores. Ne itaque tot dubia aliis moueat nostra planta, quot in allegata altera mihi suborta fuere, en figuram, Tab. VI. fig. 1. & descriptionem.

γ. *Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

Caulis lignosus, fruticosus, scaber, spithamæus, protrudens ramos plures tres quatuor quinqueue ex eodem puncto, ex apice ramuli anni præcedentis, (vt in Pinu), distantes, cortice tectos inæquali, per senectutem deciduo, nouo subtus regenerato.

Folia elliptica, rigida, perennia, margine vndique deorsum flexo, nervo longitudinali superne concavo, inferne prominulo; disco foliorum superne viridi & veluti punctis asperato, inferne autem griseo pallido, punctis vix conspicuis, ferruginea rubedine se prodeuntibus, adperso. Folia hæc petiolis vix manifestis adfiguntur ramulorum parti, quæ anno proxime præterito excreuit; situ opposita, sed valde conferta, vt situs vix distingui queat; communiter duodecim in singulo ramulo, vndique per orbem patentia, conspiciuntur.

Gemma ramulos terminans ac intra folia circumstantia posita dehiscit vere, e qua flores tres, totidem pedunculis simplicibus, rufescentibus, scabris, insidentes prodeunt.

Floris corolla saturate violacea seu purpurea est; longitudine folia plantæ superans.

δ. Notabile omnino in hocce genere est, quod staminum filamenta, ipso receptaculo inserta, a petalo distincta sint, quod in floribus monopetalis adeo rarum est, vt monopetali notam essentialem in filamentorum coalitione cum corolla statuerint Vailantius & Cl. Pontedera, quod vero in hocce genere & Aloë Dill. exceptionem sibi expetit.

ε. *Chamærhododendros* sesquipedale (F. B. 249.) & confarcinatum (F. B. 225.) nomen commutatum cum *Azalea*, a solo natali sic dicta.

90. AZALEA ramis diffusis procumbentibus. Tab. VI. fig. 2.

Chamaerhododendros alpina serpyllifolia. Tournef. inst. 604. Scheuch. alp. 34. & 424.

Chamacistus serpyllifolia, floribus carneis. Bauh. pin. 466.

Chamacistus altera. Clus. pan. 58.

Lychnis alpina frutescens minima, flore ruberrimo. Rudb. lapp. 98.

Anonymos fruticosa, foliis ericæ bacciferæ Matthioli. Bauh. hist. 1. p. 527.

6. Nulla in Alpibus nostris hocce fruticulo vulgatiores est planta, qui Ericæ instar totos vastissimos campos alpinos obuestit, si modo sterilis, siccus & sabulosus sit locus.

7. Singulares sunt mores huius fruticuli, utpote qui ramulis licet gaudeat firmis rigidisque, a terra tamen non discedit, sed cum ea quasi adglutinator, vel ad eam summo pondere veluti depressus, undique & distincte expantis, ut in Herbario sicco, ramulis non eleuatur, sed Hypni in modum procumbit, quamuis nec serpat, nec radices emittat e ramis. Foliorum etiam planum supinum superiora versus flectitur, & folia supra ramos expanduntur, ne calore solis exsiccentur caulis.

7. Figuram huius plantæ alpinæ exhibeo, cum ab omnibus erecta pingatur hæc planta valde depressa.

8. Descriptio brevis huius plantæ sit hæc:

Radix lignosa, fibrosa, perennis.

Caulis lignosus, brevis, crassitie penæ anserinæ vel minori, mox in ramos varios inordinatos, lignosos, teretes, spithamæos aut cubitales, undique dispersos, diffusos, terræque adpropinquantes deliquescentes.

Folia magnitudine & figura Thymi, semperuirentia, opposita, petiolis vix manifestis insidentia, marginibus reflexa, superne glabra viridia, inferne palli-

pallidiora, linea longitudinali superne concaua, inferne prominente notata.

Flores ex apicibus ramulorum tres communiter prodeunt pedunculis totidem rubris simplicibus & erectis infidentes. Calix floris ruber est (in antecedenti viridis), sed persistens; corolla autem campanulata erecta. Cetera in caractere vide C. G. 151.

1. *HEDERA* foliis lobatis & ovatis.

Hedera humi repens. Bauh. pin. 305.

Hedera helix. Frank. spec. 33.

Hedera maior sterilis. Bauh. pin. 305.

Hedera arborea. Lind. wikf. 18.

Hedera arborea. Bauh. pin. 305.

Hedera arborea corymbosa. Frank. spec. 33.

A Nobiliss. Rudbeckio inter plantas in itinere lapponico observatas enumeratur, a me tamen visa non fuit. Observandum etiam est, quod in eo catalogo non modo plantæ intra fines Lapponiæ visæ, sed etiam quæ in itinere per Lapponiam obuiam venerunt rariores sine distinctione allegentur.

Hedera alias per Sueciam est planta maxime rara, vidimus modo eandem in pluribus locis Scaniæ; ad templum Hallaryd in Smolandia; in monte specioso Omberg Ostrogothiæ; ad Acidulas Wiksbergenfes, inque monte Korpberget in Sudermannia. Plura loca videbis in dissertatione sub præsidio Rudbeckii fil. de hedera habita Ups. 1716. allegata.

Variationes istæ tres (α. β. γ.) sunt tantummodo differentiæ ætatis; nam:

α. *Infantia* est, dum caulis humi repit, & folia lanceolata integra promit.

β. *Pueritia*, dum caulis arbores &c. inuadit, folia lobata & angulata profert, qualis in Suecia communiter reperitur.

γ. *Virilis ætas*, dum fulcimenta dimittit, & folia ovato-cordata integerrima producit.

92. RHAMNUS *inermis, foliis annuis.**Frangula.* Dod. pempt. 772. Tournef. inst. 612.*Frangula seu Alnus nigra.* Rudb. hort. 43.*Alnus nigra.* Frank spec. 32. Till. ab. 3.*Alnus nigra baccifera.* Bauh. pin. 428. Lind. wikf. 22.

a. In deserto Lulensi cum Pinguicula (§. 11. β.) a
 riolum lapideum copiose, alibi raro occurrit.

β. Quod *Frangula* sit eiusdem generis cum *Rhamnorum*
 dicitur figura & proportio partium floris, præsertim
 nota ista essentialis, nimirum squama filamentum
 singulum tegens (F. B. 171. 173.), licet numerus
 deflectat (F. B. 178.) & sexus inconstans sit ac fructus
 &us omnibus modis contrarius. Facies & vires hæc
 confirmant. (F. B. 168.)

DIGYNIA.

93. CHENOPODIUM *folio sinuato candicante*

Tournef. inst. 506.

Atriplex sylvestris, folio sinuato candicante. Bauh. pin.
 119.

Atriplex sylvestris, folio candicante. Lind. wikf. 4.*Blitum minus vulgare.* Rudb. cat. 7. hort. 17.*Blitum.* Till. ab. 7.

a. In locis ruderatis ad domos puta Nouaccolarum,
 vel stabula Lapponum syluaticorum sæpius viget.

94. GENTIANA *corolla hypocrateriformi, tubo
 villis clauso, calicis foliis alternis maioribus.*

Gentiana pratensis flore quadrifido cæruleo, calyce fo-
liaceo. Cels. upf. 22.

Gentianella. Rudb. cat. 18. hort. 45.

Gent-

Gentianella flore cæruleo. Till. ab. 30.

Gentianella ramosa cruciata, flore cæruleo nebuloso.
Lind. wiki. 15.

Gentianella fugax autumnalis elatior, centaurii minoris foliis. Raj. syn. 275.

Gentianella altera purpurea (violacea est) minima Columnæ. Moris. hist. 3. p. 483. f. 12. t. 5. f. 9.

Amarella. Frank. spec. 3.

6. In Lapponia Umenti semel vidi plantam hanc, alias per totam Sueciam frequentissima existit.
7. In Gentianellarum cohorte tot difficultates occurrunt circa species determinandas, ut vix explicabiles sint vlli, omnibus illis speciebus non instructo; difficillime omnino admitti possunt in genere *Gentianæ* differentiae aliæ, quam quæ a sola corolla desumuntur, hinc in iisdem examinandis maiorem curam impendamus, oportet. Hæc nostra gaudet corolla hypocrateriformi, seu tubo cylindræo & limbo plano est instructa. Limbus hic quadripartitus est, & laciniae fere ouatæ, intra singulam laciniam petali oritur minor lacinula in capillamenta numerosa minima fere ad basin suam diuisa, quæ connuens cum reliquis tubum quasi barba claudit. Calix quidem monophyllus est, sed ultra dimidium diuisus, cuius laciniae duæ oppositæ exteriores ouatæ, planæ, erectæ, interioribus alternis sexies ad minimum maiores. Stamina quatuor.
8. Facile crederem plantam nostram tantummodo esse variationem *Gentianæ pratensis flore lanuginoso* C. B. seu *Gentianæ autumnalis ramosæ* C. B. Cels. upf. 22, cum simul nascantur hæc species per Sueciam, & facie adeo conueniant, ut vix ac ne vix quidem sine flore distingui queant. Flos deinde prædictæ *Gentianæ* omnino similis est ei, quem nostra (β) exhibet, nisi quod illa in quinque diuidatur lacinias & calix sit quinquefidus, laciniiis æqualibus, sed an hæc tanti?

J. Ru-

8. Rusticis febre intermittente laborantibus exhibitum fuisse decoctum amarellæ huius herbæ, a concionatoribus quibusdam, aliquoties in Suecia vidi, feliciter interdum cum successu; hinc apud eosdem sub nomine, *surge & ambula*, innotuit.
9. Plantam hanc loco Humuli seu Lupuli in conficienda cereuisia adhiberi a Suecis, docuit Brome in Lupulologia.
10. *Gentianæ & Centaurii minoris Tournesf.* genera coniungo, sic dictitante natura. Partes femininæ vtrisque exacte similes sunt (F. B. 173), capsula scilicet oblonga, unilocularis, bivalvis, seminibus parvis futuræ valuularum adfixis; styli nulli; stigmata duo, reflexa. Corolla deinde marcescit in vtrisque, nec tamen decedit. Fructus itaque ab omnibus aliis distinctissimus est (F. B. 171. 173.), ergo eiusdem generis sunt ambo. Corolla in hoc genere characterem sufficientem nequaquam exhibet, nam in *Gentiana officinarum* plana & fere rotata est; in *Pneumonanthe*, campanulata; in hac specie, hypocrateriformis; in sequente, infundibuliformis. *Centaurii* aliæ species quinquefida corolla, aliæ quadrida, aliæ vero octofida gaudent. Ergo in hoc genere corolla suffragium ferre non poterit (F. B. 170.). Facies & amaror omnium specierum hæc confirmant. Vide characterem C. G. 197.
11. Coniunctis hisce duobus generibus (2), etiam nomina coniungi debent (F. B. 213.), vtrumque nomen laudabile est (F. B. 237.), retineo itaque in memoriam Regis Gentii nomen hoc, cum vulgatius sit, pluresque contineat species, nec ut *Centaurium maius & minus*, adeo æquivocum.

95. GENTIANA corolla infundibuliformi, denticulo laciniis interposito.

Himmelftengel. Siml. alp. 130.

2 *Gentianella minor verna cerulea*, stellato flore. Barrel, ic. t. 109. f. 2,

3. In

6. In Alpibus nostris altissimis, versus plagam borealem præcipue, copiose prouenit planta hæc contemplatorem eximio suo suarum corollarum colore cæruleo in summam admirationem rapiens.

7. Quænam hæc sit apud Authores, certo determinare nec possum, nec curo, cum plures similes occurrant, nec descriptionibus vel figuris a se inuicem sufficienter distinctæ sint. Variationes pro speciebus venduntur & synonyma miscentur, vt ne Mercurius e cælo dimissus hisce soluendis nodis sufficeret, & etiamsi eos solus soluere posset, nos tamen æque doctos, ac antea, dimitteret. Sequentes proxime ad nostram accedunt & ex his vnica omnino est; scilicet:

Gentiana alpina verna maior & minor C. B.

Gentianella alpina breui folio C. B.

Gentianella alpina æstiuæ centaureæ minoris foliis C. B.

Gentianella omnium minima C. B.

8. Vt nostra planta ab omnibus aliis distingui queat, eam describam paucis:

Radix fibrosa, minima, annua.

Caulis simplex, filiformis, quodammodo erectus, vel leuiter inclinatus, crassitie setæ porcine maioris, longitudine digiti, in quatuor vel quinque internodia, quorum superiora sensim longiora, distinctus.

Folia ouata, parua, sessilia, quorum quatuor radicalia obtusiora, caulina vero acuminata opposita.

Ramus simplicissimus ad singulum geniculum caulis exseritur vnicus in ala foliorum, (non opposite & vtrinque) situ alterno, secundum longitudinem caulis, quorum inferiores rami longiores, non vero altiores sunt; singuli vnica, duplici, rarius terna foliorum oppositione instructi.

Flos vnicus singulosque ramos terminat erectus, calice prismatico, pentagono, leuiter pentangulo, vix ad dimidiam partem quinquefido, laciniis tenui-

tenuibus erectis. Corolla infundibuliformis est & limbus parvus, quinquepartitus, patens, acutus; singulæ lacinulæ interponitur denticulus concolor, sed erectior, secundum motum folis leuiter, vt & ipsæ lacinia, inflexus.

Obs. Sæpe ad altitudinem digiti transuersi non adscendit, ramis destituta, flore tantum vnico instructa.

2. Figuram plantæ nostræ exactam habebis, si *Gentiana* XI. Clus. pan. imponas florem (demta magnitudine) in *Gentiana* VII. Clus. pan. pictum, hinc aliam addere superfluum foret.

96. *GENTIANA maior lutea.* Bauh. pin. 187. Rudb. lapp. 98.

Gentiana rubra vera. Frank. spec. 15.

Gentiana. Dod. pempt. 340. Rudb. hort. 45.

- α. Ab Archiatro Rudbeckio itidem inter plantas lapponicas recensita fuit. Quantum nobis constat, illa non occurrit in Lapponia, nec in vlla parte Sueciæ aut Scandinaviæ nostræ, nisi tantummodo in Noruegiæ quadam parte, Wallers dicta. Nec in *Dalekarlia*, vt fama fert, vllibi pronascitur.

97. *RIBES alpinus dulcis.* * Bauh. hist. 2. p. 95.

Ribes sylvestris, baccis rubris. Frank. spec. 36. Till. ab. 59.

Ribes sylvestris, fructu rubro. Lind. wikf. 32.

Ribes sylvestris. Rudb. cat. 36. hort. 96.

Grossularia vulgaris, fructu dulci. Bauh. pin. 455. Tournef. inst. 640.

Vitis, Ribes alpinus dulcis. Rudb. it. 9.

Mobær. Suecis.

Taikinais. Finnonibus.

- α. In desertis Lapponiæ Umenfis, Pithoenfis & Tornoenfis frequens. Nullibi autem terrarum eandem vidimus copiosiore, quam in Ostrobothnia, inter Chri-

Christianiam & Bicerneburgum, iuxta viam maritimam.

8. Licet aliqualis videatur differentia, quoad faciem externam, Grossulariam & Ribes intercedere, distinguere tamen non debent, cum partes fructificationis id non permittant.

98. RIBES *acidus ruber*. Bauh. hist. 2. p. 97.

Ribes fructu rubro. Rudb. cat. 36. hort. 96. Till. ab. 59. Lind. wikt. 32.

Ribes hortensis, baccis rubris. Frank. spec. 36.

Ribes domestica, fructu rubro minori. Rudb. vall. 30.

Grossularia multiplici acino; seu non spinosa hortensis rubra, seu Ribes officinarum, Bauh. pin. 455.

Vitis vinifera Ribes sylvestris dicta, fructu rubro, Rudb. it. 9.

Vitis, Ribes sylvestris, fructu maiore. Rudb. it. 9.

Johannes-beeren mit rothen tränblein. Schell. botn. 30.

Rada Winbær. Suecis.

Wina-maria. Finnonibus.

9. In Lapponiæ Umentis desertis ad Alpium latera; omnium copiosissime autem prope Tornoum occurrit.

8. Variat baccis albis dulcibus, sed species est eadem.

99. RIBES *vulgaris, fructu nigro*. Rudb. vall. 32.

Ribes maior, fructu nigro. Rudb. cat. 36 hort. 96.

Ribes sylvestris, baccis nigris. Frank. spec. 36. Till. ab. 59.

Ribes multiplici acino, fructu nigro. Lind. wikt. 32.

Ribes nigrum vulgo dictum, folio olente. Bauh. hist. 2. p. 98.

Grossularia non spinosa, fructu nigro. Bauh. pin. 455.

Vitis, Ribes sylvestris, fructu nigro olente. Rudb. it. 9.

Johannes-beeren mit schwarzen träublein. Schell.
botn. 30.

Distron. Septentrionalibus Sueciæ.

Ludin-maria. Finnonibus.

α. In desertis, præsertim Lapponiæ Tornoensis, frequens, omnium autem vulgatissima in maritimis Tornoensibus.

β. Genus hoc, excepto numero, quoad partes floris omnes, nec non faciem externam, conuenit cum Icosandriis, animus itaque fuit omnium primo ad Icosandriam referre omnes flores, vbi stamina calici inserta sunt, absque villo respectu numeri habito, nisi postea obseruassem aliquot genera, quæ secundum istam legem ad Icosandriam trahi debuissent, nec tamen ad naturalem istam classem a natura ipsa referuntur; ideoque ad Icosandriam staminibus pluribus gaudentes flores referendos decreui.

100. SELINUM *palustre leuissime lactescens.*

Thysselinum palustre lactescens. Bauh. pin. 162. prod.
85.

Thysselinum palustre. Tournef. inst. 319.

Thysselinum angustifolium. Riv. pent. 20.

Carnifolia. Vaill. par. t. 5. f. 2.

Daucus palustris. Frank. spec. 11.

Carum aquaticum. Rudb. cat. 10. hort. 25. Till. ab.
15. ic. 10.

Cuminum seu carum aquaticum. Frank. spec. 11.

Radix musci. Scheff. lapp. 303.

Iert. Lappis.

α. Vbique in paludibus Lapponiæ desertæ & syluestribus obuium.

β. Notabilem huius speciei variationem, *umbella prolifera*, vidi in Lapponia, vbi scilicet radii laterales omnes umbellæ vniuersalis duplo longiores solito erant, nec umbellulas, sed umbellas compositas ferebant.

γ. Ra-

- γ. Radices, deficiente Tabaco, præsertim cum in templis congregati sunt, Lappones masticare solent, continuo enim usu Tabaci sapor acris ita adsuescunt, ut eo destitui vix per momentum temporis queant nonnulli horum. Mirum videtur, quod Lappones, licet nullis aromatibus, ne quidem sale culinari ad cibos suos condiendos utantur, sed omnia esculenta fere insipida adsumant, acris omnibus delectentur, uti spiritu iuniperi & frumenti; Tabaci fumo, pulvere, pastillis; radicibus Thysselini, Angelicæ, Sonchi, &c. cerevisiam autem oblatam fere respuant.
- δ. Cum radix hæc maxime feruida sit, creditur esse Zingiber a rusticis emunctioris naris, unde Zingiber Finnicum vel Suecicum ab iis dicitur. Eheu quanta differentia!

101. **ANGELICA** foliorum impari lobato. *

Angelica sativa. Bauh. pin. 155. hist. 3. p. 142.

Angelica. Riv. pent. 15. Bauh. hist. 3. p. 143.

Angelica. I. Tabern. hist. 1. p. 218.

Angelica maior. Dod. pempt. 315.

Imperatoria sativa. Tournef. inst. 317.

Imperatoria Archangelica dicta. Tournef. inst. 317.

Archangelica. Bauh. hist. 3. p. 143.

Archangelica maior. Dod. pempt. 316.

Angelica sativa, seu Archangelica. Rudb. vall. 3.

Angelica maxima, seu Archangelica. Rudb. cat. 3. hort. 7. Till. ab. 4.

Angelica scandiaca, umbella flava, semine rotundiori, Archangelica dicta. Boerh. lugdb. 1. p. 53.

Angelica scandiaca. Frank. spec. 3.

Angelica IV. seu Archangelica noruegica. Tabern. hist. 1. p. 219.

Angelica islandica. Paull. dan. 164. fig.

Angelica petrosa. Scheff. lapp. 359.

Muscus V. seu Fatna. Scheff. lapp. 361.

Urtas, *Fatno*, *Botsk* & *Rasi*. Lappis.

a. Vbique per omnes Alpes Lapponiæ, iuxta riuulos, in conuallibus præsertim nemorosis humidis & muscosis vulgaris est & facile maxima omnium herbarum alpinarum. Extra Alpes nullibi vnquam occurrit, nisi forte ad ripas fluuiorum Alpibus proximas.

β. Mira est confusio apud Botanicos plurimos circa hanc plantam, quæ in duas a multis diuiditur species, ideoque synonyma eius plura allegauimus.

Joh. Bauhinus in historia duas proponit quæstiones, dicens:

a. *Dodonæus* Archangelicæ flores candidos,

Lobelius autem luteos nominat;

ii, quibus res visa, diiudicent.

RESP. *florum corolla e viridi lutea est.*

b. *Dodonæus* separat vulgarem ab Angelica noruegica;

Lobelius vero easdem coniungit.

Quare rem diligentius inquirent stirpium periti.

RESP. *Lobelii res salua est.*

Rajus in historia itidem duo dubia mouet.

c. Angelica Tabernæmontani seu scandiaca Hort. Leid. siquidem flores lutei sunt, a syluestri diuersa est.

RESP. *adfirmatiue.*

d. Angelica Dod. & Clus. cum syluestri eadem videtur, siquidem Angelica syluestris in montosis nascens, longe maior euadit.

RESP. *negatiue.*

Dicam, quomodo se res habeat. *Dodonæus* errauit in solo colore floris, qui non albus, sed e viridi luteus est; Nec vlla intercedit differentia officinalem & Scandiacam seu Noruegicam, ne quidem in sapore, vel forma seminum. Nec aliæ Angelicæ species, præter hanc & sequentem, in tota Scandinauia reperiuntur.

γ. Lappones variant nomina huius plantæ secundum ætates & partes, ex.gr.

Urtæ

Urtas' Lappis est radix anni primi, non caulifera.

Fatno herba anni primi.

Botfk herba anni secundi.

Rafi caulis decorticatus.

2. Radix primi anni & antequam caulescat planta, exsiccata, laudatur a Lapponibus, ut optimum sanitatis in feros annos tuendæ remedium, atque si vili medicamenta ab illis adsumerentur, sane hæc foret. Hæc etiam radices masticant, uti Selini (100. γ.), loco Tabaci.

1. Morbo laborant sæpius Lappones syluatici vehementissimo, *Ullem* vel *Hotme* dicto, qui species Colicæ est, & ad Colicam spasmodicam Scheuchzeri proxime accedit; corripuntur enim interanea circa regionem umbilicalem spasmis dirissimis, qui extenduntur ad pubem usque, paroxysmis parturientium sane vehementioribus, ita ut miser Lappo, vermis instar, repat per terram & urinam sæpe sanguinolentam reddat, licet calculi nulla omnino sit suspicio apud hanc gentem a calculo & podagra privilegiis naturæ defensam, post aliquot horarum, quandoque diei, spatium, resoluitur ptyalismo ingenti per quadrantem horæ durante. Dicunt ipsi, quod hic morbus in Alpibus eos non adgrediatur, sed tantummodo dum in syluis per æstatem degunt, hausta scilicet ibidem aqua semiputrida, vi radiorum solarium calefacta, vel forte vermiculis scatente. In hoc morbo variis utuntur medicamentis, & omnibus quidem fortissimis, ut vehementem morbum æque vehementi oppugnent alexiterio, quale est radix Angelicæ, cineres aut oleum Tabaci, Castoreum liquidum &c.

2. Caules Angelicæ huius sunt Lapponum deliciae & fructus æstivi, quibus benigna natura eos donauit, dura nimis & immisericordi existente Pomona, quæ Lapponum terram nunquam intrauit. Caulis hic, antequam umbella absolute explicata est, (nam circa florescentiam lignosus euadit), abscinditur pro-

pe terram, folia auelluntur & cortex ad basin caulis cultro, dentibus vel vnguibus soluitur, detrahiturque a basi ad apicem, cannabis instar, remanente interiori caulis parte nuda niuea concaua & pulposa, quæ instar Rapæ vel Pomi cruda editur & quidem summo cum adpetitu, deficiente gratiori in hisce oris vegetabili. Cum pueri vel puellæ mense Iulio cum rangiferis suis per Alpes errantes in pascuis illosque circa vespertinum vel matutinum tempus ad casam, vt mulgantur, reduces comitantur, detruncatis caulibus totum sinum impletum reportant, quos in familia sua distribuunt, & summa auiditate deuorant. Gratus hic Laponibus cibus nec nobis displicebat, leuiter enim amarus & simul aromaticus est, immo & gustui & ventriculo arridebat, adsumtis scilicet tamdiu diluentibus ac emollientibus, cibo non salito, carnibus & piscibus sale nullo maceratis, lacte pingui rangiferino, haustaque pura puta aqua; tum, inquam, optime conueniebat, sed nescio num in hortis nostris magis amara sit & acris, vel an gustus nobis in Lapponia fuerit alius, quam extra eam; extra Laponiam enim nunquam arrisit, forte fercula persica persicum requirunt adpetitum.

9. *Umbellæ* vix explicatæ a caule (2) abscissæ, omnino non reiciuntur, sed conscissæ lacti acetosato immiscentur & coquantur. Vide *Rumicem* §. 130.

102. *ANGELICA sylvestris*. Dod. pempt. 315.

Angelica sylvestris maior. Bauh. pin. 155. Moris. hist. 3. p. 280. f. 9. t. 5. f. 2.

Angelica sylvestris magna vulgatiore. Bauh. hist. 3. p. 144.

Angelica sylvestris tenuifolia. Rudb. cat. 3. hort. 7.

Angelica sylvestris montana angustifolia. Rudb. lap. 96.

Angelica montana. Lind. wikf. 1.

Angelica aquatica. Lind. wiks. 1.

Angelica aquatica minor. Till. ab. 4.

Angelica palustris. Riv. pent. 17.

Imperatoria pratensis maior. Tournef. inst. 317.

Achianbotsk. Lappis.

Bicernstut. Westrobothniensibus

α. In desertis Lapponiæ subhumidis & leuiter paludosis antecedenti duplo altior, sed dimidio angustior enascitur.

β. *Rajus* in historia huic inuolucrum vniuersale deneget, quod tamen nobis vbique obuim fuit.

γ. Notabile est in *Angelicæ* genere, quod *umbellulæ* per florescentiam adsumant globosam omnino figuram. Corolla in hac specie est niuei coloris.

δ. Radice prioris speciei deficiente, huius radice vtuntur, antecedentis instar; caule vero non item.

103. *CICUTA aquatica*. Bauh. hist. 3. p. 175.

Wepf. monograph.

Cicuta maxima quorundam. Besl. eyf.

Cicuta palustris & *aquatica*. Frank. spec. 10.

Cicutaria. Riv. pent. 65.

Sium erucæ folio. Bauh. pin. 154.

Sium maius angustifolium. Tabern. hist. 1. p. 192.

Sium alterum, *olusatricæ facie*. Lob. ic. 208.

Sium alterum. Dod. pempt. 579.

Sium aquaticum, *foliis multifidis longis serratis*. Moris. hist. 3. p. 283.

Sylenæbbar. Noruegis. Paull. quadrip. 531. i. e. acuminata subularum.

Sprængært. Suecis.

α. Intra fines Lapponiæ raro admodum, bis vel ter scilicet, visa nobis fuit hæc planta; in Finmarkia autem sæpius, in Westrobothnia prope Luloam satis frequens, Tornoæ autem in Westrobothnia & Limmingæ in Ostrobothnia vulgarissima fuit; observationem, circa hanc, in itinere a me institutam adponam.

8. Cum *Tornuam* (quæ vltima est nostra vrbs versus septentrionem, ad apicem sinus Bothnici) peruentum esset, conquerebantur incolæ de graui morbo, qui per boues grassabatur, quod nempe pecora per longam hic hyemem alita, tempore vernali in pascua emissa, centena non raro perirent, petentes vt in rem inquirerem consiliumque de morbo hoc arcendo darem; omnia hinc probe circumspiciendo, sequentes adnotaui circumstantias, nimirum:
1. Boues, quamprimum ab alimento hyberno in pascua ducebantur, magno numero emori.
 2. Stragem illam magis magisque adpropinquante æstate minui, qua sicut & autumnno & hieme boues paucos valde perire.
 3. Malum hoc nullo obseruato ordine, nec ab altero ad alterum ciuem proserpere.
 4. Tempore vernali duci simul vaccas in pratum quoddam prope urbem situm, inter austrum & Zephyrum trans sinum fluuii, & in hoc inprimis prato boues interire dicebantur.
 5. Symptomata plurimum differre, in eo tamen conuenire, quod boues herbis sine discrimine adsumtis, abdomine inflati, conuulsionibus correpti & horribili edito boatu paucis diebus exspirarint.
 6. Nullum recentia cadauera excoriare ausum fuisse, cum experientia constaret, non manus solum, sed ipsas etiam facies, adscendentibus calidis vaporibus, inflammatas, gangrænatas fuisse, insequente tandem morte.
 7. Quærebant, num *Pestis* esset bouina; num in prato illo *Araneorum* venenatorum quædam species; vel an *Aqua* illa lutea venenata esset.
 8. Quod non fuerit *Pestis* (7), patuit ex eo, quoniam nullum contagium (2), & tempus vernale huic fato proprium (4) erat. *Araneos* (7) vidi nullos, nisi vulgares per totam Sueciam: Nec alia erat illa *Aqua* in fundo flaua, quam vulgaris martialis, quæ sedimentum suum ochraceum deponebat innoxie.

9. Vix ex scapha, qua transuehebar, descendenti mihi obuiam venit, quam tantæ cædis causam credidi, *Cicutahæc*, sequentibus conuictus argumentis:
10. Quod in eo prato, vbi boues ægrotare incipiunt, magna copia crescat, inprimis iuxta littus, in aliis locis rarius. Vide N. 4.
11. Bruta tanta solertia vitare, quæ sibi noxia sunt, atque instinctu naturali venenatas a salutaribus distinguere plantis, nos facile docet vel leuissima adhibita attentio. (§ 201. §.) Ita hæc planta tempore æstiuo & autumnali non editur, quæ causa est, cur iis temporibus pauci boues, iique vel ex imprudentia, vel ex voracitate adsumta planta intereant. Conf. 2.
12. Sed quando vernali tempore ducuntur in pascua, partim auiditate recentium herbarum capti, partim inedia & macie per longam hyemem tolerata compulsi, arripiunt quidquid obuium est, ad comescendum latrantem stomachum; accedit, quod eo tempore herbæ exiles & satietati vix sufficientes, forte & tum magis succulentæ, aquis immersæ & parum olentes sunt, vt noxias ab innoxiiis discernere nequeant. Obseruaui etiam semper, folia radicalia præmorfa esse, reliqua non; id quod confirmabat priora.
13. Vidi itidem plantam hanc, in proximo prato, cum reliquo fœno secari pro pabulo hyberno; vnde non mirum, si tum quoque nonnulla, licet cauta, perimat pecora.
14. Relicta Tornoæ, in conspectum non prodiit planta, nisi postquam ad amplissimum pratium *Limmingense* peruenimus, vbi iuxta viam vbique sese obtulit; cumque pagum intrassem, easdem, quas Tornoæ querelas audiui de interitu annuo bouum, cum iisdem circumstantiis (1-6).
15. Operæ itaque pretium esset, vt plantæ hæc vel sollicitè eradicarentur, quod facile fieri potest,

cum vbiq; in paludosis crescant; nec proinde inuentu difficiles sunt, cum vbiq; ad littus reperiantur; vel si hoc non commode fieri posset, vt boues, ad minimum tempore vernali, ab istis locis, vbi pronascitur, detineantur, tempore enim feriori solo odore hanc eisdem distinguere a reliquis persuasi sumus.

γ. Legi merentur, quæ *Sim. Pauli in quadripartito Botanico* de planta ignota tradit, quam *Sylenæbbar* vocant, quæ eadem cum nostra est; vti præsens in Noruegia certior factus sum.

104. CHÆROPHYLLUM *sylvestre perenne, cicutæ folio.* Tournef. inst. 314.

Cerofolium sylvestre. Riv. pent.

Myrrhis sylvestris, seminibus lenibus. Bauh. pin. 160.

Myrrhis cicutæ folio, caule fere solido. Lind. wikf. 25.

Myrrhis sylvestris. Frank. spec. 22.

Myrrhis vulgaris. Till. ab. 47.

δ. In syluis Lapponiæ frequens, præsertim ad casas, in Alpibus rara est.

105. CARUM. Riv. pent. 55.

Carum flore albo (item purpureo). Rudb. cat. 10. hort. 25. Lind. wikf. 8.

Carui. Tournef. inst. 306.

Cuminum pratense, Carui officinarum. Bauh. pin. 158.

ε. In pratis Nouaccolarum frequens est planta.

ζ. In Scania feritur, & satis care venduntur eius semina, hic sponte crescit & negligitur.

106. PIMPINELLA *minor.* Riv. pent. 83. Frank. spec. 23. Rudb. cat. 33. hort. 89.

Pimpinella saxifraga maior altera. Bauh. pin. 159.

Pim.

Pimpinella hircina maior. Lind. wikf. 28.

Pimpinella hircina minor, foliis crispis. Lind. wikf. 28.

1. In desertis Lapponiæ rarissima est.
2. Foliis & magnitudine mire ludit pro diuersitate loci, vnde tot species spurix apud quosdam prostant. Folia radicalia pinnata sunt, pinnis ouatis serratis; caulina vero multifida, pinnis linearibus; sæpe autem folia radicalia eandem cum caulinis adquirunt figuram, & tum pro distincta specie venditur, licet eadem sit planta.
3. *Anisum* propius ad *Pimpinellam*, quam *Apium* accedere, dicat facies.

107. APIUM *maritimum*. *

Ligusticum humilius scoticum a maritimis, seu Apium maritimum dulce scoticum. Pluk. phyt. 96. f. 2.

Ligusticum scoticum, apii folio. Tournef. inst. 324.

Seseli maritimum scoticum humile, foliis imperatoriæ. Herm. parad. 227. fig.

1. Ad littora maris septentrionalis, inque finibus Lapponiæ Noruegiæ frequens est hæc planta.
2. Nescio, qua festinatione pro hac posuerim *Apium officinarum*, in *Florula mea Lapponica* p. 52. quod emendatum volo.

TETRAGYNIA.

108. PARNASSIA. *

Parnassia palustris & vulgaris. Tournef. inst. 246.

Pyrola rotundifolia nostras, flore unico ampliore. Moris. hist. 3. p. 505. f. 12. t. 10. f. 3.

Epatica fontana. Frank. spec. 12.

Gra-

Gramen parnassi, flore albo simplici. Bauh. pin. 309.

Gramen parnassi. Rudb. cat. 19. hort. 49. Till. ab.
32. ic. 7.

- α. Vulgatissimus fere omnium tam in desertis, quam in Alpibus, est hic flos speciosissimus, amoenissimus & omnes elegantia sua facile superans.
- β. *Nectaria* ista quinque pro humore melleo excernendo excipiendoque creata, in hoc flore tam admirabilis sunt structuræ & formæ, ut nulli alii adsimilanda. Vide C. G. 250. Hæcce nectaria distincta sunt a petalis, petala etiam a calice (in hocce genere), ut de nomine partium nulla omnino sit controuersia. Magnus Vaillantius nectaria pro petalis sumit, & pro calice habuit petala, ubi humorem melleum non excernunt. Sic nectaria Aconiti, Nigellæ, Hellebori, petala dicit, petala autem eorundem florum nectaria, cum calix ibi nullus alius sit, quam theoriam flos hic respuit. Hinc nectarium ut partem floris & corollæ a petalo distinctam constitutum, cum seorsim existere possint, licet sæpius vnum component corpus, ut in monopetalis plerisque, ubi Tubus nectarium, Limbus vero petalum est.
- γ. Ad *Tetragyniam* refero hanc plantam, cum stigmata quatuor distincta sint, licet stylus pistilli nullus. Vbicunque enim stylus deficit, desumitur numerus feminarum a stigmatibus, alias a solo stylo.

PENTAGYNIA.

109. *DROSERA scapis radicatis, foliis orbiculatis.* *

Rorella vulgaris & *officinarum.* Rupp. jen. I. p. 357.

Ros foliis foliis rotundo. Bauh. pin. 357.

α. In

- α. In paludibus Sphagno & Mnio oblitis frequens est.

110. DROSER A *scapis radicatis, foliis oblongis.**

Rorella folio oblongo. Kram. tent. 68.

Ros solis folio oblongo Bauh pin. 357.

Ros solis Frank. spec. 26. Till. ic. 10.

- α. Cum antecedenti ubique mixta occurrit.

- β. Drosera (*δρoσερoς roridus*) est plantæ vocabulum antiquissimum, quod generi, Ros solis dicto, impono (F. B. 242), cum plantæ huius folia semper sint rorida (F. B. 240.) & nomen Ros solis retineri nequeat (F. B. 221.).

- γ. Folia utriusque plantæ setis quasi instructa sunt, quæ tubulatæ ex apice liquidum quoddam protrudunt, quod tenax & viscidum est, fere ut in Pinguicula* (§ 11. δ. 1. ζ. η. θ. ι.), cum qua etiam viribus fere convenit.

111. SIBALDIA *foliolis tridentatis.*

Fragariæ sylvestri affinis planta, flore luteo. Sibb. Scot. 2. p. 25. t. 6. f. 1.

Pentaphylloides pumila, foliis ternis ad extremitates trifidis. Raj. syn. 256.

Pentaphylloides fruticosum minimum procumbens, flore luteo foliis sericeis fragariæ ternis. Pluk. phyt. 212. f. 3.

- α. Est planta mere alpina, in Alpibus nostris admodum frequens.

- β. Characterem novi huius generis dedi in C. G. 256, idque dixi a *Sibbaldo*, qui est ex primis, quorum industriæ huius speciei adumbrationem debemus. Ab aliis ad *Potentillas* §. 210. (*Pentaphylloides* Tournef.) fuit amandata; a qua in quantum differat, patebit conferent C. G. 415. cum 256. Et re vera aut sub eodem genere tradi *Fragaria*, *Potentilla*, *Tor-*
mer-

mentilla, Comarum, Geum, Dryas & hæc, aut totidem distincta constitui debent.

γ. Ad plantas in Icosandria polygynia traditas proxime omnino accedit, excepto solo numero staminum & pistillorum. *Stylus* etiam in hac e medio latere germinis, non vero ex apice, prodit, quod singulare est, & adfinibus commune. ex. gr. Rosæ, Rubo, Fragariæ, Comaro, Tormentillæ, Potentillæ, Geo, Dryadi, Alchemillæ, & Aphanæ; debent itaque hæc ordine naturali nunquam distingui.

δ. Cum hæc planta sit alpina, descriptionem eius adnectam.

Radix lignosa, perennis, vix a caulibus distincta.

Caules in ramos divisi procumbunt & quasi infra superficiem terræ semet deprimunt, nigris larvis undique vestiti (ne a frigore pereant), quæ foliorum bases sunt.

Folia ad apices ramulorum plura & imbricatim e ramis exeunt, quorum singula gaudent *basi* oblonga, membranacea, fusca, amplexicauli, semibifida, acuta. Ex hac diuifura prodit *petiolus* digiti transversus longitudinis, erectus, tenuis, leuissime villosus, cuius apici *foliola* terna adfiguntur & folium compositum constituunt. *Foliola* hæcce verticaliter ouata sunt, sed apice parum truncata, superne & inferne leuissime villosa, longitudine vnguis, apice in tres denticulos obtuso-acutos abeunte.

Florum pedunculus inter bases foliorum prodit hinc inde, filiformis, simplex, longitudine foliorum, ad apicem leuissime ramosus, quatuor sæpius flores continens, cum foliolis nonnullis parvis subiectis. Calix corolla maior est, petala lutea. Reliqua vide in charactere generico.

CLASSIS VI.

HEXANDRIA.

MONOGYNIA.

112. CONVALLARIA *scapo nudo.* *

Liliago. Vaill. par. 116.

Lilium convallium album. Bauh. pin. 304.

Lilium convallium, flore albo. Rudd. cat. 25. hort.
65.

Lilium convallium maius. Lind. wikf. 21.

Lilium convallium. Rudd. vall. 21. Frank. spec. 18.

Till. ab. 39. ic. 144.

Svalaninòchem. Lappis.

α. In sylvis ad latera australia montium rarius reperitur.

β. Qui genus Convallaræ in classe naturali non coniungit cum *Liliaceis* reliquis, errat: Flos enim sine calice, corolla sexfida, stamina sex, stigma trigonum, pericarpium triloculare, ut de convenientia foliorum florumque in facie externa vel radice carnosâ nihil dicam. Ratio, cur ad Liliaceos relata non sit, fuit pericarpium molle seu Bacca, quæ tantum gradu a capsula differt, ut infinita dicantur exempla. Ex.gr. Amygdalus & Persica, Nicotiana & Atropa, Cucubalus & Behen (§. 180. n.) &c. V-
teres

teres ex sola facie intellexerunt summam eius cum Liliis adfinitatem, unde Conuallium vocauerunt Liliū, licet eam monocotyledonem esse nesciuerint.

γ. Ad idem genus referimus *Lilium conuallium* T. *Polygonatum* T. & *Vnifolium* D. hinc nouum introducimus nomen, cum *Lilium conuallium* (F. B. 221. 213. 287.) indignum sit, *Polygonatum* facile confundatur cum *Polygono* (F. B. 228) & *Vnifolium* erroneum existat (F. B. 232.), neue vno horum posito, intelligeretur sub eodem nomine istud vnicum, quod antea significauit. Ne autem innouationem nimiam introducamus (F. B. 242.), leui mutatione *Conuallariam* dicimus aliorum conuallium Liliū.

δ. Distinctissima est hæc species a congeneribus *scapo nuda*. Scapus nobis est Trunci species (F. B. 82), quæ e radice exsurgens solas fructificationes, sine ramis vel foliis, (nisi ad radicem positis), sustinet.

113. CONVALLARIA foliis cordatis *

Lilium conuallium minus. Bauh. pin. 304.

Lilium conuallium minus bifolium. Lind. wick. 21.

Lilium conuallium minus vnifolium. Lind. wick. 21.

Vnifolium. Rupp. jen. 1. p. 82. Dill. app. 138.

Ophris vnifolia. Frank. spec. 23.

Ophris. Till. ic. 11.

Smilax vnifolia humillima. Tournef. inst. 654.

α. In desertis Lapponiæ sæpius occurrit, nullibi vero terrarum copiosiore huius esse prouentum, quam in Angermannia, facile crederemus.

β. Veteres a sola facie hanc plantam cum antecedente ad idem retulere genus, systematici autem facile omnes has distinxerunt, cum in fructificationis partibus inexplicabilem difficultatem obseruarunt earum coniunctioni repugnantem; hæc enim gaudet pe-

gala

petalo quadrifido reflexo-plano, antecedens vero sex-
fido campanulato; hæc *staminibus* quatuor; illa sex:
hæc *bacca* biloculari; illa autem triloculari instrui-
tur: hinc diuersæ partes fructificationis diuersa ge-
nera constituunt (F. B. 165.), sed obseruatis obser-
uandis! Nodum sequenti modo soluo: Genus omne
esse naturale (F. B. 162.), & in ipso primordio tale
creatum (S. N. obs. veg. 14), est axioma per totam
historiam naturalem, quod vix argumentum admit-
tit contrarium. Hinc non fingendum, sed inqui-
rendum, quid natura ferat, vel ferre recuset: *Nu-
merum* in partibus fructificationis eiusdem generis
sæpius aberrare, docent Gentiana, Linum, Paris,
Sedum, Vaccinium, Rhamnus, Rumex; immo in
eadem planta idem probant Monotropa, Ruta, A-
doxa &c. sed etiam proportione sæpius optime ex-
plicari (F. B. 178.) constat, adeoque numerus pro-
portione explicabilis, licet in speciebus differat, cæ-
teris paribus genera non distinguit. Hisce positis di-
co, reliquas species Conuallariæ gaudere petalo
sexfido, staminibus sex, pistillo vno, stigmate tri-
gono, fructu triloculari; demas e dato flore vnam
tertiam partem stigmatis, eadem proportione in re-
liquis partibus seruata, & habebis petalum quadri-
fidum, stamina quatuor, pistillum vnum, stigma di-
gonum, fructum bilocularem, quæ huius plantæ
attributa sunt. Ergo *secundum numerum distinguere
non debent*. Sed restat alia difficultas circa *figuram
corollæ*, quæ in antecedenti specie est campanulata,
in sequenti campanulato-tubulata, in hac vero re-
flexo-plana, ergo sub eodem genere consistere ne-
queunt. RES P. Scientiæ Naturalis principia su-
perædificari debent immotis obseruationibus: Dico
itaque rarius obseruari genus, in quo non aliqua
pars fructificationis aberraret (F. B. 170), in hocce
autem genere aberrare corollam demonstrare debeo.
Corollam æque ac alias partes fructificationis sub
eodem genere quoad figuram aberrare nullus nega-
bit,

bit, qui diuerſas ſpecies *Vaccinii*, *Pyrolæ*, *Andromedæ*, *Nicotianæ*, *Gentianæ* (§ 94 §.), *Hyacinthi*, *Veronicæ*, *Ireos*, *Scabioſæ*, *Primulæ*, *Menyanthis*, *Nymphææ*, *Narciſſi* &c. vidit vel examinavit vnquam. Examina deinde flores ſpecierum *Polygonati T.* (quæ huius generis eſt), & videbis in eodem genere alias corolla tenuiſſima, alias longa patentiori, alias vero breui vix a corolla *Lilii* conuallium diſtincta inſtructas. Hinc corollam longiorem vel breuiorem, patentiorem vel anguſtiorẽ in hocce genere non præbere notam characteriſticam, per conſequens *Vniſolium* hocce eiufdem generis cum antecedenti eſſe, demonſtratum puto. Dicit aliquis, corollam in *Conuallaria* (§ 112) eſſe monopetalam, in hac vero tetrapetalam, (poſito, non conſeſſo) ergo genere coniungi nequeunt. *Reſpondeo*: Petalorum numerus a baſi corollæ quidem deſumendus eſt (F. B. 91.), ſed iuſto tempore; nullo enim modo tot numeramus petala, in quor ſponte ſua reſoluitur flos deciduus; ſit ex. gr. *Oxyccoccus* Tournef. cuius flos re ipſa eſt monopetalos, licet in quatuor reſoluatur petala deciduus (§ 145. γ.). Eodem fere modo ſeſe habet hic flos *Vniſolii* (§ 113.) vtpote qui, cum primum erumpit, eſt monopetalus, globoſus, mox vero reſectuntur lacinix dehiſcentes fere ad infimam baſin; ſtamina deinde ipſi corollæ inſerta ſunt, non autem receptaculo (F. B. 108.), quæ nota monopetalis communis & propria exceptionem (§ 89 δ.) valde raro admittens. Ergo nihil vetat, quo minus ad *Conuallariæ* genus pertineat planta præſens.

- γ. Si quis tamen plantam hanc a *Conuallariis* ſeparare ſtrenue deſideraret, neceſſe eſt, vt coniungatur cum *Polygonato racemoſo Cornuti*, nec vlla ratione cum *Smilacibus* confundatur.
- δ. *Vniſolium* nomen huic plantæ dudum a veteribus impoſitum, peſſimum omnino eſt (F. B. 232.), cum planta perfectæ ſemper in caule duo gerat folia, ſparſis

sparsis reliquis radicalibus absque ullo ordine.

6. *Baccæ* huius speciei, antequam maturescunt, virides punctis fuscis adpersæ sunt; quales maculas in Lilio conuallium T. & Polygonato T. aliquoties obseruavi.

114. *CONVALLARIA foliis verticillatis.* *

Polygonatum angustifolium non ramosum. Bauh. pin. 303. Morif. hist. 3. p. 537. f. 13 t. 4 f. 14.

Polygonatum angustifolium I. Tabern. hist. 2. p. 434. Frank. spec. 24. Rudb. cat. 34.

7. Semel modo obuia fuit, & quidem in latere Alpium Laponicarum septentrionali, cum Finmarkiam intrarem, alias nunquam per Sueciam, excepta Scania, ubi frequenter, a nobis visa.

115. *JUNCUS gluma triflora culmum terminante.* * Tab. X. fig. 5.

Juncus exiguus montanus mucrone carens. Bauh. pin. 12. prod. 22. Rudb. elyf. 1. p. 103. f. 8.

8. In Alpibus nostris frequentissima est planta, extra quas nunquam eandem vidimus.
9. Synonymon apud *Baubinum* allegatum nunquam vllum nobis mouit dubium, nisi postquam ad tabulas nostras Clarissimo Dillenio transmissas sequentia regeffit ipse: Tab. X. f. 5. *non videtur juncus exiguus mont. mucrone carens C. B.*, ille enim mucronem habet, ut *descriptio C. B. docet*, licet nomen *C. B. contrarium innuat*. Specimina nostra sicca, quæ plura habemus, omnia mucrones, seu calamum supra capitulum productum habent, licet breuem. Hæc I L L E. Qualis autem sit juncus ille, qui a Botanicis pro ista specie habetur nescio, forte sequens est.
10. Ratio, cur nomen *C. Bauhini* tutus allego, est hæc: *Barserus* in Herbario sicco, Upsaliæ conseruato, hanc eandem omnino plantam habet sub isto nomine, quam se communicasse cum *C. Bauhino* scribit;

eamque legisse e Tauro Rastadiensi, monte Austriae. *Baubinus* in prodromo fatetur se eandem, quam adumbrat, habuisse a *Bursero* ex eodem loco lectam; adeoque nullus certior testis esse potest, quam *Burserus*, qui Botanicus fuit accuratissimus, & hanc plantam inuenit. Mucronem negat etiam ipsum nomen & in descriptione forte alteram glumæ valuulam pro mucrone habuit.

δ. Ne quis post hæc de mea planta dubitet, datæ figuræ Tab. X fig. 5. descriptionem addam.

Radix graminea ad basin squamis aliquot fuscis erectis (quæ foliorum deperditorum reliquiæ sunt) gaudet, inferne fibris capillaribus instructa.

Culmus digiti longitudine (longior vel breuior), erectus, crassitie setæ porcinae.

Folia (radicalium vel primo vere, vel anno præterito deperditorum ramenta infimam culmi partem circumstabant) culmi duo, quorum bases, vaginæ instar includebant basin culmi, inferioris folii vagina extendebatur a radice ad altitudinem digiti minimi transversæ; superioris autem vagina duplo longior erat, vtriusque tamen terminabatur in ipsa radice. Folii vero ensis erectus erat, subulato-planus, apice suo extensus ad altitudinem dimidiam culmi.

Gluma Florum culmum truncatum terminat, eique erecta insidet. Hæc constat tribus valuulis, duabus scilicet exterioribus oppositis fuscis, quarum altera maior est, longior & acuminatior, vt fere aristatam primo intuitu diceret; tertia valuula concolor, sed minor, ad latus intra priores collocatur; possem adhuc addere tres alias consimiles, sed minutissimas valuulas interius flores distinguentes. In ra Glumam prædictam tres flosculi collocantur, quorum singuli sex *petalis* ovato-acuminatis persistentibus & albis gaudent, exceptis apicibus petalorum trium exteriorum fuscis; absoluta vero florescentia omnia fusca evadunt.

dunt. *Stamina* sex alba quoad Filamenta & *Antheras*. *Germen* ouatum, cum stigmatibus tribus, itidem albis.

Cum fructu maturascente capsulæ accrescunt, deprimitur secunda valuula glumæ descriptæ fere usque ad culmum, prima vero erecta persistit; sic gluma ringens repræsentatur.

116. JUNCUS *culmo nudo acuminato ad basin squamato, floribus sessilibus.* *

Juncus alpinus capitulo glomerato e nigro splendente. Scheuch. alp. 40. tab 5. f. 2.

Scirpus foliatus palustris, cum mucrone rigido. Rudb. elys. 1. p. 103.

α. In Alpibus nostris frequentissimus est, præsertim ad nuda & sabulosa montium decliua, aqua frigida ab incumbente perpetua niue exstillante, pedetentim irrigata.

β. Descriptio huius plantæ hæc est.

Radix horizontalis, sub terra repens, articulata, culmos exserens, perennis.

Culmus spithamæus, crassitie pennæ passeris, teres, lævis, apice subfusco, rigidiusculo & leuiter pungente.

Folia vera nulla sunt, sed squamæ tres, rarius plures, culmum ad basin inuoluentes, pallido-fuscæ, quarum extima infimaque breuissima, secunda extima duplo longior & tertia secunda adhuc duplo longior est, vix tamen vnam quintam partem caulis obuestit.

Flores pollicis transuersi spatio, ab apice culmi, ex rima erumpunt tres vel quatuor, sessiles, fusci, glumarum squamis nonnullis obuallati.

117. JUNCUS *culmo nudo acuminato ad basin squamato, floribus pedunculatis.* *

Juncus levis panicula sparsa maior. Bauh. pin. 12.
Rudb. elyf. 1. p. 102. f. 2

α. Ad ripas fluviorum ac lacuum Lapponiæ sylvestris rarius obuius est.

β. Vtrum hæc & antecedens variationum, an vero specierum teneant locum, difficile a me determinari potest, quippe qui eius culturam non institui, differunt autem inter se paucis; scilicet:

Culmus huic est spithamarum trium longitudinis; illi modo vnus.

Flores huius pedunculis tribus, pollicem transuersum longis insident, singulis pedunculis tres quatuorue flosculos pedunculatos sustinentibus;

illius, pedunculis destituti, tres quatuorue sunt.

Situs florum in hoc spatio spithamæo ab apice culmi; in illo spatio pollicis transuersi ab apice culmi distat.

Locus huius natalis est in syluis, nunquam in Alpibus a me obseruatus;

illius contra in solis Alpibus.

Vtrum hæc differentiæ tantum a solo dependeant, vel an planta alpina in syluis hanc adquirat altitudinem pedunculosque elonget, determinari difficile potest.

118. JUNCUS *paruus calamo supra paniculam longius producto.* Raj. syn. 432. Rudb. elyf. 1. p. 104. f. 15.

Juncus levis calamo, supra paniculam non sparsam, longiori. Rudb. elyf. 1. p. 104. f. 3.

Juncus levis panicula sparsa minor. Bauh. pin. 12.
Scheuch. hist. 347. t. 7. f. 11.

α. Tam in Alpibus, quam in syluis frequens est.

β. Culmi filii vulgaris vel setæ porcine crassitiem vix superant.

γ. Antequam floret, flores sessiles sunt; fructu autem maturo, elongata est panicula & pedunculi excreverunt.

119. JUNCUS culmo foliis & floribus tribus terminato. *

Juncus trifidus Bauh. hist. 2. p. 521. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 5. exterior.

Juncus trifidus minimus, corniculis rigidis rectis. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 4. optima.

Juncus acumine reflexo, minor, vel *trifidus*. Bauh. pin. 12. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 3. media.

Juncoides, acumine reflexo, *trifidus*. Bauh. prod. 22. fig. bon. Rudb. elyf. 1. p. 203. f. 3. interior. Scheuch. alp. 41.

Juncoides alpinum trifidum. Scheuch. hist. 325. descr. opt.

α. Vbique per omnes Alpes nostras vulgarissimus est, & tophosos cæspites constituit.

β. Morisonus male integram paniculam pro tribus tantummodo flosculis sessilibus pingit. Planta recens tenellaque virgo, erecta est; absolutis nuptiis, grauidoque onusta vtero incuruatur juncea. Hinc quatuor eiusdem plantæ figuræ in Campis elysiis occurrunt.

γ. Planta squamis nonnullis fuscis, loco foliorum, ad radicem vestitur; Culmus spithamæus nudus est, ex apice tres flores sessiles promens, quos tria folia (quorum duo, vt gluma, flores comprimunt, tertium vero paulo inferius collocatur:) circumstant plana, sed marginibus conuoluta.

120. JUNCUS foliis articulosis, floribus umbellatis. Tournef. inst. 247.

Gramen junceum, folio articulato, aquaticum. Bauh. pin. 5. prod. 12. fig.

Gramen junceum articulatum palustre humilius, Morif. hist. 3. p. 227. f. 8. t. 9. f. 2.

α. In sylvis Lapponiæ passim occurrit.

121. *JUNCUS montanus palustris*. Raj. syn. 432. hist. 1303.

Gramen junceum, semine acuminato. Gottsch. pruss. 115. fig. 29.

Gramen junceum palustre humilius, foliis & spica junci. Morif. hist. 3. p. 228. f. 8. t. 9. f. 1. 3.

α. In paludibus cæsposis per Lapponiam totam vulgaris est planta.

122. *JUNCUS palustris humilior*, panicula laxissima. Rupp. jen. 1. p. 136.

Juncus palustris humilior erectus (& repens). Tournef. inst. 246.

Gramen nemorosum, calyculis paleaceis. Bauh. pin. 7.

Gramen bufonium. Rudb. hort. 49.

α. In sylvarum Lapponiæ locis subhumidis crescit.

123. *JUNCUS nemorosus latifolius maior*. Tournef. inst. 246.

Gramen hirsutum latifolium maius. Bauh. pin. 7.

Gramen nemorosum hirsutum vulgare. Raj. hist. 1292. descriptio bona.

α. In desertis sylvestribus frequentissima est.

β. Odor plantæ virosus vires eius suspectas reddit.

124. *JUNCUS foliis planis, culmo paniculato, floribus sparsis*.

Gramen latifolium glabrum, granis hirsuti primi facie. Rudb. elyf. 1. p. 63. f. 8.

Gramen hirsutum nemorosum angustifolium alpinum, paniculis obscure rufescentibus. Scheuch. hist. 312. f. 7.

α. In

α. In Alpium lapponicarum nemoribus admodum vulgaris est.

β. Parum differt a priori; forte tantummodo variatio est a loco producta, breuem ergo eius addam descriptionem.

Culmus fere spithamæus, erectus, duobus geniculis infra eius partem mediam distinctus.

Folia ensiformia, Radicalia quamplurima; *Caulina* duo, longitudine dimidii digiti, quorum vnicum minutissimum spathæ instar caulem terminans paniculam emittit.

Panicula tribus constat pedunculis fetaceis, communibus, inæqualis longitudinis, alternatis, emittentibus minores pedicellos, quorum inferiores longiores sunt & in alios simili ratione deliquescunt, ita, ut flores tandem duodecim, nonnunquam octodecim communi pedunculo infideant, licet singuli propriis pedicellis a se inuicem remoti.

Flosculi ex fusco rubri sunt.

OBS. In antecedentis plantæ foliis crines distincti & remoti ponuntur, qui in hac deficiunt.

125. JUNCUS foliis planis, culmo spica racemosa nutante terminato. * Tab. X. fig. 4.

Juncus alpinus latifolius, panicula racemosa nigricante pendula. Mich. in Horto Pisan. 91.

α. In Alpibus nostris frequens est.

β. Habemus plantam Figuræ Tuæ Tab. X. fig. 4. respondentem illi a Michelio, sub nomine (allegato), sed cui folia paulo latiora, differentia tamen exigua. *Dillenius*.

γ. Cum hæc a Cl. Michelio neque descripta, neque depicta sit, breuem eius adumbrationem exhibere te-neor.

Folia radicalia decem vel duodecim, plana, erecta, acuminata.

Culmus tenuissimus, tribus foliis parvis instructus, quorum

quorum vnum ad basin, alterum in medio, tertium ad apicem caulis positum est, & vagina spatio transuersi vnguis tegente culmum gaudet.

Spica vnica, laxa, numerosis constans floribus, ouato-oblonga.

Magnitudo in figura repræsentatur naturalis.

Folia maiora vel minora in plantis graminibus sæpius a solo & tempestate dependent.

126. *JUNCUS villosus, capitulis psyllii.* Tournef. inst. 246

Juncoides villosum, capitulis psyllii. Scheuch. hist. 310.

Cyperella capitulis psyllii. Rupp. jen. 1. p. 130.

Gramen hirsutum, capitulis psyllii. Bauh. pin. 7.

Gramen luzule minus. Bauh. hist. 2. p. 493.

a. In Alpibus & syluis primo vere vbiq; obuius est.

β. Vanam omnino esse huius exceptionem a Junco, siue genus istud *Juncoides*, siue *Cyperella* vocetur, facile patet absque demonstratione (F. B. 165).

127. *JUNCUS foliis planis, culmo paniculato, spicis ouatis.* Tab. X. fig. 2.

a. In Alpibus nostris non infrequens est planta.

β. Ab antecedenti, ad quem proxime accedit, differt, quod

1. *folia* huius glabra sint & angustiora.

2. *spicæ* in hac plures, decem vel duodecim.

3. *spicæ* huius minores, ouatæ, albicantes sint.

4. *pedunculi* spicas paruas sustinentes longiores sint & versus idem latus flexi.

128. *PEPLIS **

Portulaca spuria aquatica. Rupp. jen. 1. p. 107.

Portula. Dill. giff. 120. 239. app. 133.

Glauc.

Glaucoides palustre, portulacæ folio, flore purpureo.
Mich. gen. 21. t. 18.

Glaux palustris, flore striato clauso, foliis portulacæ.
Tournef. inst. 82. Pet. gen. 43. fig. bon.

Glaux aquatica, folio subrotundo. Gottsch. pruss. 106.
fig. 20

Alsine palustris minor serpillifolia. Bauh. pin. 120.
prod. 118.

α. In locis sabulosis sylvestribus, ubi aqua pluviæ
collecta aliquamdiu persistit, etiam sub aqua sæpius
enascitur.

β. Folia in hac planta tenuiora sunt, quam in vlla alia
planta lapponica.

γ. *Peplis* est nomen superfluum, quod mihi in hocce
genere magis arrideret, quam *Portula*, quod facile
confunditur cum *Portulaca* (F. B. 228), *Glaucoides*
autem (F. B. 226.) vel *Portulaca spuria*
(F. B. 221.) non placent.

DIGYNIA.

PERSICARIÆ speciem 71. vide in Pentandria
Monogynia.

RUMICIS speciem 132. vide in Hexandria Tri-
gynia.

TRIGYNIA.

TRIGYNIA.

129. RUMEX *foliis cordato-oblongis acuminatis integris.*

α. *Lapathum folio acuto crispo.* Bauh. pin. 115. Lind. wikf. 20.

Lapathum acutum crispum. Frank. spec. 18.

Lapathum acutum. Till. ab. 38.

Lapathum longifolium crispum. Munt. brit. 104. fig.

β. *Britannica antiquorum vera.* Munt. brit. 1. fig.

Lapathum aquaticum, folio cubitali. Bauh. pin. 116.

Lapathum palustre, folio cubitali. Lind. wikf. 20.

Lapathum palustre. Frank. spec. 18.

γ. Frequens est hæc (β.) in paludosis Lapponiæ; illa autem (α.) ad casus Lapponum syluaticorum.

δ. Duas a plerisque distincte traditas plantas (α. β.) vt variationes, nec sine ratione sufficiente, exhibeo, locus enim est qui plantas differentes efficit. In locis enim *aquosis* (β.) longe maior euadit, foliis maximis, glabris, planis, nitidis; In *siccis* (α.) autem minor excrescit, foliis scabris & ad marginem vndulatis.

ε. *Lapathum* & *Acetosam* eiusdem esse generis plantas agnoscant, si non alii, sane illi, qui ad exhibendos characteres de differentiis earum genericis solliciti fuere, nec longa opus est demonstratione, in flore ab omnibus in vniuersum plantis adeo differenti (F. B. 171. 173.), confer C. G. 300. Si *Acetosa* omnis esset sexu in mares & feminas distincta, tum admitteret argumentum debile; cum autem aliæ species *Acetosæ* T. sint hermaphroditæ æque ac *Lapathum* T. ergo nullum, nisi ex acida auctoritate, promanare potest argumentum.

§. Nomen *Rumex*, synonymon antiquissimum (F. B. 242. 244. 241.) retineo in hoc genere, *Acetosa* vocabulum excludo (F. B. 231. 232. 235.), nec *Lappathum*, a *Lappa* dictum (F. B. 227.), dignum agnosco.

130. RUMEX foliis oblongis sagittatis.

Mas

α. *Acetosa semine vidua*. Fag. par. 4.

Femina

Acetosa pratensis. Bauh. pin. 14.

Acetosa vulgaris pratensis. Frank spec. 1.

Acetosa vulgaris. Rudb. vall. 1. hort. 1.

Acetosa maior pratensis. Lind. wikf. 1.

Acetosa maior. Till. ab 1. Scheff lapp. 360.

β. *Acetosa montana maxima*. Bauh. pin. 114 Scheuch. alp. 129.

Acetosa hispanica maxima. Munt. brit. 225. fol. 213.

γ. *Fuemo Lappis* seu *Foemo*.

δ. In sylvis Lapponiæ multoties lecta fuit (α), in Alpibus vero copiosissima est (β).

ε. Vanum est ex hac duas distinctas constituere species (α. β.), cum ne minima quidem detur differentia alia, quam in magnitudine a solo alpino producta, ubi lætior excrescit planta.

ζ. Hac planta, nulla notior est Lapponibus, nec vllum vegetabile in Lapponia crescens cibos Lapporum ingredi scio, præter hanc & Angelicam (§ 101. ζ.), si baccas excipiamus.

Ex hac planta præparatur *serum acetosatum* Lapporum, quod *Fuemomelke* illis dicitur, & quidem sequenti modo: Folia huius in magna copia colligunt, a caulibus separant, illis vna cum petiolis suis ahenum cupreum replent, vnam tertiam partem aquæ superinfundunt, coquunt ad consistentiam syrupi, noua iterum addunt folia, coquunt, spatula semper mouent, ne aduratur vel saporem adustum adquirat; absoluta coctione, post

sex

sex septemue horas huic operationi impensas, reponitur, vt refrigeretur. Miscetur deinde cum lacte rangiferino, reponitur in vasculis ligneis vel ventriculis (ventriculo primo seu magno) rangiferinis clausum, seruatur in cryptis montium vel reconditur in terra, ne mures (Mus cauda truncata, flaua maculis nigris; Mus Wormii) lædant vasa. Sæpe umbellas Angelicæ cum Rumice miscent & coquant, sed parcius (§. 101 *). Lac tali modo paratum acidum gratumque acquirit saporem, & editur ab omnibus, senibus & iuuenibus cum oblectamento.

Diu tali modo confectum seruari potest lac eodem semper imbutum sapore, quod alias non fieret. Vetus hoc lac palatum excitabat nostrum, recens confectum non item.

Notabile est, quod cum nil hocce lacte apud Lappones vulgarius sit tamen apud nullam aliam nationem, apud nullum Lapponiæ accolam illud receptum fuisse nouerim.

Nemo credat, quod Lappones hoc conficiant, pro medicina scorbuti (§. 80. §.), sane non magis vexantur scorbuto, quam calore solis, dum brumale sæuit frigus; Nec contra calorem æstiuum, licet in conuallibus per æstatem calor satis vrgeat, inde tamen minus periclitantur, cum casas vel tentoria sua sæpius in medio montis latere figant, id est, inter gradus caloris & frigoris medio, & si calor nimis vexaret, præiens remedium porrigunt iuga montium perennante niue obducta. Nec febribus vexantur continuis, raro contagiosis, licet hæ eos nonnunquam sautantes altas agant radices, quibus propinant aquam frigidam, non vero lac acetosatum.

*. Hæc species cum sequenti sub Dicecia Hexandria recenferi deberet, ne autem species eiusdem generis separentur, pace Lectoris, eas hic loci trado.

131. RUMEX foliis lanceolatis hastatis.

Mas

Acetosa arvensis lanceolata, semine vidua Vaill. par. 2.

Acetosa arvensis minima non lanceolata, semine vidua.
Vaill. par. 2.

Femina

Lapathum acetosum repens lanceolatum. Raj. syn.

143

Acetoseila. Frank. spec. 1. Till. ab. 1.

α. *Acetosa arvensis lanceolata*. Bauh. pin. 114.

Acetosa minor lanceolata. Lind. wikf. 1.

Acetosa minima. Rudb. hort. 1.

β. *Acetosa arvensis minima non lanceolata*. Bauh. pin.
114.

Acetosa minor non lanceolata. Lind. wikf. 1.

γ. *Acetosa lanceolata angustifolia repens*. Bauh. pin. 114.

δ. In sylvis & Alpibus vulgarissima est planta.

ε. Ex hac plurimi tres ad minimum constituunt species
(α. β. γ) a solo loco distinctas; nam in petris,
tectis & siccioribus locis sæpius oblitterantur promi-
nentia istæ foliorum hastatæ.

ζ. Nullius est hæc species vsus apud Lappones, quæ,
cum parua sit, negligitur.

132. RUMEX foliis orbiculatis emarginatis.

Acetosa britannica rotundifolia, fructu compresso.

Blair. obs. 97 fig.

Acetosa cambro-britannica montana. Scheuch. alp.

129

Acetosa rotundifolia repens eboracensis, folio in medio
deliquium patiente. Moris. hist. 2. p. 583. f. 5.

t. 36. fig. penult.

Acetosa repens westmorlandica, cochleariæ foliis, api-
cibus nonnihil sinuatis. Pluk. phyt. 252 f. 2.

α. In clinosis rigidisque Alpium iugis admodum vul-
garis est, sæpe etiam in Lapponiæ desertis ad ripas
fluuiorum, feminibus per aquam fluuialem ex Alpi-
bus

- bus delatis, in locis valde diffitis hac ratione germinat. In Suecia alias peregrina est planta.
- β. In floribus reliquarum Rumicis specierum, quoad omnes fructificationis partes, viget numerus ternarius, isque simplex vel duplicatus, scilicet: Calix & corolla tripartita, stamina sex, germen triquetrum, styli & stigmata tria, semen triquetrum. In hac autem planta vnica tertia pars numeri in singula fructificationis parte excluditur, sed, quod singulare, stamina hanc exceptionem respuunt; adeoque gaudet calice & corolla bipartita, staminibus sex, germine compresso (seu digono), stylis & stigmatibus duobus, semine digono seu compresso.
- γ. Sunt, qui hanc eandem esse cum *Acetosa rotundifolia hortensi* C. B. & solummodo, vt syluestrem ab hortensi differre credunt, cum facies vtriusque primo intuitu satis similis sit; quod autem absolute nego, cum partes istæ numerum suum (β.) semper constantes seruent & in hortensi prædicta numerus ternarius vbique simplex vel duplicatus valeat, vt in aliis speciebus, licet hermaphrodita sit; repugnant etiam omnes partes plantæ, quæ ocularem desiderant inspectionem.
- δ. Copiose sese obtulit in Alpibus notabilis huius speciei *varietas* ex morbo orta, cuius flores omnes in *ustilaginem* abiire, & commota leuiter planta puluerem atro-rubentem deiecere.
- ε. Neque hac specie Lappones vtuntur, licet sapor huius gratior existat, quam antecedentium.

133. SCHEUCHZERIA. * Tab. X. fig. 1.

Juncoidi affinis palustris. Scheuch. hist. 336.

Juncus floridus minor. Bauh pin. 12. prod. 23. Rudb. elyf. 1. p. 110. f. 2.

Gramen junceum aquaticum, semine racemoso. Gottsch. pruss. 114. f. 28.

- *. Copiosissime in omnibus paludibus Lapponiæ desertæ

fertæ Sphagnis & Caricibus repletis, præsertim in parte Pithoensi & Lulensi, vt prope Wollerim & alibi obseruatur.

3. Incerti fuisset, quam plantam *C. Baubinus* intellectam voluerit sub nomine allegato, nisi a *Barbero* fuisset nomen conseruatum, & ex eius herbarii tomo I, antequam in incendio Upsaliensi periit, in *Campos Elysios* per *Rudbeckios* translatum.

4. *Figura* plantæ nostræ habetur quidem & in *Campis Elysiis* & in *Flora Prussica*, sed vbique fructum ferentis, nostram ideoque floribus instructam exhibemus.

5. *Radix* repens est, articulata, laruis imbricatis (quæ reliquæ præteritorum foliorum sunt) vestita, inter quas radículas filiformes deorsum emittit.

Caulis quodammodo rectus, simplex, spithamæus, teres, ramis destitutus.

Folia Radicalia pauca; Caulina duo, quorum alterum basin caulis vagina sua inuoluit, alterum pollicis transuersi spatio superius collocatur, vagina intra inferiorem desinente, insidens cauli; singula horum subulata fere sunt & caule breuiora. *Floralia* autem folia supra mediam caulis partem egrediuntur alternatim, numero sæpius quinque, quorum inferiora longiora, singula vaginæ inferne insidentia, quæ laxa est, nec summum caulem obuestit.

Flores ex singula ala foliorum floralium solitarii pedunculis erectis sustentati.

Corollæ color est viridis, quodammodo ad flauum accedens, *Germinibus* tribus sæpius, frequenter etiam quatuor vel quinque gaudet flos.

1. *Characterem* huius generis dedimus C. G. 301. vbi descriptio floris euolui potest.

2. Diximus genus hocce a doctissimo isto fratrum pari, *Johanne Scheuchzero* magno isto *Agrostographo* & *Joh. Jac. Scheuchzero* curiosissimo isto *Alpium Helueticarum* lustratore, qui quantum in *Botanicis* præstiterint, nulli non norunt (F. B. 238.).

- q. Cum vnica tantum mihi nota sit species, differentiam aliquam adponere vanum foret. (F. B. 293.)

134. TRIGLOCHIN fructu tenui.

Triglochim Rivini. Rupp. jen. 1. p. 47.

Juncago palustris & *vulgaris*. Tournef. inst. 266.

Gramen junceum spicatum, seu *Triglochim*. Bauh. pin. 6. Rudb. elyf. 1. p. 45. f. 16. a.

- q. In humidis scaturiginosis locis Lapponiæ desertæ vulgaris est.

- p. Cl. *Michelius* duas statuit plantas a Botanicis coniunctas esse sub vno eodemque nomine, quarum altera est nostra radice fibrosa, altera vero bulbosa (*Gramen hyacinthites triglochoides bulbosum*. Rudb. elyf. 1. p. 48. f. 3. seu *Hyacinthi parui facie gramen triglochim*. Bauh. hist. 2. p. 508), quam, nisi me omnia fallant, vidi etiam in Lapponia, licet cum antecedenti eandem habuerim ipsam. Et num planta illa radice bulbosa, & nostra radice fibrosa, in reliquis partibus omnibus simillimæ, sint veræ distinctæ species, adhuc vltiori, me iudice, indiget examine.

135. TRIGLOCHIN fructu subrotundo. *

Triglochim maritimum, fructu breuiore & crassiore. Rupp. jen. 1. p. 366.

Juncago maritima, foliis spica & seminibus breuioribus. Dill. app. 22.

Juncago palustris & *maritima perennis*, fructu breuiore quinque-capsulari. Mich. gen. 44.

Gramen spicatum alterum. Bauh. pin. 6. Rudb. elyf. 1. p. 45. f. 17. b.

- q. In littoribus Oceani septentrionalis ad radices Alpium lapponicarum vulgaris est.

- p. Hæc est planta ista ignota *Martino*, quam ad *Sherardum* misit & descripsit in *Actis Lit. Suec.* tom. 1.

vix enim obtineri potuit, quo sibi persuaderet Beatus Vir, plantam quandam pure maritimam sua sponte prodire prope Upsaliam in prato Regio (Kongsængen) per spatium septem milliarium a mari remoto & quod pratum alluit aqua dulcis.

136. ANTHERICUM *scapo folioloso laxè spicato, filamentis villosis.*

Phalangium anglicum palustre, iridis folio. Tournef. inst. 368.

Pseudo-Asphodelus palustris anglicus. Bauh. pin. 29.

Asphodelus luteus palustris. Dod. pempt. 208.

Asphodelus luteus palustris, acori folio. Moris. hist. 2. p. 332. f. 4. t. 1. f. 7.

Gramen ossifragum. Paull. quadr. 530. Act. Dan. 2. p. 126. & 232.

Gramen ossifragum Noruegicum & Cimbricum. Raj. hist. 1325.

Bengræs. Noruegis.

Ilagræs. Smolandis.

• In latere septentrionali Alpium lapponicarum, cum Finmarkiam Noruegiæ intrarem & ab ea discederem, prodiit in conspectum aliquoties famosissima hæc, sed formosissima planta, subhumida inhabitans loca.

• Fidem superant, quæ Sim. Paulli de plantæ huius singularibus viribus promulgavit: Nempe quod, si pecoribus pabulo intermixta detur hæc herba, ipsa eorum ossa inde emolliantur, ita, vt pedibus insistere nequeant. Vide loca allegata.

In prouincia Sueciæ *Smolandia*, inque Parœcia eiusdem *Stenbrohultensi*, a Noruegia remotissima, copiosissime nascitur planta hæc adeo decantata, vbi tenellus adhuc infinita ex vulgo de hac planta, cuius flores splendidissimi toties in se conuertebant oculos meos, confabulante audiui, nec ullus erat, qui non optime eandem agnosceret.

Vocatur ibi *Ilagræs* & dicitur vno ore, quod sit herba ouibus maxime noxia, quam si copiose edant, inde quidem citissime eas pinguescere, sed proximo insequenti anno, cum in hepatibus istarum nascantur vermiculi, Ilar (vnde nomen) dicti, certo perire.

Quod neque ossa emolliantur, neque vermiculi ex hac generentur, nulli non constat, quidquid tamen sit, erit quidpiam, quod vulgo imposuit, siue quod scirrhus in hepate generet, siue quod talem inducat, ut incedere nequeant pecora, siue aliud quid monstri, præsertim cum odor virosus in planta existat manifestissimus (F. B. 359.).

γ. *Phalangium scoticum palustre minimum, iridis folio*
T. ab Anglico (prædicto) non aliter, quam paruitate, differre videtur. *Dillenius*.

δ. *Tournefortius* sub Phalangii genere duarum distinctissimarum plantarum familias confundit, quarum alia *Germine* gaudet simplici & *Bulbine* (C. G. 269.) dicitur, altera autem *Germine* triplici & *Anthericum* (C. G. 303.) nominatur. *Phalangii* enim vocabulum insecto proprium est (F. B. 230.).

137. **ANTHERICUM** *scapo nudo capitato, filamentis glabris.* Tab. X. fig. 3.

Statice montana minor. *Rudb.* lapp. 100.

α. ? *Phalangium alpinum palustre, iridis folio.* *Tournef.* inst. 268. *Scheuch.* alp. 139.

? *Pseudo-Asphodelus alpinus.* *Bauh.* pin. 29.

? *Pseudo-Asphodelus II.* *Clus.* hist. 198.

β. In Alpibus lapponicis ubique, non raro etiam in summis montibus Lapponiæ sylvestris, ut ad *Wollerim* & *Jockmock*, prodit.

γ. Num hæc sit eadem cum Authorum (α) allegata, certo determinare nequeo, qui alteram non vidi plantam. Authores enim suam pingunt floribus sparsis, nostra autem gaudet floribus omnibus in capitu-

pitulum collectis sessilibus, nec reperi ultra vnicam, quam depinxi Tab. X. f. 3. quæ flores leuiter sparsos gessit.

3. Planta hæc minor est, quam *Pseudo-Asphodelus* II. Clus. hist. 198, vt specimina inter se collata docent, & ideo pro illius varietate habenda est. *Dillenius*.

1. *Radices* plurimæ, filiformes, simplices, flexuosæ, flauescentes.

Folia radicalia omnia distice posita, gladiata, longitudine pollicis transversa vnius vel sesqui alterius, pallide viridia, margine interiori a parte inferiore perpendiculariter bifido, & folium proximum amplectente.

Scapus vnicus in singula planta, licet plures cohæreant sæpe radicibus suis, longitudine digiti, filiformis, erectus, nudus, simplicissimus.

Flores plures, octo ad duodecim vsque, sessiles, in capitulum subrotundum collecti, scapum terminantes. *Corolla* illis niuea est & parua, *filamenta* plane non hirsuta, flos ad maturitatem fructus persistit & raro perfecte explicatur. *Fructus* subrotundus & obtusus, licet sit tripartitus.

POLYGYNIA.

138. *ALISMA* fructu obtuse trigono. *

Alisma. Dill. giss. 126.

Plantaginoides. Knaut. meth.

Damaſonium lato plantaginis folio. Vaill. act. 1719. p. 35.

Ranunculus palustris, plantaginis folio. Tournef. inst. 292.

Plantago aquatica latifolia (& angustifolia). Bauh. pin. 190. Lind. wikf. 29.

Plantago aquatica. Frank. spec. 24.

α. In æquosis Lapponiæ desertis reperitur.

β. Genere omnino coniungi debet *Damasonium* Tournefortii cum hac planta (licet *Alisma* a nobis *Damasonio* præferatur), nam facies est omnino eadem (F. B. 168.). Flos simillimus, ab aliis omnibus diversissimus (F. B. 171. 174.), quamvis partes femininæ numero & figura, vt in *Helleboro*, differant (F. B. 176.).

γ. Attingit nunc altitudinem humanam, nunc vix digitalem, tamen eadem est.

CLASSIS VII.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

139. TRIENTALIS. * Rupp. jen. 1. p. 20.

Alfinanthemos. Raj. syn. 286.

Hermodactylus caninus. Frank. spec. 13.

Alpine alpina. Swenk. Silef. (inuentor).

Herba trientalis. Rudb. cat. 19. hort. 51. Lind. wikf.
18. Till. ab. 33.

Pyrola alpine flore Europæa. Bauh. pin. 191. prod.
100. figura etiam p. 99. sub psyllio minore.

α. Syluas Lapponiæ desertæ primo vere, medio scilicet Junio, eleganti florum suorum albedine pingit. In Alpium etiam nemoribus satis frequens est; vix crederem illam per totum orbem vllibi copiosius prodire posse ac in Westrobothnia.

β. Mirum est, quod natura in regno vegetabili adeo parui fecerit numerum septenarium in omnibus partibus fructificationis; Nulla enim nobis nota est planta septem gaudens staminibus, præter hanc & Hippocastanum Rivini.

γ. Inter omnes, quos vidi flores, omnium simplicissimus, seu rectius, maxime æqualis est flos hic gratissimus

tissimus: Calix enim, corolla & stamina pari modo diuisa sunt, figura gaudent simplicissima, & corolla, quod curiosum, omnino plana absque notabili tubo. Singularis etiam est plantæ structura, quoad folia, quod hæc fere omnia apicem caulis simplicis terminent patula, & quod folia superiora maiora sint, vnicum enim alterumue per caulem casu quasi sparsum, minimum, & radicalia nulla. Singulare tandem est, quod pedunculi duo ex apice caulis enascantur, raro vnus, rarius tres, vt in Palmis & Oxyoide Garcini.

3. Nescio, quænam gratia floris adeo percellat oculos, vt fere effascinare videatur visu contemplatorem suum; forte a symmetria, pulchritudinis omnis matre! Variat sæpe corolla sexfida, quinquefida, cum autem rarius hæc contingant, a numero naturali ad Heptandriam refertur.
4. Consideratione etiam dignum est, quid locus faciat in hoc flore. Corolla enim, vbi planta in siccioribus crescit, apicibus laciniarum acuta est, in humidis vero obtusa, constante lege naturæ.
5. De vsu & viribus huius plantæ haud vllum authorem mentionem fecisse scio, nec quidquam ex sapore, vel odore, vel adfinitate, vel obseruationibus, de effectu eius determinare queo.

CLASSIS VIII.

OCTANDRIA.

MONOGYNIA.

140. DAPHNE *floribus sessilibus infra folia elliptico-lanceolata.**Laureola folio deciduo, flore purpureo.* Bauh. pin. 462.*Daphnoides.* Frank. spec. 33.*Chamaelea suetica.* Frank. spec. 33.*Chamaelea germanorum.* Rudb. hort. 27.*Chamaelea germanorum, seu Mesereon.* Rudb. vall. 9.*Thymelaea lauri folio deciduo.* Tournef. inst. 595.*Kellerbals.* Suecis.

6. In sylvis Lapponiæ rarius obuius est hic frutex, qui apud Lappones primus est, qui floret.

8. Semina eius in cadaueribus abscondita exhibentur a rusticis Sueciæ lupis & vulpibus, quibus adsumtis pereunt sine mora, æque ac a feminibus Strychni.

7. Singularis est modus florendi huius plantæ, flores enim ramis sessiles infident, & quidem infra folia, conspicui tamen, antequam folia erumpant. Corolla florum duplicata constat membranula, quasi calix & corolla coaluerint in vnum corpus.

2. Vidi rusticos in Scania, qui commilitonibus suis

per iocum (experimento sane periculoso) exhibuerunt baccam modo vnicam, qua ingesta, incensum œsophagum alter potu cereuisiæ extinguere tentauit, sed oleum igni adfudit, hinc iis Sörbypeppar & Kællerhals, id est, cellulæ ingluuies, nominatur.

141. *ERICA vulgaris glabra*. Bauh. pin. 485.]

Erica vulgaris. Till. ab. 26.

Erica. Frank. spec. 33. Rudb. hort. 39.

Erica flore purpureo. Lind. wikf. 12.

1. *Erica vulgaris, flore albo*. Tournef. inst.

Erica flore candido. Lind. wikf. 2.

Tachnas. Lappis.

2. In campis arenosis Lapponiæ sylvestris passim copiose prodit. In Finlandia Boreali, Bicerneburgum inter & Aboam, vidi per plurima Camporum miliaria fere nullam aliam, nisi sterilem hanc Ericam, quæ terram vndique tegebat, nec vlla ratione extirpari poterat; vnde rusticorum prouerbum ortum, fore, vt tandem duæ plantæ replerent & destruerent totam terram, Erica scilicet & Nicotiana; addidissent quidem tertiam, si Theæ vsus ipsis innotuisset.
3. In campis arenosis Lapponiæ indiuidua nonnulla plicata obseruaui, adspectu pulcherrima, maiora enim erant, eorumque rami densissimi & arboris taxistar tonsi, licet parua sit planta.

142. *VACCINIUM foliis annuis integerrimis*. *

Vaccinium altissimum, foliis subrotundis exalbidis.

Rupp. jen. 1. p. 46.

Vaccinia nigra maiora. Frank. spec. 38.

Myrtillus niger maior. Rudb. cat. 29. hort. 77.

Myrtillus maior. Frank. spec. 22. Till. ab. 47.

Vitis idæa, foliis subrotundis exalbidis. Bauh. pin.

470. Scheuch. alp. 52.

Vitis

Vitis idæa magna seu Myrtillus grandis. Bauh. hist. 1.
p. 52. Rudb. it. 9.

Vitis idæa maior. Tabern. hist. 3. p. 162.

Vitis idæa palustris. Lind. wikf. 40. prior.

Vitis idæa. Clus. pan. 79.

Hôte Lapponum.

Utterbær. Westrobothnienfibus, id est, *Baccæ Lutræ.*

2. Tam in Alpibus, quam in sylvis Lapponiæ, modo loca subhumida sint, vulgatissimus est fruticulus.

3. Folia sunt verticaliter ovata, plana, integerrima & annua; Caules communiter pedales; Baccæ cæruleæ, leuiter tetragonæ, aquosæ & fere insipidæ, pulpa alba plenæ, ab incolis fere negliguntur.

4. Plantæ, quarum flores antheris bicornibus instruuntur (F. B. 108.), sunt valde adfines & paucis admodum, respectu generis, inter se differunt, vti *Vaccinium*, *Arbutus*, *Andromeda*, *Erica* & *Pyrola*. Antheræ his sunt didymæ & oblongæ, altera extremitate obtusæ, altera vero acutiores & sub hac duabus setulis instructæ.

143. *VACCINIUM caule angulato, foliis serratis annuis.*

Vaccinium Rivini. Rupp. jen. 1. p. 46.

Vaccinia nigra minora. Scheff. lapp. 359. Frank. spec. 38.

Myrtillus niger minor. Rudb. cat. 29. hort. 77.

Myrtillus minor. Frank. spec. 22.

Myrtillus minor, baccis nigris. Till. ab. 47.

Vitis idæa angulosa. Bauh. hist. 1. p. 520. Rudb. it. 9.

Vitis idæa foliis oblongis crenatis, fructu nigricante.
Bauh. pin. 470. Lind. wikf. 40.

Blaue heidelbeer. Schel. botn. 30.

Zërre. Lappis Umenfibus. *Zërre.* Lappis Lulensibus.

5. Nulla fere planta in sylvis humidiusculis Lapponiæ, West-

Westrobothniæ aut Angermanniæ hac vulgatioꝛ exsistit, quæ nec Alpes nostras reformidat, licet parcius in earum conuallibus nemorosis pronascatur.

6. Quamuis in hac specie, numerus in omnibus partibus fructificationis, vnâ quartam partem sæpius addat, (C. G. 313.) ne separarentur species, hic eandem posui. In reliquis puta est calix & corolla quadrifida, bacca quadrilocularis, staminaque octo; in hac corolla & calix quinquefida, bacca quinquelocularis & stamina decem.

7. *Caules* & rami erecti, tetragoni; *Folia* alterna, ouata, obtuse ferrata, annua. *Baccæ* nigræ, pulpa purpurea linteum colore cæruleo tingente plenæ; altitudo spithamam æquat.

8. *Kappatiälmas* (Bellaria Lapponum) sunt Ferculi species apud Gentem Lapponicam, quæ in maximis habentur deliciis, conficiendi modum addam: Lac rangiferinum seu Rhenonum admodum pingue est, & gaudet sapore lactis bouini cum butyro & pauca quantitate sebi imprægnati. Caseum e lacte isto conficiunt Lappones communiter quouis die bis, mane scilicet & vesperi, dum rangiferos ad casam pellunt pastores canibus stipati, & hoc quidem a mense Junio ad initium hyemis; Lappones enim per istud tempus nil aliud edunt, quam serum a caseo separatum, quod iterum igni superimponunt, sic rursus incrassatur, quasi nullus ab eo caseus esset pressus, hic eorum cibus per totam æstatem; Lac enim parsimonie dediti vix edere volunt, illo tantum peregrinum excipientes hospitem, nisi prius ex eo caseum separarint, vt duplex eius sit vsus. Butyrum fere nunquam conficiunt e lacte suo, cum illud butyrum album euadit, ferme sapore sebi, & in pauca quantitate obtinetur; contra vero caseum copiosiorẽ inde quam ab vlllo alio lacte adquirunt. Dum caseus, inquam, confici debet, lacque superimpositum est igni & epidermis quædam in initio coctionis lacti incumbit, istam abradunt cochleari, colligent

ligunt in sufficienti copia epidermidem lactis, istam (vt alii pultem cum uuis Corinthiacis) miscent cum variis baccis sæpe huius speciei. Hac massa replent ventriculos (præprimis placet ipsis Reticulum dictum) rhenonum, antea exsiccatos & nigros, iam emollitos in aqua calida, suspendunt & siccant, vt casei fere consistentiam adquirat. Hæ sane sunt summæ deliciæ Lapponum, quas confectionum saccharatarum instar, offerunt accedentibus peregrinis, præsertim gentis suæ matronulis honestioribus, quasi nihil gratius vnquam exsisteret. Caseus autem ipse pinguis & delicatissimus est, sed præparandi modus minus politus. In Alpibus enim inungunt nonnulli Lapponum vbera rangiferi feminae vnguento omnium florum recenti, ne hædi matrem fugant, (licet maxima pars baculo transuerse ori hædi inserto hoc prohibeat) quod vnguentum exsiccatur, deinde ante mulctum abraditur; eductum lac coagulatur, coagulo vel ex pullis recentibus extracto, vel ex intestinis piscium confecto, præsertim ex *Coregoni*, *Thymalli* dicti, specie.

Ex immensa hac, quæ in syluis occurrit huius plantæ copia, intelligitur, quare in hisce locis (*) maior occurrat numerus diuersarum specierum *Tetraonum*, quam vix vllibi terrarum, vt Vrogallus (Grygallus femina) maior & minor, Bonasia, Lagopus &c. quibus baccæ hæ per autumnum suppeditant cibum sufficientem, immo per totam hyemem, licet exsiccatæ sint. Et sane nisi tanta harum auium copia per autumnum a Lapponibus obtineri posset, male ageretur de plurium ventriculis, qui eodem tempore vix alia adquirere possunt alimenta. Tum enim ex arboribus descendunt aues, pedibus incedunt, baccas maturas edunt, gressu formicino exspatiantur, vbi laquearibus (*Flackar*) expositis oppressæ occiduntur: Tantam inde reportant copiam, vt non modo pro cibo sufficiant, sed etiam exenteratæ exsiccentur (a Nouaccolis in clibano), quibus
per

per totam hyemem & proximum tempus vernale latrantem compescunt ventriculum, pectora harum auium tali modo exsiccata non modo Lapponibus grata sunt, sed etiam illis, qui a teneris deliciis adfueti, suauissima existunt, licet nulla alia accedant condimenta. Fateor hæc pectora fuisse prima alimenta, quæ mecum per deserta & Alpes Lapponicas sumere potui, præsertim cum tanto temporis spatio essem destitutus gratissimo pane. Adiacentes utriusque Bothniæ incolæ exinde non modo sufficientem copiam pro sustinenda familia seruire, sed & incredibilem quantitatem commode quotannis Holmiam mittere, ibique diuendere possunt.

144. VACCINIUM foliis perennantibus verticaliter ouatis.

- α. *Vaccinium foliis buxi, semperuires, baccis rubris.*
Rupp. jen. 1. p. 46.

Vaccinia rubra minora. Scheff. lapp. 359. Frank. spec. 38.

Myrtillus baccis rubris. Frank. spec. 22. Till. ab. 47.

Myrtillus ruber minor. Rudb. hort. 77.

Vitis idæa semperuires, fructu rubro. Bauh. hist. 1. p. 522. Rudb. it. 9. Lind. wikf. 40.

- β. *Vitis idæa semperuires, fructu nigro (rubro legendum) maiore.* Rudb. it. 9.

- γ. *Vitis idæa semperuires, fructu albo.* Rudb. it. 9.

Vitis idæa foliis subrotundis non crenatis exalbidis.
Rudb. lapp. 100.

Rothe-heidelbeer. Schel. botn. 30.

Iokno. Lapponibus.

- δ. In syluis Lapponiæ fabulosis nulla frequentior existit planta, quæ nec Alpes reformidat.

- ε. Mirati sumus, quod vix vlla planta floribus rubris vel cæruleis instructa in summo hocce arctoo orbe reperiatur, cuius flores non aliquando albam induant togam (§. 83. γ.). Minus hic receptum naturæ

turæ lufum obferuamus, vbi ipfæ *baccæ* depofita acida fua rubedine dulcem adfumunt *albedinem*, quod non modo in *bac*, fed etiam in Ribe (§. 98. β.) & Junipero vifum eft.

2. Nec minus fingularem vidimus huius plantæ varietatem in monte altiffimo Lapponiæ Lulensis Koskefvari dicto, vbi hæc, quæ alias fere diffusa depri-
mitur, *erecta* & duplo triploue *altior* excreuit, dif-
tinctiffimam præ fe ferens formam, tamen eadem
omnino fpecies. Cur omnes plantæ pure aquaticæ
extra aquam procumbant; Cur omnes plantæ in
paludibus repentes in ficcis erectæ fint; Cur omnes
in fyluis erectæ in fummis Alpibus repant; patet
Phyfico.

3. *Baccas* has, licet fint acidæ admodum, refrigerantes,
tamen edunt Lappones, qui etiam easdem sæpe im-
mifcent Bellariis fuis (§. 143. δ.). Westrobothnien-
fes non folum eas adhibent in vſum culinarem, fed
etiam immenſam illarum copiam, tempore autum-
nali, Holmiam mittunt, vbi defiderantur pro ace-
tariis ad carnes affatas adponendis, cum maxime aci-
dæ fint; vt hac ratione acidum vegetabile temperet
alcali animale.

9. *Caules* vix ſpithamæi ſunt, oblique adſurgentes, tere-
tes, pallidiuſculi. *Folia* alterna, verticaliter ouata,
leuiter oblonga, perennia, marginibus reflexis. *Bac-
cæ* rubræ in corymbum ex apice enatæ.

145. VACCINIUM ramis filiformibus repentibus,
foliis ouatis perennantibus.

Oxycoccus ſeu *Vaccinia paluſtris*. Tournef. inſt. 655.

Vaccinia rubra maiora. Frank. ſpec. 38.

Myrtillus paluſtris. Till. ic. 155.

Myrtillus paluſtris ruber. Rudb. hort. 77.

Myrtillus paluſtris, *Vitis idæa minima* ſeu *Gagel*. Till.
ab. 47.

Vitis idæa paluſtris. Bauh. pin. 470. Lind. wikf. 40.

Vitis

Vitis idea palustris fruticosa, fructu magno. Rudb.
it. 11.

Ladich. Lapponibus.

u. In paludibus vix peruiis & muscosis vulgatissima est.

β. Perbellam huius speciei varietatem, ordinaria triplo *minorem*, quoad omnes dimensiones, ut nullus non primo intuitu sancte adseueraret distinctissimam ab hacce fuisse plantam, ubique in paludibus vidi.

γ. Mire ab hac planta deceptus fuit Magnus ille Tournefortius, qui hanc ad classem polypetalorum amandauit, (priores vero ad monopetalos retulit), cum hæc quatuor petalis gauderet; secundum canonem enim Botanicum tot numeravit petala, in quot sponte sua resoluebatur flos deciduus, de cuius normæ certitudine vix vnquam dubium motum est vllum; sed examinent corollam huius plantæ curiosi & videbunt Florem, quamprimum erumpit, monopetalum, ore leuiter quadrifido, cuius lacinulæ mox reflectuntur, magis remouentur, profundius aperiuntur, vsque dum tota corolla in quatuor partes distinctissimas diffracta sit & in totidem partes decidat. Stamina in omnibus hisce plantis, quibus antheræ bicornes (§. 142. γ.) vix ac ne vix corollæ adfiguntur (F. B. 108.), nisi in quibusdam infimæ eius basi; exemplo Arbuti.

δ. Baccæ hæ a Lapponibus in vsum cibarium non vocantur, nec facile ab aliis nationibus, cum nimis acidæ sint. Cur plantæ aquaticæ durioris saporis, quam montanæ; cur in vmbrosis & humidis locis maiori aciditate præditæ, quam in calidis & siccis; cur acidum extra plantas in locis vmbrosis conferuetur, in calidis ace scat intensius; patet consideranti.

ε. Baccis vtuntur Argentifabri conciliaturi argento intensiorem albedinem. Argentum enim vulgare mixtum esse ex tredecim partibus argenti puri & tribus partibus cupri, notum est. Cuprum argento immix-

tunt

tum fuscum ei inducere colorem illudque tum citius ab externis accedentibus acidis opacum euadere, cuique patet. In aqua enim tartarum, baccas has & similia acida cum argento coquunt, acidum hoc resoluit & absorbet particulas minimas cupri, superficiei vasis proximas, quibus consumtis, splendet argentum niuea & pura albedine.

146. *EPILOBIUM foliis lanceolatis integerrimis.*

Epilobium latifolium glabrum, flore valde specioso.

Dill. giff. 131.

Chamænerion latifolium vulgare. Tournef. inst. 303.

Lyfimachia, Chamænerion dicta, latifolia. Bauh. pin.

245.

Lyfimachia filiquosa maior purpurea. Rudb. cat. 26.

hort. 67. Till. ab. 41. Lind. wikf. 23.

Almocke. Lapponibus & Westrobothniensibus.

Himmelsgræs. Dalekarlis.

α. Sylvas Lapponiæ speciosissima florum suorum purpurea pingit planta hæc regia.

β. Sæpius horti instar cingit casas Lapponis syluatici, succincto suo adparatu œconomico cum Diogene certantis, vt deorum dearumque palatia crederes, quo hæc herba altissima floret tempore.

147. *EPILOBIUM foliis ouatis dentatis.*

Epilobium glabrum maius, purpureo flore. Dill. giff.

91.

Chamænerion glabrum maius. Tournef. inst. 303.

Lyfimachia filiquosa glabra maior. Bauh. pin. 245.

Lyfimachia montana serratifolia. Rudb. hort. 69.

α. In Alpium lateribus frequens est.

β. Variat magnitudine, colore floris albo & pallido, vt antecedens. Communiter rubri sunt in hocce genere flores.

148. *EPILOBIUM* foliis lanceolatis, ramosè florens.
 α. *Lyfimachia*, *Chamænerion dicta*, alpina. Bauh. pin.

245.

β. *Lyfimachia*, *Chamænerion dicta*, angustifolia. Bauh.
 pin. 245.

Chamænerion angustifolium alpinum, flore purpureo.
 Tournef. inst. 302. Scheuch. alp. 33.

γ. *Chamænerion angustifolium alpinum*, flore albo. Tour-
 nef. inst. 302.

δ. In Alpium lateribus, præsertim in amœnissimo isto
 monte, Wallivari, occurrit.

ε. Magnam cum sequenti habet conuenientiam.

149. *EPILOBIUM* foliis linearibus.

Epilobium glabrum angustifolium. Dill. giff. 128.

Chamænerion angustifolium glabrum. Tournef. inst.
 303.

Lyfimachia filiquosa glabra angustifolia. Bauh. pin.
 245.

Lyfimachia filiquosa angustifolia minor. Rudb. cat. 26.
 hort. 69.

α. In subhumidis & fere aquosis Deserti locis sæpius
 pronascitur.

150. *EPILOBIUM* foliis ovato-oblongis integerrimis.

? *Chamænerion alpinum alpinæ foliis*. Scheuchz. alp.
 59.

α. Plantulam hanc bis vel ter in Alpibus lapponicis
 legi, præsertim ad latera earum, præcedentibus con-
 generibus mixtam.

β. *Caulis* simplex, vix dimidii digiti longitudine, pa-
 rum rubescens.

Folia opposita, inferiora minora ovata, superiora
 maiora & magis oblonga, integerrima omnia.

Flores duo, rubri, parui, caulem terminantes, petala
 emarginatis purpureis.

γ. Con-

- γ. Conueniunt hæc & antecedentes duæ (148. 149.)
florum corolla parua, petalisque bifidis & æquali-
bus.

DIGYNIA.

151. CHRYSOSPLENIUM *foliis amplioribus
auriculatis.* Tournef. inst. 146. Rudb. lap.

97.

Saxifraga rotundifolia aurea. Bauh. pin. 309.

Saxifraga aurea. Frank. spec. 27. Rudb. cat. 37.
hort. 103.

- α. Vt in Helsingia & Medelpadia copiosissime conspi-
ciebatur, ita in Lapponia rarissime.
β. Veteres hanc ad Saxifragias retulere, & sane si fa-
cies externa consulatur, summam has intercedere
adfinitem illa exclamat. Stamina numerus qui-
dem non prohibet, quin coniungi posset, organa
genitalia feminina sic volunt; corolla autem & calix
omni modo negant. Non dubito, quin tandem re-
periantur media, per quæ combinari possint hæ ad-
fines, licet illud demonstrata hætenus principia non
concedant.

TRIGYNIA.

152. BISTORTA *foliis lanceolatis.*

Bistorta minor, flore albo. Lind. wiks. 5.

Bistorta minor. Clus. pan. 479. Frank. spec. 6. Till.
ab. 7.

H 2

Bistorta

Bistorta alpina minor. Bauh. pin. 281.

Bistorta alpina minima sobolifera. Rudb. lap. 96.

Bistorta minima. Rudb. cat. 7. hort. 17.

α. In sylvis & Alpibus vbique vulgaris est.

β. Ad latera Alpium lapponicarum legi hanc plantam duabus spithamis longiorem, quæ alias longitudinem pollicis vix excedit. Tanta hic præstat fertilitas foli!

γ. Nulli fructus veri floribus succedunt, sed inferioribus bulbilli, superioribus nulli omnino. Bulbos hos non semel vidimus in ipsa planta exseruisse foliolum ovatum parvum, quales depingit *Tournefortius* in *instit.* Tab. 291. fig. G. H. I, ut hæc variatio vere *vinipara* dici possit.

153. **POLYGONUM** *oblongo angusto folio.* Bauh. pin. 281.

α. *Polygonum breui angustoque folio.* Bauh. pin. 281.

β. *Polygonum angustis foliis, calycibus purpurascens.* Dill. app. 65.

γ. *Polygonum lato subrotundo folio, flore purpureo.* Rudb. lap. 99.

δ. *Polygonum latifolium.* Bauh. pin. 281.

Polygonum maius. Frank. spec. 24. Rudb. hort. 91.

Polygonum folio latiore. Lind. wikf. 30.

Polygonum mas. Till. ab. 55.

Polygonum. Till. ic. 121.

1. Frequens est planta in desertis lapponicis.

2. Mire variat hæc species quoad figuram foliorum, e quibus variationibus tot species confectæ sunt. Ex. gr. *Lykseliæ* occurrebat alia foliis latis, rotundo-ovatis, quæ (γ.); In agris vero *Nouaccolarum* alia foliis angustis, quæ (β.) est.

154. **HELVINE** *caule volubili.*

Fagopyrum vulgare scandens. Tournef. inst. 511.

Fagopyrum vulgare minus scandens. Vaill. par. 42.

Con-

Convolvulus minor, semine triangulo. Lind. wikf. 9.

Convolvulus niger. Rudb. cat. 12. hort. 31. Till. ab.

19.

α. In agris Nouaccolarum hæc, vt plures aliæ peregrinæ olim allatæ hodie inquilinarum reliquarum instar, Lapponiam pro patria agnoscit.

β. *Fagopyrum* deriuatum a Fago arbore & πυρός cum semina huius plantæ formam Nucum Fagi gerant, quod vti similia ex aliis plantarum nominibus confarcinata, minus arridet (F. B. 227), ideoque synonymon eius antiquissimum præstat (F. B. 244. 242).

TETRAGYNIA.

155. PARIS foliis quaternis. *

Paris Rivini. Rupp. jen. 1. p. 83.

Herba paris. Tournef. inst. 233. Rudb. cat. 19. hort. 51. Till. ab. 33. ic. 32. Lind. wikf. 18.

Solanum quadrifolium bacciferum. Bauh. pin. 167.

Aconitum salutiferum. Frank. spec. 1.

α. In vno alteroue loco intra Lapponiæ terminos tantum visa fuit hæc planta.

β. Modus nascendi: Radix quodammodo carnosæ, caulis nudus, folia nitida, flos vnicus hanc plantam ad Liliaceos ablegant, nec repugnat fructificatio, nisi quod vna tertia parte ordinarium numerum superet hæc species, quam in Liliaceis; hoc tamen in congeneribus non obtinet. Vide C. G. 333.

γ. Nec vnicus memorat pharmacopœus, duplam huius dosin idem præstare, quod Ippecacuanha in excitando vomitu.

156. ELATINE foliis oppositis. *

Hydropiper. Buxb. cent. 3. p. 35. t. 37. f. 3.

Alfinastrum serpillifolium, flore albo tetrapetalo. Vaill.
par. 5. t. 2. f. 2.

α. Ad margines fluuii istius vastissimi Lulensis non raro sese obtulit.

β. *Hydropiper* Buxb. & *Potamopithys*. Buxb. eiusdem generis sunt, nomen utrumque dimitto (F. B. 225.) & vacuum *Elatines* vocabulum recipio.

γ. Nulla herba, hacce minor, datur in Lapponia, licet nec *Montia* (§ 57.) nec *Scirpus* (§. 21.) nec *Subularia* (§. 253.) nec *Sedum* (§. 196.) maximæ sint.

157. SAGINA ramis procumbentibus.

Spergula perennis repens, flore gramineo late virente.
Rupp. jen. 1. p. 66.

Alfinella, muscoso flore, repens. Dill. giff. 81.

Alfine pusilla, gramineo flore tetrapetalo. Tournef.
inst. 243.

α. In Alpibus communis, in desertis rara est planta.

158. SAGINA ramis erectis bifloris.

α. Hanc in Alpibus aliquoties vidi, haud vero examinaui characterem, expectans semper perfectiora specimina, quæ deinde nulla omnino inueniri poterant.

β. *Radix* perennis, e qua multi ramuli exhibant, omnes modo ad basin foliis numerosissimis linearibus acutis, vngue brevioribus instructi, caules singuli pollicis transuersi longitudine, nudi, in medio tantum duo foliola minutissima exhibentes, e quorum ala ramus exibat vniflorus, antecedenti exacte similis. *Calix* pentaphyllus acutus. *Petala* quinque, obtusa, vix calice

calice longiora, truncata, emarginata. *Stamina* decem. *Pistilla*, ni fallor, tria, hinc ad *Arenarias* vel *Alfines* referri deberet, cum autem facies huius, nec petala bipartita, vt *Alfines*; nec ouata integra, vt *Arenariæ*; sed truncata exhibeat, vt *Saginæ*, hic tamdiu illi locum concessi.

SEDI *speciem* 196. vide sub *Decandria Pentagynia*.

CLASSIS IX.

ENNEANDRIA.

HEXAGYNIA.

159. BUTOMUS. * Rudb. 1ap. 96.

Butomus flore roseo. Tournef. inst. 270.

Juncus floridus maior. Bauh. pin. 12. Rudb. elyf. 1.
p. 109. f. 1.

*. In fluuio Kemensi tantum nobis visus est.

β. Planta hæc in systemate naturali sub Liliaceis omnino comprehendi debet, diſtitante hoc corolla, facie & reliquis, licet stamina ſint nouem, licet fructus in ſex capſulas ſit diuiſus.

CLASSIS X.

DECANDRIA.

MONOGYNIA.

160. LEDUM.

Ledum rosmarini folio. Rupp. jen. 1. p. 113.

Ledum filesiacum. Claf. pan. 69.

Cistus ledon, foliis rosmarini ferrugineis. Bauh. pin.

467.

Myrtus palustris. Lind. wikf. 26.

Spiræa odorata Rivini. Erndt. varf.

Rosmarinus palustris. Till. ab. 59. ic. 158.

- a. In paludibus sylvarum vbique copiosissima existit.
- β. Odor iste singularis totius plantæ, penetrantissimus quidem, sed grauis, mouet suspensionem.
- γ. Dalekarli superiores interdum hac planta, loco Humuli, vtuntur, sed crapulas vehementissimas infert cum temulentia summa & insequenti cæphalalgia difficillima.
- δ. Nouaccolæ plantam hanc cum collecta messe in struem seu domum miscent, quam mures fugiunt, hinc nec consumunt præmia agricolæ.
- ε. Solent etiam rustici per Sueciam decocto huius plantæ lauare boues & sues morbo pediculari laborantes.

rantes, quo experimento certissime pereunt pediculi.
 §. Characterem huius generis exhibuimus in C. G. 342.
 qui antea a solo Ruppio imperfecte adumbratus.

161. ARBUTUS *caulibus procumbentibus, foliis rugosis ferratis.*

Vaccinia rubra, foliis myrtinis crispis. Raj. syn. 457.

Vitis idea prior. Clus. pan. 77.

Vitis idea fructu nigro. Bauh. hist. 3. p. 519.

Vitisidea, foliis oblongis albicantibus. Bauh. pin. 470.

Tournef. inst. 608. Scheuch. alp. 52.

Vitis idea repens, fructu racemoso magno nigerrimo.

Rudb. it. 9. lap. 100.

Garanas-murie. Lappis. i. e. Coruorum baccæ.

Fiellber. Dalekarlis. i. e. Baccæ alpinæ κατ' ἐξοχὴν.

a. Per omnes Alpes lapponicas in Dalekarlia ab apice earum usque ad basin circa mare album vix alia existat vulgatio, præsertim in locis fabulosis siccissimisque.

β. Baccæ paulo ante maturitatem rubræ sunt, maturo autem partu plane nigræ euadunt; hinc nulli dubitamus, quin hæc nostra eadem sit cum Merretti apud Rajum in synopsi, locoque citato.

γ. *Clusius* suam optime pinxit, licet folia nimis angusta sint & caulis more usitato erectus exhibeatur.

δ. Mirum est, quod Tournefortius hanc ad vnam vrsi, secundum sua principia non amandauerit, cum tamen calix, ut cum eo loquar, non abeat in fructum, sed pistillum, & bacca quinque semina foueat; quidquid demum sit, a vacciniis omnino debet distingui ut & sequens planta, vaccinii enim fructus semper calice coronatus est; Arbuti non item. Fateor quidem proximam intercedere adfinitatem *Vaccinia* & *Arbutos*, sed præter situm istum germinis intra vel extra calicem datur etiam singularis quædam nota in *Arbuto*, cuius scilicet corolla ad basin quinque vel decem obtusis prominentiis fere pellucidis

cidis & melliferis notatur (F. B. 171.); cortex dein deciduus, fructus siccior faciesque externa, Arbutos a Vacciniis distinguunt. *Vua Vrsi* autem non debet separari ab Arbuto, ob feminum numerum minorem, flore (F. B. 176. 173.) facieque idem confirmante (F. B. 168.).

6. Descriptionem, cum planta sit alpina, adponimus.

Radix lignosa, perennis, fusca.

Caules vel potius *Rami*, plures, lignosi, procumbentes, diffusi, teretes, inæquales a corticibus annuis deciduis, subfusci, pedales, perennes, undique præsertim in parte superiori foliis & foliorum emarcidorum sceletis tecti.

Folia in summis ramis sex ad duodecim vsque, ovato-oblonga, in petiolos attenuata, quorum apices obtuse prominent, margines subtilissime obtuse & æqualiter ferrati, petioli raris villis adspersi; opposita, non decidua, annua tamen, superne secundum venas sulcata, inferne prominula, reticularibus venis picta.

Racemus ex apice ramulorum prodit reflexus, simplex, flosculis nonnullis instructus.

Floris Corolla incarnato-pallida, Bacca globosa, glabra, atra, quinquelocularis, femina quinque.

7. Baccas Lappones vilipendunt.

162. ARBUTUS *caulibus procumbentibus, foliis integerrimis.* Tab. VI fig. 3.

Myrtillus ruber maior, fructu farinaceo. Rudb. cat. 29. hort. 77. Brom. goth. 71.

Myrtillus maior & minor. Till. ab. 47.

Myrtillus ruber minor humi serpens, fructu farinaceo, seu Vaccinia farinacea rubra minora, foliis angustioribus. Brom. goth. 71.

Vaccinia rubra farinacea minora. Frank. spec. 38.

Vaccinia rubra farinacea maiora rotundiora. Frank. spec. 38.

Vitis

Vitis idæa, foliis oblongis acuminatis, baccis rubris insipidis. Bauh. pin. 470. Rudb. it. 9.

Vitis idæa repens, fructu rubro farinaceo. Lind. wikf. 40.

Una urfi. Tournef. inst. 599. Clus. hist. 63. Lob. hist. 547.

Vitis idæa, foliis carnosiss & veluti punctatis. Bauh. pin. 470.

Miælbær Suecis. i. e. Baccæ farinosæ.

a. In Alpibus & desertis Lapponiæ, nec non per totam Sueciam in locis aridissimis, sterilissimis & sabulosis vulgarissima est hæc apud externos minus cognita planta.

b. Baccæ rubræ repræsentant baccas Vaccinii (144.) ut & tota planta, vixque distingui possunt inter se (nisi quod hæc ramis suis longius serpat) a Botanicis ignoto, præterquam ex sapore baccarum referente in hac farinam siccam tota sua pulpa, adeoque nunquam eduntur.

γ. Folia colliguntur cum ramulis a septentrionalibus nostris in magna copia, Holmiamque mittuntur, ubi a coriariis emuntur, quibus tanquam Rhus inseruit.

δ. Puto *vuam urfi* Tournef. eandem cum nostra plantam esse, descriptiones authorum enim conveniunt exacte, nec figuræ repugnant, licet minus absolutæ, licet nulla mentio fiat de pulpa farinacea baccarum. Ex Galliis deinde eadem planta pro *vuâ urfi* ad nos missa fuit, hinc inquirant Botanici, quibus *vuam urfi* visendi datur occasio, num fructus *vuæ urfi* sit farinaceus; quod si sit, absolute eandem cum nostra esse speciem statuere liceat.

e. Radix lignosa, perennis, fusca.

Caules plures, diffusi, procumbentes, pedales vel tripedales, teretes, parum inæquales, perennes, in iunioribus præsertim, rubentes cortice deciduo, ramosi.

Folia verticaliter ovata, opposita, in petiolos totidem breves delinientia, glabra, perennia, venis

nec

nec supra nec infra prominentibus vtrinque inscripta; margine integerrimo reflexo & fere pubescente.

Racemus ex apice ramorum prodit simplex, reflexus, duos ad octo vsque flores colligens, quorum singuli proprio pedunculo insident, sub singulo flore squamula posita est.

Floris Calix minimus, quinquefidus, obtusus, persistens, purpurascens. Corolla ouata, alba, ore quinquedentato reflexo obtuso incarnato. Stamina decem; Antheris duabus fetis notatis. Germen ouatum; Stylus staminibus longior; Stigma obtusum. Bacca globosa glabra, pulpa ficca repleta.

VACCINII speciem §. 143. vide sub Octandria Monogynia.

163. ANDROMEDA foliis alternis lanceolatis; margine reflexis. Tab. I. fig. 2.

Ledum palustre nostras, arbuti flore. Raj. syn. 472.

Viti idææ affinis polifolia montana. Bauh. hist. 1. p. 227.

Polifolia. Buxb. A. R. 2. p. 345.

Erica palustris, flore purpurascente pendulo, petiolo longo rubro, rosmarini folio. Rudb. lap. 97.

Erica humilis, Rosmarini foliis, Unedonis flore, capsula cistoide. Pluk. phyt. 175. f. 1.

a. In desertis subhumidis muscosis & paludosis, etiam in Alpibus, immo per totam Sueciam, mixta Vaccinio (§. 145.) crescit.

b. Num hæc planta ab Erica genere distingui debeat, cum suis adfinibus, non adeo facile determinatur, cum ordo naturalis in his quoad paucissima omnino differat. Ex. gr.

Vaccinium gerit baccam infra receptaculum floris.

Arbutus quoad omnia vaccinio simillima, nisi quod bacca sit supra calicem posita.

Ar-

Andromeda arbuto simillima, sed fructus est capsula membranacea.

Pyrola præcedenti similis, nisi quod corolla sit pentapetala, at in illa monopetala.

Erica autem differt ab *Andromeda* in eo solum, quod Calix magnitudine fere excedat corollam & Corolla leuiter difformis sit. Sed an hæc tanti! Et an hæ notæ in omnibus speciebus obtineant, limitesque certos ponant, docebunt collati flores plurium specierum vtriusque generis, & determinabit dies.

Tournefortius coniunxit genus *Andromedæ* cum *ERICA*. *Rajus* distinxit sub nomine *LEDI*; *Ruppius* sub *Ericæ* spurie seu *TETRALICIS*; *Buxbaumius* sub *CHAMÆDAPHNES*, & *POLIFOLIÆ*; *Heisterus* sub *ERICOIDIS*; *Michelius* sub *LEDI*; *Dillenio* placeret sub *ERICONIÆ* nomine distincte tradere hocce genus. Adeoque videmus principes nostros recentioresque Botanicos omnes quasi vno ore separare *Ericam* ab hac nostra, quorum vestigia & nos secuti sumus.

- γ. In nomine huic generi imponendo minime conueniunt authores, sed tot fere reliquere nobis nomina, quot libros; ego nullum eorum reperio mihi gratum. *Ledum* enim excludo, cum sit alius plantæ nomen (F. B. 214. 243.), *Chamedaphne* & *Pseudo-Erica* (F. B. 225.) *Polifolia* (F. B. 227.) *Tetralix* (F. B. 232.) & *Ericoides* persistere nequeunt.
- δ. *Andromeda*, virgo hæc lectissima pulcherrimaque collo superbit alto & viuidissimo (*Pedunculus*), cuius facies roseis suis labellis (*corolla*) vel optimum veneris fucum longe superat; juncea hæc in genua proiecta pedibus alligata (*caulis inferior incumbens*), aqua (*vernali*) cincta, rupi (*monticulo*) adfixa, horridis Draconibus (*amphibiis*) exposita, terram versus inclinat moestam faciem (*Florem*), innocentiss-

tiffimaque brachia (*ramos*) cælum versus erigit, meliori sede fatoque dignissima, donec gratissimus Perseus (*æstas*) monstris deuictis, eam ex aqua eduxit e virgine factam fœcundam matrem, quæ tum faciem (*fructum*) erectam extollit. Si Ouidio fabulam de Andromeda conscribenti hæc ante oculos posita fuisset planta, vix melius quadrarent attributa, qui more poëtico ex humili tumulo produxisset olympum.

- α. In syluis sæpius gaudet floribus plurimis, in Alpium finitimis nostris communiter vnico modo flore, vt in figura repræsentatur, superbit, qui si colorem consideres, vix in hisce oris sibi parem habet.

164. ANDROMEDA *foliis linearibus obtusis sparsis*. Tab. I. fig. 5.

Erica rarior. Mart. burf. 535.

Erica flore purpurascente pendulo, petiolo longo rubro, piceæ folio. Rudb. lap. 97.

Erica laponica, camarinneæ foliis. Petiv. hort. 244.

- α. Vbique occurrit hæc planta in Alpibus nostris, extra quas nunquam eam vidimus, nisi in adiacentibus montibus rarius.
- β. Planta hæc, licet ter antea nominata, etiamnum noua est, cum descriptio & figura desideretur, quam vtramque hic adponimus. Ex nostris Alpibus eandem habuit Petiverus per Rudbeckium & Burserus per Sperlingium.

- γ. *Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

Caules fere procumbentes, ad summum pedales, scabri, fusci, in varios *ramos* diuisi, qui e caule ad genicula annotina (vt in Pinu) exeunt plures, caule erectiores, longitudine fere æquales.

Folia linearia, latitudine lineæ, obtusa, longitudine dimidii vnguis, numerosa, conferta, vndique sparsa per ramulos anni præsentis, vnus vel duorum

rum annorum antecedentium, superne viridia glabra nitida, inferne pallide viridia, petiolis vix conspicuis adnexa, per duos annos persistentia.

Pedunculi duo ad quinque ex apicibus ramulorum anni præteriti egrediuntur simplices, erecti, longitudine pollicis, filiformes, parum hispidi, purpurei, quibus singulis vnicus infidet flos.

Floris Calix purpureus, hispidus, minimus; Corolla ouata, longitudine vnguis, leuiter pentagona, intense cærulea (recentissima fere violacea), ore fere contracto, quinquefido, obtuso, emarginato, reflexo. *Fructus* Capsula emarginata est & oblonga, pentagona, stylum erectum retinens. Reliqua vide in charactere.

Ex eodem, quo flores hoc anno prodeunt, apice, sequenti anno rami exsurgunt.

165. ANDROMEDA *foliis aciformibus confertis.*
Tab. I. fig. 3.

Erica flore variegato pendulo, petiolo longo rubro, coris folio. Rudb. lap. 97.

- 1. Inter omnium vulgatissimas plantas, per Alpes nostras, merito numerari potest hæc in siccissimis & glareosis crescens locis.
- 2. Florens, mirum in modum iucundissimo florum suorum colore, spectatorem allicit. Extra florescentiam vix distingueres eam a Bryo aliquo vel tenuissimo Lycopodio.

3. Cum neque hæc descripta vel depicta sit ab vlllo, eius adumbrationem trado.

Radix perennis, lignosa, fibrosa, tenuis.

Caules & Rami inordinati, filiformes, plurimi, spithamæi, procumbentes, vndique dispersi.

Folia tenuissima, acuta, mollia, sursum leuiter flexa, conferta, ramos tegentia, longitudine lineæ.

Pedunculus solitarius, ex apice singuli rami vnicus,

cus, erectus, rectus, longitudine dimidii unguis, filiformis, purpureus, sustinens florem unicum nutantem.

Floris Calix purpureus, Corolla globoso-campanulata, semiquinquefida, colore incarnato seu viuido, apicibus acutis, rectis, rubentibus.

Fructus Capsula fere globosa, erecta.

166. ANDROMEDA *foliis triquetre imbricatis obtusis, ex alis florens.* Tab. I. fig. 4.

Andromeda foliis imbricatis obtusis, in triquetrum positis. F. L. 53.

- a. Plantam hanc semel modo in Alpibus nostris inueni, & quidem per quatuor horarum spatium a monte notissimo Wallivari in districtu Lulensi, versus plagam inter septentrionalem & occidentalem mediam, ibique in magna copia.
- β. Dum nocte media, an noctem dicam, sole orbem illuminante nec occidente, citato gradu cum interprete sollicitus de inuenienda casa Lapponis (quam per horas duas vix distare noueram, licet locum nescirem) pergebam sudore diffuens, ventoque frigido & aduerso agitatus, ecce vndique coniciens auidos oculos umbræ instar adspexi hanc plantam, cito autem pergens pro Empetro habui; sed post aliquot passuum distantiam, nescio quid peregrini obuersabatur menti, redibam & iterum esse Empetrum putassem, nisi altitudo in hac maior attentum aduocasset animum. Fugit me quid sit, quod visum in Alpibus nostris, tempore nocturno, ita confundit, ut non tanta claritate possimus obiecta distinguere ac media die, licet sol æque clarus existat; Sol enim horizonti proximus radios horizontales dispergens vix pileo ab oculis abigi potest; umbræ dein herbarum extenduntur in infinitum & implicantur inter se, tremunt deinde spirante aquilone, ut vix videre & distinguere queamus

obiecta diuersissima. Lecta semel planta vnica, inquirebam plures in vicinia prodeuntes, ad partem septentrionalem omnes, & illæ haud ita paucae conspiciebantur, nec vllæ in alio a nobis postea visæ fuere loco. Tum temporis omnes flores suos deiecerant, & fructui maturando intentæ erant hæ herbæ, vnicum, postquam diutissime quæsiuissem, inueni florem eumque album forma Conuallariæ (§. 112.), sed quinque laciniis acutioribus diuisum.

γ. Descriptio hæc est

Radix lignosa, crassiuscula, perennis, nigra.

Caules plures, in varios ramos subdiuisi, vbique figura & magnitudine fili crassi, fusci, lignosi, nec erecti, nec procumbentes, sed debiles, bipedales, læues.

Folia semuncialia (Scheuch. hist.) sessilia, oblonga, biennia, obtusa, fere carnosæ, subtus conuexa, superne versus basin excauata, imbricatim incumbētia, opposita oppositionibus proximis, vt rami his foliis in triquetrum positis & imbricatis tecti conspiciantur.

Pedunculus solitarius, longitudine pollicis transversus, erectus, filiformis, albicans, ex ala folii anni præcedentis ortus, ad basin quatuor squamulis acutis, intra sinum folii, obuolutus, non raro etiam in medio squamulis duabus oppositis ornatus, sustinens florem nutantem. Pedunculi hi, licet in eodem ramo plures, octo scilicet ad viginti vsque occurrant, non tamen ex omni ala prodeunt.

Floris Calix incarnatus fere, Corolla campanulata, semiquinquefida, laciniis acutis rectis. Antheræ decem, flauescētes, vix calice brevissimo longiores. Stylus albus, corollâ paulo breuior.

Fructus Capsula subrotunda, quinquelocularis, calice insidens, stylo instructa.

Si hæc planta visa fuisset a Rudbeckio, facile illam di-

dixissem *Ericam lapponicam Camarinæ* (*Empetri*) folio *Petiv.* quam a *Rudbeckio* habuit, fuisse eandem ob summam cum *Empetro* convenientiam; cum autem ipsi nota non fuerit, est illa (§. 164. 3.) *Petiveri*, nec hæc planta.

Caueant Systematici in constituendo charactere, ne cum aliis nimium confidant figuræ corollæ, quæ in hac & proxime præcedenti vltima campanulata est; in duabus præcedentibus ouata; in aliis globosa (*Tetralice Ruppil*); in aliis alia; ne exinde plura, quam debent, conficiant genera.

167. PYROLA *scapo uniflora*. *

Pyrola flore singulari. Riv. pent. 153.

Pyrola uniflora. Lind. wikt. 31.

Pyrola uniflora minima. Rub. cat. 35. hort. 95.

Pyrola rotundifolia minor. Bauh. pin. 191.

Pyrola minor. Frank. spec. 25.

- α. In Alpibus nostris rarius, in sylvis ubique reperitur hæc planta.
- β. Floris huius corolla æqualis est vt & pistillum, *stamina* vero inæqualia quoad situm, communiter enim primo petalo incumbit stamen vnicum, secundo duo, tertio tria, quarto vnum, quinto tria.
- γ. *Stigma* Pistilli gerit formam coronæ ex quinque radiis constructæ acutæ & magnæ, quod in reliquis speciebus non conspicitur.

168. PYROLA *floribus uno versu sparsis*. *

Pyrola folio mucronato serrato. Bauh. pin. 191.

Pyrola folio mucronato. Riv. pent. 151.

Pyrola tenerior. Clus. pan. 506.

Pyrola minor. Rudb. cat. 35. Till. ab. 56.

Pyrola minor umbellata. Rudb. hort. 95.

Pyrola pyrifolia frutescens. Lind. wikt. 31.

- α. In sylvis omnibus vulgarissima est.

- ¶. In hoc genere facillimum est tradere veras differentias (F. B. 257. 258.), præsertim synopticas (F. B. 289.), quas in hoc genere exhibui, essentielles esse puto (F. B. 290.).

169. PYROLA *staminibus & pistillis declinatis.* *

Pyrola rotundifolia maior. Bauh. pin. 191.

Pyrola maior rotundifolia. Frank. spec. 25.

Pyrola vulgaris maior. Rudb. cat. 35. hort. 95. Till. ab. 58.

Pyrola cauliflora rotundifolia. Lind. wikf. 31.

Pyrola. Till. ic. 9. Riv. pent. 146.

Pyrola folio rotundo. Riv. pent. 148.

Pyrola folio obtuso. Riv. pent. 150.

- α. In sylvis sæpius obuia est.

- β. *Pyrolæ* omnes amant loca dura & vmbrosa, hinc semper in sylvis opacis, vix vnquam in pratis leguntur.

- γ. Stamina & pistillum in singulo flore ad marginem seu latus inferius vno versu declinata sunt, flores autem per scapum vndique sparsi, folia sæpius subrotunda, sed formam facile mutantia.

DIGYNIA.

170. DIANTHUS *petalis multifidis.*

Caryophyllus flore tenuissime dissecto. Bauh. pin. 209.

Caryophyllus plumarius, flore inodoro tenuissime dissecto. Morif. hist. 2. p. 562.

Caryophyllus sylvestris, flore laciniato carneo. Bess. cysl. æst. 14. fol. 13.

Caryophyllus V sylvestris, flore laciniato tertius. Clus. pan. 322.

Superba alba, medio corolla purpureo-violacea obsoleta
cineta. Lob. ic. 450.

Lychnis. Till. ab. 127.

α. In Lapponia Tornoensi semel lecta fuit planta hæc,
quæ in Suecia rara, in Finlandia vulgatissima, quam
per totam viam videre licuit nobis per varios ca-
sus, per tot discrimina rerum tendentibus in por-
tum.

β. *Dianthus* quasi flos Jouis seu Flos Deorum dicitur
hoc genus, ab eximio florum in certis speciebus
odore & colore, quod nomen etiam antiquum sy-
nonymon est (F. B. 242.). *Caryophyllus* enim nobis
est (C. G. 435.) *caryophyllus* aromaticus Tournef.
cum vnum nomen duobus generibus diuersis con-
cedi nequeat (F. B. 217.), nec *clauus* Dillenii, *Tunica*
Ruppii ab aliis receptum sit nomen, *Dianthus* sub-
stituto.

171. SAPONARIA foliis linearibus.

? *Lychnis annua minima*, flore carneo lineis purpureis
distincto. Tournef. inst. 338.

? *Caryophyllus minimus muralis*. Bauh. pin. 211.

α. In septentrionali Alpium lapponicarum parte inter
Lapponiam & Finmarkiam Noruegicam semel hanc
legi in itinere.

β. Omnem Veterum *Lychnidem* stylis duobus gau-
dentem *Saponariam* voco.

γ. Planta nostra & planta sub allegatis Synonymis de-
scripta quodammodo similes sunt, num autem sint
omnino vnius eiusdemque speciei, certo dicere hoc
tempore nequeo. Nostra enim longe minor est & eius
petala magis acuta, vt vel diuersam crederem plan-
tum, vel per culturam mire variatam, quod heic
loci destitutus altera vix determinare queo, data oc-
casione accuratius examen instituam.

172. SAXIFRAGA foliis palmatis, caule simplici
uniflora. * Tab. II. fig. 4.

*Saxifraga caule simplici uniflora, foliis palmatis, alis
bulbiferis.* F. L. 53.

? *Saxifraga ad folia bulbos gerens.* Bauh. pin. 309.

? *Saxifraga bulbosa altera bulbifera montana.* Col.
ecph.

? *Sedum rotundifolium erectum bulbiferum.* Morif.
hist. 3. f. 12. t. 9. f. 24.

a. In omnibus nostris Alpibus vulgatissima est planta,
extra eas eandem nunquam vidimus. Semper in lo-
cis aqua irrigatis occurrit.

b. Protrahimus e Lapponia alpina octo huius generis
distinctas species, quarum omnes Suecis ignotæ sunt,
excepta proxima sequente (§. 173.); contra vero in
Suecia ubique occurrit *saxifraga rotundifolia alba* C.
Bauh., quæ nunquam Lapponibus innotuit.

γ. Synonyma dubitanter adposuimus, cum faciem si-
milem exhibeant, conuenit enim allegata cum no-
stra foliorum forma, radice e bulbulis composita,
bulbis in alis foliorum; sed differt itidem, si iconi-
bus eorum fides sit adhibenda, quod hæc nostra gla-
bra sit, illa villosa; hæc ramis omnibus destituatur,
illa vero plurimis longis umbellatim dispositis gau-
deat; hæc florem vnicum gerat, illa plurimos; hæc
florem nutantem, illa erectum ferat; e millenis
millibus indiuiduorum nullam vnquam obseruauimus
ramosam.

δ. Descriptio nostræ plantæ ita se habet.

Radix granulata.

Caulis vnicus, simplicissimus, erectus, spithameus,
Rami nulli.

Folia octo ad sedecim, caulina, alterna, quorum in-
feriora petiolata, superiora sessilia, inferiora ad
insertionem petioli sinuata, dehinc palmata mar-
gine integro, quorum infima in septem, media in
quinque, quæ illa excipiunt in tres lobos diuisa,
tandem superiora integra, lanceolata, omnia glabra.

Flos

Flos vnicus caulem terminat, antequam explicatur semper nutat, cuius Calix viridis, leuissime hispidus, Petala vero erecta, obtusa, alba.

Bulbi in singula ala superiorum foliorum nonnulli parui subrotundi, rufescentes, in foliorum supremorum alis maiores, in inferiorum alis minores.

5. Curiosa est consideratio bulborum in certis plantis. Ex. gr. In *Allio* vertuntur *Flores* in bulbos. In *Lilii* specie bulbi *ex alis* foliorum prodeuntes repræsentant bulbum squamosum radicis. In *Dentaria* & in *hac* bulbi in alis. In *Bistorta* capsulæ mutantur in bulbos (§. 152.). In his omnibus vix vnquam maturescit fructus, nisi rarius in *Dentaria*, hinc pro conseruanda specie necessarii videntur. Nostra planta semper in Lapponia abortit. Bulbi in hac planta communiter rubri sunt, forma, colore & sæpe numero antherarum floris, an itaque antheræ hic in bulbos vertuntur? In *Brassica* per hyemem sepulta sub arena, vernali tempore extracta, bulbi nigri forma seminum *Brassicæ* foliis putrefactis copiose insident, sed semina non sunt, cum vitello bifido destituantur.

173. *SAXIFRAGA foliis omnibus trilobis ad basin angustis, caule erecto.*

Saxifraga verna annua humilior. Tournef. inst. 254.

Sedum tridactylites tectorum. Bauh. pin. 285.

6. ? *Saxifraga alba petraea.* Pon. bald. 337.

Sedum tridactylites alpinum maius album. Bauh. pin. 284.

7. In Alpibus nostris, vbi Natura cryptis montium rupibusque lussit, præsertim legitur; In Suecia apud Fodinam Dannemorensen & alibi occurrit.

7. Variat caule ramosiori diffusiori cum foliis villosis & caule erectiori minus ramoso foliis glabris, qualis nostra sæpius est, hinc illam (*) pro varia-

riatione, non pro distincta specie habemus.

- δ. In hac, capsula fere tota sub receptaculo floris posita est; in aliis (§. 175.) tota supra receptaculum collocatur; in aliis vero capsulae media pars receptaculo hocce cingitur. Vana itaque est divisio ista huius generis in duo distincta, scilicet in *Geum*, ubi capsula ponitur supra receptaculum; & in *Saxifragam*, ubi a receptaculo cingitur; Genera enim omnia naturalia sunt (S. N. Veg. 14.).

174. SAXIFRAGA *foliis radicalibus quinquelobis, florali ovato.* * Tab. II. fig. 7.

Saxifraga foliis palmatis, supremo cordato. F. L. 53.

- α. Occurrit tantummodo in Alpibus, praesertim ad earum latera, iuxta riuulos in locis subhumidis. Inter omnes nostras Saxifragas nulla hacce rarius visa fuit.

- β. *Radix* fibrosa & annua videtur.

Caulis unus, interdum plures, digitales, glabri, molliusculi, filiformes, fere recti, communiter simplices.

Folia Radicalia plura, petiolis longitudine fere caulis insidentia, prima minora, saepe triloba, posteriora quinqueloba, laciniis fere ovatis, glabra, ad basin emarginata. *Caulina* paucissima, semper quinqueloba; *Florale* unicum simplicissimum ovatum, petiolo brevissimo sustentatum.

Flores duo ad quinque, pedunculis minutissimis sustinentur, fere sessiles, conferti, caulem terminantes; *Petalis* parvis, ovatis, albis, instructi; quorum *Capsula* a receptaculo cingitur.

175. SAXIFRAGA *caule nudo simplici, foliis lanceolatis dentatis, petalis acutis.* *

Geum palustre minus, foliis oblongis crenatis. Tournef. inst. 252. Scheuch. alp. 37. 335.

Sanicula myosotis floribus albicantibus, fere umbellatis. Pluk. phyt. 58. f. 2. & p. 222. f. 4.

Sanicula alpina aliquatenus affinis. Bauh. hist. 3. p. 708.

Sedum montanum hirsutum, mucronato & dentato folio, flore albo guttato. Morif. hist. 3. p. 478. f. 12. t. 9. f. 13.

Planta foliis aloës. Mart. spitzb. 42. G. a.

Lappska Stiernor. Suetice.

α. In Alpibus nostris ubique exstat ad riuulos aqua niuali repletos & Mnio refertos. Rarius extra Alpes per semina delata pronascens conspicitur, ut ad fodinam cupri Kengis, &c.

β. Descriptionem huius plantæ tradere Botanicis superfluum esse noui, in gratiam tamen eorum, qui per ista loca plantas quærere non recusant, paucis illam addam.

γ. *Folia* radici incumbunt plurima, oblonga, fere lanceolata, versus basin angustiora, duplici communiter ferratura acuta utrinque prope summitatem notata.

Caulis simplex, digitalis longitudinis, nudus, tres vel quinque flores, totidem pedunculis breuibus insidentes apice suo sustinens.

δ. *Floris* Corolla est niuea, plana & eleganter stellaris, cuius petalum singulum utrinque lanceolato-acuminatum, album, prope basin punctis duobus oblongis fuluis pingitur, quæ perbelle florem ornant. Antheræ purpurascens sunt.

ε. *Varietatem* insignem, in gratiam Botanophilorum (F. B. 43.), qui variationibus adeo delectantur, præterire nolo; quæ est

Saxifraga caule nudo simplici, foliis dentatis, coma foliolosa. Tab. II. fig. 3.

hæc in Alpibus nostris vulgatissima est, & me detinuit diu dubium, donec tandem vna alteraue vnico in summitate paniculæ flore instructa se eiusdem esse

probauit familiæ, cum descripta, quam folia radicalia indicabant.

Folia huius & antecedentis plane conueniunt, sed ferraturæ istæ foliorum radicalium profundiores obtusiores & vtrique tres. *Caulis* duplo longior, superne in paniculam diuisus, gerens foliola ovata, vix nudis oculis visibilia, conferta, adeo ut ultimæ ramificationes vndique tectæ essent.

- d. Floris facies accedit proxime ad *Saxifragam foliis reniformibus crenatis* * *Geum rotundifolium maius* T. *Saniculam montanam rotundifoliam maiorem* C. B. sed petala alba punctis plurimis ininimis rubris in ista pinguntur.

176. *SAXIFRAGA* caule nudo simplici, foliis elliptico-subrotundis crenatis, floribus capitatis. *
Tab. II. fig. 5. & 6.

Saxifraga foliis oblongo-rotundis dentatis, floribus compactis. Raj. syn. 354. t. 16. f. 1.

Semperuium minus dentatum. Mart. spitzb. 43. t. F. f. a.

Cotyledon altera, olim Matthiolo. Bauh. hist. 3. p. 684. quoad figuram.

- e. Vbique in Alpibus nostris, ubi aqua nivalis pedentim decliua madefacit, conspicitur.

- f. Nullam noui plantam in frigidissima nostra Laponia, quæ hac herba facilius sustineat frigus; vidi enim eandem natam ac læte florentem sub niue ista æterna, quam nec sol, nec pluuiæ resoluunt, & quidem ad marginem niuis induratæ ubi hæc parum dehiscit a superficie terræ, ut prope Wiryaur &c.

- g. Mirum in modum variat hæc planta, quoad staturam & faciem, ut quis minus cautus facile crederet se plures habere species, dum unicam tenet.

1. Interdum enim parua existit, foliis cordatis, floribus

- floribus in capitulum subrotundum collectis, folio lineari spicæ subiecto. Vid. Tab. II. fig. 6.
2. Interdum vnicum tantummodo florem tenui insidentem scapo promit, vt in insula prope cataractam istam omnium facile principem Kukulakofki in districtu Tornoensi.
 3. Aliquando flores geminos exhibet, singulum singulo scapo insidentem, altero tamen scapo breuiore, vt in Herwivari, monte Tornoensi.
 4. Aliquando plures flores e scapi summitate profert, pedunculis æqualibus in formam umbellulæ dispositis insidentes, Androsaces instar. Vid. Tab. II. fig. 5.
 5. Sæpe etiam duplo maior solito euadit, spicamque ex aliis breuioribus compositam profert, qualis depingitur in *Raj. syn.* & sæpius sub niue conspicitur (8.)
 - δ. Prodit tamen facile hæc planta familiam suam, sub quacunque demum lateat larua, foliis radicalibus inferne rubescentibus & pistillis purpurascens.
 - ε. *Radix* fibrosa est.
Folia radicalia omnia cordata, obtusa, vndique crenata, terræ incumbentia.
Scapus nudus, simplicissimus, digitalis, quodammodo hispidus, leuissime purpurascens.
Corolla obtusa, & alba est.
 - ζ. Secundum principia Tournefortii (§. 173. δ.) debet hæc planta ad Saxifragas, non autem ad Gea referri, cum capsula maxima ex parte infra receptaculum floris lateat.
 - η. Facies proxime accedit ad *Saxifragam caule nudo, foliis cordato-subrotundis, petalis obtusis.* * *Saxifragam foliis subrotundis serratis* T. *Cotyledonem minorem foliis subrotundis serratis* C. B. cuius folia etiam inferne rubescent & caulis ante florescentiam putat, floresque pedunculo proprio gerit.

177. *SAXIFRAGA foliis radicalibus in orbem positis, serraturis cartilagineis.* * Tab. II. fig. 2.

Sedum montanum roseum serratum, foliis subrotundis.

Barrel. ic. 1310.

1. In Alpibus nostris omnium rarissima est; & inter plantas ultimo in Alpibus florentes numerari potest; eandem enim florentem collegit D. *Svanberg*, Præf. Rei metallicæ, circa finem mensis Augusti eamque ad me misit, quum eo iucundo comite vix explicatos habere potuerim flores.

2. Species hæc variat admodum foliorum figura nunc subrotunda, nunc oblonga, hinc tot superflue constituantur species. Ex. gr.

1. *Barrelieri* nominata.

2. *Saxifraga sedi folio, flore albo, multiflora.* Tournef. inst. 252. Scheuch. alp. 68. edit. prima.

3. *Saxifraga sedi folio pyrenaica serrata.* Tournef. inst. 252.

4. *Saxifraga sedi folio angustiore serrato.* Tournef. inst. 252. *Cotyledon media, foliis oblongis serratis.* Bauh. pin. 285.

2. Nostra sic se habet.

Radix fibrosa, perennis.

Folia Radicalia oblongo-ouata, carnosæ, margine cartilagineo, serrato-crenato (masillæ anserinæ instar), in orbem disposita, inferiora breviora, superius plana, inferius conuexa. *Caulina* minima, oblonga, hispida.

Caulis e centro orbis foliorum prodit, spithameus, erectus, hispidus, rufescens, foliis alternis admodum raris instructus. *Ramus* nudus, filiformis, solitarius, digitalis, (quo superior, eo brevior) e sinu singuli folii caulini oritur. Rami hi eodem modo foliis tribus ad septem linearibus inuestiuntur & e singulo folii huius sinu pedunculum uniflorum exierunt.

Floris Petala alba sunt & tribus nervis longitudinalibus

libus instructa; *Fructus* præterea ad maximam partem sub receptaculo floris latet.

3. *Facies* foliorum huius plantæ maximam habet similitudinem cum *Sempervivis*, vti species huius generis vltima (§. 179.) cum *Sedis*.

178. *SAXIFRAGA* foliis subulatis sparsis. *

Saxifraga alpina, angusto folio, flore luteo guttato.

Raj. syn. 353.

Sedum alpinum, floribus luteis maculosis. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum, flore pallido. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum primum. Clus. pan. 285. fig.

4. In petris Alpium rupibusque earum frequens est; incipiens florere circa decimum quartum Julii desinebat circa finem eiusdem mensis per omnes Alpes.

5. *Petala* flava sunt & communiter punctis fulvis adspersa, interdum tamen non; hinc duæ quibusdam species pro vna habentur.

179. *SAXIFRAGA* foliis ovatis quadrangulato-imbricatis, ramis procumbentibus. *

Planta sedo saxatili similis. Mart. spitzb. 46. tab. F. fig. c.

6. *Saxifraga alpina ericoides*, flore purpurascens. Tournef. inst. 253. Scheuch. alp. 48.

Sedum alpinum ericoides purpurascens. Bauh. pin. 284.

7. *Saxifraga alpina ericoides*, flore cæruleo. Tournef. inst. 253. Scheuch. alp. 140. t. 20. f. 2.

Sedum montanum ericoides. Bauh. prod. 132.

7. Vbique in Alpibus, præsertim e petris & rupibus læte dependet, funiculorum instar, lucens floribus suis cæruleiscentibus.

8. *Corolla* colore variat violaceo & cæruleo puro, hinc duæ apud quosdam constituuntur species.

1. *Varietatem* notabilem vidimus huius speciei aliquoties in Alpibus nostris, ubi caulis brevissimus evasit & folia longe confertiora, breviora, duriora, sed, quod notabile, *apices foliorum cartilaginei* erant, ut in *Alœ margaritifera* dicta. Vide Tab. II. fig. 1.
2. In vulgari sunt rami filiformes, longi, sparsi, foliis raris oppositis instructi, ad apices autem confertiora sunt & omnino imbricata.

TRIGYNIA.

180. CUCUBALUS *calicibus ovatis.*

Hermaphroditus.

- a. *Muscipula pratensis vesicaria.* Rupp. jen. 1. p. 112. *Lychnis sylvestris*, quæ *Beben album* vulgo. Bauh. pin. 205.
- β. *Lychnis Suecica*; *Beben album*; folio habitu calice amplissimis, *Gumpsepungar* seu *Scrotum arietis* dicta. Boerh. lugd. 2. p. 212.
- γ. *Lychnis marina repens.* Bauh. pin. 205. *Lychnis marina anglicana.* Bauh. hist. 3. p. 357.
- δ. Prima (α) in agris Nouaccolarum frequentissima est, secunda (β) in locis pinguioribus & stercore saturatis, tertia (γ) ad littora sinus Bothnici, inter Tornoam & Luloam, vulgaris.
- e. *Varietatem* (Lit. β.) in nulla nota differre observo a naturalissima planta (Lit. α.), nisi quod maior sit, per culturam. Planta naturalissima a Suecis dicitur *scrotum arietis*, ab aliis *scrotum leporis*, ab aliis *Smætion*.
2. Paradoxon forte multis videbitur, me sub hac specie tradidisse plantam istam marinam (γ), quæ in omnibus fere partibus differt a prima; gerit enim

I. Can-

1. *Caulem* erectum (α); procumbentem (γ).
2. *Flores* numerosos (α); vnicum alterumue (γ).
3. *Folia* ovato-lanceolata (α); lanceolato-linearia (γ).
4. *Calicem* globosum (α); campanulatum (γ).
5. *Crescit* in agris (α); ad littora maris (γ).

Sed hæc omnia oriuntur ex loco, ex sola cultura naturæ. Ego enim collegi semina plantæ (γ) in itinere lapponico, eaque testæ terra repletæ in horto Upsaliensi commisi tempore vernali anno 1733, propullulantes plantæ detegebant familiam sole meridiano clarius; primo hoc anno folia paulo angustiora erant iusto (in γ), sed anno 1734 alteram ab altera distinguere non potui.

- ¶ *Cucubali* sub nomine intellexit *Tournefortius* tantum plantas istas, quæ baccas in fructu proferunt; Nos autem omnes eius *Lychnides*, calice inflato gaudentes ad *Cucubalum* amandamus, quæ stylis instruuntur tribus vel quinque, edocti ab *Ibisco* (*Ketmia* & *Maluanisco*), *Myrica* (*Gagel* & *Ambulon*) ac aliis (§. 112. β .) baccam & capsulam, ceteris paribus, genera non absolute distinguere.

181. CUCUBALUS caule simplicissimo unifloro, corolla inclusa. * Tab. XII. fig. 1.

Hermaphroditus.

Lychnis caule simplici unifloro, petalis absconditis.
F. L. 54.

- α. *Alpium* nostrarum declivia sterilia, glareosa ac sabulosa interdum copiose eum exhibent.
- β. Planta hæc singularis est, & plurimis differentiis essentialibus distinctissima, quod scilicet gaudeat caule sine ramis; flore tantum vnico; corolla & staminibus calice longe brevioribus, omnes enim partes floris in fundo calicis hærent, nec ullæ in conspectum prodeunt; Vide figuram ad radicem plantæ, vbi calix longitudinaliter apertus conspicitur.

tur. Vix noui florem vilius plantæ, qui a perianthio suo hac ratione, tanquam intra globum, occultatur.

γ. Nouæ huius plantæ descriptio est hæc :

Radix fibrosa, num annua vel perennis fuerit certo definire nequeo ; nullum enim plantæ emarcidæ signum ad radicem obseruare potui ; vnicum semper caulem ex eadem radice vbique protulit.

Caulis vnicus, erectus, spithamæus, integer, in tria vel quatuor internodia diuisus, vix manifeste scaber.

Folia opposita, lineari-lanceolata, superiora breuiora & angustiora ; Ad radicem quatuor folia ponuntur, orta e duobus articulis caulis admodum proximis.

Flos vnicus caulem terminat, horizontaliter nutans, cuius Calix ouatus, inflatus, lineis decem eleuatis fuscis hispidis longitudinalibus pictus, ore quinquedentato, obtuso, fere clauso. Corolla constat petalis quinque, oblongis, vnguibus triquetropianis, erectis ; Limbus fere nullus, emarginatus, fuscus, calice dimidio breuior. Stamina decem, calice breuiora, corolla fere longiora. Germen oblongum ; styli quinque, staminibus paulo longiores, calice tamen breuiores. Capsula cylindracea, oblonga, in medio parum attenuata, obtusa, intra calicem abscondita, vniocularis.

182. CUCUBALUS caule composito, calicibus ovato-oblongis.

Mas.

Femina.

Lychnis sylvestris seu aquatica purpurea simplex. Bauh. pin. 204.

Lychnis sylvestris. Dod. pempt. 171.

Melandryum Plinii genuinum. Clus. hist. 294.

6. In Alpium conuallibus frequens est, in syluis eadem vix vnquam a nobis visa.
7. In Alpibus *Corolla* sæpius ludit *alba*, quæ naturaliter purpurea est.
7. In hac plantæ specie mares & feminae in Diceciam distinctæ sunt, reliqua attributa habet communia cum Cucubalis, stylis tamen instruitur quinque. Mirabitur forte quis, cur ego non secundum adsumpta principia, æque demonstrabilia & demonstrata ac vilius alius methodi, conficiam noua genera ex iis, quæ classe & ordine differunt, methodo ab omnibus facile systematicis recepta. Sed cum sciam omnia genera esse naturalia, (alias nulla per secula seculorum in Botanicis certitudo), terrent me vestigia tot generum spuriorum in Botanicam introductorum, ob solam hanc rationem, quot vnquam genuina exstiter.
8. Variationem singularem, *petalis* scilicet singulis *quadrifidis*, huius speciei in Alpibus habuimus.

183. *SILENE floribus erectis laxè distantibus, caule dichotomo.*

Lychnis saxatilis alpina glabra pumila. Tournef. inst. 238. Scheuch. alp. 137.

Asine alpina glabra. Bauh. pin. 251.

6. Per latera septentrionalia Alpium lapponicarum nobis descendentibus in Finmarkiam aliquoties obuia erat.

184. *SILENE acaulis.*

Lychnis alpina minima. Raj. hist. 1004.

Lychnis alpina pumila, folio gramineo. Bauh. pin. 206. Scheuch. alp. 138. 425. Dill. elth. 206. fig.

Ocymoides muscosus. Pon. bald. 341. fig.

Muscus alpinus, Lychnidis flore. Bauh. hist. 3. p. 767.

6. Florens iuga Alpium nostrarum amœnissima sua

corollarum purpura obueſtit, camposque Lappo-
num illuminat.

β. Sæpius flore albo obſeruatur.

γ. Qui prima vice hanc plantam fugituo adſpicit ocu-
lo, eo tempore quo flore caret, facile pro Poly-
tricho eandem habebit, quæ tamen a Muſcis, dicti-
tante fructificatione, adeo diuerſa eſt.

δ. Stamina ſemper decem in hac planta vidi, nec vn-
quam quinque reperire potui.

185. SILENE *lapponica alpina facie Viscaria.*

*Lychnis muſcaria rubra anguſtifolia, floribus in ſum-
mitatibus cauliculorum ternis.* Rudb. lap. 98.

Lychnis pyrenaica umbellifera minima. Tournef. inſt.
338.

α. Vbique in Alpibus noſtris obuia eſt.

β. Multum laboris mihi creauit hæc planta, nec ſa-
tisfecit deſiderio meo. Exacte enim gerit formam
Viſcariæ Ruppil, adeo, vt aliam figuram addere ſu-
perfluum foret, niſi quod flores parum magis con-
ferti ſint. Eandem eſſe cum Viſcaria iſta facilis di-
cerem hanc plantam, eiſque tantummodo varie-
tatem, ſi in ſeptentrione & ſupra Heſſingiam reper-
perta fuiſſet viſcoſa illa; cum autem in Lapponia vel
Lapponiæ proximis non occurrat, multo minus in
Alpibus, e quibus hæc nunquam deſcendit, eadem ſpe-
cies eſſe nequit. Deſtituitur præterea noſtra viſco-
ſitate omni caulis.

γ. Deſcriptio hæc eſt.

Radix perennis, fibroſa.

Folia Radicalia plurima, conferta, anguſto-lanceo-
lata, obtuſe acuminata, glabra, pollicis trans-
uerſi longitudine: Caulina oppoſita, prioribus
conformia, paulo maiora.

Caulis ſimplex, ſpithamæus & altior, in quatuor ad
octo uſque internodia diuiſus, glaber, obtuſe te-
tragonus.

Corymbus terminat caulem, & flores confertiores, quam in *Viscaria*, gerit. Ex alis foliorum superiorum caulis oriuntur pedunculi semitrifidi, totidem flores sustinentes, quorum intermedius inferior est.

Florum facies eadem ac in *Viscaria*, sed paulo minores. Calices purpurascens, Corolla purpurea, Stamina decem, Styli tres, & folia pedunculis subiecta purpurascens sunt.

3. Quibus notis *Silene*, *Lychnis*, *Coronaria*, *Agrostema*, *Drypis*, *Saponaria* (quas omnes ad *Lychnides* retulit Tournefortius), & *Cucubalus* distingui possint, vide characteres Generum.
4. Synonymon Rudbeckianum debetur Authoris tabulis pictis & Tournefortianum Cl. Dillenio.

186. *ALSINE* foliis ovato-cordatis. *

α. Alsine media. Bauh. pin. 250.

Alsine minor. Lind. wikf. 2.

Alsine chamaedryoides. Till. ab. 3.

Alsine. Frank. spec. 2. Till. ic. 75.

β. Alsine altissima nemorum. Bauh. pin. 250.

Alsine maxima solanifolia. Mentz. pug. fig. 2.

Alsine maior sylvestris. Rudb. vall. 2. hort. 5. Lind. wikf. 3.

γ Crescit (α) ubique, præsertim ad casus Lapporum; (β) autem præcipue ad latera Alpium.

δ. Unicam eandemque (α. β.) esse plantam, non latet inquirentem & sedulo considerantem gradus magnitudinis. Varietas tamen notabilis est illa (β), quæ foliis inferioribus gaudet exacte cordatis, superioribus ovatis, floribus itidem magnis, magis villosis, immo & planta ipsa quater vel sexies conspicitur maior. Hæc tamen omnia producuntur a solo, hinc in lucis & dumetis, nemoribusque, in fimetis & similibus pinguibus locis sæpe perennat. Ad ripas fluuiorum quoque

- non raro reperitur, & quidem quinque stylis pistilli luxurians; consideranti patebit! Cum itaque limites nulli alii, præterquam qui gradu differunt, statui possint, distinguere non debent plantæ, licet notæ differentes maxime spectabiles essent; species itidem omnes sunt naturales & tot numeramus, quot ab initio creatæ sunt (P. B. 157. 132. S. N. Reg. 1. 2. 3. 4.), reliquas paruas differentias, varietates dicimus.

187. *ALSINE* foliis linearibus.

- a. Alsine pratensis*, gramineo folio angustiore. Tournef. inst. 243.
Caryophyllus arvensis glaber, flore minore. Bauh. pin. 210.
Gramen floridum album. Frank. spec. 15.
Gramen leucanthemum. Rudb. cat. 19. hort. 47. Till. ab. 52.
- b. Alsine folio gramineo angustiore, palustris*. Dill. giff. 173. app. 69.
- γ. Alsine aquatica media*. Bauh. pin. 251.
Alsine fontana. Tabern. hist. 2.
Alsine aquatica, folio gratiolæ, stellato flore. Dill. giff. 58. app. 39.
- δ. Crescit hæc (α) in locis siccis, (β) in humidis graminosis, (γ) in riuulis glareosis exsiccatis.*
- ι. In tribus hisce variationibus (α. β. γ.) unicam video plantam solo loco parum differentem;*
Prima (α) enim ramosissima euadit, & vix erecta stare potest, nisi a fruticulo, ut communiter accidit, sustentetur.
Secunda (β) vero vix ramis manifestis gaudet, sed sine fulcimento erecta, flore maiori instructa, persistit.
Tertia (γ) autem minor, fere procumbens & minus speciosa reperitur, cum foliis lanceolatis & latioribus.

SAGINÆ speciem 158. vide sub O&andria Tetragynia.

188. ARENARIA foliis ovatis acutis carnosis.
Alfne littoralis, foliis portulacæ. Bauh. pin. 251.
Alfne maritima, foliis portulacæ. Gottsch. pruss. 12.
 f. 2.
Telephium maritimum portulacæ folio. Buxb. A. R.
 3. p. 271.
 a. Ad radices Alpium lapponicarum in mari septentrionali, vt in insulis Roerstad, Salleroen &c. copiose.
189. ARENARIA maritima. Rupp. jen. 1. p. 100
Spergula maritima, flore paruo cæruleo, semine vario. Dill. app. 30.
Alfne spergula facie media. Bauh. pin. 251. Tournef. inst. 244.
 a. Cum antecedenti sæpius occurrit.

PENTAGYNIA.

190. SPERGULA fructu pendulo.
Spergula. Bauh. hist. 3. p. 722. Dod. pempt. 527.
 Rudb. hort. 107. Lind. wikf. 36.
Arenaria aruensis vulgatiore. Rupp. jen. 1. p. 100.
Alfne spergula dicta maior. Bauh. pin. 251.
 a. In petris sæpe ad latera Alpium lapponicarum occidentaliũ; nullibi tamen copiosiore huius prouentum vnquam vidimus, quam in agris Finmarkiæ.
 b. In Finmarkia Noruegica iuxta Alpes non raro v-

nica nocte, vento ex Alpibus spirante gelido, media licet æstate, destruitur læta seges, tum hæc planta mire luxuriat, colligitur itaque, & semina huius cum pauca quantitate cerealium mixta puluerisuntur sub lapide molari, & e farina conficitur panis nigricans quidem, sed gratus, ut ipsi nobis multoties retulerunt.

- g. *Spergula* dicta fuit hæc species a veteribus fere sola; debet itaque hæc, si genere a reliquis distincta sit planta, ut omnino est, nomen suum retinere (F. B. 245. 246), *Spergulæ* vero a recentioribus dictæ noua nomina accipiant. *Spergulam* itaque *Ruppii*, quæ *Alsinella Dillenii* est, dixi *Saginatam* (§. 157.): *Spergulæ* autem *Dillenii* adsignaui *Arenariæ Ruppii* nomen, a qua hæc distingui debet planta.

191. SPERGULA *caulibus simplicibus procumbentibus.*

Spergula minor, foliis *Knawel*, flore masculo albo. Dill. giff. 156.

Alfine nodosa germanica. Bauh. pin. 251.

- g. Hanc quidem plantam intra ipsos Lapponiæ Noruegiæ terminos non obseruaui, sed in loco per quadrantem horæ inde distante, nec non in Finmarkia Noruegica.

- g. Hæc a veris *Spergulis* genere distingui non debet, ut examinanti florem facile patebit.

192. CERASTIUM *corolla calice maiori.**

- g. *Myosotis alpina latifolia*. Tournef. inst. 244.

Alfine myosotis facie, *Lychnis alpina*, flore amplo nigro repens. Raj. syn. 349. t. 12. f. 2.

Caryophyllus holosteus alpinus latifolius. Bauh. pin. 210. prod. 104.

Herba facie auriculæ maris. Mart. spitzb. 47. tab. G. fig. d.

- β. *Cerastium foliis lanceolatis glabris*. F. L. 54.
 γ. In Alpium nostrarum conuallibus graminosis & nemorosis florum suorum corollis latis & niueis gratam visu sese offert hæcce planta.
 δ. Duas hic habemus variationes, quarum altera foliis omnino glabris & fere nitidis, altera villosis gaudet; quod autem non sint distinctæ species, docent omnes partes, etiam minimæ fructificationis, quæ sibi ut ouum ouo similes. Quænam autem sit causa glabritiei in altera planta, cum tamen ambæ mixtæ occurrant, quæro; item an hæc differat a *Cerastio hirsuto flore magno*. Dill. & in quibus?
 ε. Species nostra sæpius vnico modo gaudet flore, non raro etiam duos e summitate profert, plures vix obseruauimus apud nostros Lappones, at in Hortis Belgii plures.

193. CERASTIUM corolla calici æquali.*

Cerastium hirsutum viscosum. Dill. giss. 41.

Myosotis hirsuta altera viscosa. Tournef. inst. 245.

Alsine hirsuta altera viscosa. Bauh. pin. 251.

Alsine corniculata. Rudb. vall. 2. hort. 5.

- α. In syluis graminosis sæpius prodit.
 β. Florum fasciculus sæpe in globum plicatur monstrosus & sterilis, quod insectis eorumque nidis adscribendum est.
 γ. Hic reperire non potui *Cerastium corolla calice breuiore* * *Cerastium hirsutum minus paruo flore* Dill. giss. 80. quod in Finmarkia aliquoties obuium erat & staminibus quinque ab antecedentibus manifeste differebat

CUCUBALI speciem 181. vide sub Decandria Trigynia.

SILENES speciem 185. vide sub Decandria Trigynia.

ALSINES speciem 186. (δ.) vide sub Decandria Trigynia.

194. OXALIS *foliis ternatis, scapo uniflora.**Oxys flore albo.* Tournef. inst. 88.*Oxys trifolia, flore albo.* Rudb. cat. 31. hort. 83.*Oxys.* Frank. spec. 83.*Oxytriphyllum.* Till. ab. 51. ic. 57.*Oxytriphyllum flore albo.* Lind. wikf. 27.*Trifolium acetosum vulgare.* Bauh. pin. 330.

- a. Rarissima est hæc planta in Lapponia, visa præsertim in Lapponia Umenfi.

195. SEDUM *paruum acre, flore luteo.* Bauh. hist. 3. p. 694.*Sedum minus flore luteo, seu Illecebra.* Till. ab. 62.*Sedum minus seu Illecebra.* Rudb. cat. 37. hort. 105.*Sedum minus.* Till. ic. 149.*Sedum minimum* Frank. spec. 27.*Sempervivum minus vermiculatum.* Bauh. pin. 283.

- a. Visa hæc planta a nobis ad latera Alpium Lapponiæ Noruegiæ, quæ in Suecia obuia nobis non fuit.
- b. Hæc est, quam tantis laudibus euehit *Below* noster (Professor olim Lundensis) contra *Scorbutum* castrensem.

196. SEDUM *minimum annuum, flore roseo tetrapetalo.* Vaill. par. 181. t. 10. f. 2.

- a. Ad ripas fluvii Lulensis copiosissime crescit minima hæc planta.

- b. Pistillis gaudet hæc quatuor, num flamina obtineat quatuor vel octo certo determinare nequeo; si flamina huic modo sint quatuor, diuersum dicerem esse genus, nec repugnaret facies.

CLASSIS XI.

DODECANDRIA.

MONOGYNIA.

197. *LYTHRUM foliis oblongis acutis, floribus verticillatis.**

Salicaria vulgaris purpurea, foliis oblongis. Tournef. inst. 253.

Lysimachia spicata purpurea. Bauh. pin. 246. Till. ab. 42. Rudb. cat. 26. vall. 22. hort 69.

a. Ad latus Alpium occidentale parcius occurrit.

β. In gratiam eorum, qui varietatibus delectantur, notabilem proferam plantam, quam reperi cum itinere per Lapponiam satis defatigatus peterem patriam, in loco isto, a quo tenebras cimmerias nomen suum accepisse putant, ad fluuium puta Kemi prope templum; hæc enim *foliis gaudebat alternis, floribus in alis solitariis.* Caulis erat pedalis, rectus, simplex; Folia alterna, cordato-lanceolata, sessilia; Flores ex singula ala foliorum superiorum prodibant solitarii, sessiles. Vnicam vidi talem plantam,

tam, vera autem variatio, & non distincta erat species.

DODECAGYNIA.

THALICTRI speciem 225. vide sub Polyandria Polygynia.

CLASSIS XII.

ICOSANDRIA.

MONOGYNIA.

198. PADUS foliis annuis.

Padus germanica, folio deciduo. Rupp. jen. 1. p. 122.

Cerasus racemosa sylvestris, fructu non eduli. Bauh. pin. 451.

Cerasus anium. Lind. wikf. 8.

Cerasus anium seu Pseudo-Ligustrum. Rudb. cat. 11. hort. 25. Till. ab. 16.

Pseudo-Ligustrum. Frank. spec. 35.

Auchtia seu Autia. Lapponibus.

- α. In sylvis copiose crescit, præsertim in locis depressis.
- β. Pueri per Norlandiam maxime delectantur hisce baccis, quas cum parva quantitate salis ingerunt, adeoque edulis hic est Padus.
- γ. Licet in paucis omnino differant inter se *Cerasus* & *Padus*; dicunt tamen natura hæc genera distincta esse, hinc valet magis in his minima nota distinctionis, quam in aliis sæpe generibus maxime sensibilis.

DIGT-

DIGYNIA.

199. CRATÆGUS *inermis foliis ellipticis serratis transversaliter sinuatis subtus villosis.*

Cratægus folio subrotundo laciniato & serrato. Vaill. par. 24.

Cratægus scandica, foliis oblongis nonnihil laciniatis & serratis. Cels. upl. 17.

Sorbus domestica. Till. ab. 64.

Sorbus torminalis. Rudb. hort. 107. Brom. goth. 110.

Cratægus folio subrotundo serrato subtus incano. Tournef. inst. 633.

Mespilus alni folio subtus incano, Aira Theophrasti dicta. Raj. syn. 453.

Sorbus alpina. Bauh. hist. 1. p. 65.

Alni effigie lanato folio, maior. Bauh. pin. 452.

Oxel. Suecis.

a. Hanc semel vidi ad domum Nouaccolæ in Lapponia, num vero de industria, an casu eo fuerit allata, fateor me ignorare; per Lapponiam alias nullibi reperitur, sed quidem læte & supra Lapponiam in Finmarkia, & infra eam in Westrobothnia pronascitur.

b. A pueris & rusticis auide expetuntur baccæ, quæ iustam maturitatem, antequam frigus & gelu autumnale incidat, vix adquirunt.

TRIGYNIA.

200. *SORBUS aucuparia*. Bauh. hist. 1. p. 62.
Rudb. hort. 107. Till. ab. 64. Lind. wikf. 36.

Sorbus sylvestris aucuparia. Frank spec. 37.

Sorbus sylvestris, foliis domesticæ similis. Bauh. pin.
15.

Aucuparia Rivini. Rupp. jen. 1. p. 126.

Raune. Lappis.

α. In desertis Lapponiæ admodum frequens est & iuxta tuguria Lapponum enata lucum e longinquo refert.

β. *Folia* huius arboris circa diem primam Septembris (stylo nouo) spirante frigido aquilone, euadebant rubra, cum contra Populi, Salicum & Betulæ folia inde pallescebant; videtur itaque Sorbus maiori quantitate acidi scatere, quam reliquæ.

γ. Solent opulenti plurimi, cum baccæ huius arboris rubescere incipiunt, threnos canere, futura fata, & adpropinquantes podagræ paroxysmos præuidentes; Lappo autem talem morbum in mundo nostro existere ne per somnium audiuit, sed agilis & leuis omni anni tempore viuit. An Podagra a solo vini potu? sic suadent Nationes podagricæ, quæ pro potu quotidiano vtuntur vino. Sic rustici nostri podagra haud infestantur, qui nunquam vinum, sed cereuissiam suam hauriunt; sic Lappones; sic diuites nostri podagrici, qui potu vini vtuntur. Ex usu Spiritus frumenti & similium nunquam oriri podagram docent & Lappones & rustici nonnulli septentrionales, qui sæpius nimiam eius copiam ingerunt, inscii dolorum podagricorum. Nullam vidimus gentem facilius incedentem ipsa lapponica.

ia.

incedunt enim Lappones sine calcaneis artificialibus, vientes tantum soleis tenuissimis simplicibus, e pel- libus confectis, nec constringunt ullibi artus corri- giis, fibulis, cingulisque, accedit quod nunquam falsa vel vegetabilia edant, & pedibus incedant con- niuentibus, ductu naturæ, qui mos in Lapponia obtinet. Non sine admiratione consideravi Lappo- nes duos comites meos in itinere ad Finmarkiam, quorum alter viæ dux, alter interpretis meus erat. Hienim superatis Alpibus, dum ego iuuenis fere vi- ribus exhaustus, exanimis instar lassus in extremis iacui populisque locisque, illi senes ambo tanquam pueri ludentes currentesque de viæ incommodis ni- hil sentiebant, licet vterque meo suppellectile satis onustus esset. Vidi ipse senes plus quam septua- genarios talum collo suo, puerorum instar, impo- suisse, & quidem sine vlla molestia. O sancta sim- plicitas diætæ omnes superans laudes!

PENTAGYNIA.

201. FILIPENDULA *foliolo impari maiore tri- fido.* *

Ulmaria. Tournef. inst. 265. Till. ab. 67. ic. 152.
Lind. wikf. 41.

Barba capræ floribus compactis. Bauh. pin. 164.

- a. Totam Lapponiam sylvestrem replet, nec parca in Alpibus prostat.
- β. Maximam habet genus huius plantæ adfinitatem cum *Spiræis*. Quod vero *Filipendula* Tournef. & *Ulmaria* eiusdem sint plantæ congeneres, nullo argumen- to destrui posse videtur.
- γ. *Herba Johannis* dicitur hæc planta a Westroboth-

nica-

nienfibus, *Hypericum* a Suecis, *Leucanthemum* (vid. Kyberi Lexic.) ab Heluetis.

- ♫. Odor huius plantæ omnium fragrantissimus est, hinc apud rusticos per Sueciam receptum est diebus æstiu-
nis & in conuiujs folia eius recenter collecta per
pauimentum spargere, vt odor repleat totam do-
mum, qui sæpe tam densus, vt vix perferri possit.
Per hyemen autem ramos tenellos *Abietis* conscis-
sos simili modo per pauimentum spargunt. En Epi-
stomata, quæ illis porrigit natura ipsa.
- ♠. Miratus sum, quod hæc planta tam fragrans minus,
quam virtus suaderet ab odore desumpta, reuocata
fuerit ad vsus medicos, sed forte latet anguis sub
herba. Cum in itinere Dalekarlico (impensis Gene-
rossimi Baronis NIC. REUTERHOLMI, magni
istius Gubernatoris provinciæ Dalekarlicæ suscepto)
Alpibus superatis in Noruegiam perueniremas alte
dormientibus lassis sociis, obambulans in tristi syl-
ua aduertebam etiam *Equos* distinguere posse ali-
menta salubria a noxiis, ingerebant enim famelici
omnes sine discrimine herbas, intactas tamen omni-
no relinquentes *Filipendulam* hanc, *Valerianam*
(§. 15.), *Conuallariam* (§. 112.), *Angelicam* (§. 101.
102.), *Epilobium* (§. 146.), *Comarum* (§. 214.),
Geranium (§. 266.), *Helleborum* (§. 226.), *Aconitum*
(§. 221.) & varios frutices. Dedit hoc ansam, vt
curioso rerum naturalium scrutatori commendemus
obseruationes instituendas circa plantas, quæ scili-
cet ab animalibus phytivoris, vt Boue, Oue, Ca-
pra, Ceruo, Equo, Sue, Simia, &c. eorumque
speciebus non deuorentur, quod rite obseruatum
sua vtilitate non careret. Tantum vero abest, quin
dicam, quod, quæ animalibus noxiæ vel salubres
sunt plantæ, itidem & nobis conueniant vel no-
ceant; nec sufficit cum Wepfero plantas animalibus,
præsertim carniuoris, venenatas exhibere, vt
inde constet earum effectus in nostrum corpus.

POLYGYNIA.

202. ROSA sylvestris alba cum rubore, folio glabro.

Bauh. hist. 2. p. 43.

Rosa sylvestris vulgaris, flore odorato incarnato. Bauh. pin. 483.

Cynosbatus pomifera maior. Rudb. it. 9.

- α. Vix intra Lapponiæ fines hanc vnquam legi, sed in adiacentibus regionibus quidem; cum autem ab Archiatro Rudbeckio inter plantas lapponicas recensetur, eandem & ego Floræ lapponicæ inferere volui.

203. ROSA sylvestris pomifera minor. Bauh. pin. 484.

Rosa pumila spinosissima, foliis pimpinellæ glabris, flore albo. Bauh. hist. 2. p. 40.

- α. In desertis passim prope tuguria vel fluuiorum ripas obuia fuit, licet nullibi copiose.
β. Rhachis foliorum in hac spinosa est, in antecedenti non item.

204. RUBUS caule erecto hispido, foliis ternatis. *

Rubus idæus spinosus. Bauh. pin. 474. Till. ab. 60.

Rubus idæus, fructu rubro. Lind. wiks. 34.

Rubus idæus hircinus ceruinus. Frank. spec. 36.

Rubus idæus. Rudb. cat. 36. Scheff. lapp. 359.

Hindbeeren. Schel. botn. 30.

Gippermurie. Lapp. Umenfibus.

Gappermurie. Lapp. Lulensibus.

- α. Copiosissime in syluis, præsertim ad casas & tuguriola Lapponum.

β. Gip-

- β. Gipper-murie i. e. Bacca pilei forma, cum fructus e receptaculo delapsus concavus sit, instar pilei, & supra conexus, forma tegmenti Lapponum hyemalis e pellibus.

205. RUBUS caule aculeato reflexo perenni, foliis ternatis.*

Rubus repens, fructu casio. Bauh. pin. 479.

- α. Semel tantum a me iuxta fines Lapponiæ visus est, a Nobilissimo Rudbeckio etiam inter lapponicas recensetur plantas.

206. RUBUS caule repente annuo, foliis ternatis.*

Rubus idæus, fructu rubi, fere absque ullis spinis.

Siml. alp. 132. a.

Rubus alpinus humilis. Bauh. hist. 2. p. 61.

Rubus humilis repens saxatilis. Frank. spec. 36.

Rubus repens saxatilis. Rudb. hort. 110.

Rubus saxatilis alpinus. Clus. pan. 116.

Chamerubus saxatilis. Bauh. pin. 479. Scheuch. alp. 34.

Labrusca maior & *minor*. Till. ab. 37.

Labrusca. Lind. wikf. 20.

Vitis sylvestris repens. Frank. spec. 38.

Vitis longe lateque repens, *Labrusca*. Rudb. it. 9.

Vitis, *Ribes saxatilis*, fructu fere umbellato. Rudb. it. 9.

Taiwimurie. Lapponibus. *Toghbær* Westrobothnien-sibus.

- α. In sylvis copiose, nec raro in Alpibus nostris observatur.

- β. Notabilis est bacca huius speciei, in qua acini distincti & separati decidunt, cum in congeneribus nascantur cohærentes & coaliti in vnum corpus.

207. RUBUS caule uniflora; foliis ternatis. * Tab. V. fig. 2 B. B. 44.

Rubus humilis, fragariae folio, fructu rubro. Rudb. it. 9. lap. 99.

Fragaria fruticans. Rudb. cat. 17.

Fragaria Suecorum fruticans. Rudb. hort. 43.

Fragaria septentrionalium fruticans, baccis nigris dulcibus & mellitis. Frank. spec. 14.

Ackermurie Lapponibus. äckerbær Norlandis.

6. Planta hæc rarissima, Botanicisque minus cognita occurrit copiose per Lapponiam desertam, præsertim ad tuguria & casas Lapponum; in Alpibus autem nostris vel in Finmarkia eandem non obseruauimus, at in vtraque Bothnia, Angermannia, Medelpadia & Helsingia copiosissime; In Gestricia & Finlandia rarius nobis obuia erat. In Dalekarlia ad urbem Fahlunam sponte hanc nascentem detexit Clariss. D. Ioh. Browallius (Philosoph. Doct. & naturalium rerum scrutator ingeniosissimus) non longe ab vrbe. In itinere Dalekarlico ad templum Elfdahlæ eam reperimus.

7. In hortis non facile colitur, & communiter sterilis euadit. Magnus iste Polyhistor S. S. Th. D. Ol. Celsius, Botanicus Doctissimus per plures annos in horto suo eandem coluit, vbi quidem omni anno floruit, fructum autem ibidem maturescere nunquam obseruauimus.

8. Rubi huius specimina sicca habemus in America septentrionali lecta, in Europæ vero aliis locis obseruatum non recorder; *Dillenius*: idque, ni fallor, in terra Hudsonis.

9. *Dan. Kellander* (quondam Physicus Gothoburgensis) integram de eadem planta habuit dissertationem, qui etiam primus hanc plantam delineauit & depinxit, cuius ergo Helsingiam petiit, & Hudwiksvallis adumbravit; vide B. B. 44.

10. Ingratus essem erga beneficam hanc plantam, quæ
me

me toties fame & cursu fere prostratum vinoso baccarum suarum nectare refocillauit, si eius integram non exhiberem descriptionem.

Radix filiformis, repens, regerminans, perennis, squamulis quibusdam fuscis hinc inde instructa.

Caulis spithamæus, filiformis, in quatuor vel quinque internodia diuisus, erectus quidem, sed secundum internodia alternatim leuiter inflexus, rufescens, obtusissime tetragonus, leuissime pubescens. *Rami* communiter nulli, raro tamen vnicus imperfectus (ex eodem, quo floris pedunculus oritur, sinu) inter pedunculum & petiolum egreditur, nunquam tamen eundem vidimus perfectum.

Folia ad genicula caulis solitaria, ternata, quorum inferiora minima, media maxima, summa mediæ magnitudinis existunt. *Squamule* foliaceæ duæ, oppositæ, ouatæ, conniuentes & erectæ, minimæ, ad quodlibet geniculum caulis petiolo connexa, ponuntur, e quibus *Petiulus* ad angulum acutum exit pollicis transuersi longitudinis, filiformis, secundum longitudinem superne excavatus, cuius apici *Foliola* tria, fere sessilia (intermedium minutissimo instruitur petiolo proprio), ouata, profunde & inæqualiter crenata crenis obtuse acuminatis, ad quas singulas nervi, e longitudinali venientes ramosi recta excurrunt; superne saturate viridia sunt folia, inferne pallidiora, secundum nervos rugosa, fere glabra, vix manifeste pubescentia. Foliolum intermedium regulare est & a nervo longitudinali in duas partes exacte æquales diuisum, lateralia vero minus expansa sunt versus marginem interiorem, versus exteriorum autem magis prominula & quasi lacinula dilatata.

Floris pedunculus longitudine petiolorum ex ala ultimi folii exit, erectus, quem Flos vnicus terminat, cuius *Calix* est Perianthium monophyllum.

- campanulatum, laciniis quinque ad decem, oblongis, angustis, acutis, viridibus, patenti-reflexis, persistentibus, ultra medium diuisum. *Corolla* plana, purpurea, constans tot petalis, quot calix laciniis, verticaliter ouatis, calice paulo longioribus, patentibus, integris, vnguibus angustis calicis parieti insertis. *Stamina* numerosa, incurua & coniuientia, breuissima, rubro-flauescentia, quæ pistillos tegunt. *Bacca* composita, magnitudine fere mori, nigro-purpurea.
2. *Corolla* purpurea; *Caulis* simplex, inermis; flos vnicus cum foliis ternatis, speciem a congeneribus manifeste distinguunt.
3. Variationem *corolla laciniata* notabilem habui in Lapponia, vbi ignis ante annos aliquot mirum in modum deuastauerat omnia, quæ petalis instruebatur laciniatis, vt in *figura 2. Tab. V.* videre est, cum in naturali integra semper sint petala; ideoque variantia potius delineanda curauimus, quam integra naturalia, quæ facile, dentis ferraturis, intelliguntur.
4. Mensis Maii primis diebus e terræ sinu erumpens florem gerit fere perfectum & post aliquot dies eum expandit, altitudinem pollicis transuersi non attingens, eamque florescentiam continuat, vsque dum iustam & spithamæam adipiscatur staturam.
5. Crescit præsertim cum Polytricho, & vbi istud viget, læte etiam crescit hæc planta; hoc est in locis humidis, sabulosis & glareosis, superne terra fecunda testis, per æstatem siccis.
6. Molestiam aliquam pariunt baccæ huius plantæ siticulosis, cum maturæ receptaculum suum, more congenerum, non dimittant, sed arcte retineant.
7. Confici curant Magnates per Norlandiam e baccis Syrupum, Gelatinam, vinum Rubeatum, &c. quæ partim ab illis ipsis consumuntur, partim Holmiam ad amicos mittuntur, tanquam bellaria suauissima, rarissimaque; & sane inter omnes baccas Sue-
- ciæ

ciæ syluestres videntur hæ tenere primas.

- μ. Primus inuentor huius plantæ est *Olaus Rudbeckius* pater, qui eandem per *Celsium* patrem habuit ex *Helsingia* & in catal. horti *Upsaliensis* 1658. primus nominauit.

208. RUBUS caule unifolio & unifloro, foliis simplicibus. * Tab. V. fig. 1.

Rubus humilis palustris, fructu e rubro flauescente.

Rudb. it. 9. lap. 99.

Rubus palustris, folio ribes. Frank. spec. 37.

Chamærubus foliis ribes. Bauh. pin. 480.

Chamæmorus. Raj. syn. 260.

Chamæmorus Sueuorum. Rudb. hort. 27. Brom goth. 18.

Chamæmorus noruagica. Lind. wikf. 8.

Chamæmora seu Morus noruagica. Scheff. lap. 359.

Morus noruagica. Till. ab. 47. ic. 150.

Hiortron Suecis. Schell. botn. 30.

Låtoch. Lapponibus.

Snotter Westrobothniensibus. *Moltebar* Noruegis.

- α. In Lapponiæ syluis in immensa copia prostat, nec non copiose in Alpium conuallibus generatur.

- β. Loca amat paludosa, cæsposa & nemorosa simul, & quæ nec læta fouent gramina, sed per æstatein siccissima persistunt. In talibus locis per totam Norlandiam, Smolandiam & omnes Sueciæ prouincias syluestres frequentissima est.

- γ. Cum planta hæc mihi a teneris notissima fuerit, eius descriptionem & figuram tradam, vt omne dubium de nostra specie euanescat. Quam enim *Clusius* in *pannonicis* 118. sub *Chamæmori* nomine describit, illa est vel distincta species a nostra, vel sane pessime adumbrata; ille enim suæ plantæ adscribit

1. *Caulem incuruatum secundum genicula*, qualem exhibet præcedens; cum nostra caule erecto infistat

2. *Florem purpureum*, vt in præcedenti nostra; in hac alba est corolla, nec vnquam rubra.
3. *Folia plura & acutiora*, vt in illa (licet non ternata); cum nostra duobus obtusis instruatur.
2. *Radix* filiformis, repens, regerminans, perennis. *Caulis* simplicissimus, erectus, spithamæus, squamula vna alteraue amplexicauli ouata inferne cinctus, foliis duobus, raro admodum tribus, ramo vero nullo, instructus. *Folium inferius* e medio caule egreditur, auctum squamulis duabus, subrotundis, oppositis, geniculo caulis adfixis, erectis, ad basin petioli positis; *Petiolus* pollicis est transuersi longitudine, filiformis, superne longitudinaliter exaratus. *Discus* folii est circumscriptione (denta vna sexta parte circuli ad basin folii) rotundus, ad basin profunde emarginatus, semiquinquelobatus, lobis obtusis, inæqualiter crenatis, quorum inferiores duo paulo minores; superficies autem leuissime pubescens est & secundum nervos plicata. *Folium* vero *superius* per spatium aliquod ab inferiori distans nullis gaudet ad basin petioli squamis, inferiori, denta magnitudine, in omnibus simillimum est.
- Flos* vnicus, respectu ipsius plantæ magnus, terminatrix, cuius *Calix* monophyllus, quinquepartitus, (raro quadripartitus), in lacinias ouato-acutatas diuisus. *Petala* quinque, verticaliter ouata, alba, fere erecta, stamina albo-flauescentia. *Bacca* magnitudine Mori, composita, primo rubra; dein, dum matura est, flaua, mollis, minusque acida, quam congenerum.
- Figura* nostra Tab. V. fig. 1. plantam florentem exhibet; cum fructu eandem bene depinxit Tillandsius, in icone 150.
9. Pueris immo & aliis maxime placent Baccæ. Wcæ Strobothnienses immensam copiam baccarum condita-

ditarum Holmiam omni autumnio transmittunt pro acetariis.

2. Lappones baccas contritas lacte Rhenonum mixtas summo cum delectamento comedunt, nec nobis displicebant hæc eorum confectionibus saccharatis innocentiora bellaria.
7. Baccas integras, in niue Alpium sepultas, per integram hyemem conseruant, & vere insequenti easdem tam gratas, ac cum defoderentur, inde extrahunt.
9. Dani maxime, ne dicam nimium, euehant vires baccarum in Scorbuto, quarum tamen effectus minus innotuit inquilinis, quam exteris. *Sim. Pauli, Chamæmoris ad satietatem comestis scorbutici in Noruegia pene deplorati, feliciter sanantur. Th. Bartholinus med. domest. 30. Noruegia Chamæmorum suam habet antiscorbuticam, supraque medicorum spem & expectationem politam, que cruda, condita, in spiritum attenuata, palato pariter ac torpidæ scorbuticorum affectioni inseruit, nostrisque pro panacea probatur. &c. vide eundem p. 106.*

209. FRAGARIA vulgaris. Bauh. pin. 326.

Fragaria. Till. ab 29 ic. 113.

Fragaria minor. Rudb. vall. 14.

Fragaria baccis rubris. Frank. spec. 14.

Fragaria minor, fructu rubro. Rudb. cat. 17. hort.

43. Lind. wikf. 13.

α. *Fragaria minor, fructu dulci subalbido.* Lind. wikf. 13.

Fragaria minor, dulci fructu. Rudb. cat. 17. hort. 43.

β. *Fragaria minime vesca.* Lind. wikf. 13.

Fragaria altera. Dod. pempt. 661 figura.

Trifolium nodosum repens. Rudb. lap. 100.

γ. *Fragaria parvæ pruni magnitudine*. Rudb. lap. 100. *Erdbeeren*. Schell. botn. 30.

δ. In sylvis frequentes, pauciores tamen quam in Suecia; in Alpibus rarius obveniunt.

ε. *Varietas* illa (α) sæpius in locis vmbrosis legitur; (β) autem inter lapides stolones reptantes exserit, & communiter sterilis est; (γ) vero in Lapponia rarissima, communiter minor parva pruno.

ζ. *Baccas* miscent Lappones cum Kappatiälmas suo (§. 143. δ.), & cum summo oblectamento Fraga cruda adsumunt.

η. *Bacca* *Fragariæ* singularis est, vt & tota historia *Baccæ* apud Botanicos obscura, pauca itaque exempla proferam. *Bacca* naturalissima est, dum *Pericarpium* semina ambiens emollitum repletur pulpa fluida, vt *baccæ Physalidis*, *Rivinae*, *Bromeliæ*, *Conuallariæ*, *Phytolacæ* &c. *Drupa*, dum intra eiusmodi pulpam ac corticem nux reconditur, loco feminum; vt in *Ceraso*, *Pruno* &c. *Bacca* & *Drupa* potest etiam esse sicca, si modo caro tegat nucem vel semina; vt in *Amygdalo* vel *Galio*, cum inter ficcum & fluidum nulli dentur alii limites, nisi ratione gradus. Sed sunt & aliæ *Baccæ* singulares: Ex. gr. *Dilleniæ* (C. G. 455.) & *Nymphaeæ* *bacca* pericarpio membranaceo tegitur. *Cucubali* T. & *Androsami* T. *bacca* caret pulpa. *Morus* & *Bliti species* (Chenopodio-*Morus* Boerb. seu *Morocarpus* Rupp.) *baccam* gerunt e Perianthio succoso reddito productam. *Taxus* *baccam* acquirit a receptaculo annulari tandem facto succoso & maiori, quam vt tegere queat semen a lateribus, licet dehiscat in apice. In hoc ordine Polygyniæ longe aliter producuntur *Baccæ* & fane leuissimo gradu a non bacciferis distinguuntur: Ex. gr. Receptaculum *Tormentillæ* concavum est & ficcum. Receptaculum *Potentillæ* leuiter conuexum est & ficcum, cui vndique adfiguntur semina nuda. Receptacu-

ptaculum *Comari* scrotiforme, carnosum & calici adhærens. Receptaculum *Fragariæ* subouatum, pulposum, molle, deciduum, cum seminibus nudis. Receptaculum *Rosæ* concavum, cum calice extensum, Ficus instar, ore suo connuens, semina plurima nuda continens, carnosopulposum. Receptaculum *Rubi* ouato-oblongum, carnosum, semina plura gerens sub tunica involuta, quæ pulpa repletur. Hinc videre est, quod neque fructus *Rosæ*, neque *Fragariæ* vera bacca dici possit; quod *Fragaria*, *Comarum*, *Potentilla*, *Tormentilla* fere nullas alias características notas pro distinctione admittant, præterquam quæ gradu differunt. Quod in hisce generibus magni facienda sit Receptaculi structura. (F. B. 175. 169.).

9. Ex dictis patet, quid respondendum ad Magni BOERHAAVII quæstionem (H. Lugdb. 2 p. 60.), *an Rubos Fragariis iungere licet?* certe videtur, si consideremus in quam paucis hæc duo genera inter se differant, scilicet in eo solum, quod membranula modo tegat semina *Rubi*, quæ minus manifesta est in *Fragariis*. Pulpa succulenta, quæ in *Fragaria* Receptaculum commune feminum molle exhibet, hic semina intra tunicam istam membranceam ambit, & baccam constituit, licet tam parua tamque fere sit nulla, in hoc ordine tamen constituit characterem, quem si non pro sufficienti adsumeremus, necessario ad idem genus referre deberemus *Rosam*, *Rubum*, *Fragariam*, *Potentillam*, *Tormentillam*, *Sibaldiam*, *Comarum*, *Geum* & *Dryadem*, cum aliæ notæ discrepantes dentur nullæ constantes; quod autem maxime paradoxon foret (§. 111. β.).

210. *POTENTILLA foliis pennatis, caule repente.***Potentilla.* Bauh. pin. 321. Till. ab. 55.*Potentilla seu Anserina.* Rudb. cat. 34. hort. 93.*Pentaphylloides argenteum alatum seu Potentilla.*
Tournef. inst. 292.

α. In sylvis rarius crescit.

β. Trado duo diuersa Genera Authorum sub vno eodemque nomine, *Quinquefolium* puta & *Pentaphylloides* Tournef. cum in re omnino nulla, examinationis omnibus fructificationis partibus, differant (F. B. 165.), nec repugnat facies, nec vsus medicus, nec vlla a priori vel posteriori desumpta ratio. Nullum sane est genus, quod non a sola fructificatione distinguere possit, licet nos sæpe lateat, quid essentialem constituat characterem; ignoscamus antecessoribus, qui ab vna vel altera fructificationis parte genera distinguere tentarunt, si aliquando ad folia, similesque partes confugere ipsis placuit; nobis autem parent septem fructificationis partes distinctæ (F. B. 86.), quarum consideratio genuina semper differentiam generis subministrat. Fructificationis istud summum inuentum, Harueano æquiparandum, in omnibus valet Classibus & generibus, quod tamdiu, crede mihi, persistet, quamdiu vnquam Harueanum in physiologicis.

γ. Genus itaque nostrum, ex duobus Tournefortianis compositum (β), in posterum *Potentillam* vocamus (F. B. 213 244 242.), cum *Quinquefolium* seu *Pentaphyllum* contraria euadant (F. B. 232.) & *Pentaphylloides* indignum sit vocabulum (F. B. 226.).

211. *POTENTILLA foliis ternatis incisis, caule diffuso.**Pentaphylloides maius erectum, flore luteo, ternis foliis fragariæ instar hirsutis.* Moris. hist. 2. p. 193. f. 11. t. 20. f. 2. Scheuch. alp. 138.*Quinquefolium fragæfolium, flore luteo.* Lind. wikf. 31. Tri-

Trifolium noruegicum maius serratum, foliis crenatis, flore luteo. Kylling. A. D. 1672. p. 346. figur.

- α. Intra fines Lapponiæ rara est planta, in adjacentibus undique provinciis vulgarissima, bis modo velter eandem in Alpibus Lapponum Noruegicorum legi.

212. *POTENTILLA foliis quinatis incisis, caule adfurgente.*

Quinquefolium minus repens lanuginosum luteum.
Bauh. pin. 325.

Pentaphyllum Tormentillæ facie. Rudb. cat. 32. hort. 85. vall. 28.

Pentaphyllum facie Tormentillæ. Till. ab. 52.

- α. In desertis & Alpibus viget.

213. *TORMENTILLA sylvestris.* Bauh. pin. 326.

Tormentilla vulgaris. Lind. wikf. 37.

Tormentilla. Frank. spec. 29. Rudb. hort. 109. vall. 34. Till. ab. 66. ic. 30.

Förbön Lapponibus.

- α. Planta hæc maxima in copia per totam Lapponiam prostat, hinc Lapponibus notissima.
β. In Suecia communiter in siccis aridis obuia fuit, in Lapponia vero semper in paludibus.
γ. Pistillorum numerus in hac planta variat, vtpote qui communiter stylos octo, sæpe sedecim, rarius quatuor exhibet.
δ. Lapponibus summum vsum præbet hæc planta, præcipue pro scopo tingendi, hac enim varia, e lana confecta (a vicinis emta) tingunt; præprimis autem rubrum colorem pellibus nudis seu coriis mollibus inducunt, mastigando scilicet radicem, & inungendo, rubra inde facta salua, pelles; breui sane

sane compendio! hinc videbis vestimentorum, quibus vtuntur, partem illam rubram, quæ carpum collumque tegit, cingula rubra, ocreas rubras &c. vide Alnum (§. 340. v.).

1. Barthol. domest. 23. In insulis Ferröensibus tam copiose prouenit ad subigenda coria & suum escam, ut famuli rusticorum singulis diebus effodereteneantur Tormentillæ tonnæ mediam. Quod idem etiam in Lapponia vsum habere posset apud Nouaccolas, nisi Pineum panem præferrent.

214. COMARUM.

Quinquefolium palustre rubrum. Bauh. pin. 325.

Quinquefolium palustre rubeum. Frank. spec. 25.

Pentaphyllum aquaticum. Rudb. cat. 32. hort. 85.

Pentaphyllum aquaticum repens. Till. ab 52.

Pentaphyllum palustre, flore rubello. Lind. wikf.

28

Pentaphylloides palustre rubrum. Tournef. inst. 298.

1. *Pentaphylloides palustre rubrum, crassis & villosis foliis, Suecicum & Hybernicum.* Pluk. alm. 284 phyt. 212. f. 2.

2. In humidis Lapponiæ desertæ.

3. Varietas ista (1.) rarius obseruatur & plane non differt a naturali planta, præterquam quod folia villosa sint, quæ tamen hirsuties anno demum infrequenti & foliis per hyemem destructis exsiccatisque præcipue obseruatur.

4. Noui huius generis planta magis distincta est a Potentillis, quam Fragaria, ut patet inspicienti Corollam Receptaculum & Filamenta; Vide Characterem C. G. 417.

215. DRYAS.*

Dryadæa. S. N.

Caryophyllata alpina, *Chamædryos folio*. Moris. hist. 2. p. 432. Tournef. inst. 295. Scheuch. alp. 33. 332.

Chamædrys alpina, *cisti flore*. Clus. pan. 611. Bauh. pin. 248.

Chamædrys montana. Tabern. hist. 2. p. 98. fig.

Herba Cerui. Siml. alp. 129. b.

Hirtzwurtz. Siml. alp. 130. b.

a. In Alpibus lapponicis frequentissima est, extra eas nulli obuia fuit.

b. Genus hoc a sequenti, cum quo commixtum fuit a Botanicis, manifeste differt calicis & corollæ diuisione in octo segmenta, petalorum forma, fructu & facie, cuius itaque characterem dedimus C. G. 419.

c. Speciosa est planta, *Folia* radicalia, ouata, ad marginem reflexa, perennantia, inferne alba. *Scapus* nudus, vniflorus. *Corolla* niuea, patens, plana, decidua. *Semina* oblonga, seta villosa longissima erecta notata.

d. Sæpe *corolla duplicata* variationem exhibet.

e. *Dryadem* a Dryadibus Deabus quercuum dixi hanc plantam, cum folia quodammodo formam foliorum Quercus exhibeant.

216. GEUM *rinale*. Gesn. hort.

Caryophyllata septentrionalium rotundifolia, *papposo flore*. Lob. ic. 694.

Caryophyllata aquatica, *nutante flore*. Bauh. pin. 321.

Caryophyllata pratensis purpurea. Frank. spec. 7.

Caryophyllata pratensis, *Benedicta rubra*. Till. ab. 15.

Caryophyllata montana rubra minor. Rudb. cat. 10. hort. 23.

Caryophyllata montana, *flore purpureo papposo nutante*. Lind. wikf. 7.

α. In nemoribus satis frequens est planta.

β. *Geum* T. & *Saxifragam* T. genere convenire diximus (§. 173. γ.) ergo excluditur ex Decandria Digynia *Geum* (F. B. 246.) ; *Saxifragæ* autem nomen retinetur (F. B. 241.), vacuum itaque Geivocabulum, huius plantæ olim synonymon (F. B. 244), loco nominis *Caryophyllatæ* (F. B. 227), huic generi imponimus.

CLASSIS XIII.

POLYANDRIA.

MONOGYNIA.

217. ACTÆA caule inermi.

Christophoriana vulgaris nostras racemosa & ramosa.

Tournef. inst. 299.

Christophoriana. Till. ic. 148.

Aconitum racemosum. Bauh. pin. 183.

Aconitum racemosum bacciferum. Frank. spec. 1.

Aconitum bacciferum seu Christophoriana. Rudb. hort.

3. Till. ab. 2.

Betneka-mûrie. Lapp. i. e. *Baccæ caninæ.*

a. In desertis paræciæ lokmock & alibi rarius.

β. Retineo in hocce genere nomen antiquissimum Plinii *Actæam* (F. B. 241. 237.), cum nullus mihi sanctus in Botanicis sit Christophorus (F. B. 236). *Baccæ* enim hæ a deo peragrate loca commestæ, canum instar Actæonis, dominum suum, in bestiam transmutatum, tanquam feram pellunt, donec destruant & occidant adsumentem, hinc Poetæ fabula de Actæone.

γ. Vnum vel alterum novimus triste exemplum eorum

a quibus baccæ adsumtæ, vt mirum nobis non videatur, cur veteres eam ad Aconita demandauerint. Baccæ ipsæ atræ malignam suam indolem produnt (F. B. 365.) secundum tritum illud: Hic Niger est, hinc tu Romane caueto.

218. *NYMPHÆA calice magno pentaphyllo.*

Nymphæa lutea maior. Bauh. pin. 193.

Nymphæa flore luteo maior. Rudb. hort. 79.

Nymphæa citrina lutea. Frank. spec. 22.

Nymphæa flore luteo. Till. ab. 48. Lind. wikf. 26.

α. In fluuiis rarius, præsertim in minoribus.

β. Calix huius floris pentaphyllus & coloratus, magnitudine corollam longe superans omnino non sufficientem præbet notam pro genere distinguendo, cum stamina & fructus ab aliis omnibus differant (F. B. 171. 173. 170. 175), confirmante idem facie (F. B. 168).

219. *NYMPHÆA calice tetraphyllo, corolla multiplici.*

Nymphæa alba maior. Bauh. pin. 193.

Nymphæa alba. Frank. spec. 22. Till. ab. 48.

Nymphæa flore albo. Lind. wikf. 26.

Nymphæa flore albo pleno. Rudb. hort. 79.

Leuconymphæa, Nymphæa alba maior. Boerh. lugdb. I p. 281.

α. In fluuiis inferioribus Umenfibus & Pithoenfibus rarius.

β. Flos huius plantæ plenus non est, vt nec Mesembryanthemi, licet petala plura numerentur, quam partes perianthii, cum stamina perfecta conspiciantur (F. B. 121.) & semina foecunda perficiantur (F. B. 150).

220. EUPHORBIA *inermis*, foliis subrotundis crenatis.

Tithymalus helioscopius. Bauh. pin. 291.

Tithymalus subrotundis foliis maioribus crenatis. Herm. lugdb. 600.

Esula solisqua. Rupp. jen. 1. p. 219.

u. Vnicam plantam nuper enatam vidi in agro Nouacolæ, nec alibi ullam; ideoque seminibus cerealium mixta in Lapponiam translata fuit, vbi vix vnquam ad maturitatem perducere potest, hinc planta lapponica vera non est.

8. Qui vel fugitiuis oculis vnquam adspexit *Tithymalum* Tournefortii, *Tithymaloidem* eiusdem & *Euphorbium*, vix potest habere argumentum aliquod pro distinguendis generibus, cum in illis vix vlla pars fructificationis differat, præsertim cum succus ille famosissimus & vis deleteria, tam in *Tithymalo*, quam in *Euphorbio*, deprehendatur.

TRIGYNIA.

221. ACONITUM foliis peltatis multifidis hispidis, petalo supremo cylindraceo.

Aconitum lycoctonum luteum. Bauh. pin. 183.

Aconitum lycoctonum luteum maius. Dod. pempt. 436.

Aconitum lycoctonum, flore luteo. Besl. cyst. æst. 1. fol. 11.

Aconitum lycoctonum, flore purpureo, folio platani. Rudb. hort. 1.

Aconitum lycoctonum. Frank. spec. 1.

Aconitum caeruleum seu *Napellus primus*. Rudb. lap. 96.

Napellus. Rudb. cat. 29.

Calceolus Lapponum aut Brassicarangiferorum. Scheff.
lap. 360.

Lappschuh. Schell. botn. 31. i. e. calceus lapponicus.

Acharas. Lapponibus.

Giske. Medelpadis.

• Planta hæc in Suecia non obuia fuit, nisi postquam Medelpadiam & Angermanniam intrassem, vbi ad radices montium maiorum quibusdam in locis copiose pronascebatur; mox siluit, nec in conspectum prodiit nisi ad latera Alpium lapponicarum; vbi frequentia sua se veram esse plantam alpinam probauit.

• Neque in Norlandia ab ullo animali tangitur, nec in Lapponia a rangiferis editur, licet Scheffero *Brassica rangiferorum* dicatur; *Calceus* autem *lapponicus* nominatur a figura corollæ referentis calceum Lapponis.

• Corollæ florum in nostra luteæ non sunt, vt exterorum volunt nomina, sed e cinereo cærulescentes vbique; quarum forma etiam galea cylindracea, optime a Tournefortio in institut. Tab. 240. fig. I. L. depicta, a congeneribus differt.

• *Radix* huic perennis.

Caulis erectus, simplex, teres, altitudine humana, cinereo-viridis, leuissime pilosus.

Folia ad radicem plurima, conferta; singula peltata, a centro vndique ultra spithamam extensa, ad duas tertias partes in quinque lobos diuisa, quorum singuli palmato-lanceolati, tripartiti, serrati, supina superficie obscure viridia, prona vero viridia nitida & venosa. Petiolis gaudent hæc folia fere teretibus, hinc inde tamen planiusculis.

Flores ad duas tertias partes cauli superiori insident, alterni, pedunculis pollicis transuersi longitudine, quibus singulis foliolum eiusdem longitudinis, lineari-lanceolatum supponitur.

g. Aca

- *Aconitum* non minus, quam *Cicutam* (§. 103.) ob venenum suum fuisse omni ævo famosissimas, plena docent patrum Botanices scripta; & credidere veteres, illum nunquam surgere, qui sub illa dormiret, & sagittas Aconiti succo inquinatas lethalia facere vulnera, hinc Poetæ eandem ex spuma rabidi istius canis infernalis, Cerberi, natam fabulati sunt. Fidem nobis faciant, si non alia, certe Matthioli experimenta in subiectis humanis ad mortem damnatis instituta, ubi decantatissimis suis antidotis e morte eripere eosdem non potuit. Similia in brutis capta experimenta videas apud Wepferum de *Cicuta*; at ego longe mitiorem Aconiti huius effectum a me observatum tradam:

In itinere per Medelpadiam primo vere instituto, aduerti feminam folia Aconiti huius legentem, quæ, in quem usum illa legeret, interrogata, ad cibum inde parandum, respondebat. Ego melius ipsi consulturus (putabam enim eam insciam huius, folia illa esse Geranii (§. 266.) credere) per superos & inferos, ne vltimum sibi ferculum pararet, monui. Illa autem subridens nil periculi latere regerebat, & hanc plantam se optime nosse, atque toties, immo quotannis cum contrariis eam se adsumsisse dicebat, meque istam plantam non rite cognoscere putabat. Introeo domunculam eius, femina conscindit folia, coquit illa cum parua quantitate pinguedinis, parat inde iusculum, adsumit idem cum marito, duobus liberis & quadam vetula; sic

Lurida terribiles miscent aconita Noueræ
& quod miratus sum absque vlla molestia, vlloue insequente symptomate; & sane quæ non inuenit ratio, sæpe inuenit temeritas. Quæro itaque:

An Aconiti vis in septentrione a frigore enervetur:
negatiuam ipse defenderem responsionem, cum etiam in lemtia, quæ maiorem poli agnoscit eleuationem, quam Medelpadia, conscindatur radix lacteque miscetur & muscis offeratur, vt inde pereant ac abigantur.

An vis Aconiti deleteria in sola radice, non vero in foliis consistit? cum experimenta Matthioli & Wepferi cum radicibus instituta sint & radices in Iemtia exhibeantur muscis, quodammodo verosimile videtur, sed dubio omni non caret.

An planta adhuc, tempore vernali, tenella, particulis istis noxiis destituitur, quibus adultior imprægnatur? Sic vitica recens progerminans & plures plantæ apud nos coctæ tempore vernali eduntur, quæ per æstatem non possunt adsumi. Vel *an particule acres & venenatæ per diuturnam destruuntur coctionem?* Sic sane videtur, dum pinguedo ista non erat sufficiens tali veneno ita obuelando, ut nullam pareret noxam.

HEXAGYNIA.

222. STRATIOTES. *

Stratiotes foliis aloës. Gund. apud Johren. præfat.

Aloides. Boerh. lugd. 2. p. 132.

Aizoon Suecorum. Till. ab. 3.

Militaris aizoides. Lob. ic.

Jucca palustris septentrionalium. Till. ab. 68.

Aloë palustris. Bauh. pin. 236.

Aloë palustris anglicana spinifera, flore albo tripetalo, seminibus croceo colore. Pluk. alm. 19.

Sedum aquaticum. Frank. spec. 27. Rudb. cat. 37. hort. 105.

2. Ad fluvium Kemensem in fossa sub aqua nascentem semel legi.

3. Characterem generis dedimus C. G. 458, ubi videre est, in quantum a Morfo Ranæ (*Hydrocharis* sub Dicoecia Enneandria) differat.

4. *Stratiotes* nomen impositum fuit a Vaillantio ipsi Myr

Myriophyllo Rivini, quæ planta Hottonis memoria commendata est ab omnibus, qui rem herbariam, sapientiam & virtutem amant coluntque, absit itaque, ut heic loci deleteretur Stratiotes vel locum Hottoniæ occuparet.

P O L Y G Y N I A.

223. PULSATILLA *innolucro piloso nitido.* †
 α. *Pulsatilla, apii folio, vernalis, flore maiore.* Bauh. pin. 177. prod. 94. *carneo.* Rudb. lap. 99.
 β. *Pulsatilla, apii folio, vernalis, flore minore.* Bauh. pin. 177. prod. 94.
 γ. In Alpibus lapponicis raro obuia est, in Alpibus vero Dalekarlicis & proximis fyluis omnium copiosissime existit.
 δ. Authores duas distinctas (α. β.) tradunt species, quas easdem esse plantas docent descriptiones.

224. THALICTRUM *pratense.* Lind. wikf. 37.
Thalictrum minus, siliqua angulosa aut striata. Bauh. pin. 336.
Thalictrum nigrius, caule & semine striato. Bauh. hist. 3. p. 486. figurâ.
Thalictrum vulgare. Rudb. hort. 109.
Ruta pratensis. Tiil. ab. 60. ic. 98.
 α. In desertis graminosis frequentissima est hæc planta.

225. THALICTRUM caule fere nudo simplici,
foliis obtusis. *

Thalictrum minimum montanum atrorubens, foliis
splendentibus. Boerh. lugd. 1. p. 44. fig. Raj. syn.
204.

Thalictrum montanum minimum præcox, foliis splen-
dentibus. Moris. hist. 3. p. 325. f. 9. t. 20. f. 14.

Thalictrum inodorum omnium minimum. Rudb. lap.
100.

a. Planta hæc pusilla & tenella natales suos debet solis
Alpibus, licet sæpe in proxime adjacentibus aquis
reperiatur diffeminata.

β. Flores huius speciei stamina & pistilla duodecim ob-
tinent, reliquæ autem species staminibus octodecim
vel pluribus instruuntur.

γ. Radix perennis, nigricans.

Folia Radicalia plurima, composita, petiolis erectis
filiformibus, longitudine pollicis transversis, ad
apicem trifidis, medio ramulo longiori insiden-
tia; *Foliola* subrotunda, triloba, obtusa, rigida,
margine reflexo, per unicam alteramue oppositio-
nem adfixa, claudente semper impari. *Caulina*
vix vlla.

Caulis erectus, filiformis, vix spithamæus, susti-
nens in summitate flores sex vsque ad duodecim,
alternos, propriis pedicellis insidentes, quos squa-
mula ad basin subiecta firmat.

Florum corolla brunno-fusca, stamina vero lutea
sunt.

226. HELLEBORUS caule simplici, flore pe-
dunculato. *

Helleborus niger, ranunculi folio, flore globozo maio-
re. Tournef. inst. 272. Scheuch. alp. 39.

Pseudo-Helleborus-Ranunculoides, flore globozo. Mo-
ris. hist. 3. p. 467. f. 12. t. 2. f. 2.

Hel.

Helleboro-Ranunculus flore luteo globoso. Boerh. lugdb.

2. p. 297.

Ranunculus montanus, aconiti folio, flore globoso.

Bauh. pin. 192.

Ranunculus flore luteo globoso. Rudb. hort. 97.

Ranunculus globosus. Rudb. vall. 30.

Trollius. Rupp. jen. 1. p. 130.

6. In Alpibus nostris copiose viget hic flos speciosissimus & campos istarum contexos flauis florum globis, distincte natis, reddit gratissimos adpectu. Non raro etiam in syluis iuxta ripas conspicitur.

8. A Rhenonum & aliorum animalium deuastatione, priuilegio naturæ, vt venenatæ plantæ omnes, munita est.

7. Incertos nos reliquerunt Botanici recentiores circa genus Hellebori, dum alii plures plantas coniungunt, alii distinguunt ab eadem familia. Certe si petala & fructus tantum constituent, secundum data principia, characteres, diuersa est hæc planta ab Helleboris; cum hæc gaudeat petalis numerosis (quindecim sæpius), conniuentibus, deciduis; Capsulis numerosissimis, sine stylis. At in Helleboris reliquis petala quinque vel sex, patentia, persistentia; Capsulæ tres ad septem vsque cum stylis longis &c. Cum autem omnia genera sint naturalia, sollicite inquirentes obseruamus notam quandam huic generi propriam, nec vlli alii in tota rerum natura concessam (F. B. 171. 105.), nempe Nectaria (F. B. 110.) quæ sunt tubuli labiati, a petalo distincti, diuersæ in his structuræ, quam in Nigellis, quæ in hocce genere characterem essentialem subministrant (F. B. 181.). Conferamus itaque omnes flores diuersarum specierum huius generis, & videbimus nullam certam notam desumi posse a reliquis partibus, nectaria autem semper sibi similia sunt, ergo in hisce consistit essentia. Examinemus itaque flores huius plantæ & videbimus mox nectaria hæc inter petala & stamina posita, licet labio vnico ma-

nifesto, altero vix conspicuo notata, hinc dico hanc esse speciem Hellebori generis : Nec negat facies, nec odor, nec vires.

- δ. Si Rivino notum fuisset, in quam parte essentia floris consisteret (F.B. 88. S. N. veg. 6.), nunquam retulisset Helleborum ad Flores compositos.

227. *CALTHA*. Till. ic. 64.

Caltha palustris. Frank. spec. 7. Rudb. cat. 8. hort.

21. Till. ab. 12. Lind. wikf. 6.

Caltha palustris, flore luteo. Rudb. vall. 7.

Caltha palustris, flore simplici. Bauh. pin. 276.

Populago flore maiore, Tournef. inst. 273.

Pseudo-Helleborus-Ranunculoides pratensis rotundifolius simplex. Moris. hist. 3. p. 461.

- α. In Lapponiæ sylvis ad ripas minorum fluuiorum frequens.

- β. Hæc est prima herba, quæ tempore verno apud Lappones floret, flores enim circa finem Maii sæpe explicare incipit.

- γ. *Calthæ* vocabulum in hoc genere receptissimum antiquissimumque cum *Populaginis* Tournefortii nomine non commuto; sed in compositis, pro *Caltha* Tournefortii, *Calendulæ* nomine receptissimo vtor.

228. *RANUNCULUS* *pratensis erectus acris*.

Bauh. pin. 178.

Ranunculus pratensis acris, flore luteo. Lind. wikf.

32.

Batrachium. Frank. spec. 5.

- α. Vbique in sylvis graminosis occurrit.

- β. Omni tempore incertum fuit, quæ plantæ essent veræ *Ranunculi* species, quæ vero non, cum tot diuersæ in his reperiantur notæ. Aliæ enim gaudent petalis paucioribus; aliæ pluribus; aliæ feminibus

in

in globum, aliæ in spicam collectis; aliæ semina subouata, aliæ echinata, aliæ compressa &c. proferunt; hinc Tournefortius Ranunculis admiscuit *Hepaticam*, *Alismam*, *Sagittariam*, *Myosurum*, *Adonidem*, & *Anemonem*, ex Ranunculorum numero autem exclusit Vaillantius *Ranunculoidem*, alii *Ficariam* seu *Chelidonium minus*: Verbo nulli certi limites in hoc genere fuere positi ab ullo Botanico. Puto autem me veram notam essentialem in hoc genere inuenisse, quam dudum in S. N. obs. veget. 20. exhibui, quæ in omni nobis nota specie obtinuit; ista consistit in puncto excavato mellifero intra vnguem petalorum posito. Punctum hoc nectariferum in aliis nudum, in aliis margine cylindraceo cinctum, in aliis autem squamula tectum; loco tamen & usu conuenit in omnibus. Hinc dico, quod *Hepatica*, *Alisma*, *Sagittaria*, *Anemone* & *Myosurus* sint diuersi generis, quod etiam confirmat calix in Ranunculo semper deciduus. *Adonis* calice gaudet pentaphyllo deciduo, vt Ranunculi, sed punctis nectariferis destituitur, ergo tantum differt a Ranunculis, quantum *Caltha* ab *Helleboris*, id est, solis nectariis. *Chelidonium minus* vero seu *Ficaria* punctis nectariferis instruitur, ergo Ranunculi species genuina est & erit. Vide Tab. III. fig. 6.

7. Hæc planta iucundo spectaculo omnia prata Westrobothniæ, e longinquo visa, flauo tegmine obducit.
8. In Suecia *ÆlTEGRÆS* dicitur & a mulierculis interne exhibetur in febre stomachali & intermittenti, pro dosi capitula seminum tria; profecto medicamentum validum, quod crassissimæ cuti rustici alicuius extus applicatum effectum suum produceret.

229. *RANUNCULUS bulbosus.* Park. theat.
329.*Ranunculus pratensis*, radice verticilli modo rotunda.
Bauh. pin. 179.*Ranunculus pratensis dulcis.* Rudb. hort. 95.

a. Cum antecedenti sæpius in pratis conspicitur.

230. *RANUNCULUS pratensis repens hirsutus.*
Bauh. pin. 179.*Ranunculus hirsutus sylvestris.* Rudb. hort. 95. Till.
ab. 57.*Ranunculus.* Till. ic. 89.a. Cum antecedenti frequens, præsertim ad margines
agrorum apud Nouæcolas.231. *RANUNCULUS caule unifolio & uniflo-*
ro, foliis tripartitis. * Tab. III. fig. 4.*Ranunculus caule nudo unifloro, foliis trifidis.* F. L.
56.a. In desertis Lapponiæ Umenis iuxta fluuium Juch-
ran bis vel ter lecta fuit Ranunculi hæc species, ni
fallor, noua.

b. Radix filamentosa.

Folium radicale vnicum, petiolo longitudine digiti
filiformi insidens, ad basin fere tripartitum, lobis
versus basin angustioribus, versus apicem latiori-
bus & obtusis, tribus vel quatuor crenis incisum.*Caulinum* etiam vnicum, petiolo breuiori insi-
dens, minus, priori conforme, cauli adfixum,
aliquando in medio, aliquando prope radicem.*Caulis* filiformis, spithamæus, simplicissimus, re-
ctus.*Flos* vnicus, terminatrix, luteus. *Calix* flauus,
communiter triphyllus, læuis, magnitudine pe-
talorum, reflexus. *Petala* quinque, concava,
vtrin-

vtrinque acuta, parua. *Stamina* duodecim vsque ad quindecim. *Pistilla* sex vsque ad octodecim. *Semina* acuminata, apice reflexa, in globum congesta.

γ. Figura nostra bene repræsentat plantam, & secundum viuum exemplar exsculpta est.

δ. Proxime accedit ad *Ranunculum secundum* Mart. spitzb. 44. G. e. eundem tamen non dixerim.

232. **RANUNCULUS** *caule unifloro, foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus.* * Tab. III. fig. 2.

Ranunculus quartus. Mart. spitzb. 44. tab. H. fig. 6.

Ranunculus minimus alpinus luteus. F. L. 56.

α. Planta est mere alpina & in Alpibus nostris ad riuulos, e niue incumbente ortis, frequentissima.

β. *Radix* tuberosa, fusiformis, perennis.

Caulis simplex, erectus, glaber, vix longitudine digiti.

Folium Radicale vnicum vel alterum petiolis minutissimis infidens, in quinque lobos semiouatos ad medium vsque diuisum. *Caulinum* communiter vnicum (rarius duo opposita) sessile in tria vel quatuor foliola ouato-oblonga ad basin vsque diuisum, & mediæ caulis parti adnexum.

Flos vnicus, terminatrix, cuius *Calix* pentaphyllus, foliolis ouatis, concavis, flavescentibus, villis nigris adpersus. *Petala* quinque, verticaliter ouata, patentia, vix emarginata, quorum tubi melliferi margine eleuato destituuntur.

γ. En Variationem singularem huius speciei,

RANUNCULUS (prædictus) *pygmaeus.* Tab. III. fig. 3.

? *Ranunculus uniflorus, folio trifido.* Lind. wiks. 32.

? *Ranunculus montanus minimus uniflorus.* Brom. goth. 94.

In Alpibus nostris frequentissimus est, eumque diu pro

pro distinctissima ab antecedenti specie habui, donec tandem vidi eandem esse plantam cum priori, quæ enata hoc eodem anno e semine, sequenti experiebatur metamorphosin omnino singularem.

233. *RANUNCULUS* caule bifloro, calice hirsuto. * Tab. III. fig. 1.

Ranunculus montanus purpureus, calice villosa, Felicis Platerii. Bauh. hist. 3. b. p. 868. Scheuch. alp. 339. & 140. t. 20. f. 1.

Ranunculus primus. Mart. spitzb. 43. tab. 1. fig. d.

Ranunculus alpinus roseus purpureus, calyce hirsuto. Rudb. lap. 99.

a. *Ranunculus alpinus roseus albus*, calyce hirsuto. Rudb. lap. 99.

b. Ubique floret in Alpibus nostris altissimis & niue obductis speciosissimaque sua corolla valde placet.

γ. Quam primum erumpit flos purpurascit, deinde quotidie pallescit magis magisque, hinc D. Rudbeckii varietas (α).

δ. Figuram exhibuimus cum pessima sit Martens, nec optima Scheuchzeri.

ε. Descriptionem bonam dedit laudatus Scheuchzerus, hinc superfluum foret eandem iterum describere; dicam modo folia esse parum succulenta, & calicem purpurascentem, sed crassis crinibus fuscis externe adpersum; communiter eidem cauli insident flores duo.

234. *RANUNCULUS* foliis inferioribus capillaceis, superioribus peltatis. *

Ranunculus aquaticus, folio rotundo & capillaceo. Bauh. pin. 180.

Ranunculus fluviatilis, folio parum scisso. Lind. wikf. 32.

Ra-

Ranunculus aquaticus rotundifolius. Rudb. hort. 96.

Ranunculus fluviatilis. Frank. spec. 26.

Ranunculoides foliis variis. Vaill. act. 1719. p. 49.

4. Vbique reperitur in fluviis maximis Lapponiæ sylvestris, si modo aqua lente labatur, nec rapido agitetur motu.
5. Crescit sæpe in aquis pedes viginti profundis per Lapponiam, & tamen e fundo non emergit ante medium Iunii, attamen ante finem Iulii per hanc altitudinem excreuit, & folia natantia cum flore & fructu absoluit, vt circa diem quartam Augusti semina deiciat & a frigore destructus cadat, adeoque in hanc plantam optime quadrat tritum, *repente exorta, paulisper floruit, repente occidit.*
6. Vbi fluuii dilatantur in formam lacuum, sæpe totam aquam ante finem Iulii tegit hæc planta & e longinquo perbelle in ipsa aqua repræsentat suauissimum pratum albis floribus pictum.
7. Singulare est in plantis plurimis aquaticis, quod folia ista sub aqua posita sint capillaria, supra aquam autem lata & plana; contra vero in montibus & siccis locis folia inferiora latiora & magis integra, at superiora magis diuisa. (F. B. 314.). Quæ ratio?
8. Planta hæc licet recta excreseat, tamen repens est, ex singula enim foliorum multifidorum, & sub aqua nascentium ala erumpunt nonnulla omnium longissima fila, quæ terram petunt & radices in illa agunt.
9. Vaillantius e Ranunculis aquaticis foliis capillaceis nouum constituit genus, sed sine omni ratione sufficienti; Tubus enim mellifer in hac specie margine cylindraceo cingitur.

235. RANUNCULUS foliis ovato-oblongis integerrimis, caule procumbente.*

Ranunculus longifolius palustris minor. Bauh. pin. 180.

Ranunculus flammeus. Frank. spec. 25.

Ranunculus flammula. Rudb. cat. 35. hort. 95. Till. ab. 57.

Ranunculus flammula palustris longifolius. Lind. wikf. 34.

α. In sylvis ad rivulos rarius.

β. Etiam hæc planta ab aliis *Æltragras* dicitur & ut prior (228. δ.) interne vsurpatur.

236. RANUNCULUS foliis linearibus, caule repente.* Tab. III. fig. 5.

Ranunculus foliis lanceolato-linearibus integris, caule repente. F. L. 56.

Ranunculus minimus. Till. ab. 57.

Ranunculus palustris, angustioribus foliis, minimus. Brom. goth. 55.

Ranunculus longifolius minimus reptans. Mart. burf. 538.

α. Ad ripas lacuum & fluuiorum præsertim Lulensium Lapponiæ sylvestris in locis glareosis frequens est.

β. Rarioris huius plantæ speciem figura Tab. III. 5. addita descriptione exhibeo, cum a nullo alio eam nouerim datam.

γ. Radix perennis.

Caulis simplicissimus, filiformis, digitalis vel spithamæus, procumbens, arcteque terræ adpropinquans, in plura internodia diuisus, singulo articulo per distantiam pollicis transuersi remoto. E singulo articulo exseritur tenuis & fibrosa radix, quæ mox terræ infigitur.

Flos communiter vnus, raro duo, caulem terminat, paruus, pentapetalus, flauus.

Folia ad singula genicula duo, tria vel quatuor,
quorum maxima longitudine pollicis transuersi,
erecta, sessilia, lineæ forma & latitudine.

Non raro etiam ex singula ala solitarius oritur
flos.

CLASSIS XIV.

DIDYNAMIA.

GYMNOSPERMIA.

237. *GALEOPSIS* *corolla rubra aut alba.* †
Ladanum verticillis crebrioribus, flore purpureo, caule fulcrato. Dill. giff. 135.
Tetrahit verticillis crebrioribus, flore purpureo, caule fulcrato. Dill. app. 103. Cels. upf. 41.
Galeopsis procerior, caliculis aculeatis, flore purpurascete. Tournef. inst. 185.
Lamium, cannabino folio, vulgare. Raj. syn. 241.
Cannabina flore purpurascete. Boerh. lugdb. 1. p. 159.
Cannabis spuria. Riv. mon. 44.
Vrtica aculeata, foliis serratis. Bauh. pin. 232.
Cannabinastrum, vrticæ folio, flore rubro. Heist. helmst. 1731. p. 31. & 1732. p. 5.
 a. In Agris Nouaccolarum & in stabulis rangiferorum ad casâs Lapponum vulgaris est.
 b. Tot imposita fuere huic generi a Botanicis nomina, quot systematici ferme fuere. Cum reliquæ species Galeopside Tournef. sine controuersia ad Sta-

Stachyos genus amandari debeant, quid vetat, quo minus hæc receptissimum nomen Galeopfidis retineat.

LADANUM *corolla flava, labio inferiori maculato.*

Tetrabit verticillis crebrioribus, flore flavescente, canle fulcrato. Cels. upf. 41.

Lanium cannabinum aculeatum, flore specioso luteo, lobis purpureis. Pluk. phyt. 41. f. 4.

Cannabina flore magno luteo, labiis purpureis. Boerh. lugd. 1. p. 159.

Cannabis spuria, flore maiore. Riv. mon. 45.

Cannabis spuria, flore specioso luteo, labro purpureo. Raj. hist. 561.

Cannabis spuria angustifolia, variegato flore, polonica. Barrel. ic. 1158.

u. Cum præcedenti ubique mixta obseruatur & in Lapponia & in tota Suecia.

β. A priori vix distingui potest, nisi sola corolla, quæ in hac duplo maior est & flava, labio inferiore purpureo. Hinc num specie ab antecedenti diuersa sit, an vero minus, vix facile determinatur; ego pro varietate potius haberem plantam hanc nulla figura a priori diuersam.

238. **PRUNELLA** *flore minore, vulgaris.* Bauh. hist. 3. p. 428.

Brunella maior, folio non dissecto. Bauh. pin. 260.

Brunella. Riv. mon. 41.

Prunella vulgaris, flore purpureo. Rudb. cat. 34. hort. 93.

Prunella flore purpureo. Lind. wikf. 30.

Prunella. Till. ab. 55. ic. 135.

Consolida minor. Frank. spec. 10.

u. In desertis locisque depressis Lapponiæ passim legitur.

N

β. Rarius

194 *DIDYNAMIA. GYMNOSPERMIA.*

g. Rarius flore albo occurrit, dum etiam tota planta albidior solito euadit.

239. *SCUTELLARIA foliis cordato-lanceolatis crenatis.*

Scutellaria. Riv. mon.

Cassida palustris vulgarior, flore cæruleo. Tournef. inst. 182.

Lysimachia cærulea galericulata seu *Gratiola cærulea*. Bauh. pin. 246.

Lysimachia galericulata. Frank. spec. 19.

Lysimachia galericulata cærulea. Rudb. cat. 26. hort. 69. Till. ab. 41.

Lysimachia repens, flore cæruleo galericulato. Lind. wikf. 22.

a. Cum antecedenti passim, præsertim ad ripas sabulosas fluuiorum.

g. Planta hæc quasi media est inter *Prunellam* & *Dracocephalon*, ab omnibus vero distinctissima calice, pericarpium instar, includente semina, figura singulari spectabili.

ANGIOSPERMIA.

240. *MELAMPYRUM foliis lanceolatis, florum paribus remotis.*

Melampyrum luteum latifolium. Bauh. pin. 243.

a. *Melampyrum minus*, flore albo. Rudb. cat. 27. hort. 73. Lind. wikf. 24.

Melampyrum luteum latifolium. Cels. upf. 32.

Melampyrum latifolium, flore albo, labio inferiore
duo

duabus maculis luteis distincto. Raj. syn. 286.

Melampyrum latifolium, floribus parvis luteis. Cels.
upl. 32.

Kowall. Lykselensibus.

In sylvis omnium copiosissima, etiam in Alpibus vulgaris est.

Ambæ istæ varietates (α. β.) in Suecia vulgares omnino sunt, eas autem distinctas esse non dixerim, nec statuit Rajus in Synopsi; notabiles tamen sunt & plurimis differunt, licet minus evidentibus notis; quænam harum naturalis sit planta, difficile determinatur, crederem ego priorem (α.), cum copiosior existat, atque oris labia, ut in congeneribus, clausa sint, licet hæc pro varietate, altera vero pro naturali habeatur in Raj. syn.

Differentiæ, quæ variationes hæc (β.) distinguunt, sunt sequentes:

α. in pratis & siccioribus nascitur,

β. vero in sylvis & dumetis.

α. caule magis erecto gaudet,

β. caule nutante magis.

α. folia magis erecta & conniuentia,

β. folia omnino patentia gerit.

α. corolla alba gaudet, versus labia flavescente,

β. vero corolla fulva tota, & antecedenti longobreviori.

α. rictu oris seu labiorum clauso,

β. rictu oris aperto & dehisciente instruitur.

Varietatem (β) ex Heluetia per D. Gesnerum sub nomine: *Stæbelina flore flavo* Halleri in Comm. reg. Suec. habuit Clarissimus GRONOVIVS.

Butyro colorem flavum inducere Caltham (§. 227.), dum tempore vernali a vaccis adsumitur, statuerunt veteres, ut *Palmberg* in *Sertis floreis Suecanis* & alii, cuius flavi flores instar croci adsumti, lac tingerent; hoc tamen falsum esse videmus, cum boves caltham non edant; nec crederem singulas plantas, sine discrimine, recentes simul hanc flavedinem produ-

cere, cum in aliis locis flauum magis, in aliis vero magis fuluum obseruemus butyrum; nec quod hæc vnica sit causa, vnquam statuerem. Ad templum Lykselense in Lapponia Umensi butyrum, quantum noui, omnium præstantissimum acquiritur, nec aliud vidi vnquam tam intense fuluo colore saturatum ac hoc; hinc expetitur a mercatoribus Umensibus præ alio omni, cum carius vendi possit & misceri cum alio, vt mixtum præstantius euadat. Inquirenti mihi in eodem loco constituto causam, respondebatur Kowall (a. ß.), quæ planta copiosius hic pronascebatur, hæc efficere, quod confirmabant mox pascua Boum a me visa, maiori huius plantæ copia tecta, quam vnquam obseruauimus alibi.

241. *PEDICULARIS caule ramoso, floribus solitariis remotis.*

Pedicularis pratensis purpurea. Bauh. pin. 163.

Pedicularis pratensis. Frank. spec. 23.

Pedicularis flore purpureo. Till. ab. 51.

Pedicularis. Till. ic. 131.

Crista galli seu Pedicularis pratensis, flore purpureo. Lind. wikf. 10.

Crista galli aquatica, flore purpureo. Rudb. hort. 29.

a. Non raro etiam *floribus albis* legitur, dum simul tota planta e viridi albicans deprehenditur.

ß. Huic adiungam quatuor alias species in Alpibus nostris frequentissimas. Non nego, quod in Alpibus Helueticis habeantur eadem, licet & descriptiones & figuræ Pedicularium omnium, præsertim alpinarum, imperfectæ omnino a Botanicis traditæ sint, vt nullus aliquid certi ex istorum libris, figuris vel descriptionibus, colligere queat. Vidi Specimina varia plantarum exsiccatarum ex Alpibus Helueticis depromta, sed nulla eorum nostris exacte respondentia. Forte etiam locus remotissimus multa in plantis

plantis his diuersa procreat, hinc describo & depingo nostras species, ne vllum remaneat apud Botanicos dubium de iis, quas sub nostro nomine intelligimus.

242. PEDICULARIS *caule simplici, foliis lanceolatis semipinnatis serratis acutis.* * Tab. IV. fig. 1.

Pedicularis caule simplici, foliis lanceolatis serrato-pinnatis acutis. F. L. 57.

α. Vbique in Alpibus nostris sabulosis & lapillofis frequens est.

β. *Pedicularis* Tab. IV. fig. 1. videtur noua & nondum descripta. *Dillenius.*

γ. *Radix* perennis.

Caulis spithamæus, erectus, fere rectus, teres, læuis.

Folia Radicalia vix vlla; *Caulina* septem vel octo, lanceolata, acuta, basi angustata in petiolum, alterna, pinnatim fere & ad medium diuisa in quatuordecim ad viginti pinnae, *pinna* singula denticulis vtrique duobus ad quinque vsque paruis crenata, glabra.

Spica laxa, tetragona caulem terminat, singulis floribus subiicitur vnicum folium, inferiora folia floribus longiora, superiora vix calicis longitudinem adsequentia, flores a perpendiculo declinantes sex ad sedecim vsque in eadem spica.

Floris singuli *Calix* læuis, tubulatus, ore bifido obtuso. *Corolla* ringens, flaua, labio superiori compresso, apice producto, deorsum reflexo, & prominente, rostri aquilini instar.

243. SCEPTRUM CAROLINUM *Rudbeckii.* it. dedic. vide Nostram Tab. IV. fig. 4.

Sceptrum Carolinum, flore aureo magno, rectu floris sanguineo. Rudb. lap. 100.

Antirrhinum aquaticum, flore luteo Sueuorum. Rudb. hort. 9.

Antirrhinum nostrum aquaticum, flore luteo. Rudb. cat. 4.

Alectorolophus lapponica lutea, digitalis flore. Petiv. hort. 241.

Pedicularis alpina, folio *Ceterach*. Helw. flora. 39.

α. In Alpium lapponicarum nemoribus est locus huius plantæ natalis, licet non raro in sylvis, præsertim ad ripas, obseruetur per totam Lapponiam syluestrem, præcipue Lulensem; non raro etiam in locis ab Alpibus nostris remotissimis legitur, ut inter Kemi & Io, ubi totam viam regiam adeo impleuit, ut fere equo, qui relaxatis habenis cursum suum accelerat, obniti possit.

β. Historia huius plantæ data est in Disp. de *sceptro Carolino* per Nobiliss. *Rudbeckium* nepotem, vide B. B. 45.

γ. Plantam hanc speciosam in Suecia primus nominavit *Rudbeckius pater* nomine *Antirrhini*; *Rudbeckius filius* autem in itinere per Lapponiam, eandem reperit iuxta fluuium Lulensem prope Haresby, ubi etiam eius & Illustrum Comitum nomina arbori incisa legi. Placuit ipsi præ reliquis speciosissima hæc planta, caule superbiens recto firmoque, floribus fere verticillatis, sceptri instar, exornata, quorum singuli lucent saturato flauo colore aureo & limbo instruuntur personato Leonis ori simili, at labiis parum sanguinea rubedine tinctis. Hinc in dedicatione itineris lapponici tomi primi (qui prodiit) hanc plantam *Sceptrum Carolinum* dixit a Rege nostro p. m. potentissimo Carolo XII, tum armis bellicæ fortunæ imperante.

δ. Figuram huius plantæ optimam splendidissimamque dedit Magnus noster *Rudbeckius filius* in Itin. lap. sed

sed ad specimen tenue confectam exhibuit laudatus *Helwing* in Flora sua quasi modo genita; Nos tertiam exhibuimus Tab. IV. fig. 4. 5. sed tantum quoad summam partem caulis *b.* & vnicum folium radicale *a.* cum flore *c.* pericarpio *d.* & seminibus. *e.*

1. Differt hæc species a reliquis nobis notis congeneribus: 1. *Corollæ* rictu clauso. 2. *Pericarpio* subrotundo, acuminato, sed regulari, reliquæ enim notæ species acumine obliquo inflexum gerunt pericarpium. 3. *Magnitudine*; adscendit enim ad altitudinem dimidiam humanam. 4. Flores deinde quasi verticillatos, quatuor, quinque, tres, ad genicula positos, remotos, profert. 5. *Labii inferioris* apice purpurascens, toto peralo alias flauo.
2. Eandem obseruauimus in Westrobothnia, Ostrobothnia, Dalekarlia prope Alpes Dalekarlicas vt Sernæ, Transtrandia &c. at Cl. *Celsius* in Uplandia eandem anno 1729. sponte nascentem nobis demonstrauit.
3. Vsum huius plantæ nullum noui, sed sane eam vidisse sufficit, præterquam quod Transtrandia vulgus semina eius contrita dentibus adponat, ad dolores dentium sopiendos.
4. Descriptio hæc est.

Radix eius est semipedalis in fibras desinens, crassitie minimi digiti, sensim angustior, ramulos tennes hinc illincque emittens, ad cuius caput vel summum, ubi marginem terræ attingit, barbam emittit villosam, intra quam folia emergunt.

Folia e radice exsurgunt, quatuor ad octo, petiolis breuibus, medio sinuatis, e latiusculo principio sensim sensimque in neruum attenuatis, qui intra basin ipsius folii vicem nerui supplent. Costa seu neruus longitudinem folii pertransit, qui respectu ipsius folii satis magnus & crassus est, a latere superiori cum ipso folio parallelus, ab inferiori vero valde prominens. Ramos partiales continuo ad la-

cinias folii emittit, qui interdum oppositæ, interdum alterne ab eodem egrediuntur. Folii vero corpus longitudine pedem Parisiensem dimidium, latitudine uncias duas æquat. Diuiditur porro ipsum folium in plurimas lacinias ad costam fere sectas inter se æquales, prope apicem tamen minores; lacinia hæc, ut ipsum folium, obtusæ, serratæ & iterum, quemadmodum folium, in lacinias minores, subdivisæ, non vero tam profunde quam ipsum folium. Totus foliorum margo, sub quo etiam intelligimus & comprehendimus lacinias maiores & minores, undique obtuse serratus est. Color foliorum viridis, veluti ac omnium fere plantarum, saturatior autem ac in aliis, magisque ad nigredinem vergens.

Caulis vero rotundus, leniter striatus, leniter etiam scaber, foliis communiter destitutus, exceptis illis, quæ ad exortum floris emergunt. Longitudo eius ad minimum superat pedem unicum, duos communiter æquat, raro vel tres. Raro etiam ramosus euadit caulis, interdum tamen unicum vel alterum emittit ramulum. Ab una eademque radice communiter singularis exit caulis, sæpe tamen duo ad quinque circumcirca ad maioris exortum collocantur.

Flores in caule sæpe oppositi terni, quaterniue vel quini, veluti ad unum internodium egrediuntur, communiter tamen leniter sparsi reperiuntur. Petioli omnibus destituuntur, quos flores Botanici vocant Sessiles. Ad exortum florum foliola nonnulla subiiciuntur, quasi vicem calicis communis supplerent. Foliola hæc, reliquis satis similia, sed veluti ac ipsi flores sessilia, h. e. sine caule, parum laciniata, magis autem acuminata & serrata, longitudine semiuncie exporriguntur. Foliolis hisce remotis, alia adhuc minora in conspectum prodeunt, quorum singula, singulis calicibus florum subiiciuntur, quibus etiam satis similia sunt, ut facile ab incautis pro
parte

parte quadam calicis haberentur: a parte inferiore calicem ambiunt, longitudine superant eundem.

Calix monophyllus, ventricosus-tubulatus, minus tamen ac in speciebus *Fistularia*, sub quarum sectione, ut antea dictum est, *Sceptrum Carolinum* refertur, rectus, in caule decussatim fere positus, ore obtuso, quadrifido, obtuse serrato, usque ad maturescentiam fructus superstes.

Corollæ Petalum unicum, tubulatum, personatum, marcescens, calice duplo longius, ore, in duo labia clausa, diuiso, quorum superius concavum, galeatum, emarginatum, ad margines a latere interiore leuiter pubescens: inferius autem longitudine superiori par, in tres lacinias obtusas & æquales, sectum. Totum petalum, colore insignitur luteo, exceptis laciniis labii inferioris: hinc cecinit Rudbeck fil.

Hwars blomma lik en hielm so gul som gullet lyser
Med blek och blodig mun samt blod-bestænkte blad.

Stamina quatuor secundum galeam, sub qua etiam reconduntur, incurua, & apicibus oblongis instructa sunt.

Pistillum germine ouato, stylo simplici intra labium superius corollæ, corolla fere longius, stigmate obtuso gaudet.

Fructus intra calicem positus per maturitatem in capsulam membranaceam, globosam cum acumine, transformatur, & septo intermedio in duo diuiditur loculamenta, ab apice per maturitatem ad basin usque dehiscit in valuulas.

Semina plurima, membrana rugosa, magnitudinem seminum longe superante inclusa, ita ut unumquodque triangulari propria sua membrana, trigona rugosa a ceteris soluta placentæque adfixa circumdetur.

Qui plura desiderat, adeat prædictam dissertationem de *Sceptro Carolino*.

244. *PEDICULARIS* caule simplici, foliis semipinnatis obtusis, laciniis imbricatis crenatis. Tab. IV. fig. 2.

Pedicularis caule simplici, foliis oblongis obtusis, laciniis pennatis, imbricatis. F. L. 57.

1. In *Alpium lapponicarum* summis iugis frequens est.

2. *Pedicularis* Tab. IV. fig. 2. est *Pedicularis alpina* folio ceterach. Bauh. pin. 163. Tournef. inst. 173. a Gesnero (*Herba foliis Asplenio persimilibus Gesn. fract.*) breuiter sine icone descripta. *Dillenius*.

3. Hæc quoad faciem primo intuitu antecedenti valde similis est, licet vigesies minor; differt deinde a reliquis nostris,

1. quod folia *Filipendulæ* sint simillima, & laciniæ imbricatæ;

2. quod radix tuberosa sit & fusiformis;

3. quod florum corollæ fulvæ sint & labii superioris apex purpurascens;

4. quod labium inferius sit superiore dimidio brevius.

1. *Radix* tuberosa, fusiformis (vt *Sisari* off.) basi squamis nonnullis coronata.

Caulis simplex, sine ramis, vix digiti longitudine, teres, nigro-purpurascens, erectus.

Folia Radicalia plurima, patentia, singula petiolis filiformibus insidentia, obtuse lanceolata, ad nervum longitudinalem fere pinnatim diuisa, *Pinnis* fere ouatis, proximis, ita vt margo alterius pinnæ incumbat proximæ, per margines crenatis, singula crena minoribus crenulis notata. *Caulina* rariora, nonnulla spicæ subiecta, radicalibus similia.

Spica caulem terminat, eiusque tertiam partem tegit, erecta, compressa, oblonga. *Calix* striatus, tenuis, quadridentatus, oblongus. *Corolla* angusta, labio inferiori minimo, superiori angusto, fere

fere erecto, obtuso; tota est fulva, excepto apice labii superioris nigro-purpurascente. Pericarpium acuminatum, apice incuruo.

245. *PEDICULARIS* caule simplici, calicibus villosis, foliis linearibus dentatis crenatis. * Tab. IV. fig. 3.

Pedicularis caule simplici, foliis oblongis dentato-pinnatis, calicibus villosis. F. L. 57.

α. In iisdem locis cum antecedenti provenit, nec extra Alpes hanc vel illam unquam observauimus.

β. *Radix* perennis, ramosa, fere carnosa, & fibrosa.

Caulis simplex & sine ramis, longitudine dimidii digiti, respectu magnitudinis crassus, ad basin squamis oblongis, confertis, cinctus.

Folia Radicalia fere squamæ lineares sunt, Caulina squamis paulo longiora & ad apicem crenata, superiora circumscriptione sua lineari-lanceolata, ultra mediam partem pinnatim in denticulos diuisa, parte intermedia & integra remanente plana, lata, & orta e petiolo lato, amplexicauli. *Denticuli* autem angustissimi sunt & minutissime crenati.

Spica florum caulem terminans breuissima est, sed crassa & quadrangularis, constans floribus sex usque ad duodecim, sessilibus, *Calicibus* magnis, ovatis, ultra medium quadrifidis, acutis, hirsutis, cinereis, *Petalo* vero pallide incarnato toto, labio inferiori breviori, superiori erecto obtuso. Macula cordata saturate carnea in labio inferiori conspicitur.

γ. Differt & a *Pediculari vulgari minori* & ab omnibus aliis, foliorum petiolis latis amplexicaulibus, *Calicibus* villosis, *Corollæ* colore & crenis foliorum.

246. *EUPHRASIA caule simplici, foliis cordatis sessilibus obtuse serratis.* *

Pedicularis alpina, teucrii folio, atro-rubente coma.
Tournef. inst. 172.

Chamædri vulgari falsæ aliquatenus affinis alpina &
Clinopodium alpinum Ponæ. Bauh. hist. 3. p. 289.

Clinopodium alpinum. Pon. bald. (apud Clusium)
343.

Clinopodium alpinum hirsutum. Bauh. pin. 225. Pluk.
phyt. 163. f. 5.

α. Locus huius natalis in Alpibus, ubique tamen ad
maiorum fluuiorum ex Alpibus prodeuntium ripas
satam videre licet eandem in sylvis Lapponiæ.

β. *Radix* perennis, fibrosa.

Caulis simplex, erectus, spithamæus.

Folia opposita, cordata, sessilia, obtuse ferrata; in-
feriora gradatim minora, superiora propiora, co-
lore atro-purpurascete picta.

Flores ex alis foliorum supremorum & coloratorum
prodeunt solitarii, ad idem latus inflexi.

247. *EUPHRASIA caule ramoso, foliis ovatis acu-
te dentatis.* *

Euphrasia officinarum. Bauh. pin. 233.

Euphrasia altera. Dod. pempt. 27.

Euphrasia vera. Rudb. cat. 16. hort. 41.

Euphrasia. Frank. spec. 13. Till. ab. 27. ic. 25.
Rudb. vall. 13. Riv. mon. 132.

α. *Euphrasia minor.* Dill. app. 53.

*Euphrasia quædam alpina parua, duas uncias vix ex-
superans.* Scheuch. alp. 334.

β. In Alpibus & desertis vulgaris est.

γ. Varietas ista (α), differt a naturali planta,

1. quod flores in naturali triplo sint maiores, quam
in hac;

2. quod

2. quod calix in hac quadrifidus sit, in naturali vero quinquefidus;
3. quod hæc minor sit naturali;
4. quod hæc sæpius ramis careat. Qui tamen considerat faciem, & texturam, easdem esse species facile agnoscit.

248. RHINANTHUS *corollæ labio superiore brevior.* *

- α. *Crista galli femina.* Bauh. hist. 3. p. 436.
Crista galli flore luteo. Rudb. hort. 29.
Crista galli. Frank. spec. 11. Rudb. cat. 12.
Crista galli pratensis humilior, coma fusca. Rupp. jen. 1. p. 194.
Crista galli seu Pedicularis pratensis, flore luteo. Lind. wikt. 10.
Pedicularis pratensis lutea seu Crista galli. Bauh. pin. 163. Tournef. inst. 172.
- β. *Crista galli mas.* Bauh. hist. 3. p. 436.
Crista galli. Till. ic. 130.
Crista galli maior & elatior, calice floris hirsuto, rictus limbo violaceo. Rupp. jen. 1. p. 23.
Pedicularis pratensis lutea erectior, calice floris hirsuto. Tournef. inst. 172.
- γ. In sylvis & Alpibus vtraque variatio copiose provenit.
- δ. Ambas has varietates (α. β.) coniunxerunt veteres, proinde male excepti a recentioribus, qui tamen, qua in re differant, non dixere; quid obstaret, si hoc etiam tempore aliquis has coniungere tentaret? Plantam vtramque optime novi; possunt etiam facile Synonyma variationum proprio suo individuo assignari & sane primo intuitu a Botanices tyrone optime distingui, nam illa (α) crescit in pratis ficioribus, floribus ad vnum latus magis vergentibus, colore totius plantæ obscuriore & magnitudine inf-

feriore; *Hæc* (β.) vero in agris vel subhumidis occurrit, pallidior, maior, & floribus magis distantibus. Cum autem describerem omnes partes, etiam minimas fructificationis, ne ullam observare poteram differentiam in parte quacunque plantæ quoad numerum, figuram, situm, vel proportionem (F. B. 282.), & ne quidem in ipsa macula ad rictum corollæ posita: Vnde has plantas varietates esse intellexi; qui itaque posthac has ad diuersas refert species, tenetur indicare differentiam aliquam e numero, figura, proportionem vel situ partium depromtam, nisi ex professo varietates recenseat, tum enim gaudet privilegiis iisdem, quæ concessa sunt Tulipamaniacis, &c.

6. Genus hoc nil commune habet cum Pediculari, ad quam relatum fuit a Tournefortio; sed omnino ad Rhinanthum (Elephantem T.) pertinet, licet superius corollæ labium in hac breuius sit inferiore: Confirmant hæc facies, fructus, diuersæ species.

249. LIMOSELLA. * Lind. alsat. 156. t. 5.

Menyanthoides vulgaris. Vaill. parif. 126.

Plantaginella palustris. Bauh. pin. 190. Dill. app. 113.

Plantaginella. Buxb. A. R. 3. p. 271.

Spergularperpusilla lanceatis foliis. Gottsch. pruss. 261. f. 81.

Alsine palustris repens, foliis lanceolatis, floribus albis perexiguis. Pluk. phyt. 74. f. 4.

- α. Ad ripas maiorum fluuiorum inferioris Lapponiæ syluestris interdum occurrit.

250. PLANTA nostra Tabula XII. figura 4.

Campanula serpillifolia. Bauh. pin. 93. prod. 35.

Scheuch. alp. 131. Tournef. inst. 112. Rudb. lap. 96. f. 1.

Num-

Nummularia noruegica, flore purpureo. Kyll. A. D.
2. p. 346.

Nummularia noruegica repens, folio dentato, floribus
geminis. Petiv. cent. 76.

Nummularia maior, rigidioribus & rarius crenatis
foliis, flore purpureo gemello. Pluk. alm. 264.

Windgræs. Angermannis.

α. Primarius huius locus natalis in nostro septentrione
est, ubi in sylvis vix vlla planta hacce vulgatio est.
In Suecia inferiore, vt in Uplandia, Dalekarlia,
Nericia, Ostrogothia, Smolandia & Scania sylue-
stri, eadem licet rarius a nobis lecta fuit. In Fin-
markia integra fere montium iuga tegit.

β. Characterem huius generis dedit *Clariff.* Botanicus
D. D. *Gronovius* in Characteribus nostris Generi-
cis §. 523. ab omni parte perfectum, (qui eandem
ex Alpibus Italicis habuit), cum ista Buxbaumii de-
scriptio minus quadret.

γ. Cum *Rubeolis* nihil habet commune, nec præter-
quam foliis orbiculatis in vlla re cum *Nummula-*
riis conuenit, quæ quantum a *serpylli* foliis diffe-
rant, patet inspicienti.

δ. *Railix* fibrosa, perennis.

Caules radicati, plures, pedales, teretes, filiformes,
simplicissimi, procumbentes, radices rarius ex ge-
niculis emittentes, debiles.

Folia opposita, ouato-orbiculata, vnica alteraue crena-
vtrinque notata, dilute viridia, petiolis vix mani-
festis insidentia, per primam hyemen persistentia.

Scapus hinc inde ex alis foliorum, digiti longitudi-
ne, erectus, semibifidus, duos flores in apice ge-
rens.

Flos nutat, extus albus, intus leuiter villosus, incar-
natus.

ε. *Rarius* apud nos ad maturitatem perueniunt tria ista
in capsula contenta semina, quæ tamen in germine
per transversum dissecto manifeste conspiciuntur,
communiter tamen duo lateralia vigent.

ζ. Vidi

2. Vidi in Lapponia Umenfi caules huius plantæ, qui pedum octodecim longitudinem attingere.
3. Notabile in hac planta est, quod germen ac pericarpium spatio quodam remoueat a flore pedicello cohærente, id quod in nullo alio genere contingere noui.
9. Vulgus Angermanniæ plantam coctam, fomenti & cataplasmatitis instar, doloribus rheumaticis, præsentanea medela, imponere solet. *Artem.*

CLASSIS XV.

TETRADYNAMIA.
SILICULOSA.

251. THLASPI *filiquis orbiculatis, foliis oblongis glabris.*

Thlaspi aruense, filiquis latis. Bauh. pin. 105.

Thlaspi vulgare segetum. Rudb. hort. 109. Lind. wikf. 37.

Thlaspi latius. Dod. pempt. 712.

α. In agris Nouaccolarum passim & rarius occurrit.

252. THLASPI *filiquis verticaliter cordatis.*

Bursa pastoris. Frank. spec. 7. Rudb. cat. 8. hort. 19.

Bursa pastoris maior vulgaris. Rudb. vall. 7.

Bursa pastoris minor vulgaris. Rudb. vall. 7.

Bursa pastoris maior. Till. ab. 11. Lind. wikf. 6.

α *Bursa pastoris maior, folio non sinuato.* Bauh. pin. 108.

Bursa pastoris maior, folio sinuato. Bauh. pin. 108.

Bursa pastoris minor, foliis incis. Bauh. pin. 108.

Lind. wikf. 6.

O

Bursa

- Bursa pastoris minor, foliis integris.* Cels. upf. 13.
 β. In desertis passim obuia est hæc vna eademque planta
 γ. Dum e speciebus conficiuntur genera, erunt varietates species: Omnes enim istæ sub (α.) comprehensæ, nil nisi meræ varietates existunt, quæ limites non seruant.
 δ. *Bursam pastoris* sub *Thlaspeos* genere comprehendimus, sic dictitante flore, & semine. *Siliqua* enim membranaceo margine caret in *Bursa pastoris*, in *Thlaspi* T. non item; considera itaque omnes species *Thlaspeos* & videbis prædictæ (§. 251.) *siliculam* membrana cinctam maxima, reliquas species minori; in aliis scilicet speciebus ad apicem magis patent, in aliis ad pericarpium basin; visa sic inconstantia marginis membranacei, sequitur nullam ab eo desumi debere notam in genere, ergo nec *Bursam pastoris* distinguendam esse a *Thlaspi*, præsertim cum cetera paria sint & margo omnis *Thlaspeos* demtus, in plurimis speciebus, siliquam exacte *Bursæ pastoris* repræsentet.

253. SUBULARIA.

- Subularia erecta, junci foliis acutis mollibus.* Raj. syn. 3. p. 307.
Subularia lacustris seu Calamistrum herba aquatico-alpina. Raj. syn. (edit. 1690) p. 210. fig.
Iuncifolia sub aquis nascens, cochleariæ capsulis. Raj. syn. (edit. altera) 281.
Graminifolia aquatica, thlaspeos capitulis rotundis, septo medio siliculam dirimente. Pluk. phyt. 138. f. 5.
 α. Ad ripas lacuum Lapponiæ sylvestris sub aqua & viget & floret minima hæc planta, nec vt reliquæ species ex aquis, instante florescentia, emergere potest.

β. Reli-

- β. Reliquæ species ab Anglis ad hoc genus relatæ di-
uerſa gaudent fructificatione, & nouam conſtituunt
familiam Calamiftri nomine diſtinguendam, monuit
Dillenius.
γ. *Buxbaumius* hanc ad *Drabas* retulit, quod facies &
modus naſcendi confirmat, licet ſiliqua magis ven-
tricoſa ſit, & petala ferme integra.

254. DRABA caule ramoſo folioſo, foliis dentatis.

Draba alpina hirsuta. Celf. upl. 19.

Bursa paſtoris alpina hirsuta. Bauh. pin. 108. prod.

51.

Alyſſum alpinum, polygoni folio incano. Tournef. inſt.

217.

- α. In Alpibus lapponicis copioſe & vbique conſpicitur.
β. Petala floris emarginata ſunt, non vero bipartita,
genere tamen conuenire hanc cum *Draba caule nu-
do, foliis crenatis*, docent facies & reliqua attributa
fructificationis.

255. DRABA ſcapo nudo ſimplici, foliis lanceolatis
integerrimis.

Alyſſum alpinum hirsutum luteum. Tournef. inſt.

217. Scheuch. alp. 509. f. 8. mala.

Leucojum luteum aizoides montanum. Colum. ecph.

2. p. 64.

Sedum alpinum hirsutum luteum. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum VI. Cluſ. pan. 491. fig. mala.

- α. In Alpibus noſtris planta eſt vulgatiffima, extra
quas nunquam ſponte pronata a nobis obſeruata.
β. In hortis faciem adeo mutat, vt vix eandem digno-
ſceres plantam: longe enim hirsutior euadit & te-
nerior, vt in Horto Academico Lugduno-Batauo
viſum fuit.

γ. In Alpibus nostris lapponicis est huius

Radix fibrosa, perennis.

Folia radicalia circiter viginti, lanceolata, in orbem patentia, plana, longitudine minimi transversi digiti, setis parvis albicantibus supra & infra adpersa, quæ in marginibus maxime conspicuæ.

Scapus nudus, simplex, digitalis, erectus, ad apicem gerens *flores* numerosos, sparsos, singulos petiolo brevissimo insidentes.

Florum Calix brevissimus, tetraphyllus. *Petala* quatuor, flava, emarginata. *Stamina* sex, quorum duo breviora. *Germen* ovatum. *Stylus* vix vilius. *Stigma* obtusum.

256. *COCHLEARIA foliis radicalibus subrotundis, caulinis oblongis sinuatis.*

Cochlearia folio subrotundo. Bauh. pin. 110.

Cochlearia maior batanica, subrotundo folio. Moris. hist. 2. p. 308. f. 3. t. 2. f. 1.

Cochlearia. Dod. pempt. 583. Paull. dan. 206.

α. Ad littora Oceani septentrionalis, iuxta radices Alpium lapponicarum, aliquoties hanc plantam observauimus. Ad littora maris Baltici & Bothnici a Nob. Rudbeckio eam visam refert Lind. Scorbut. 35, vbi tamen nobis non obuia fuit.

β. Cochleariam acetosa mixtam, cum carne rangiferina elixatam, edere Groenlandos in Scorbuto Borrich. A. D. 1671. p. 35. refert. Certe si de Groenlandis verum, nunquam tamen Lapponibus innotuit hic vsus ipsis omnino non necessarius.

SILIQUOSA.

257. ARABIS caule simplici, foliis ovatis utrimque denticulatis.

Leucojum vernum perenne album maius. Tournef. inst. 221.

Draba alba siliquosa. Bauh. pin. 109.

Draba altera. Clus. pan. 642.

α. In Alpibus nostris communis est planta, in sylvis non obuia.

β. In Lapponiæ Alpibus nunquam nobis visa fuit hæc planta altitudinem digiti superasse, in hortis autem pedalis euadit & ramosa.

258. CARDAMINE foliis pinatis, caule erecto.

Cardamine magno flore purpurascens (vel albo). Tournef. inst. 224.

Nasturtium pratense, magno flore. Bauh. pin. 104.

Nasturtium pratense, flore simplici. Rudb. vall. 26.

Nasturtium pratense. Rudb. cat. 28. hort. 79. Lind. wiks. 26.

α. In sylvis & Alpibus passim obuia est.

259. CARDAMINE foliis ternatis crenatis, caule simplici *

Cardamine alpina I. trifolia. Clus. pan. 456. Rudb. lap 96.

Nasturtium alpinum latifolium. Bauh. pin. 104.

α. Est planta mere alpina, in Lapponia rarius obuia.

260. *CARDAMINE* foliis simplicibus ovatis, petiolis longissimis. * Tab. IX. fig. 2.

Cardamine pumila, bellidis folio, alpina. Ger. emac. 260.

Nasturtium alpinum, bellidis folio, minus. Bauh. pin. 105. Scheuch. alp. 44.

Sinapi pumilum alpinum. Clus. pan. 459.

Plantula cardamines æmula. Clus. pan. 458. fig. bona.

α. Est etiam hæc planta solum alpina & in Alpibus lapponicis copiosissima.

β. Folia radicalia plurima, exacte ovata, integerrima, minima, petiolis triplo longioribus quam folia, qui ad basin & radicem fere terni cohærent, si accurate distinguantur. Caulis brevissimus, vix foliis altior, filiquas gerens, respectu ipsius plantæ, longissimas.

261. *SISYMBRIUM* corolla calice minore, foliis multifidis linearibus.

Sophia chirurgorum. Till. ic. 51. Rudb. hort. 107. Lind. wiki. 36.

Herba Sophia. Frank. spec. 16.

Erysimum Sophia dictum. Raj. syn. 298.

Sisymbrium annuum, absinthii minoris folio. Tournef. inst. 228.

Accipitrina. Rupp. jen. 1. p. 74.

Nasturtium sylvestre tenuissime diuisum. Bauh. pin. 105.

α. In desertis aliquando, ad domunculas Nouaccolarum copiose conspicitur.

262. *SISYMBRIUM* aquaticum, foliis in profundas lacinias diuisis. Tournef. inst. 226.

Radicula aquatica, foliis in profundas lacinias diuisis. Dill. app. 9.

Raphanus aquaticus, foliis in profundas laciniis diuisis. Bauh. pin. 97.

Rapistrum aquaticum. Rudb. hort. 96.

Eruca palustris aquatica. Frank. spec. 13.

α. In syluis Lapponiæ paludosis interdum prouenit.

263. ERYSIMUM foliis integris, lanceolatis. *

Conringia leucojifolio, flore luteo. Heist. helmst. 1730.
p. 10.

Eruca sylvestris latifolia, folio integro, flore luteo minore. Moris. hist. 2. p. 229.

Myagrurn siliqua longa. Bauh. pin. 109.

Myagro affinis planta, siliquis longis. Bauh. hist. 2.
p. 894.

Turritis leucojifolio. Tournef. inst. 224.

α. In agris Finnonum seu Nouaccolarum parcius crescit.

264. ERYSIMUM foliis basi pinnato - dentatis, apice subrotundis.

Sisymbrium erucæ folio glabro, minus & procerius. Tournef. inst. 226.

Eruca palustris, *Nasturtii folio*, siliqua oblonga. Rudb. lap. 97.

Barbaræa foliis minoribus & frequentius sinuatis. Raj. hist. 1. pag. 809.

α. *Sisymbrium erucæ folio glabro*, flore luteo. Tournef. inst. 226.

Eruca lutea latifolia seu Barbaræa. Bauh. pin. 98.

Barbaræa. Dod. pempt. 712.

β. Ad ripas fluuiorum, præsertim magni istius fluuii Lulensis, in superioribus Lapponiæ syluis, obuia fuit.

γ. A *Barbaræa* proprie sic dicta (α.) vt varietas, at non vt distincta species, separari debet; Caulis nostræ plantæ est simplex & pedalis, foliaque tenuiora.

265. *BRASSICA campestris perfoliata*, flore luteo.
Gottsch. pruss. 29.

Brassica campestris perfoliata flore albo (luteo nobis).
Bauh. pin. 112.

Brassica sylvestris perfoliata. Dod. pempt. 615.

- a. Semper integros Nouaccolarum agros cum segete, dum floret, luteo obducit colore planta hæc ipsis admodum molesta.
- β. Communiter pedalis & bipedalis est planta ac ramosa, non raro tamen in locis sterilibus altitudinem pollicis transversi vix excedit, sine ramis, tenella, foliis minutissimis, uniflora, floris magnitudine tamen ad naturalem plantam accedente, vnde facile diuersam diceret quis esse plantam.

CLASSIS XVI.

MONADELPHIA.

DECANDRIA.

266. GERANIUM *petiolis bifloris, foliis peltatis multifidis, caule erecto.*

Geranium batrachioides, folio aconiti. Bauh. pin. 317.
Tournef. inst. 266.

Geranium II. batrachioides alterum. Clus. pan. 417.

Geranium montanum nostras. Raj. hist. 1062. syn. 361.

Geranium. Till. ic. 33.

Gruinalis pratensis, folio ranunculi aconitiue. Rupp. jen. 1. p. 116.

α. Nulla nec in sylvis densissimis est frequentior, nec in Alpibus speciosior planta.

β. Floris color communiter cæruleus est, variat tamen sæpius; 1. dum corolla alba euadit & stamina cærulea persistunt, 2. dum corolla & Stamina alba fiunt simul, 3. dum corolla ex cæruleo & albo variegata explicatur.

*CLASSIS XVII.**DIADELPHIA.**DECANDRIA.*

267. *ASTRAGALUS alpinus minimus.* † F. L.

58. vide Tab. IX. fig. 1.

Astragalus quidam montanus, vel Onobrychis aliis.
Bauh. hist. 2. p. 339. Tournef. inst. 416.

*Astragalus alpinus, foliis viciæ ramosus & procum-
bens, flore glomerato albo-cæruleo.* Scheuch. alp.
509. f. 7.

Onobrychis IV. Clus. hist. 240. b.

*Onobrychis floribus viciæ maioribus cæruleo-purpu-
rascentibus, vel foliis tragacanthæ.* Bauh. pin. 351.

α. In Alpibus crescit hæc planta copiose, non raro
etiam in remotissimis Lapponiæ sylvis iuxta ripas flu-
viorum observatur, in Suecia alias ignota est planta.

β. Variat sæpe corolla alba in Alpibus.

γ. Maxime differt hæc planta facie, secundum locum
& ætatem. Singula enim foliola seu pinnæ in te-
nella planta fere orbiculata sunt, in prouectiori ve-
ro oblonga seu lanceolata. Nostra figura, licet se-
cundum siccum exemplar a sculptore confecta sit,
repræsentat tamen & maiorem & minorem plantam.

268. CICER *foliis linearibus, pedunculis multifloris.*

Cracca minor. Riv. tetr. 62.

Vicia segetum, cum siliquis plurimis hirsutis. Bauh. pin. 345.

α. In agris Nouaccolarum segeti immixta copiose crescit.

β. Est vera Ciceris species, vti patet consideranti fructificationes plantarum congenerum.

269. VICIA *pedunculis multifloris, fulcris foliorum acutis integris.*

Arachus hirsutus, flore cæruleo. Till. ab. 5.

Arachus perennis hirsutus. Rudb. cat. 5. hort. 11, Lind. wikf. 4.

Vicia multiflora. Bauh. pin. 342.

Cracca maior. Frank. spec. 11.

Cracca. Riv. tetr. 58.

α. *Cracca flore albo.* Cels. upf. 17.

β. *Cracca segetum purpuro-violacea.* Cels. upf. 17.

γ. *Cracca segetum purpuro-violacea, alis albicantibus.* Cels. upf. 17.

δ. In desertis passim; in Finmarkia adiacente copiosissime.

ε. Variat admodum colore corollæ, præsertim in Finmarkia.

270. VICIA *pedunculis multifloris, fulcris foliorum crenatis.*

Cracca sylvatica rotundifolia, floribus ex albo variis. Rupp. jen. 2. p. 212.

Arachus longissimus, flore pallido. Rudb. cat. 5. hort. 11. Till. ab. 5.

Vicia multiflora maxima perennis, tetro odore, floribus albescentibus lineis cæruleis notatis. Pluk. phyt. 71. f. 1.

α. Ad

α. Ad terminos Lapponiæ & Finmarkiæ rarius conspicitur.

271. *LATHYRUS foliis pinnatis, pedunculis multifloris.*

Lathyrus perennis latifolius, flore purpurascente, alatus. Lind. wikf. 21.

Lathyrus palustris, flore orobixemorensis verni. Rupp. jen. 2. p. 210. fig.

Vicia lathyroides nostras, seu Lathyrus viciæformis Raji. Pluk. phyt. 71. f. 2.

Clymenum parisiense, flore cæruleo. Tournef. inst. 396.

Pisum lapponicum littoreum. Petiv. hort. 247.

α. In sylvis Lapponiæ ubique occurrit; præsertim in subhumidis.

272. *PISUM marinum.* Raj. hist. 892.

Pisum spontaneum perenne repens humile. Morif. hist. 2. p. 47. Munt. phyt. t. 230. figura.

α. Plantam hanc intra fines ipsius Lapponiæ me non obseruasse fateor, ad summum vero apicem sinus Bothnici, inter Kemi & Uloam, copiose conspiciebatur.

β. Saporem aliquem amarum in seminibus non percepi, & si quidam adest, leui elixatione, infusione vel coctione facile posset tolli, ut in aliis leguminosis idem obtinetur.

γ. Licet planta hæc dicatur maritima, vidi tamen eandem in siccissima arena per aliquod spatium a mari remotam, ubi ne minima humiditas a mari adfluere poterat. Si itaque hæc terræ committeretur, commode quoque cresceret in sterilissimis Lapponiæ sylvestris campis arenosis, quæ procul dubio maximum usum præberet Nouaccolis & aliis Lapponiæ incolis; dum facies, magnitudo seminum & sapor
iisdem

iisdem videbatur qualitatibus gaudere ac Pisum sativum; accedit quod hæc perennis sit, nec a frigore lædatur, (quod locus natalis spontaneus confirmat), quæ proprietas in sativis non obtinetur. Si etiam in loco natali sola in arena viget, cur non & in cultura eandem læta exciperet nutricem. Operæ pretium foret hæc experimento instituto decidere.

2. Accolæ littoris Oxfordiensis in magna annonæ charitate anno 1555. hisce Pisus se suosque sustentant. *Gesn. aqu. 4. p. 256.*

273. TRIFOLIUM *pratense*, flore *monopetalo*.
Tournes. inst. 404.

Trifolium pratense purpureum minus, folio *maculoso*.
Lind. wiks. 38.

Trifolium pratense purpureum. Bauh. pin. 327. Rudb. hort. 111.

Trifolium pratense, flore *purpureo*. Frank. spec. 28.

Trifolium flore purpureo. Till. ab. 67.

Triphylloides pratense, flore *monopetalo*. Pont. anth. 240.

- a. *Triphylloides alpinum*, flore *albo*. Pont. anth. 240.

- β. In sylvis sæpe, in agris Nouaccolarum copiose, in Alpibus rarius, in Finmarkia copiosissime observatur.

- γ. In Alpibus raro admodum flore albo obuia fuit (α).

- δ. Hiberni suo Chambrach, quod est *Trifolium pratense purpureum*, aluntur, celeres & promptissimi roboris. *Mund. diet. 125.* conficiunt enim panem e floribus huius plantæ melleum odorem spirantibus, qui magis placet, quam qui ex *Spergula* (190.) recensita paratur.

274. TRIFOLIUM *repens*. Riv. tetr. 17.

Trifolium pratense. Till. ic. 103.

Trifolium pratense album. Bauh. pin. 327. Rudb. hort. 111. Till. ab. 66.

Tri-

Trifolium pratense album, folio non maculoso. Lind.
wikf. 38.

a. In desertis passim.

β. Solet vulgus tanquam e Barometro ex inspectione huius plantæ prædicere ingruentem tempestatem; folia enim calido existente aere relaxat, humido autem ingruente eadem erigit, quod non tantum de Trifolio valet, sed ferme de omnibus plantis, quarum stamina declinata sunt. Flores itidem fere omnes conniunt instante pluuiâ, quasi scientes aquam actum generationis turbare, coagulando vel diluendo farinam genitalem, cum actu generationis celebrato nulla conniuentiæ signa ostendant. Sic Mimosa, Cassia, Bauhinia, Parkinsonia, Guilandina & adfines omni vespera conniunt foliis, licet in hybernaculis nullus sit frigoris maior accessus, quam interdiu. Vndenam hæc sensatio? quænam mutatio tempore nocturno in aere, præter caloris & lucis absentiam?

CLASSIS XVIII.

POLYADELPHIA.

POLYANDRIA.

275. HYPERICUM *vulgare*. Bauh. pin. 279.

Hypericum vulgare seu Perforata caule rotundo, foliis glabris. Bauh. hist. 3. p. 381.

Hypericon. Dod. pempt. 76.

Ascyron. Dod. belg. 485.

α. Ad terminos Lapponiam a Finmarkia distinguentes rarius.

β. Si staminum filamenta accurate inspiciantur, patebit ea in tres vel quinque phalangas esse digesta & ad basin coalita, licet hoc in nostris Europæis admodum obscure, in *Lasiantho* autem eidentissime conspici potest.

CLASSIS XIX.

SYNGENESIA.

MONOGAMIA.

276. VIOLA foliis cordato-obtusis, pedunculis caulinis.

Viola alpina rotundifolia lutea. Bauh. pin. 199. Morif. hist. 2. p. 475. Scheuch. alp. 342.

Viola montana, flore luteo. Clus. pan. 356.

Viola rotundifolia montana maior; vel Ptoræ valdensium facie, floribus luteis. Pluk. phyt. 234. f. 2.

Viola flore luteo. Riv. pent. 127.

α. *Viola alpina rotundifolia minor.* Pluk. phyt. 233. f. 7. fig. optima.

β. Locus huius natalis in solis Alpibus, licet non raro extra eas, aere vel aqua delata, conspiciatur in sylvis.

γ. Maior & minor planta, apud Botanicos distincta, eiusdem est speciei; nostra ad minorem (α.) propius accedit.

δ. Diuidunt violas communiter Botanici in tricolores & martias: *Violas martias* dicunt perennes, foliis cordatis, verno tempore florentes; *Violas tricolores*

autem foliis ovato-oblongis gaudentes & annuas, (quæ omnes unius sunt speciei); planta vero præfens inter has quasi media est. Staminum antheræ in violis omnes margine membranaceo cinctæ sunt, & coalitæ in unum corpus in Violis tricoloribus; in Violis maritiis vero minus evidenter.

1. Singularis in genere Violarum est stigmatis pistilli flexura, sub qua foramen latet. Generationem plantarum absolui, dum genitura (farina antherarum) cadit in vulvam (Stigma) in omni flore, oculis patet (F. B. 145), ibi glutine quasi adfixa tenetur genitura, quod autem introeat tubam (Stylum) perveniatque ad ovarium (Germen) & in ova se infundet, ego perspicere nunquam potui. In Violis vero, & præsertim tricoloribus jucundo spectaculo licet videre, flore nuper explicato, virgineam vulvam lascivie hiantem, globi instar concavi & aperti ad latus, albam & nitidam, simulac autem genituram suam proiecerunt quinque eius adfines mariti totam vulvam farina genitali repletam coloreque fusco despurcatam observabis, tuba tamen existente clara & pellucida. Ante hanc fœcundationem si comprimas vulvam, exsillabit liquor quidam lacunarum melleus, qui farinam istam genitalem retinet, attrahit & forte extrahit.

2. *Radix* plantæ nostræ perennis, articulata & fibrosa.

Folia omnia cordato-reniformia, levissime serrata, quorum plura radicalia; tria quatuorve caulina, alterna, petiolata.

Caulis simplex, altitudine petiolorum foliorum radicalium, vel paulo altior, e singula foliorum ala singulum florem emittens, pedunculo simplici insidentem.

Floris corolla lutea est & petala versus ungues striis nigris conspicua.

277. *VIOLA foliis cordatis oblongis, pedunculis fere radicatis.*

Viola cærulea martia inodora sylvatica, in cacumine semen ferens. Bauh. hist. 3. p. 543.

Viola martia inodora sylvestris. Bauh. pin. 199.

Viola sylvestris inodora, flore cæruleo. Rudb. vall. 35.

Viola canina martia inodora. Lind. wikf. 40.

Viola canina. Till. ic. 75.

a. *Viola martia alba.* Bauh. pin. 199.

β. In sylvis lapponicis non ita frequens nascitur.

γ. Totum campum tectum viola hac, corolla alba ludente, in Lapponia Umeni prope Grancœam vidimus.

δ. Difficillime dignoscuntur species violarum martiarum, cum folia, absoluta florescentia, maiora euadant, & in humidis glabra fiant.

ε. Singulo pedunculo adfiguntur duæ squamulæ oppositæ & acutæ, in hac specie prope calicem, in sequenti autem mediæ pedunculi parti insident.

278. *VIOLA foliis subrotundis cordatis, pedunculis radicatis.*

Viola palustris rotundifolia glabra. Moris. hist. 2. p. 475. f. 5. t. 35. Plot. ox. 144. t. 9. f. 2.

a. In aquosis Lapponiæ sylvestris & alpinæ vulgarissima est.

β. *Radix* geniculata, squamis nigro-fuscis vestita, perennis.

Folia radicalia duo vel tria, orbiculata fere, sed cordata, glabra, margine vix conspicue serrato; Petioli simplices.

Scapus seu pedunculus radicans, simplex, petiolis simillimus, sed iis duplo longior.

Floris corolla incana cum leuissima rubedinis mixtura perfusa. *Petalum nectariferum* reliquis non longius est, sed concavum, emarginatum, interne

ne lineis quinque vel septem nigris, rectis, bifurcatis, petalo dimidio brevioribus notatum.

- γ. Species hæc reliquis longe minor est, & occurrit etiam hic alia variatio, maior corolla pallide alba, quæ quasi inter hanc & antecedentem est media.

279. LOBELIA foliis bilocularibus subulatis.*

Dortmanna lacustris, floribus sparsis pendulis. Rudb. lap. 97. f. 2. egregia.

Gladiolus palustris Dortmanni. Raj. syn. 287.

Gladiolus lacustris Dortmanni. Raj. hist. 1325.

Gladiolus stagnalis aut lacustris. Rudb. elyf. 2. p. 215. f. 15.

Leucorum palustre, flore subcæruleo. Bauh. pin. 202.

Campanula aquatica. Blair. obs. 103.

Notgræs. Smolandis.

- α. In fluviis Laponiæ sylvestris semel modo & quidem sine flore eam observavi, in Suecia autem plurimis in locis, ut Stenbrohult in Smolandia, Kiellstæten in Dalekarlia, &c.

- β. *Dortmanna* hæc Rudb. eiusdem generis est cum *Rapuntio* T. Cardinali Riv. *Lobelia* Pl. (F. B. 216.); retinemus itaque nomen *Lobeliæ* (F. B. 238.), cum *Rapuntium*, *Rapunculus*, *Rapistrum* a *Rapa*, cum qua nullam habent adfinitatem, conficta sint vocabula (F. B. 228. 227.), *Cardinalis* autem nomen minus quadrat, nisi caput monachi placeat vocare proprie *Monachum* & *Papas* (Solani speciem) *Papam*; vno verbo nomina eiusmodi conveniunt potius *Tulipamaniacis* & *Hyacinthophilis*, quam *Botanicis*. *Dortmannæ* nomen dein ferius est impositum. (F. B. 242.)

- γ. Fructus bilocularis est, & folia ipsa fistulosa bilocularia. Crescit semper sub aquis, sed caulem floriferum extra aquas exferit, qui, ubi aqua profunda, altus evadit; ubi minus alta, brevior; quod curiosum est.

POLYGAMIA ÆQUALIS.

280. LEONTODON *calice inferne reflexo.*

Dens leonis, qui Taraxacum officinarum. Vaill. act. 1721. p. 230.

Dens leonis, latiore folio. Bauh. pin. 126.

Dens leonis, folio ampliore. Lind. wikf. 11.

Dens leonis. Frank. spec. 11. Till. ab. 23. ic. 40.

α. In Alpibus & syluis vulgarissima est.

β. Nunquam adsumitur loco cibi huius radix a Lapponibus, vix quoque ab aliis per Sueciam.

281. HIERACIUM *vulgare.* Till. ab. 34.

Hieracium chondrilla folioglabbro, radice succisa minus. Bauh. pin. 127.

Hieracium minus præmorsa radice sine Fuchsi. Bauh. hist. 2. p. 1031.

Hieracium. Till. ic. 84.

Accipitrina minor. Frank. spec. 1.

α. Ubique in syluis graminosis frequens est.

282. HIERACIUM *foliis integerrimis lanceolatis, scapo multifloro.*

Pilosella maior erecta altera. Bauh. pin. 262.

Hieracium pilosellæ folio, erectum minus. Tournef. inst. 471.

Auricula muris angustifolia minor. Lind. wikf. 5.

Auricula muris minor. Frank. spec. 5.

α. In desertis graminosis sæpius prouenit.

283. HIERACIUM *caule unifolio & unifloro, calice villosa.*

Hieracium alpinum pumilum folio lanuginoso. Bauh. pin. 129.

Hier-

Hieracium alpinum latiore folio pilosum, flore maiore.

Pluk. phyt. 194. f. 2.

Hieracium villosum alpinum, flore magno singulari.

Raj. syn. 169. t. 6. f. 2.

Pilosella monoclonos non repens alpina minor lanuginosa, amplo flore. Moris. 3. p. 78. f. 7. t. 7.

Dens leonis alpinus minimus pilosellæ folio. Tournef. inst. 496.

α. Figura in Raj. syn. bona est, sed calix magis rotundus magisque ventricosus conspicitur ob prominentes undique villos.

β. Est planta pure alpina & in hyperboreis nostris locis vulgarissima.

γ. Radix fibrosa, perennis.

Folia radicalia plurima, ovata, per margines obtuse denticulata, in petiolos sensim desinentia, hirta & incana.

Caulis simplicissimus, vix spithamæus, villosus, unico communiter foliolo minimo, incertæ sedis, notatus.

Flos terminatrix, unicus, cuius calix est ante explicationem globosus, ventricosus, hirsutie nigricante expansus. *Corolla* flava.

284. **HIERACIUM** caule ramoso, foliis ovatis dentatis.

Hieracium murorum, folio pilosissimo. Bauh. pin. 129.

Hieracium montanum hirsutum. Rudb. cat. 20. hort. 51. Till. ab. 34. Lind. wikt. 18.

α. In Alpium nostrarum conuallibus graminosis, præsertim ubi tuguria Lapponum posita fuere, non infrequens est.

β. Singulares sunt gallæ istæ, in alis foliorum quandoque obuiæ, oblongæ & villosæ, quas muribus adsimilauit Heucherus in Supplem. Horti Wittemb. unde *Hieracium myophorum* dicta fuit planta.

285. *HIERACIUM* caule supra folia ramoso, foliis amplexicaulibus dentatis glabris.

Hieracium montanum, cichorei folio. Raj. syn. 166.

Hieracium montanum latifolium glabrum minus. Bauh. pin. 129?

α. In vlginosis locis non raro prouenit.

286. *HIERACIUM* foliis radicalibus pinnato-dentatis, caulinis lanceolatis vix denticulatis.

Hieracium maius erectum angustifolium, caule leui. Bauh. pin. 127.

Hieracium vulgare tectorum minus. Lind. wikf. 18.

α. In montibus siccis & tectis Nouaccolarum quandoque viget.

287. *HIERACIUM* foliis lanceolato-linearibus, obscure denticulatis sparsis.

Hieracium angustifolium, caule folioso. Rudb. cat. 20. hort. 51. Till. ab. 34. Lind. wikf. 18.

Hieracium fruticosum angustifolium maius. Bauh. pin. 129.

Accipitrina. Frank. spec. 1.

α. In syluis passim.

β. Flores omnes ad apicem caulis positi sunt, quorum vnus alterue explicatur, reliquorum rudimentis paruis ad latera persistentibus. Sic in Suecia communiter. In Lapponia autem contrario modo incedit natura, dum flos intermedius terminatrix intra calicem paruum coercetur, nec dehiscere potest; laterales autem sex vsque ad decem, in totidem pedunculis eiusdem longitudinis eiusdemque insertionis, eodem tempore florent & vmbellæ formam repræsentant.

288. HYPOCHOERIS *hirsuta*, *endiviæ folio*,
magno flore. Vaill. act. 1721. p. 280.

• *Hieracium alpinum latifolium hirsutæ incanum*, *flore*
magno. Bauh. pin. 128

Hieracium pannonicum latifolium I. Clasio. Bauh.
hist. 2. p. 1026.

Hieracium primum latifolium. Clus. hist. cxxxix.

α. In Alpibus & sylvis Lapponiæ hinc inde sese of-
fert.

β. In plurimis pharmacopœis per Sueciam diuenditur
hæc species pro *Arnica* (§. 304.) cum faciem ean-
dem gerant folia & flores, nisi flosculi obseruentur,
quæ est fraus quid pro quo dicta & inexcusabilis
error.

289. SONCHUS *ramosus annuus*, *foliis laciniatis*.

Sonchus levis laciniatus latifolius. Bauh. pin. 124.

Sonchus levis minor, *paucioribus laciniis*. Bauh. pin.
124.

Sonchus levis latifolius. Lind. wikt. 26.

Sonchus levis. Rudb. vall. 33. hort. 107.

α. In agris Nouaccolarum rarius, sine dubio cum se-
gete in Lapponiam translatus.

290. SONCHUS *Lapponum altissimus*, *floribus cæ-*
ruleis. †

Sonchus sylvestris purpureo-cæruleus angustifolius.
Rudb. lap. 100

Sonchus cæruleus latifolius. Scheuch. alp. 50.

Sonchus levis, *flore cæruleo*. Clus. pan. 651.

Sonchus levis laciniatus cæruleus, *sen alpinus cæru-*
leus. Bauh. pin. 124.

Ierja Lapponibus. *Tota Dalekarlis*.

α. Ad latera Alpium lapponicarum & in conuallibus
adinodum vulgaris est hæc planta mere alpina.

8. Planta est omnium speciosissima caule suo recto rigidoque altitudinis humanæ & maioris, foliis nitidissimis, thyrso recto, cæruleo & longissimo instructa.
- γ. Planta etiam hæc est Lapponibus notissima & tertia (§. 101. 130.) earum, quæ Lapponum palatis placet; editur enim caulis crudus, antequam flores explicantur, more angelicæ (§. 101.), dissecatur nimirum caulis, folia decerpuntur, cortex fibrosus & tenax a basi sua separatus detrahitur cultello, ungibus vel dentibus, editur deinde pars carnosa & ipsis gratissima est, mihi autem non arridebant hæc fercula, sine sale & oleo nimis amara.

291. *SERRATULA foliis ovato-lanceolatis, radicalibus ferratis, caule thyrsifloro.*

Cirsium minus angustifolium, floribus compactis. Rudb. lap. 97.

Cirsium humile montanum, cynoglossi folio, polyanthemum. Raj. syn. 193. Dill. elth. 82. t. 70.

Cirsium montanum polyanthemum, salicis folio angusto dentato. Raj. syn. 193.

Cirsium montanum cambro-britannicum, capitulis compactis, hieracii fruticosi angustis foliis. Morif. hist. 2. p. 144.

Cirsium alpinum boni Henrici facie. Tournef. inst. 448.

Carduus mollis, lapathi foliis. Bauh. pin. 377.

Carduus mollis II. Clus. pan. 664. fig. descr.

- κ. Est planta vere alpina, in nemoribus Alpium frequentissima, non raro etiam ad ripas fluuiorum ex Alpibus delabentium.
8. Coniunximus studio nomina duplicis apud Botanicos putatæ plantæ, quæ tamen eadem ipsa est, nec quidem varietas. Folia enim in aptioribus locis, quæ radicalia sunt, lata basi extenduntur, mali vel boni

boni Henrici instar ; in aliis vero fere lanceolata sunt.

γ. *Radix* perennis.

Folia Radicalia ovato-lanceolata, serrata, serraturis in fetas non desinentibus, sed patentibus, superne fere glabra, inferne villosa albida: *Caulina* vero lanceolata, integerrima, fere sessilia, septem vel decem.

Caulis spithamæus, simplicissimus.

Flores in thyrsus fastigiatum octo ad duodecim caulem terminant, quorum calix oblongus, fere cylindraceus, Corolla cærulea.

292. **CARDUUS** *calice inermi, foliis lanceolatis margine ciliatis.*

Cirsium pratense, singulari capitulo magno uno gemino tergeminoque, foliis aliis integris, aliis dissectis. Cels. upf. 16.

Cirsium singulari capitulo squamato, vel incanum alterum. Bauh. pin. 377.

Cirsium. Rudb. cat. 12. hort. 29.

Cirsium Brittanicum Clusii repens. Bauh. hist. 3. p. 46.

Cirsium Helenii folio, capite magno. Vaill. aët. 1718. p. 200.

α. In sylvis Lapponiæ est planta vulgarissima.

β. *Folia Radicalia* ovali-lanceolata, integerrima, terræ incumbencia, forma cynoglossæ, margine setulis non pungentibus ciliato, superne viridia nitida, subtus leuiter villosa, pulchre niuea: *Caulina* longitudinaliter diuisa, rara, ex alis eorum sæpe ramulus uniflorus. *Caulis* pedalis & sesquipedalis. *Flos* magnus, corolla belle purpurea.

293. *CARDUUS* radice repente, foliis lanceolatis dentatis, margine aculeato.

Carduus vinearum repens, folio sonchi. Bauh. pin. 377.

Carduus in auena proueniens. Bauh. pin. 377.

α. In agris Nouaccolarum inter segetem luxuriat.

294. *BIDENS* foliis tripartito diuisis. Tournef. inst. 462.

Verbesina foliis tripartito diuisis. Rupp. jen. 1. p. 135.

Cannabina aquatica, folio tripartito diuiso. Bauh. pin. 321.

Cannabina aquatica femina. Frank. spec. 8.

Ceratocephalus vulgaris, tripteris & pentapteris folio, caule rubente. Vaill. act. 1720. p. 423.

α. In humidis rarius.

295. *TANACETUM* foliis pinnatis planis, pinnis serratis.

Tanacetum vulgare luteum. Bauh. pin. 132.

Tanacetum vulgare Frank. spec. 29. Rudb. hort. 107. vall. 33. Till. ab. 65. Lind. wikf. 37.

Tanacetum. Till. ic. 95.

α. In pratis Nouaccolarum occurrit.

β. Vidi vxores Nouaccolarum per Lapponiam & Russicorum in Westrobothnia sollicitè colligere hanc plantam & exsiccare, nec, in quem finem, facile scire licuit; tandem edoctus fui, feminas in iisdem locis inde conficere balnea vaporis pro emolliendis adpropriatis membris instante partu, atque pro eodem facilius excludendo.

POLYGAMIA SUPERFLUA.

296. *SENECIO minor vulgaris*. Bauh. pin. 131.
Erigeron maius seu Senecio. Rudb. cat. 15. hort. 39.
Erigerum maius & minus. Till. ab. 26.
Erigerum minus. Rudb. cat. 15. hort. 39.
Erigerum. Frank. spec. 13. Lind. wikf. 12.
 α. In syluis rarius enascitur.

297. *ARTEMISIA vulgaris maior*. Bauh. pin. 137.
Artemisia vulgaris. Rudb. cat. 5. hort. 11. vall. 4.
 Lind. wikf. 4. Till. ab. 5. Vaill. act. 1719. p. 375.
Artemisia caule purpurascente. Rudb. cat. 5. hort. 11. vall. 4. Lind. wikf. 4.
Artemisia alba & rubra. Frank. spec. 4.
 Buris. Dalekarlis.
 α. In syluis & agris Nouaccollarum.
 β. Flos compositus (F. B. 117.) radiatus, qui hermaphroditos & femininos flosculos includit triplex modo existit respectu corollæ propriæ, 1. vbi feminæ gaudent corollula tubulosa; ex. gr. *Xeranthemum*, 2. vbi feminarum corollula ligulata est; vt in Radiatis plurimis *Tournefortii* seu *Doronico* §. 304. *Solidagine* §. 306. *Erigero* §. 308. *Astere* §. 307. *Achillæa* §. 311. &c. 3. vbi feminæ carent corollulæ limbo; vt in *Artemisia* §. 297. *Gnaphalio* §. 302.

298. GNAPHALIUM *floribus, per caulem simplicissimum, sparsis.*

Gnaphalium erectum. Bauh. hist. 3. p. 166.

Gnaphalium maius, angusto oblongo folio. Bauh. pin. 263.

Gnaphalium maius. Frank. spec. 15. Rudb. cat. 18. hort. 47.

Filago floribus per caulem sparsis. Dill. giff. 149.

Elichrysum spicatum. Tournef. inst. 453.

α. In Alpibus lapponicis frequentissima, nec raro in sylvis.

β. Differentiæ characteristicæ, quæ distinguunt genus *Elichrysi* T. & *Filaginis* T. necdum indicatæ sunt, nec dantur certi limites, nec separationem vrget facies.

γ. *Gnaphalii* nomen retinemus in coniuncto genere *Filaginis* & *Elichrysi*, more antiquorum, cum *Gnaphalii* T. genus forte eandem agnoscat familiam.

299. GNAPHALIUM *caule dichotomo erecto, floribus in alis sessilibus.*

Gnaphalium vulgare maius. Bauh. pin. 263.

Gnaphalium montanum maius. Rudb. cat. 18. hort. 47.

Gnaphalium montanum incanum erectum. Till. ab. 31.

Gnaphalium germanicum. Bauh. hist. 3. p. 158.

Filago elatior, capitulis dense conglobatis. Dill. giff. 140.

κ. In montibus glareosis sabulosis & ficcis copiose.

300. GNAPHALIUM *caule ramoso diffuso, floribus confertis terminatricibus.*

Gnaphalium longifolium humile ramosum, capitulis nigris. Raj. syn. 181.

Gnaphalium medium. Lind. wikf. 16.

Gna-

Gnaphalium repens. Rudb. cat. 18. hort. 47.

Gnaphalium incanum repens. Till. ab. 31.

Filago palustris, capitulis nigricantibus, supina. Rupp. jen. 1. p. 185.

Filago incana, capitulis in summis caulibus & ramulis dispositis. Dill. app. 2.

α. In Alpibus & sylvis subhumidis & sabulosis simul.

β. Capitula florum in Lapponia pallida sunt, in Suecia autem nigricantia.

301. GNAPHALIUM caule simplicissimo, capitulo terminato floribus oblongis. †

Gnaphalium alpinum minus. Bauh. pin. 264.

Gnaphalis alpino affine, *Leontopodium paruum* Lobelii. Bauh. hist. 3. p. 161.

Filago alpina minor erecta. Scheuch. alp. 133.

α. In Alpibus nostris frequentissima est.

β. Dum floret, caulis vix duorum transversorum digitorum altitudinem obtinet; antequam vero semen ad maturitatem pervenit, spithamæam acquirit.

γ. Curiosum erat videre in caule huius plantæ fructificantis semina aliarum plantarum huius foliis & cauli adhærere, quasi visco oblinita fuisset, cum tamen sola hirsuties eadem detineat.

302. GNAPHALIUM caule simplicissimo, floribus coloratis terminato. †

Gnaphalium montanum. Frank. spec. 15.

Gnaphalium montanum, flore albo (vel rubro). Rudb. cat. 18. hort. 47.

Gnaphalium montanum, flore variegato. Lind. wikf. 16.

Gnaphalium, flore purpureo, minus. Lind. wikf. 16.

Gnaphalium. Till. ic. 71. variorum colorum. Till. ab. 31.

Helig.

Helichrysum montanum. Vaill. act. 1719. p. 387.

Herimaphroditum.

Gnaphalium montanum, longiore & folio & flore.
Bauh. pin. 263.

Elichrysum montanum, longiore & folio & flore.
Tournef. inst. 453.

Mas.

Gnaphalium montanum, flore rotundiore. Bauh. pin.
263.

Elichrysum montanum, flore rotundiore. Tournef.
inst. 453.

Kattfœtter. Suecis, id est, Pes felis.

α. In Alpibus passim.

β. Planta hæc, licet sexu differat, genere tamen distinguere non debet a reliquis *Elichrysis*, floris color in aliis albus est, in aliis purpurascens, in aliis ex utroque mixtus.

303. TUSSILAGO *scapo thyrsifloro fastigiato, floribus radiatis.* *

Cacalia foliis cutaneis acutioribus & glabris. Rudd.
lap. 96.

? *Petasites minor alpinus*, folio anguloso crassiori.
Tournef. inst. 451.

? *Petasites minor, tussilaginis folio*. Moris. hist. 3. p. 95.
f. 7. t. 10. f. 4.

α. In Alpium lapponicarum proximis & depressis locis vulgarissima, nec non in vicinis ipsarum Alpium nemoribus deprehenditur. Floret circa finem Maii & semina deiecit circa finem Junii.

β. Veteres a sola facie, a foliis foliis *Petasitidem* vocarunt *Tussilaginem* maiorem, nec solliciti de florum differentiis, nisi postquam systematici exorti fuere, tum visum fuit *Petasitidem* & *Tussilaginem* diversissimas esse plantas, diversissima genera, nec fuit

fuit qui hac de re inde dubitavit. Sed redeunt secula. Consideremus quæso flores & videbimus monstra. Ex. gr.

1. *Petasites vulgaris* gaudet flosculis omnibus hermaphroditis, corollulâ tubulata vestitis omnibus.

Facies: Flores in thyrsum collecti.

2. *Tussilago* instruitur flosculis, quorum illi, qui discum occupant, hermaphroditi sunt, corollulâ tubulata vestiti. Radium vero constituunt feminini flosculi, corollula ligulata induti.

Facies: Flos unicus scapum terminans.

3. *Petasites minor*. C. B. gaudet flosculis pluribus hermaphroditis, corollula tubulata vestitis, quos circumstant alii plures flosculi feminini, corollula omni carentes (nisi tunicam angustissimam basin styli vestientem absque omni limbi signo, corollulam dicas).

Facies: Flores in thyrsum collecti.

4. *Petasites* cuius synonyma dedimus, gerit flores compositos ex flosculis hermaphroditis, corollula tubulata vestitis in disco, in radio autem flores femininos corollula ligulata indutos.

Facies: Flores in thyrsum congesti.

Hinc secundum Faciem retulere species thyrsiferas (3. 4.) ad Petasitidem, cum tamen eas secundum fructificationes ad Tussilaginis genus amandare debuissent; dicam vno verbo: Radius in hoc genere nihil valet. Calix, receptaculum, femina, facies, vires conueniunt, ergo genus naturale, ergo non dilacerandum. Nos sumus ministri, non magistri naturæ.

- γ. Plantam non vbique vulgarem verbis paucis describam.

Radix perennis, repens.

Folia omnia radicalia, circumscriptione triangularia, basi sua (petiolo adnexa) in profundum sinum, cordati instar folii, excavata, apice obtuse acuta,

ta, per margines laterales undulato-acuta, septem scilicet vel octo prominentiis utrimque notata, superne glabra, inferne villis minimis tecta, niuea. Petioli tenues vix spithamæi.

Scapus spithamæus, teres, una alteraque ala membranacea amplexicauli lata instructus, quæ apice suo terminatur in rudimentum quoddam folioli.

Flores plures, sex ad duodecim, scapum terminant, fastigiati; constantes *calice* oblongo; *Corolla* alba radiata; *Staminibus* in flosculis disci, nullis vero in flosculis radii; *Stylis* cum stigmate bifido in disco, simplici in radio; *feminibus* pappo, calice triplo vel quadruplo longiore, coronatis.

3. Hinc nostra gerit folia simillima *Petasitidi minori* alteri *tussilaginis folio*. *Fag. paris.* flores radiatos exacte *Petasitidis maioris*, *radice repente*, *folio crasso non anguloso* *Till. Pis.* sed fastigiatos, ut *Petasites Tussilaginis folio minimus* *Gesn.* qui minus radiati sunt.

304. DORONICUM foliis oblongo-ovalibus. *

Arnica Schroederi. Rupp. *jen.* 1. p. 163.

Alisma. Matth. comp. 604.

Alisma Matthioli seu Doronicum vulgare germanicum. Rudb. hort. 3.

Doronicum plantaginis folio, alterum. Bauh. pin. 185.

Tournef. inst. 480. *Scheuch. alp.* 36. Rudb. lap.

97.

Chrysanthemum latifolium. Lind. *wikf.* 8.

Caltha alpina. Frank. spec. 7.

Hestibla. Smolandis.

4. In Suecia inferiore, uti in Smolandia & Scania pratis vulgaris est hæc planta, cum illa a Clarissimo Rudbeckio inter plantas Lapponicas recensetur, eandem quoque enumerauimus, licet in Lapponia nobis obuia non fuerit, forte nec obuia erit, dum in superioribus Sueciæ provinciis non reperitur, nec dubito,

dubito, quin sequentem sub hoc nomine intellectam voluerit Nobilissimus author, cum ista in Lapponia frequentissima sit, alias per Sueciam nullibi obuia, nec in catalogo eius nominata.

- β. Odor foliorum & radicis, viscositas ista villosiuscula foliorum Nicotianæ adfinis, plantam admodum suspectam reddunt. Non repugnat tamen, quo minus summe resoluens sit hæc amasia Stahlianorum.
- γ. Rusticos Smolandia vidi folia huius plantæ, loco Nicotianæ, in defectu Tabaci, eligere & haurire.
- δ. Cum calix sit radio corollæ longæ breuior, fecus ac in aliis nobis notis Doronici speciebus, eandem retulit *Ruppius* ad peculiare genus, quod tamen reliquis partibus fructificationis, facie & viribus examinatis naturæ repugnare iudicamus.

305. DORONICUM foliis lanceolatis. *

Alisma Matthioli seu Plantago montana. Bauh. hist.

3. p. 20.

Doronicum VI. pannonicum Clusii. Raj. hist. 270.

Doronicum IV. Clus. pan. 522.

Mutterwurtz. Siml. alp. 139. b.

- α. In Alpium campis conuexis passim prouenit, quæ alias per Sueciam obuia non est.
- β. Cum antecedenti specie a plurimis confunditur hæc planta, a qua tamen differt foliorum figura manifeste, & flore in caule vnico, cum præcedens etiam duobus lateralibus instruitur.
- γ. Miror Lappones, qui sæpius tam intensa pica Tabaci laborant, non huius plantæ folia substituere, sed potius præ defectu aduëtarum deliciarum tabescere.

306. SOLIDAGO floribus per caulem simplicem
vndique sparsis, foliis lanceolatis.

Virgaurea seu Doria. Rupp. jen. 1. p. 169.

Q

Virga

Virga aurea latifolia serrata. Bauh. pin. 268.

Virga aurea foliis serratis. Frank. spec. 28.

Virga aurea folio serrato. Lind. wikf. 40.

Virga aurea. Till. ab. 66.

- α. In sylvis passim, in Alpibus vero copiose.
- β. Folia radicalia serrata sunt, caulina interdum serrata, sæpius tamen integerrima occurrunt, nec tamen distincta est species.
- γ. Nomen *Virgæ aureæ* est genericum duobus vocabulis integris constans (F. B. 221.), *Doria* autem ex lingua gallica deriuatur (F. B. 229.), *Virgauream* non facile admittunt critici; *Solidago* vero est Synonymon antiquum (F. B. 242.) & inculpatum.

307. **ASTER** *caule unifloro, foliis integerrimis, calice villoso subrotundo.* Tab. IX. fig. 3.

Asteri montano purpureo similis vel globulariæ. Bauh. hist. 2. p. 1047. Scheuch. alp. 329.

Conyza cærulea non acris, laui folio. Rudb. lap. 97.

- α. In omnibus Alpibus nostris vulgarissima est, nec extra eas in Suecia obuia fuit.
- β. Obscura satis est hæc planta in foro Botanico, figuram itaque eius dedimus. Joh. Bauhinus eandem satis bene & descripsit & depinxit, longe tamen perfectior est descriptio Scheuchzeri.
- γ. Faciem gerit exacte Bellidis adeo, ut pro eadem planta eam Botanices ignarus facile sumeret, nisi calix præsertim ante explicationem floris globum hispidum repræsentaret; folia duo, tria, quatuorue, sæpius modo vnicum gerit caulis, qui absoluta florescentia, in duplam triplamue altitudinem extenditur.

308. **ERIGERUM** *vulgare.* †

Aster aruensis cæruleus acris. Tournef. inst. 481.

Aster conyzoides. Rudb. cat. 5. Till. ab. 6. Lind. wikf. 4.

Conyza

Conyza caerulea acris. Bauh. pin. 265.

Conyza caerulea. Frank. spec. 10.

α. In sylvis & Alpibus frequens est.

β. In Alpibus sæpius corolla alba obuia est & acrimonia fere omni orbata.

309. *ANTHEMIS vulgaris.* †

Chamæmelum vulgare. Bauh. pin. 135.

Matricaria leucanthemos annua, Chamæmeli folio, ovarius nigricantibus. Vaill. act. 1720. p. 370.

Chamomilla. Till. ab. 17.

α. In sylvis rarius, præsertim iuxta domos Nouaccolarum, eorumque agros.

310. *CHRYSANTHEMUM foliis oblongis serratis.*

Leucanthemum vulgare. Tournef. inst. 492.

Bellis sylvestris, caule folioso, maior. Bauh. pin. 261.

Bellis maior campestris. Rudb. cat. 6. hort. 15. Till. ab. 17.

Bellis sylvestris. Lind. wiks. 5.

Bellis. Till. ic. 119.

Bellidioides vulgaris. Vaill. act. 1720. p. 362.

α. In latere Alpium a parte Finmarkiæ rarius, istuc casu e Finmarkia, vbi frequens est, delata.

311. *ACHILLÆA foliis pinnato-pinnatis.*

Achillea vulgaris, flore albo. Vaill. act. 1720. p. 415.

Millefolium vulgare. Bauh. pin. 140.

Millefolium vulgare minus. Frank. spec. 120.

Millefolium. Till. ic. 74.

Millefolium purpureum. Rudb. cat. 28. hort. 75.

Millefolium flore purpureo. Lind. wiks. 24.

Millefolium albo, carneo, rubro flore, maius & minus. Till. ab. 45.

- α. *Millefolium flore albo*. Lind. wikf. 24.
Millefolium album. Rudb. cat. 28. hort. 75.
- β. *Millefolium vulgare minus*. Frank, spec. 20.
- γ. *Galentära*. Dalekarlis.
- δ. In sylvis Lapponiæ vulgaris est herba.
- ε. Quod *Millefolium* T. & *Ptarmica* T. sint vnus eiusdemque generis plantæ, non eget demonstratione, cum nulla argumenta, nisi nuda quædam auctoritas, obstat. Coniunctis hisce generibus, nomen *Millefolii* retineri nequit, cum folia sint simplicia in *Ptarmica* T. (F. B. 232.). *Ptarmica* T. autem est terminus artis medicæ (F. B. 231.), hinc cum *Vaillantio* nomen *Achilleæ* adsumimus (F. B. 237. 242. 244).
- ζ. A Transtrandensibus Dalekarlis interdum loco Humili in conficienda cereuisia adhibetur, vnde citissime inebriantur conuiuæ, hinc illis nomen *Guttæ insanix*. Ex itin. Reuterholmiano.

CLASSIS XX.

GYNANDRIA.

DIANDRIA.

312. ORCHIS *palmata pratensis maculata*. Bauh.
pin. 85.

Orchis palmata maculosa, flore purpureo. Rudb. hort.
81.

Palma Christi maculata pratensis. Frank. spec. 23.

Palmata specioso thyrso, folio maculato. Bauh. hist. 2.
p. 774.

α. In pratis Nouaccolarum rara est planta.

β. Habent & Lappones sua in patria aphrodisiaca nascentia, quamvis eis nunquam utantur. Steriles licet quidem præ omnibus reliquis Europæis sint Lappones, (forte ob contemptum muriæ), apud eos tamen sine Cerere & Baccho non frigere Venerem vix adfererent ipsi.

313. SATYRIUM *foliis oblongis caulinis*.

Orchis palmata, flore galericulato dilute viridi. Gottsch.
pruss. 182. f. 59.

Orchis palmata, flore viridi. Bauh. pin. 26. Rudb. elys. 2. p. 216. f. 17. opt.

Orchis flore virescente. Rudb. hort. 81.

α. In pratis Nouaccolarum rarius.

β. Non distinguimus *Satyria* ab *Orchidibus*, respectu radicis subrotundæ & palmatæ, more *Ruinianorum*; sed a nectarii figura, quæ in *Orchide* tubulata seu corniculata est, in *Satyrio* nostro vero scrotoformis.

314. SATYRIUM foliis ovatis radicalibus.

Helleborine syluatica, radice repente. Rupp. jen. 1. p. 278.

Helleborine radice repente, foliis maculis nigris tessulatis. Moris. hist. 3. p. 287. f. 12. t. 11. f. 10.

Orchioides flosculis pallidis inodoris. Trew. C. L. 1731.

a. 60.

Orchis radice repente. Cam. hort. t. 35.

Pseudo-orchis. Rudb. elys. 2. p. 209. f. 8.

Pyrola acutifolia polyanthos, radice geniculata.

Gottsch. pruss. 210. f. 68.

α. In nemoribus Lapponiæ sylvestris passim obseruatur.

β. Foliorum maculæ tessulatim incumbentes in aliis fere nigre sunt, in aliis fere purpurascens, in aliis albidæ, in aliis vix ullæ conspiciuntur.

γ. Licet in hac radix sit fibrosa & repens, in præcedenti vero palmata, genere tamen eas distingui non debere iubet essentialis character (F. B. 171. §. 313.

β.) vtrisque perfecte simillimus, confirmat facies eadem, flores versus alterum latus inflexi & foliorum maculæ (etiam in antecedenti, quamvis obscuræ & parti inferiori foliorum adjectæ) vtrisque communes.

315. NEOTTIA radice reticulata.

Corallorbiza. Kram. tent. 44.

Orobanche spuria seu Corallorbiza. Rupp. jen. 1. p. 284. t. 2.

Orobanche radice coralloide. Bauh. pin. 88. Rudb. elyf. 2. p. 231. f. 9.

Orobanche radice corallinae. Rudb. hort. 83.

Orobanche Sueonum, radice coralloides, flore albo. Rudb. elyf. 2. p. 234. f. 16.

Orobanche coralloides fundboënsis. Rudb. elyf. 2. p. 234.

Orobanche radice corallinae minore alba. Morif. hist. 3. p. 504. f. 12. t. 16. f. 21.

Dentaria coralloide radice. Clus. pan. 450.

α. In Lapponiæ syluis, vbi solum campetere, licet arboribus confitum, frequens omnino est. Nullibi tamen in maiori copia hanc legimus, quam in Westrobothnia, vt ad Luloam antiquam & in insula marina Pithoënsi, Longoen dicta.

β. *Nidus avis* T. & *Corallorbiza* Rup. considerata facie externa, genere conuenire videntur.

316. OPHRIS foliis cordatis.

Ophris minima. Bauh. pin. 87. Rudb. elyf. 2. p. 227. f. 4.

Bifolium minimum. Bauh. hist. 3. p. 534. Morif. hist. 2. p. 48.

Pseudo-orchis minima bifolia. Morif. hist. 2. f. 12. t. 11. f. 4.

α. Rara hæc planta in Lapponiæ syluis vulgaris est & eodem delectatur loco cum Rubo (§. 208.).

317. HERMINIUM radice globosa.

Monorchis. Rupp. jen. 1. p. 421. t. 2.

Monorchis montana minima, flore obsoleto vix conspicuo. Mich. gen. 39. t. 26.

Monorchis bifolia flore viridi. Moris. hist. 3. p. 497.
f. 12. t. 15. f. 8.

Orchis coleo unico seu Monorchis flosculis pallide viridibus. Gottsch. pruss. 184. f. 61.

Orchis unico bulbo. Frank. spec. 23.

Orchis odorata moschata. Bauh. pin. 84. Rudb. elyf. 2. p. 207. f. 1.

2. In Lapponia Umenfi semel a nobis obseruata fuit. Eandem per Sueciam aliquoties antea legimus, Wiksbergæ scilicet & in Græscæa, vbi copiosissime crescit.

3. Folia communiter duo ad radicem posita sunt, rarius etiam folia alterna disperguntur, vt in figura Cl. Michellii videre est.

318. CYPRIPIEDUM foliis ovato-lanceolatis.

Calceolus. Rupp. jen. 1. p. 277.

Calceolus marianus. Tournef. inst. 437.

Calceolus mariæ. Rudb. hort. 19.

Calceoli mariani altera icon. Dod. pempt. 180.

Helleborine flore rotundo. Bauh. pin. 87.

Ankenbullen. Siml. alp. 130. b.

2. In Lapponia Tornoensi rarius. Nullibi copiosiore huius prouentum obseruauimus, quam in Ostrobothnia, inter Uloam & Kemi.

3. Cypripedium, quasi calceum Veneris, diximus a floris figura & viribus. Calceus est nomen æquiuocum (F. B. 231.).

319. CYPRIPIEDUM folio subrotundo. * Tab. XII. fig. 5.

Calceolus mariæ Lapponum pusillus, flore ex flauo-rubro-variegato. Rudb. lap. 96.

Orchis lapponensis monofolia. Rudb. elyf. 2. p. 209. f. 10.

Orchis

Orchis Lapponum. Rudb. hort. 81.

*. Hæc planta rarissima debetur folis Rudbeckiis, nec scio alium, qui eandem obseruauerit, nec ipse eam reperire potui, licet de ea admodum fuerim sollicitus.

ß. Figuram itaque a Clar. Rudbeckii filio viuis coloribus nitidissime depictam & nobiscum communicatam heic æri incisam sistimus, cum paucis licitum sit adire Rudbeckiorum Campos Elysios. Descriptionem etiam secundum eandem figuram confecimus:

Radix bulbosa, solida, globosa, alba.

Folium vnicum radicale subrotundum, vix acuminatum, superne viride tessulatum, inferne rufescens.

Caulis vix spithamæus, simplicissimus, vaginis nonnullis inuolutus, quem terminat vnicus flos.

Floris petala lanceolata fere & purpurea sunt, Nectarium autem dependens maximum e luteo-viride albedine mixtum, interne purpurascens.

γ. Nota fuit hæc planta Rudbeckiis anno 1685. antequam iter lapponicum fuit institutum, vt patet ex horto Upsaliensi tum edito!

POLYANDRIA.

320. *CALLA foliis cordatis.*

Pronenzalia palustris. Pet. gen. 45.

Anguina aquatica. Trew. C. L. 1731. a. 62.

Dracontium aquaticum. Rudb. cat. 15. hort. 37.

Dracunculus aquatilis. Besl. cyf. ver. 2. fol. 17.

Dracunculus aquaticus. Frank. spec. 12.

Dracunculus palustris seu radice arundinacea. Bauh. pin. 195.

Q 5

Dra

Dracunculus palustris polonicus. Barr. ic. 574.

Arum aquaticum. Johr. hodeg. 32.

? *Gribegne polonorum.* Barr. ic. 1171.

Webka. Finnonibus.

Missne. Westrobothniensibus.

- α. Omnes fere paludes tegit hæc planta in certis Lapponiæ sylvestris tractibus.
- β. Hæc prima est herba, cuius folia pallescunt adflante eas gelido autumno, hyemis præcone, in septentrione nostro.
- γ. Genus ab Aro est diuersum, licet adfine, differentia primaria consistit in Receptaculo genitalibus vndique recto & staminibus cum pistillis mixtis; in Aro autem non item.
- δ. Radix saporis est adurentis & caustici, ignis ferme instar, attamen, mirum dictu, ex ea panem conficere docuit homines dura necessitas. Ex hac enim planta conficitur Panis iste apud nos decantatissimus Missebrœd dictus; & hæc planta est vera ista Misse, licet sæpius confundatur cum Menyanthe (§. 80. δ.), & sequenti modo præparatur: Radices primo vere & antequam folia explicantur, vel & autumno, aliquot iugera e paludibus limosis facillimo negotio extrahuntur, cum supra terram inque limo fere fluido crescant, eradicatæ lauantur, a fibris capillaribus liberantur, in sole vel clibano exsiccantur, exsiccatæ conscinduntur in frustula magnitudinis pisi, lapide molari in farinam conteruntur. Farina hæc suaueolens & alba cum aqua pura coquitur per horam in consistentiam pultis seu iusculi; deponitur dein olla cum contento hocce per diem vnum vel quatuor, (quo diutius, eo melius), aqua supernatans decantatur, residuum exsiccatum acrimonia omni castratum. Hæc farina miscetur cum farina Cereasum vel Pini (§. 346. λ.) & exinde conficitur panis secundum artem. Panis hic albus est, dulcis & gratissimus, præsertim recens. Vfus huius

huius panis primarius & receptissimus apud Westrobothnienses, Ostrobothnienses & Nouaccolas Laponiæ. Lappones autem nullo pane vtuntur, nec piscibus ficcatis, vt fama fert, nec vllum aliud succedaneum loco panis adhibent. Panis hic longe præfertur pineo (§. 346. λ.), qui nec vsurpatur, quamdiu huius sufficiens prostat copia.

CLASSIS XXI.

MONOECIA.

MONANDRIA.

321. ZANNICHELLIA.

Zannichella palustris maior, foliis gramineis acutis, flore cum apice quadricapsulari, embryonis clypeolis integris, & vasculo non barbato, capsulis seminum ad costas dentatis. Mich. gen. 71. t. 34. f. 1.

Aponogeton aquaticum graminifolium, staminibus singularibus. Pont. anth. 117.

Algoides vulgaris. Vaill. act. 1719. p. 15. t. 1. f. 1.

Potamogeton affinis graminifolia aquatica. Raj. hist. 1. p. 190.

Graminis facie capillaceum, filiculis curtis binis ternis, dorso dentato. Raj. hist. 3. p. 122.

Potamogeton capillaceum, capitulis ad alas trifidis. Bauh. pin. 193. prod. 101.

2. In fluviis minoribus Lapponiæ sylvestris aliquoties a me visa fuit.

TRIANDRIA.

322. CAREX *spicis ternis sessilibus confertis androgynis.*

Gramen cyperoides spica e plurimis spicis mollibus composita. Scheuch. hist. 456. Raj. syn. 3. p. 422.

Gramen cyperoides palustre minus, spica diuisa. Moris. hist. 3. p. 244. f. 8. t. 12. f. 29.

α. In syluis passim obuia est.

β. Nomen *cyperoidis* nobis exosum est (F. B. 226.), *Caricis* autem nomen antiquissimum (F. B. 241.) retineri debet. Recentiores genus hoc bifariam distinguere voluerunt, dicentes species illas, quarum spicæ mares aut feminæ sunt, Cyperoidea; quæ vero spicas androgynas proferunt, Carices Rupp. vel Scirpoidea Jussieu, & Monti: Nos sub *Caricis* nomine intelligimus vtramque speciem.

323. CAREX *spicis distiche positis androgynis.*

Carex montanus spica compressa disticha. Rupp. jen. 1. p. 259.

Gramen cyperoides spica simplici compressa disticha. Pluk. phyt. 34. f. 9. Raj. syn. 3. p. 425.

α. Vbique in syluis obseruatur.

324. CAREX *spicis ad apicem culmi pendulis androgynis.*

Cyperoides alpinum pulchrum, foliis caryophyllæis, spicis atris & tumentibus. Scheuch. hist. 431.

Gramen cyperoides alpinum minus, spicis atris plurimis simul iunctis. Rudb. elyf. 1. p. 55. f. 23.

α. In solis Alpibus per Lapponiam legitur.

β. An-

β. Antequam floret planta, in culmo vix digitali spicas gerit erectas, triquetras & atras; antequam vero femina matura sunt, altitudinem pedalem longe superat & spicis pendulis, capsulisque florescentibus ac variegatis oneratur.

325. CAREX spicis versus apicem pendulis masculina & femininis.

Cyperoides spica pendula brevior, squamis e spadiceo vel fusco rutilante viridibus. Scheuch. hist. 442.

α. In omnibus paludibus frequens est, præsertim si musco obsitæ sint & profundæ.

β. Spicæ communiter quatuor sunt, quarum tres femininæ ovatæ triquetrae & atræ.

326. CAREX spicis, ex apice pendulis, masculina & femininis albis.

Gramen cyperoides pusillum, spica flavescente. Rudb. elys. 1. p. 58. f. 40.

Gramen cyperoides polystachyon flavicans, spicis brevibus prope summitatem caulis. Pluk. phyt. 34. f. 5.

Cyperoides, spica pendula brevior, minus. Cels. upf. 18.

α. Ad littora maris Atlantici seu septentrionalis iuxta radices Alpium copiose.

β. Quam primum erumpit minimum hocce gramen, gerit spicas omnes ex apice prodeuntes; postquam autem maturuit, pedalis est & spicam infimam paulo remotam a reliquis exhibet.

327. CAREX spicis tribus petiolatis erectis remotis, mascula & femininis.

? *Gramen cyperoides, spicis albicantibus plurimis, in unam spicam longe dense compactis.* Rudb. elys. 1. p. 54. f. 20.

α. In

α. In desertis Lapponiæ frequenter tempore verno conspicitur.

β. Culmus spithameus, triqueter.

Folia Radicalia tria, quorum secundum extimo duplo longius est, ut tertium secundo, quod etiam altitudinem culmi attingit; hæc tria simul unicam tertiam partem culmi a parte inferiore obuestiunt. Quartum vero folium culmum ad duas partes tertias inuoluit deinde apice extenditur ad eandem altitudinem cum culmo.

Spica unica ex ala folii quarti exit oblonga, pedunculo longo & recto sustentata; altera superius locata in ala minutissimi folioli, & tertia quæ mas est, caulem terminat; omnes albæ sunt.

328 CAREX culmo longissimo, spicis tenuibus remotis. †
Gramen cyperoides sylvarum tenuius spicatum. Moris. hist. 3. p. 243. f. 8. t. 12. f. 9. Raj. hist. 1295. Scheuch. hist. 418.

Gramen cyperoides polystachyon maiusculum latifolium, spicis multis longis strigosiss. Raj. syn. 419.

Gramen tertium. Scheff. lap. 362.

Kapmock-svini. Lapponibus.

Lappskogræs. Nouaccolis, idest, *gramen calceorum Lapponicorum.*

α. In paludibus limo plenis, quæ per æstatem exsiccantur, crescit, nec non in desertis copiose, segetis instar, & raro culmum profert.

β. Miraberis forte, curiose Lector, qua ratione homines, sæuiente brumali frigore per Lapponiam intensissimo, vitam conseruare possint, a quibus locis aues fere omnes imo & feræ instante hyeme discedunt. Lappones incolæ non modo per dies, sed & per noctes hyemales integras, continuo cum grege sua rangiferina in syluis oberrare tenentur; rangiferi enim non subeunt tecta, nec edunt aliud pabulum

bulum, quam Lichenem; hinc tenentur pastores continuo versari in sylvis, ne gregem deferant, ne feris exponantur pecora eorum, eorumque salus œconomica; tenebras facile ferunt, cum ipsa nix reflectat radios a sideribus demissos, cum chasmata omni nocte mille figuris aerem illuminent. Frigus est summum quod nos peregrinos a beatissimis eorum sylvis arcet & terret. Nullæ partes corporis nostri facilius a frigore destruuntur, quam extrema artuum a sole microcosmi, a corde, maxime remota; indicant hoc perniones manuum pedumque in septentrionali nostra Suecia satis frequentes. In Lappone nullo observabis perniones, licet iste, respectu regionis, huic morbo maxime subiectus facile iudicaretur, præsertim cum tibialibus destituatur, quæ nos non modo non simplicia, sed duplicata, imo triplicata induimus.

Lappo sequenti modo contra vim frigoris præservatur: Femoralia ad talos usque extenduntur confecta e pellibus hirsutis rangiferinis, extremos pedes defendunt calcei hirsuti itidem e pellibus rangiferinis confecti, extrorsum verso vellere. Calceis induunt gramen hocce, tempore æstivo dissectum, exsiccatum, breui ante pectine ferreo vel corneo diuisum, conquassatum inter manus, ita ut non modo tibias, sed & plantas pedum undique superius & inferius tegat, quo gramine velati liberi omnino sunt ab omni frigoris sæuitia: Hocce etiam gramine chirothecas suas hirsutas replent, ne manus lædantur, sicque perdurat gens hæc gelu indurata. Vti gramen hoc hyeme frigus abigit, sic etiam æstate sudorem pedum arcet, simulque ne pedes lædantur allisi ad lapides, &c. (calcei enim tenuissimi, non e corio, sed pellibus conficiuntur:) in itinere vetat.

γ. Inquirenti difficile est percipere, quodnam sit gramen hoc a Lapponibus adeo receptum, cum non omnibus idem sit, colligunt enim varia, semper tamen Carices

Carices, & inter has hanc speciem præ reliquis feligi intellexi.

- β. Si Lappones aliquando perniones in suis observant membris, sacra eorum est anchora oleum e caseo rangiferino ante focum affato exstillans, quo inunctum membrum mox a læsione, certo certius restituitur.

329. *CAREX maxima*, spicis plurimis remotis longis. †

Cyperoides spica ruffa, seu caule triangulo. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides, spica ruffa, seu caule triangulo. Bauh. pin. 6.

- α. In paludibus sæpius obuia est.

330. *CAREX nigra verna vulgaris*. †

Cyperoides nigro-luteum vernum minus. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides, foliis caryophyllæis, vulgatissimum. Raj. hist. 1292.

- α. Est gramen vulgatissimum in pratis præsertim sub humidis nascens.

- β. Agricolis Nouaccolis minus arident prata gramine hocce referta, dum fœnu vilioris notæ suppeditant, nec pinguescat bos carice pastus acuta.

331. *CAREX spicis plurimis*, florescentibus tenuibus, fructiferis crassis. †

Gramen cyperoides præcox, spicis teretibus flavescentibus. Moris. hist. 3. f. 8. t. 12. f. 6.

- α. Cum antecedentibus passim.

332. *CAREX* spicis plurimis remotis sessilibus subrotundis turgidis.

Cyperoides alpinum, foliis caryophyllæis, spicis brevibus, e nigricante & albido variegatis. Scheuch. hist. 421.

333. *CAREX* spicis remotis sessilibus, capsulis subglobosis.

Gramen cyperoides, foliis caryophyllæis, spica granis rarioribus & tumidioribus conflata. Rudb. elyf. 1. p. 57. f. 31.

Cyperoides foliis caryophyllæis, spicis rarioribus & tumidioribus vesicis compositis. Tournef. inst. 530.

a. Inter omnes Carices est hæc species vulgarissima.

b. In capsulis, loco seminum, communiter latebat bulbus farinaceus globosus niger, qui morbus etiam in aliis fere omnibus huius generis speciebus observabatur, licet in illis rarus, in hac communis.

334. *CAREX* spicis ad apicem tribus sessilibus, femininis subrotundis, capsulis acutis recurvis.

Cyperoides palustre aculeatum, capitulo breviori. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides aculeatum germanicum vel minus. Bauh. pin. 7.

a. In sylvis rarius.

335. *CAREX* spicis remotis, femininis sessilibus, capsulis hirsutis.

Cyperoides polystachyon lanuginosum. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides polystachyon lanuginosum. Pluk. phyt. 34. f. 6. Rudb. elyf. 1. p. 55. f. 24.

a. In Alpibus & desertis communis, copiosius occurrit in Noruegia & Finmarkia.

336. CAREX *spica masculina a feminina, in ala folioli, remota.*

α. Abunde in sylvis omnibus inuenitur.

β. Culmus vix pedalis, tenuissimus, crassitie setæ porcinæ, nudus. *Folia* tenuia, longitudine fere culmi. *Spica masculina* fusca scapum terminat. *Spica feminina* sessilis in ala folioli, ipso folio breuiori.

337. CAREX *spicis tribus ad apicem sessilibus, femininis ouatis atris.*

α. In folis Alpibus nobis visa fuit.

β. Facies eadem & statura est, quam (§. 324.); differt tamen ab ea & aliis, quod spica oblonga fusca masculina caulem terminet, tum quod duæ femininæ alternæ iuxta apicem culmi collocentur ouatæ, magnæ, & quoad calicem & germina atræ.

338. CAREX *spica masculina terminatrici, spica feminina suprema breuiore, capsulis distantibus. **

Gramen caryophyllatum montanum, spica varia. Bauh. pin. 4. prod. 23.

Gramen caryophyllatum polycarpon, fructu triangulo. Gottsch. pruss. 112.

Cyperoides montanum nemorosum minus, caule triquetro compresso, spicis ferrugineis tenuioribus, inter se distantibus, capsulis rarius dispositis oblongis turbinatis trilateris. Mich. gen. 65. tab. 32. fig. 9.

α. In desertis rarius.

339. CAREX *spica vnica. **

Gramen cyperoides spica simplici cassa. Moris. hist. 3. p. 244. f. 8. t. 12. f. 21. 22.

Cyperoides minimum seminibus reflexis puliciformibus. Dill. giss. 78.

Gramen cyperoides minimum, seminibus deorsum flexis puliciformibus. Raj. syn. 3. p. 424.

Carex minima, caulibus & foliis capillaceis, capitulo singulari tenuiori, capsis oblongis, utrimque acuminatis & deorsum reflexis. Mich. gen. 66. t. 33. f. 1.

- α. In omnibus paludibus musco obfitis vulgatissima est.
- β. Eo, quo floret tempore, spicam oblongam gerit, refertam flosculis masculinis superiorem partem spicæ, ut femininis inferiorem, occupantibus; at perfecta florescentia, decidunt & euanescunt masculini flores, feminaque oblonga deorsum nutantia prodeunt & diuersum reddunt gramen.

TETRANDRIA.

340. ALNUS.

Alnus folio incano. Bauh. pin. 428.

Alnus incana & *hirsuta*. Bauh. hist. 1. p. 154.

Alnus alba. Frank. spec. 32. Till. ab. 3.

Leipe Lapponibus. *Ula* Westrobothniensibus.

- α. Arbor vbique iuxta fluuios & paludes obuia.
- β. Hæc specie non differt ab *Alno rotundifolia viridi* C. B. notabilis tamen est variatio. *Alnus* ista glutinosa viridis non obuia fuit per Lapponiam, nec vidimus eandem, nisi postquam ad urbem Ostrobothniæ *Gambla Carlby* in reditu peruenimus; in Suecia inferiore contra est glutinosa ista vulgaris, hæc autem satis rara.
- γ. Cortice interiore rubro masticato, ut salua inde rubedine tincta sit, est pigmentum Lapponum, quo illico coriis suis & nudis pellibus rubrum colorem inducunt, illinendo scilicet saluam hanc recentem. Hinc calceos, femoralia, cingula, collaria, &c. immo omnia e pellibus nudis confecta rubra vides. Confer (§. 213. d.), idem radice Tormentillæ ab aliis obtinetur.

δ. Vascula

δ. Vascula e ligno huius arboris, pro lacte conseruando præferuntur reliquis a Norlandis, cum maiorem copiam cremoris deponat lac in illis adseruatum.

341. BETULA *foliis cordatis ferratis.* *

Betula. Bauh. pin. 427. Frank. spec. 32. Rudb. cat.

7. hort. 17. vall. 6. Till. ab. 7.

Birken. Schel. botn. 29.

Säke. Lapponibus.

α. *Betula folio rotundiore, ramis propendentibus.* Lind. wikf. 5.

β. *Betula folio candido latiore acuminato.* Lind. wikf. 5.

γ. *Betula fragilis, folio subnigro lanuginoso.* Lind. wikf. 5.

δ. *Betula saxatilis terminalis, folio oblongo.* Lind. wikf. 5.

ε. Vix vlla hac arbore in syluis est copiosior, vbi certat de principatu cum Pinu (§. 346.) & Abiete (§. 347). In Alpium conuallibus non adeo frequens, ad latera Alpium sola regnat, in iugis raro obseruatur.

ζ. *Lindernus* noster ex hac vnica plures constituit species, quæ nomine varietatum vix dignæ sunt (α. β. γ. δ.), euidentiores in Alpibus nostris nobis sese obtulere.

η. In summis montibus Alpibusque proximis locis humanam fere habuit altitudinem, & ratione magnitudinis aliquatenus crassa. Rami, supremi præsertim, nigricantes quasi adusti, breuissimi, hyemis furore mutilati. Folia magna & splendida.

θ. In Alpium iugis rarius occurrit & tum singularem admodum præ se fert faciem. Caulis est nodosus, crassus, vix spithamæus, vndique ramos exserens repentes & ad terram quasi depresso, nigricantes, qui nec ad altitudinem spithamæam adscendunt, sed foueas in ipsa terra deprimunt. Cur omnes arbores in Alpibus procumbentes, nec erectæ conspi-

ciuntur, vt extra eas? Patet ex phycis.

1. Ligna harum arborum (n. 9.), vulgaribus duriora sunt & si transuersim diffecentur annulos intra annulos numerosissimos, sed sibi inuicem valde propinquos exhibent, signo, quod plarium sint annorum & quod admodum paruum augmentum quouis anno accipiant.
2. Nullos noui homines, qui Lappone facilius perterrentur, si enim quid inopinati in sensus eius incidit, debilis instar matronæ sæpius patitur animi deliquium. Frequentia tonitrua pavidum Lappone mire concutiunt & syluas sæpe accendunt, quæ diuturno incendio consumuntur, cum homines non sufficiant illis exstinguendis, nec non remoti a se inuicem habitent, adeo vt sæpe ab vnus Laponis domuncula ad proximi casam incedendo integrum impendere diem oporteat; nescio deinde num incendium hoc sylvarum magis noceat vel profit Laponi, nocet enim laquearia eius Tetraonibus capiendis exposita comburendo; prodest autem dum arboribus remotis nudos campos exhibet, vt post annos aliquot tanto copiosorem pro grege suo possideat Lichenem seu Muscum. Timidus noster Lappo, tonitruante Ioue, cum grege per deuia obambulans, quærit communiter securum asylum sub Betula, vti Imperator Tiberius olim sub Lauri corona, quasi illa tonantis Iouis iræ resistere posset; quæsiui rationem, obtinui nullam, crederem inde ortum, dum semper Betulas enasci, destructis syluis pineis & abietinis in Lapponiæ desertis, obseruauimus.
3. *Plicas Betulinas* (marquaftar Suecis) in Lapponiæ syluis rariores, in Angermannia omnium vulgarissimas consideraui.
4. *Cortex exterior*, membranaceus, liber seu epidermis Betulæ, ad varios vsus inseruit Laponi. *Calceas*, dum piscatum eunt, gerunt ex ramentis

cor-

corticis betulini, retis instar, inter se implicatis confectos.

Funes etiam ex eo contorquent, in vsus piscaturæ.

Vasculum tetragonum, ex eo confectum semper in scapha seruant, quo aquam per rimas intrantem eiiciunt.

Corbes itidem e cortice hocce in filamenta discerpto irretiant, quibus pisces domum portant.

Orbiculus Lapponum, si quis adsidet mensæ, est communiter cortex duplicatus Betulæ, in quo carnes vel pisces coctos pransuris offerunt.

Pallii loco eis inseruit magnus crassus exsiccat & planus cortex, cum cavitare orbiculari & centrali latitudine colli, quem collo circumponunt & sic per copiosissimam pluuiam siccis vestimentis incedere queunt, claudentes scilicet antè clauo ligneo aperturam.

7. *Cortex interior* crassus, carnosus, fibrosus, fragilis, non minoris est vsus per Lapponiam.

Retia sua eius ope rubra tingunt, ne a piscibus euitentur alba, quod fit coquendo cineres, vt extrahatur sal alcali, decantata aqua; minutim conscissos cortices addendo, coquendo, eximendo coctos cortices & immergendo (cum manus calorem aquæ ferre queat) retia.

Coria hoc cortice præparant omnes Lappones, sequenti modo: Cutis bubula emta in Noruegia vel Suecia demergitur in aqua tepida, sepelitur dein in extimo casæ seu tugurii angulo, quod iteratur omni die, vsque dum crines decidere incipiant, qui ferro incuruo postea abraduntur. Alii per compendium solo cultello ruditer abradunt crines, denudata cute coquitur cortex interior, recens & minutim conscissus, in aqua simplici per dimidiam horam, reponitur vt tepescat, tum cutis immergitur, quod secundo & tertio die in eadem calefacta aqua iteratur, siccatur dein in lo-

co umbroso & aere aperto. Præferunt coria hæcce reliquis; cum aquæ magis resistent, quam alia. Cortex nunquam editur a Lapponibus, nec in annonæ charitate vnquam inde conficitur Panis, vt Rajus hist. 3. p. 12. refert.

5. *Tubera, tophi, tubercula* seu prominentiæ sæpe exeruntur in antiquis Betulis ex medio caudice, quæ tenaciora sunt reliquo ligno, cum fibris consent in-tortis & implicatis (Masurlupne). Ex hisce conficiunt vascula sua pro ferculis & potu, communiter in formam subglobosam excavata, demta vnica quarta parte superius, cum adfixo manubrio; quæ licet solo, quod mireris, cultello elaborentur, nitidissima tamen & quasi tornata sunt. Tale cochlear minoris capacitatis semper secum gerunt absconditum intra pallium & corporis nudi superficiem, vt potum suum, aquam suam egregiam, vigente siti, semper haurire queant, quod *Koxa* vocant.

6. *Lignum* Betulæ est materia pro clitellis (Swaga Lapp.), sarcinis (*Kisa*), & trahis (*Achia*), conficiendis.

7. *MOXA LAPPONUM* (*Toule Lapp*) summa Lapponum medicina, summum polychrestum, e Betula conficitur.

In Betulis antiquis, communiter intra fissuras & rimas ligni reperiuntur ramenta flavescentia, hyperfarcosis seu fomes (vt communiter in Fagis nostris) tenax, referens consistentia Agarici carnem, quo etiam vtuntur Lappones pro excipiendo e filice igne. Non debet, vt a Scheffero factum, confundi cum Agarico, dum fungus non est.

Ex hac materia cultello formant globulum vel conum magnitudine pisi vel vltimi articuli pollicis, quem siccant; eum in vsus vocaturi imponunt parti dolenti, tum apex accenditur ramulo betulino ignito; concepto semel igne sensim sensimque consumitur versus radicem, tum cutim & nervos lædit, crispat; In-

Initio satis dolet locus igni expositus, mox modo levis titillatio, ut retulerunt, percipitur; moxa hæc non deiicitur, nisi tota consumpta sponte sua deliquescat, vel a cute eiiciatur inuito ægro. Hæc operatio iteratur secunda & tertia vice pro ratione doloris vehementioris. Sæpe sub ipsa vitione, quasi flatu e vesica explosa deiicitur moxa, quod signum ipsis est faustissimum, nec opus est tum renouare operationem.

Vlcus hoc modo productum arte nulla debet consolidari, sed soli imperio naturæ committi, hinc nonnunquam per annum durat, sæpe etiam mox coalescit, quod genio morbi eiusque malignitati adscribunt: Hæc est summa Lapponum medicina & vltima anchora in omni dolore absque inflammatione externa notabili, ut in cæphalalgia, odontalgia, pleuritide, colica, dolore dorsi, & sane raro fallit.

Hinc vides faciem, frontem & maxillas Lapponum sæpius duris defœdatis cicatricibus iisque copiosis.

Mirum, vndenam Lappones hanc medicinam addidicerint, cum per totam Sueciam nullibi in usu sit.

- *. **EMPLASTRUM LAPPONICUM** (*Kattie Lapp.*) vnicum noui in tota Lapponia, quod sequenti modo conficitur: Cutis Betulina (μ .) seu cortex membranaceus Betulæ nitidus, lævis & tenuis cultello vel vnguibus in varia foliola seu lamellas finditur, quarum externa & interna abiicitur, mediæ seruantur, in parua frustula separantur, igne accenduntur, comburuntur, antequam vero integre consumptæ sint igne, in aqua extinguuntur, eximuntur mox sub forma corii tosti nigræ, masticauntur cum resina abietis (§. 347.) molli & quæ recens, nec exsiccata, nec indurata, dein inter manus mouetur massa in consistentiam debitam emplastri.

Hæc est vnica eorum medicina in omni inflammatione,

R 5

matione, quæ ductu naturæ non resoluitur, sed ad suppurationem vergit, in vlceribus, &c. Hoc emplastrum cito emollit & intra breue tempus maturum pus exhibet.

342. BETULA foliis orbiculatis crenatis. * Tab. VI. fig. 4.

Betula palustris pumila, foliis parvis rotundis. Cels. upf. 11.

Betula humilis, rotundifolia. Mart. burf. 535.

Betula palustris nana. Rudb. lap. 96.

Betula nana. Lind. wikf. 5.

Betula nana pumila. Frank. spec. 32.

Betula nana seu pumila. Till. ab. 7.

Betula nana sueuorum. Rudb. hort. 17.

Betula nana suecorum. Brom. goth. 11.

Skirre Lapponibus Lulensibus. *Skerre* Lapp. Umenfibus.

Ryprys. Nouaccolis Lapponiæ, id est, frutex lagopodum.

Klingrys. Westrobothniensibus.

Piellrapa. Dalekarlis Sernensibus & Limensibus.

Freddagsbioerk. Smolandis.

En historiam & adumbrationem nouam fruticis antiqui, Botanicis Suecis ante seculum notissimi, nec non ab omni Sueco Botanico nominati, licet descriptionem & figuram exhibendam nobis in hoc usque tempus reliquerint.

Nascitur primario in Alpibus lapponicis per omnia iuga, exinde dispersus fuit per proximas prouincias ex. gr. per Ostrobothniam, Westrobothniam, Angermanniam, Iemtiam, Helsingiam, Dalekarliam, Noruegiam, immo in nulla Sueciæ vnquam fui prouincia, vbi hunc non viderim.

Exteri omnes, qui Botanicorum Suecorum scripta euoluerunt, cum ad huius fruticuli nomen peruenerint, illum pro varietate & non distincta specie, ab an-

antecedenti Betula, habuere. Ego autem bona fide adfero & contestor distinctissimam ab antecedente esse speciem arbusculam nostram, nec vlla ratione eam coniungi debere cum priori.

2. Descriptio hæc est:

Radix lignosa, ramosa.

Caules fruticis plurimi, lignosi, virgati, procumbentes, glabri, nigricantes: *Ramis* alternis, longis, angustis, diffusis.

Folia orbiculata, diametro transversali sæpius superante longitudinalem, superius glabra viridia nitida, inferius pallide viridia, per marginem vndique, excepta basi, crenis notata. Crenæ hæ sunt decem vsque ad quatuordecim, vix æquales, mediæ seu ad apicem folii profundiores, omnes obtusæ. Petiolis propriis vix manifestis insident folia, & e singula gemma tria communiter prodeunt, sæpe itidem duo, quatuor vel quinque.

Flores amentacei, erecti, sessiles, semunciales, eodem tempore, quo folia erumpere incipiunt, vigent. *Masculini* compositi sunt, crassitie pennæ anserinæ, *feminini* longe tenuiores, pistillis purpureis notabiles.

Figuram plantæ respondentem vide Tab. VI. f. 4.

3. Variat admodum hæc planta.

a. In *Alpibus* lapponicis vix duarum spithamarum altitudinem attingit, sed vndique serpit & foliis minutissimis gaudet, qualia scilicet in figura exhibentur, eaque magnitudine, qua Tab. VI. a. videre est.

b. In sylvis Lapponiæ, Norlandiæ, Smolandiæ, vbi in paludibus crescit, folia maiora gerit & caules humanæ longitudinis exserit decumbentes; foliorum figuram magnitudine naturali exhibemus Tab. VI. fig. b.

c. In hortum suum eandem retulit Cel. S. Th. D. Cellius, vbi, licet in loco sicco, læte viguit, & folia

folia ea magnitudine & figura protulit, qua depicta sunt Tab. VI. fig. c.

2. Solent plantæ in loco natali feliciter germinare, quam in alio vlllo. Nullus negabit, quod locus huius natalis verus & primarius sit in Alpibus nostris, adeo ut vix vlla arbor, vix vlla herba hac frequentior, quæ sæpe integra Alpium iuga per spatium decem miliarium obuestit, & tamen hæc in Alpibus minoribus gaudet foliis, quam extra easdem!
3. Tempore isto æstiuo, quo Lappones in Alpibus beatissimam suam vitam agunt, iisdem inseruit hic fruticulus cum radice extractus ad focum alendum, si a conuallibus sint remoti, nec Salicem (§ 366.) obtinere queant. Neceffe enim ipsis est, ut assiduo luceat igne focus diesque noctesque tempore æstiuo, ne consumantur malo suo endemio, Culicibus puta. Dum autem focus cingitur quatuor tantum lapidibus in media casa seu tuguriolo excitatus, ventique vix fileant in Alpibus, difficilius exit fumus per apicem conicæ seu pyramidatæ & truncatæ domus, hinc replet casam, abigit culices, sed inhabitatores lippos reddit: Hinc omnes Lappi lippi sunt.
4. *Lagopodes* dictæ Aues (Tetraonum species) tempore æstiuo flauescentes, hyemali albæ, pedibus lana inuolutis, leporis instar, per omnes Alpes, ut alibi passerres, discurrunt; hæc victitant fere solis seminibus huius arbusculæ, & per integram hyemem in Alpibus nostris (cum nulla alia in iisdem perduret avis) sub niue ea colligunt. Ante finem Decembris Lapponum nonnulli, auium harum capiendarum gratia in Alpibus degunt, sed deinde ob frigus intentum descendere coguntur, cum natura pedes eorum, ut Lagopodum, obuelare noluerit. Nec possunt alia hic per hyemem viuere animalia, quam *Lagopodes*, *Mures alpini* & *Vulpes albæ*, quæ e *Lagopodibus* & *Muribus* (*Lemures*, *Mures Noruegici Wormi*) captis vitam suam sustentant.

i. Casa

1. Casa seu Tuguriolum & Domus Lapponis gaudet forma pyramidali hexagona apice truncato, altitudinis humanæ, latitudinis triplo longioris. In Alpibus est tentorium, constans trabibus seu baculis octodecim & expanso tegmine linteo emto, in syluis e lignis & similibus; in Alpibus constat solo tecto terræ imposito, in syluis gaudet parietibus vltimam altis. In centro eius est focus, in fronte locus pro culina vacuus, ad latera thalamus communis vel area pellibus rangiferinis tecta, in hisce pellibus sedent per diem, dormiunt per noctem. Pelles hæ non immediate terræ incumbere debent, hinc vxoris vel matris familias est officium sternere subtus ramos huius betulæ crassos, vt defendantur stragula, vtque molliter ossa cubent; quod si non fecerit vxor, negligentia a conterraneis accusatur. Mira œconomia, fere magis succincta ac ipsius Diogenis! O felix Lappo, qui in vltimo angulo mundi sic bene lates contentus & innocens. Tu nec times annonæ charitatem, nec Martis prælia, quæ ad tuas oras peruenire nequeunt, sed florentissimas Europæ prouincias & vrbes, vnico momento, sæpe deiiciunt, delent. Tu dormis hic sub tua pelle ab omnibus curis, contentionibus, rixis liber, ignorans quid sit inuidia. Tu nulla nosti, nisi tonantis Iouis fulmina. Tu ducis innocentissimos tuos annos vltra centenarium numerum cum facili senectute & summa sanitate, Te latent myriades morborum nobis Europæis communes. Tu viuis in syluis, auis instar, nec sementem facis, nec metis, tamen alit te Deus optimus optime. Tua ornamenta sunt tremula arborum folia, graminosque luci; Tuus potus aqua crySTALLINÆ pelluciditatis, quæ nec cerebrum insania adfcit, nec strumas in Alpibus tuis producit. Cibus tuus est vel verno tempore piscis recens, vel æstiuo serum lactis, vel autumnali Tetrao, vel hyemali caro recens rangiferina absque sale

fale & pane, singula vice vnico constans ferculo, edis dum securus e lecto surgis, dumque eum petis, nec nosti venena nostra, quæ latent sub dulci melle. Te non obruit scorbutus, nec febris intermittens, nec obesitas, nec podagra, fibroso gaudes corpore & alacri, animoque libero. O sancta innocentia estne hic tuus thronus inter Faunos in summo septentrione, inque vilissima habita terra? numne sic præfers stragula hæc betulina mollibus serico tectis plumis? Sic etiam credidere veteres, nec male.

- z. In Smolandia dicitur Betula hæc *Betula diei Veneris*, nec sine risu audire potui deriuationis rationem; credit enim credulum vulgus Betulam istam, cuius virgis cæsus fuit Saluator die Veneris condemnatam fuisse, ne excrefcere queat eius prosapies ad istam altitudinem, ad quam reliquæ surgunt. Mira sane foret varietas speciei!

URTICÆ speciem §. 374. vide in Dioecia Tetrandria.

POLYANDRIA.

343. MYRIOPHYLLUM.

Myriophyllum vulgare maius. Vaill. aët. 1719. p. 30.

Myriophyllum aquaticum pennatum spicatum. Pont. anth. 198.

Potamogeton foliis pennatis. Tournef. inst. 232.

Millefolium aquaticum pennatum spicatum. Bauh. pin. 141.

Fœniculum aquaticum. Frank. spec. 14. Till. ab. 29.

- iii. In fluuiis & lacubus Lapponiæ syluestris rarius, præsertim in fluuio isto Calatz-elfwen, seu margaritifere-

ritifero dicto, & copia margaritarum olim in eo in-
uentarum.

344. SAGITTARIA foliis sagittatis.

Sagittaria minor. Vaill. act. 1719. p. 33.

Sagittaria. Rudb. hort. 101. Till. ab. 60.

Sagittaria aquatica. Lind. wikf. 34.

Sagitta aquatica minor latifolia. Bauh. pin. 194.

Ranunculus palustris, folio sagittato minori. Tournef.
inst. 292.

α. In riuiulis Lapponiæ Pithoenfis obseruata fuit.

β. *Varietates*, at non distinctæ species sunt :

Sagitta aquatica maior latifolia. C. B.

Sagitta aquatica maior angustifolia. C. B.

Sagitta aquatica minor angustifolia. C. B.

Sagitta aquatica minima. Raj. syn.

Eas itaque seorsim tradere supersedeo.

345. SPARGANIUM foliis adsurgentibus trian-
gularibus.

Sparganium ramosum. Bauh. pin. 15. Rudb. elyf. 1.
p. 120. f. 1. Lind. wikf. 36.

Sparganium minimum. Bauh. pin. 15.

α. In aquosis & carice oblitis desertis rarius prostat.

β. Stamina in singulo flosculo, si perspicacissimo ocu-
lo separentur partes, tria tantummodo occurrunt,
hinc si quis ad ordinem triandriæ huius classis, ge-
nus hoc amandare vellet, recte faceret, licet dubi-
tem omnes staminum numerum in hoc genere ob-
seruare posse.

* 345. SPARGANIUM foliis natantibus plano-
convexis.

Flotagræs. Smolandis, quasi gramen natans.

α. In fluuiis Lapponiæ syluestris, præsertim in magno
isto Calicensi copiose occurrit, & floret medio Au-
gusto.

β. Plan

β. Planta, quam intellectam volo, dubia mihi mouit multa, nec eandem bene examinatum ab ullo noui. Memini, me puerum, hanc sæpius cum summa admiratione considerasse in amœnissimo isto natali loco & Floræ ipsius sede, tot raris (apud exteros) plantis ornato; ibi ad ripam lacus Mœcklen excipiebant se plantæ sequenti ordine: Fagetum, Vaccinium (§. 144.), Vaccinium (§. 143.), Trientalis (§. 139.), Cornus (§. 65.), Vaccinium (§. 142.), Myrica (§. 373.), Andromeda (§. 163.), Vaccinium (§. 145.), Hydrocotyle, Ranunculus (§. 236.), Subularia (§. 253.), Scirpus (§. 21.), Lobelia (§. 279.), Arundo (§. 41.), Scirpus (§. 18.), Potamogeton (§. 68.), Myriophyllum (§. 343.), Sparganium (hoc), Spongia, &c. Hæc planta crescit extra reliquas omnes in aquis quietis humanam altitudinem longe superantibus, nec facile in minus profundis sese obtulit, nec antecedens species in littore a nobis obseruata, adeo ut pro distincta specie eandem exhibere haud dubitem.

γ. Radix perennis est.

Caulis simplex, teres, communiter humanam superans altitudinem, crassitie pennæ minoris.

Folia alterna, per spithamam ab inuicem remota, caule sesqui longiora, tanquam striæ vel fibræ parallelæ natantia, linearia, fere obtusa, viridia, nitida, superne parum conuexa, latitudine duarum linearum.

Caulem terminat *pedunculus* spithamæus extra aquam prominens, ad apicem gerens florum capitula decem vel duodecim masculina, inferius tria vel quatuor feminina magis a se inuicem remota, quorum infimum petiolo breui insidet & sæpe ex ala folii emergit. Reliquæ partes fructificationis conueniunt cum antecedenti.

δ. Antecedentem plantam vidi per totam Sueciam, hanc vero in sola Lapponia, Norlandia & Smolandia, adeoque

adeoque non crederem easdem esse plantas. Piscatoribus placent aquæ tectæ hisce foliis, quippe quæ plures alunt pisces. Folia per æstatem iucundo spectaculo aquas quasi linteo viridi tegunt & difficiliter eleuantur fluctus leui vento agitati, vbi hæc aquam tegunt. Boues & equi huius folia omnibus aliis graminibus præferunt, hinc prouerbium Suecicum: (Han lefver som ko in flota græs:) *viuit tanquam vacca in sparganio foliis natantibus*, id est, inter delicias summas beatam agit vitam.

4. Pauca sunt gramina, paucæque plantæ aquaticæ in Lapponia, vt mirum sit, cur tot myriades auium aquaticarum omni æstate syluas Lapponiæ petant, vt Anseres, Cygni, Anates, Mergi, Colymbi, &c. quot enim omni vere videmus aera findere, septentrionemque petere, vt scilicet ibi in quiete per vastissima deserta oua sua ponere, pullos excludere & alere queant. Obstupui, dum circa autumnum vna cum auibus e Lapponia migraui, videns tot myriades auium, quas e solo fluuio Calicensi descendere per dies noctesque animaduerti; licet & Nouaccolæ & Lappones ouis earum fere pinguescant.

MONADELPHIA.

346. PINUS *syluestris*. Bauh. pin. 491. Rudb. cat. 33. hort. 89.
Pinus syluestris vulgaris geneuensis. Tournef. inst. 586.
Pinus syluestris maior. Frank. spec. 35.
Pinus vel Pinastr syluestris minor. Frank. spec. 35.
Pinus humilis incubacea. Frank. spec. 35.

Pinus pumila incubacea, obscuro cortice. Lind. wikf. 28.

Pinus humilis, ramo ♂ folio densiore, cortice subfusco. Lind. wikf. 28.

Pinus candidior, ramis rarioribus. Lind. wikf. 28.

Pinus procerior rubro cortice. Lind. wikf. 28.

Abies rubra. Till. ab. 1.

Fichten. Schell. botn. 29.

Tall. Suecis.

Betze Lapponibus. Bietze aliis.

- a. Sylvas, quibus tota Lapponia sylvestris consistit, constituit hæc arbor in locis siccioribus & arenosis.
- β. *Lindestolpe* noster, ut & *Frankenius* plures recenset, in Suecia tamen unica huius species modo occurrit, nec unquam altera, nisi e variationibus secundum loca pinguiora, paludosa &c. conficere velimus novas species absque ratione sufficienti, quas species agnoscam veras cum aliquis Lapponem paruum, nigrumve Æthiopem & album Europæum specie inter se differre demonstraverit.
- γ. Curiosum est per Sueciam, quod multi & Theologi & Philosophi Pinum hanc vocent abietem, Abietem (§ 347.) autem pinum, quod a Botanicis nullo tempore fuit receptum, nec scio utrum *Tillandsius* noster eos seduxerit, vel illi *Tillandsium*.
- δ. Varietas quædam ramos fere omnes primarios ex eodem puncto eque summitate brevis caudicis reëctos & fastigiatos attollens rarius in Lapponiæ sylvis obuenit, quam in itinere copiose in Uplandia inter Oekitad & Læby crescentem mirati sumus.
- ε. Cum Arbores hæ in Lapponia satis altæ excrecant, sed remotæ, nec confertæ, minus inseruiunt foco metallurgico, quam densæ sylvæ.
- ζ. In Lapponia vidimus maiores arbores, quam per totam Sueciam, easque in maxima copia crescentes, quæ nubibus insertantes caput succumbunt aquiloni & putrescunt, dignæ quæ Indias petant, vel augustale

gustale constituent; superflue enim sunt Lapponi, qui ramos modo earum foco suo imponit, nec domos plures desiderat præter suam calam. Hinc incedenti peregrinatori difficile est iter, cum ubique ad prostratos offendat caudices eum valde defatigantes.

7. Si de cælo tanguntur arbores, mox eversam vides fere integram syluam per plura milliaria, accedente ventorum furore. Sic in parœcia Jockmocksensî dum iter fecimus & intrauimus syluam, aliquot dierum spatio, haud ita pridem igne deuastatam, hora fere elapsa suboriebatur leuis aura, quæ arbores ab igne semiconsumptas prosternebat, unde fragore vehementissimo orto vix quo nos verteremus constabat.
8. Rami in maioribus arboribus fere nulli vel pauci a parte septentrionali frigidissima excrescunt, at ab australi plures. Hinc Lappones tanquam e pyxide magnetica in vastissimis syluis constituti cæli cardines dignoscere norunt.
9. Notabile est, quod in Lapponia omnes isti maximi caudices fibris gaudeant obliquis, nec recta fissilibus, iisque fibris oblique contra motum naturalem solis decurrentibus; vt in Phaseolis vel Conuoluulis, non vero in Humuli obseruatur caule.
10. Sollicite quærunt Lappones arborem hanc caudice nutantem, quæ ad ripas & in paludibus sæpe reperitur, cum ligni pars terram spectans durior sit, Buxi instar, quod lignum *Tjoern*, seu *Kioern* vocant; ex hocce conficiunt soleas suas longissimas felicissimi Solini Himantopodes, qui hyeme repunt magis, quam incedunt, qui saliant communiter vno pede & cadendo currunt.
11. Arcus suos, quibus ad Sciuros vulgares ac volitantes (qui rariores) occidendos vtuntur e ligno *Kicern* (x.) conficiunt, coniuncto hocce cum ligno Betulino, conglutinatis mediante glutine ex cute Per-

carum confecto, quo arcus semet ipsum extendat chorda relaxata.

- μ. Picem ex hac arbore destillant Lappones nunquam, Nouaccolæ rarius, Sueci sæpius: Alii e radicibus, alii e trunco decorticato, alii e lamellis ex latere caudicis excisis resinaque saturatis picem extrahunt.
- ν. Panes etiam e duris syluis depromere docuit dura rerum magistra necessitas, quod aliis nationibus paradoxon videtur. Lappo œconomiam suam ita instituit, ut Cereris auxilio opus non habeat, contra vero hospes eius Nouaccola sine pane & Cerere vivere nequit, cuius agricultura toties eludit magistrum, ut, nisi sylua persisteret, refugium ipsi esset nullum. Hinc ortus est Panis Pineus, seu *Barkbroed*, qui sequenti modo conficitur: Pini eliguntur proceres minusque ramosæ (humiles enim & ramosæ maiori resinæ copia scatent), cortex exterior aridus & squamosus studiose abraditur & interior iste molli fibrosus & albus ac succulentus cortex detrahitur & exsiccat in umbra in usus futuros. Cortex hic ab arbore separatur eo tempore, quo alburnum molle est & sua sponte ex ligno leui tractione discedit, alias nimis laboriose acquiritur. Dum in usum trahi debet, leuiter assatur supra prunas, ut porosior euadat crassiorque, comminuitur deinde, lapidi molari committitur, inque farinam redigitur; e farina cum aqua subacta conficitur, diuturna agitatione, panis tenuissimus, vix lineam crassus, ficcatur in furno, editurque non raro per integrum annum.
- ο. Sues etiam, si quas aliquando possideant Nouaccolæ, pinguefaciunt pane pineo æque facile ac Sueci solo frumento, quod etiam alii, quibus res angusta domi, in Suecia imitari possent, sine dispendio frumenti.

347. ABIES foliis apice acuminatis.

Abies tenuiore folio, fructu deorsum inflexo. Tournef. inst. 585.

Abies. Rudb. cat. 1. vall. 1. hort. 1.

*Abies procera, ramis e radice caudicem prosequenti-
bus, folio crassiore, cortice subrubro.* Lind. wikf. pag. 1.

*Abies procera viminalis, ramis caudicem prosequenti-
bus reflexis, folio tenuiore, cortice subrubro.* Lind. wikf. 1.

*Abies candida elatior, ramis rarioribus, folio tenui,
cortice subcinereo.* Lind. wikf. 1.

Abies pyramidalis, ramis ad radicem crebris frutescens. Lind. wikf. 1.

Picea maior prima seu Abies rubra. Bauh pin. 493.

Picea. Frank. spec. 35.

Pinus sylvestris maior & minor. Till. ab. 53.

Tanne. Schell. botn. 30.

Gran. Suetice.

Gäesä. Lapponice.

α. *Pinus & Abies simul sylvas Lapponiæ constituunt
& de primatu inter se certant. Pinus in ficcis, at
Abies in humidis copiosior, inter quas Betula sine
lege mixta occurrit.*

β. *Funes e radicibus conficiunt Lappones: Radices enim
longæ & tenues seliguntur, quas adhuc recentes in-
ter femur & dorsum cultelli trahunt, ut cortex
decidat, diuiduntur deinde cultello in quatuor vel
quinque partes secundum longitudinem, colligun-
tur in orbem, in aheno cum cinerum magna copia
coquuntur per vnam alteramue horam, extractæ &
adhuc calentes raduntur ter quaterue cultelli dorso
ad femur alliso, torquentur in funes. Idem etiam
cum radicibus Betulæ, sed raro admodum, pera-
gitur.*

- γ. *Corbes* istæ Laponum famosissimæ & elegantissimæ, quæ omni anno in Sueciam transportantur a Laponibus confectæ eodem modo, ex eisdem radicibus, præparatis, at non fissis, componuntur.
- δ. *Cymbas* seu nauculas suas, quibus furentissimos torrentes, rapidissimasque cataractas traiciunt Lappones, conficiunt ex asseribus Abietis tenuissimis, radicibus confutis, ne ferrum augeat pondus; requiritur enim tam levis scapha, ut ab vno viro, capite imposita possit portari per vnâ alteramue horam, cum iter aduerso flumine sit instituendum; & simul tam magna, ut quatuor homines simul capiat.
- ε. Ad apices ramulorum arboris interdum excrescunt corpuscula monstrosa ouata, magnitudine & figura Fragorum, farinam continentia, quæ non flores masculini sunt, sed insectorum producta. Hæc, inter obambulandum, Lappones baccarum instar edunt.
- ζ. *Resina* Abietis recens & fere liquida vel pellucida colligitur, masticatur vsque dum particulæ amaræ satis extractæ sint, deinde conseruatur & *Tuggkoda* vocatur. Hæc sæpius manducatur a Nouaccolis in ipsis templis dum eos congregatos cernis, sed magis adhuc a reliquis Norlandis, quæ immensam copiam salinæ extrahit, quam exspuunt, licet ciborum digestionem maxime sit necessaria; sed forte fœda hæc eorum Scheuasia scorbuticis hisce utilis magis, quam noxia.
- η. Lappones, licet ipsi spiritum e frumento non conficiant vel conficere possint, eo tamen maxime delectantur, & si aliquando iis propinetur spiritus frumenti, hauriunt cum summo oblectamento tantam copiam sæpe, quam vires humani corporis perferre haud queunt, vnde miserrima, deflagrato furore, vexantur cæphalalgia, sed & medicinam sciunt; alii enim ramulos nouellos Abietis conscissos & contritos capiti circumponunt, sed plurimi breuiori compendio curam absoluunt admoouendo frontem

tem foco, vt calor fere adurat cutim, hocque
continuant, donec fere exanimis decident: Heroicum
profecto medicamentum.

9. In Finmarkia summitates ramulorum conscissas,
aenaeque mixtas equis exhibent per hyemem in de-
fectu fœni, experimento laudabili.

C L A S S I S XXII.

D I O E C I A.

DIANDRIA.

Hunc locum sibi postulat SALICUM familia, quæ si vlla in Botanicis obscura, hæc sane maxime; descriptiones enim haud sufficientes sunt, figuræ malæ, differentiæ exiguæ, varietates plures, vt omnes hætenus editi in Re herbaria libri non satisfaciant nostro scopo.

Dum recentiores plurimos euoluo, video synonyma studiose allegata, sed obseruationes raras, nec percipio, qua reuelatione illuminati tam obscura intellexerint nomina alii, me sane illa latent.

Possẽm forte & ego cum aliis nomina recensere, synonyma plura compilare, ne verbum aliud addere, & Lectorem æque incertum dimittere; alia tamen via incedere animus est.

Noua nomina cum differentiis imponam speciebus, quibus inter se distingui possunt, breues descriptiones (prolixiores enim confundunt lectorem) exhibebo, & vnicum folium in singula specie designam.

Syno-

Synonyma plura lubens prætereo, ne Lectori, quod mihi ipsi accidit, contingat, ut cum de vno authoris nomine ex eius adumbratione certus sit, alterius denominatio ipsi dubia moueat inextricabilia.

Cumque ex sola Lapponia plures habeam species, quam facile ullus alius ex alia regione, nouum hinc ponam fundamentum, nouamque superstruam domum.

Cur tot reperiuntur salicum species & indiuidua in sola Lapponia frigidissima, ut earum familia numero superet alia genera in Lapponia deprehensa, viginti enim tres species in sola Lapponia legimus? an quia primo vere florent, breuique perficiunt femina, ne frigus autumnale eas lædat? vel an quoniam citius crescunt, quam aliæ arbores? vel an quod frigori magis resistunt, quam aliæ?

Diuido Salices lapponicas omnes in 4. sectiones, quarum

1. flores exhibet staminibus quatuor vel quinque (cum reliquæ modo duobus instruantur.). Z. §. 370.

2. folia ferrata glabra gerit. A-H. §. 348-355.

3. folia integra glabra. J-M. §. 356-360.

4. folia integra subtus villosa. N-R. §. 361-364.

5. folia integra utrimque villosa. S-Y. §. 365-369.

348. *SALIX foliis ferratis glabris ouatis utrimque acutis.* Tab. VIII. fig. a.

Mas.

Femina.

Salix folio latiore ad imum & summum acuminato.
Rudb. lap. 100.

α. A me visa non fuit, sed e figuris Rudbeckianis mutuata, inque Lapponia ab eo collecta.

S 5

β. Arbor

β. Arbor sat procera.

Folia fere sessilia, versus apicem superiorem latiora, nitida, glabra, margine acute & distincte serrato, leuiter undulato.

γ. Omnes reliquas Salices Rudbeckianas lapponicas, hac excepta, habeo, ut ex collatis figuris determinare licuit, synonyma autem adponere difficile erit, cum ipse propria nomina sua non adscripserit, nec in senectute summa singulæ tabulæ pictæ datum nomen attribuere sustinuerit.

349. SALIX *foliis serratis glabris ovato-lanceolatis acuminatis.* Tab. VIII. fig. b.

Mas.

Femina.

Salix, folio longo latoque splendente, fragilis. Raj. syn. 448.

Salix spontanea fragilis, amygdalino folio, auriculata & non auriculata. Bauh. hist. I. p. 214. b.

α. Frutex altus est, viminibus angustis rufescentibus erectis constans.

Folia oblonga, basi sua obtusa, apice producta, acuminata, per margines distincte serrata, idque profundius & distinctius, quam in figura, serratura alterna communiter paulo minore; superne viridia, glabra, nitida, inferne pallidius viridia, venis prominentibus, inque medio communiter euentius bifurcatis, instructa.

β. Accedit ad Salicem octauam Raj. syn. 448. sed folia non satis serrata sunt; *Dillenius*.

γ. Differt quidem nostra sequentibus notis ab arbore, quæ in Suecia crescit, dicta

Salix foliis serratis glabris lanceolatis acuminatis appendiculatis. Nobis.

Salix folio longo splendente, fragilis. Raj. hist. 1420.

Salix

Salix spontanea fragilis, amygdalino folio auriculato
& non auriculato. Bauh. hist.

- a. quod nostræ folia appendiculis destituantur vbique.
- b. quod nostra frutex, altera arbor.
- c. quod caulis nostræ ruber, alterius albus:
sed an hæc pro specie determinanda sufficiant, valde dubito.

350. SALIX foliis serratis glabris oblongo-ouatis. Tab. VIII. fig. c.

Mas. Femina.

- a. Crescit admodum frequens in sylvis.
- β. Frutex altus vel leuiter arborefcens.
Caulis glaber, carneus, ramis nouellis fuscis, hic illic punctis paruis adspertis.
Folia oblongo-ouata, acutiuscula, ferraturis distinctis oblongis sed depressis notata, superius viridia, glabra, nitida, subtus pallidiora. Folia nouella superne infra mediam partem macula magna purpurascente tincta sunt.
Petioli oblongi, ad basin appendiculis seu foliolis duobus minutissimis ouatis integris aucti. Ex ala petioli sæpius lanugo emergit, sed admodum brevis.

351. SALIX foliis serratis glabris lanceolatis, crenis undulatis. Tab. VIII. fig. d.

Mas. Femina.

- Salix phylicæ humilioris folio.* Rudb. lap. 100.
- a. Crescit & hæc in sylvis, licet rarius; at in Westrobothnia copiosissime in pratis.
- β. Arborefcit, sed tenui admodum gaudet caule, vt ne puer eam adscendere posset.
Caulis scaber est, Rami glabri, testacei coloris, ramuli recentes purpurascentes.

Folia

Folia lanceolata, glabra, distincte serrata; serraturis apice & basi obtusis, media parte inflexis, ut totidem sint læues per marginem undulationes, quot crenæ, (hæc minus bene expressit sculptor); superne saturate viridia, nitida, inferne pallida & leuiter ad albedinem inclinantia.

Flores lutei erant.

- γ. Qui nouit *Alaternoidem africanam lauri serratae folio* Commel. præl. ille habet figuram foliorum tam exactam, ut facile eas inter se confunderet.
 δ. A *Salice Babylonica* dicta, differt serraturis magis distinctis & foliis latioribus, nec non ramis erectioribus. Vide Hortum Cliffortianum.

352. **SALIX** *foliis serratis glabris verticaliter ouatis.*
 Tab. VIII. fig. e.

Mas.

Femina.

- α. Crescit in campis arenosis parum subhumidis Lapponiæ desertæ.
 β. *Frutex* facie arborem referens, sed vix pedalis.
Caulis griseus, summis ramulis purpurascens.
Flores alternatim ramulis summis insident flauis, quorum amenta vix quatuor lineas longitudine æquant.
Foliola tria, lanceolata, integra, apice parum villosa, minima, magnitudine & figura ista qua ad basin depinguntur (lit. e), ex eadem gemma cum amento egrediuntur.
Folia ordinaria maiora, ex apice ramuli anni præcedentis cum ramulo excrescunt & vigent eodem tempore, quo flores superius positi; Hæc sunt verticaliter ouata, patentia, utrimque glabra, tenuissima, fere pellucida, apice obtuse prominula, petiolo oblongo insidentia; in medio, vix versus extremitates, obtuse crenata, quinque vel sex utrimque crenis.

γ. Respon.

- γ. Respondere videtur Salici latifoliae non hirsutae cum gallis J. B. II. 216 quam Salicem arbuti folio voco, quæ diuersa est a Salice folio laureo Raj. syn. 449. n. 12. *Dillonius*.

353. SALIX foliis serratis glabris ouatis. Tab. VIII. fig. f. & Tab. VII. fig. 6.

Mas. Femina.

Salix alpina pumila myrsinites. Pont. comp. 149.

Salix alpina humilis, *Vitis idææ* folio utrimque viridi. Rudb. lap.

Salix alpina, foliis angustioribus splendentibus serratis. Scheuch. alp. 340.

- α. Frutex est pedalis vel bipedalis, in Alpium nostrarum conuallibus frequens.

- β. Caudis ramosissimus, purpurascens, tenax.

Folia alterna quidem, sed conferta, exacte ouata, nec acuta nec obtusa, petiolis breuissimis & fere nullis infidentia, per marginem crenaturis acutis plurimis paruis notata, ut & versus apicem, minus tamen manifeste, utrimque glabra, venosa, rigida.

Florum amenta ex apice singuli ramuli singula erecta cæruleo-virescentia, filamentis cæsiis in mare, germinibus villis albis vestitis in femina.

- γ. Foliorum figura Vaccinio (§ 143.) simillima, floribus cæruleo-virescentibus autem a reliquis facile distinguitur.

354. SALIX foliis serratis glabris subouatis sessilibus appendiculatis. Tab. VIII. fig. g.

Mas. Femina.

Salix folio ex rotunditate acuminato. Bauh. pin. 474. Raj. syn. 449.

Salix latifolia inferne hirsuta. Bauh. hist. 1. p. 215. b. 6. Cre-

ω. Crescit in syluis & Alpibus.

β. Arborefcit hæc falix, nec tamen procera euadit arbor.

Rami teretes, rectiffimi, cinerei.

Folia alterna, pollicis transuerfi fpatio a fe inuicem remota, fubouata, acuta, dura, ferraturis minutiffimis & vix conſpicuis crenata, ſuperne viridia, inferne cinerea, vtrimque glabra, fere ſeffilia, rigida, foliolis duobus ouatis & integris appendiculata.

Flores non vidimus.

355. SALIX foliis ferratis glabris orbiculatis. Tab. VIII. fig. h. & VII. fig. 3. 4.

Mas. Tab. VII. fig. 3. Femina. Tab. VII. f. 4.

Salix alpina, *Betule nane folio glabro, repens*. Rudb. lap. 100.

Salix alpina lucida repens, *alni rotundi folio*. Bocc. muſ. 19. t. 1.

Pyrola mariana, *subrotundo ulmi folio glabro*. Pluk. phyt. 436. f. 7.

Herba facie pyrolæ. Mart. ſpitzb. 47. tab. G. fig. b.

α. Per omnes Alpes vbique vulgatiffima.

β. *Caulis* vix pollicis transuerſi eſt altitudinis.

Folia in caule tria quatuor vel quinque fere orbiculata, margine tenuiffime & vix manifeſte & acute ferrata.

γ. Minima inter omnes arbores eſt hæc falix, maximam huius ſpeciei, quam vnquam in Lapponia videre licuit, depinxi Tab. VII. fig. 3. ad literam h, vtrimque in naturali magnitudine. Craſſa ſatis eſt radix & fruticulus quaſi ſubterraneus, qui apicibus ramulorum modo e terra emergit, frigoris veluti impatiens.

δ. Fo-

δ. *Folia* maris & feminæ manifeste differunt.

Maris folia orbiculata fere sunt, sed latiora, apice parum emarginata. Tab. VII. fig. 3. Flores ipsi lutei sunt.

Feminæ folia magis cordata nec emarginata, Tab. VII. fig. 4. fructus capsulæ rubræ sunt.

356. SALIX *foliis integris glabris ovatis confertis pellucidis.*

Mas.

Femina.

Salix alpina myrti folio. Rudb. lap. 99.

α. Crescit in campis arenosis Lapponiæ sylvestris & rarius obuenit.

β. Formam & faciem gerit exacte eandem, quam (§. 352.), vix pedalis, sed *folia* integerrima sunt, superne viridia glabra, inferne glauca seu cærulescentia, tenuissima & fere pellucida, confertim nata ovato-oblonga.

Flores infra folia, flavescentes, germinibus villosis albis.

357. SALIX *foliis integris glabris ovatis alternis*
Tab. VIII. fig. i. k.

Mas.

Femina.

Salix alpina pumila rotundifolia repens inferne subcinerea. Bauh. pin. 474.

α. Pumila est, vixque pedalis in paludibus spongiosis obuia.

β. Formam gerit arboris, rami superiores purpurascetes, summi autem incarnati sunt.

Folia exacte ovata sunt, vtrunque glabra, superne viridia, inferne subcinerea, margine in antiquis foliis leuiter reflexo.

γ. Fo-

γ. Folia in aliis magis rotundata Tab. VIII. fig. i. in aliis magis elongata Tab. VIII. fig. k. sed tantummodo variationes sunt.

δ. Fructus purpurascens fere, ad basin fuscus est.

358. *SALIX foliis integris glabris, lanceolato-ouatis.*

Mas. Femina.

Salix caprea retuso folio, non auriculata. Sherard. phytopin.

α. Crescit in sylvis & attingit non raro altitudinem duplam hominis, licet caulis vix pollicis crassitiem adæquet.

β. Folia alterna oblonga, inter ouatam figuram & lanceolatam media, superne viridia fere scabra rugosa, subtus pallide viridia, petiolis laxis duarum linearum insidentia.

γ. Figura foliorum inter i. & k. Tab. VIII. quasi intermedia est.

359. *SALIX foliis integris glabris ouatis subtus reticulatis.* Tab. VIII. fig. l. & Tab. VII. fig. 1. 2.

Mas. VII. fig. 1. Femina. VII. 2.

Salix pumila, folio rotundo. Bauh. hist. 1. p. 12. b.

Salix saxatilis minima. Bauh. pin. 475. prod. 159.

α. Est salix mere alpina & in Lapponiæ Alpibus vulgarissima.

β. Caulis vix digiti altitudinis, terræ submersus fere, purpurascens.

Folia ouata, obtusa, glabra, crassa, respectu totius arboris magna, superius venis excavatis quasi rugosa, glabra & nitida, subtus pallida venis purpurascentibus eleganter reticulata.

γ. Mas Tab. VII. fig. 1. vix distinguitur a femina sua, nisi quod folia eius magis reticulata sint & minus oblonga. Spica cærulea est.

Femi-

Femina Tab. VII. fig. 2. etiam spicam cærulefcentem, sed capsulas villis tenuissimis albidis adspersas gerit.

360. SALIX foliis ferratis glabris lanceolatis utrimque acutis. Tab. VIII. fig. m.

Mas.

Femina.

α. In desertis arenosis crescit in formam arbusculæ vix pedalis.

β. *Caulis* tenuis, filiformis, ramosi, rubescentes.

Folia lanceolata, utrimque acuminata, petiolis tenuissimis laxis insidentia, utrimque ferrata crenaturis octo vel quinque parvis vix conspicuis, superius viridia, inferius pallida, alterna.

γ. Videtur esse *Salix alpina pyrenaica*. Bauh. prod. 159. ferrata autem non est, ut figura habet, sed per margines potius pilosa, ut specimen transmissum indicat. Velim id corrigi, ne alii errent. *Dillenius*. In nuper explicatis foliis ferraturæ vix apparent, in reliquis omnibus ne vlla excepta adsunt crenæ, ut etiam specimina omnia confirmant.

361. SALIX foliis integris subtus villosis ovato-lanceolatis utrimque acutis. Tab. VIII. fig. n.

Mas.

Femina.

Salix eleagni seu Oleæ bohemicæ folio. Rudb. lap. 99.

α. In Alpibus & desertis occurrit.

β. *Arbor* est parva.

Caulis griseus, ramulis summis pubescentibus.

Folia ovata, utrimque acuta, superius viridia glabra, subtus tomento brevissimo cinereo vestita, nervis tamen prominentibus notata. Petioli laxi; hinc sparsa pendent folia.

γ. Tab. VIII. fig. n. *Salix latifolia minor* C. B? a Te inscribitur, ego vero *Bauhianam*, quantum ex sy-

T

nony-

nonymo & descriptione breui Thalii percipio, refero ad *Salicem folio rotundo minore* Cat. Giff app. 37. a qua nunc diuersam existimo *Salicem rotundo argenteo folio* C. B. puto autem figura tua designari *Salicem folio ex rotunditate acuminato* C. B. quæ Salicis capreæ species est, quam a *Salice latifolia rotunda* C. B. specie differre statuo, quamuis contrarium sentiant J. Bauhinus & Rajus. *Dillenius.*

362. SALIX foliis integris, subtus villosis ouatis acutis. Tab. VIII. fig. o. & q.

Mas.

Femina.

α. In syluis passim.

β. Frutex est altitudinis humanæ.

Caules erecti, minus ramosi, cinerei vel rubri.

Folia alterna, erecta, ouata, acuta, crassa, superius viridia, secundum venas rugosa, villis tenuissimis raris & vix manifestis adspersa, subtus niuea, crassa hirsutie tecta, nervosa.

γ. Dux nobis adsunt varietates, altera Tab. VIII. fig. q. est superne glabra & ad basin petioli duabus appendiculis instructa. Altera vero Tab. VIII. fig. o. superius leuiter villosa est & appendiculis istis ad basin petiolorum destituta.

363. SALIX foliis integris subtus tenuissime villosis ouatis. Tab. VIII. fig. p. & Tab. VII. fig. 5.

Mas.

Femina.

Salix alpina humilis, vitis idææ folio subtus incano.
Rudb. lap. 99.

α. In Alpium conuallibus rarius obuia.

β. Frutex est bipedalis.

Caulis rubescens, glaber.

Folia ouata, inferiora magis obtusa (vt in Tab. VIII. fig. p.), superiora acutiora, & magis oblonga (vt in
in

in Tab. VII. fig. 5.), mollia, integerrima, superius glabra fere, non vero nitida, subtus pallidiora villis oblongis raris hirsuta.

Flores ex apicibus ramulorum emergunt ouati, crassa hirsutiae alba inuoluti, seu squamis amentaceis instructi adeo villosis, ut distingui vix queant. *Stamina* ultra hirsutiem prominent caesia, ad fuluum accedentia, antheris testacei coloris instructa.

364. SALIX foliis integris subtus villosis nitidis ouatis. Tab. VIII. fig. r.

Mas.

Femina.

Salix humilis alpina, myrti tarentini folio. Rudb. lap. 100.

α. Ubique in sylvis vulgaris est, inque locis subhumidis nascitur.

β. *Fruticulus* est humillimus, procumbens fere, & repens.

Folia ouata, fere sessilia & obtusa, alterna, superius glabra viridia, subtus glauca villis tenuissimis nitida.

Flores pedunculo insident, ad apices ramulorum anni praecedentis, plurimi, squamis fuscis instructi, filamentis & antheris flavescentibus.

γ. Videtur *Salix pumila*, folio utrimque glabro. Bauh. hist. 2. p. 217. Dillenius.

365. SALIX foliis obscure crenatis, utrimque villosis, ouato oblongis. Tab. VIII. fig. f.

Mas.

Femina.

Salix latifolia rotunda. Bauh. pin. 474. Raj. syn. 449.

? *Salix latifolia inferne hirsuta*. Raj. hist. 1422.

Serg. Lapponibus.

α. In sylvis & desertis frequens est.

β. Non raro in magnam excrescit arborem, cuius

T 2

Rami

Rami nouelli pallescentes pubescunt.

Folia ex ouato vtrunque leuiter acuminata, superius viridia, vixque notabiliter pubescentia, subtus lanugine tenuissima villosa, pallide viridia. Margo foliorum, nisi summa adhibeatur attentio, vix manifestis crenis quibusdam notatus conspicitur, sed clare a parte media inferiore undulatus.

- γ. Nouaccolæ ex cortice huius arboris præparant coria sua pro calceis, quemadmodum rustici in Suecia inferiore ex cortice Quercino eosdem conficere consueuerunt.

366. *SALIX foliis integris vtrunque hirsutis lanceolatis.* Tab. VIII. fig. t.

Mas.

Femina.

? *Salix oblongo incano acuto folio.* Bauh. pin. 274.

? *Salix angustis & longissimis foliis crispis, subtus albicantibus.* Raj. hist. 1433.

Salix alpina humilis, sarculis & petiolis cum folii parte auersa candidis. Rudb. lap. 100.

Salix lusitanica, saluicæ foliis auritis. Tournef. inst. 592.

- α. In syluis frequens, in omnibus Alpium conuallibus nulla hac frequentior est.

- β. *Frutex* est humanæ altitudinis.

Caulis glaber, pallidus, carneus vel rufescens, *Rami* nouelli alba hirsutie obteguntur.

Folia alterna, lanceolata, secundum venas rugosa, vtrunque hirsuta, superius e cinereo viridia seu viridia villis albis confertis adspersa, subtus crassissimo vellere albo tecta. Margo integer est, at non raro undulatus conspicitur. Nerus longitudinalis foliorum sæpe distinguit folium æqualiter, sed sæpius alterum latus angustius constituit.

Capsule alba crassissimaque hirsutie tectæ sunt.

γ. Hac

γ. Hac Salice per æstatem degentes in Alpibus ipsi Lappones ad focum excitandum alendumque perpetuo vtuntur.

367. SALIX foliis oblongis subtus villosis, inferioribus crenatis, superioribus integris. Tab. VIII. fig. u.
Mas. Femina.

Salix, oleæ sylvestris folio, alpina. Rudb. lap. 99.

α. In sylvis & Alpibus frequens etiam est hæc Salicis species.

β. *Frutex* angustus, non raro arborefcens.

Rami nouelli alba hirsutie velati conspiciuntur.

Folia alterna, superne leuissime vel vix pubescentia nitida viridia, subtus pallidius viridia villis raris oblongis adspersa.

Folia inferiora omnia obtusa, figura (Tab. VIII. u.) depicta gaudent, at leuissime sunt ferrata; *superiora* vero integerrima sunt, magis villosa & ad figuram Tab. VIII. fig. n. proxime accedunt, sed angustiora.

γ. Figura u. designari existimo *Salicem humiliorem*, foliis angustis subcæruleis ex aduerso binis. Raj. syn. 448. n. 11. quod si ita sit, minus bene pili versus inferiora figuræ picti sunt. *Dillenius*. Pili subtus adspersi, longi extra marginem basi ipsius folii proximum inferius prominent, vt vix nisi folis luci obiectis foliis conspici queant ferraturæ.

368. SALIX foliis integris utrimque lanatis subrotundis acutis. Tab. VIII. fig. x. & Tab. VII. fig. 7.
Mas. Femina.

α. Occurrit in Alpibus lapponicis copiose, in sylvis rarius & fere arborefcit.

β. *Rami* vndique hirsutie alba tecti sunt.

Folia subouata seu subrotunda, apice obtuse acuta;

integerrima, alba longa ac laxa lana vndique tecta, ut nullæ venæ conspici possint; hinc tota arbor alba & villosa apparet.

Amentacei flores duo communiter ad apices ramulorum anni præcedentis exeunt, & capsulæ glabræ sunt.

- γ. Hac designatur, puto, a Pluk. *Salix pumila groenlandica*, folio magno *Styracis* aut potius *Xylostei Dodonæi* mant. 165. quam refero ad *Salicem latifoliam rotundam* C. B. vel & ad *Salicem folio ex rotunditate acuminato*. C. B. existimo enim esse folia iuniora, quæ magis incana & lanuginosa sunt, quam postea apparent, & istiusmodi folia, qualia transmisisti, sæpe observasse me memini verno tempore tam in hac, quam in illa. *Dillenius*. Meam tamen plantam non esse varietatem speciei alicuius alias *Salicis lapponicæ*, nec vlllo modo convenire cum §. 361. fig. n. pro certo statuo.

359. *SALIX* foliis integris utrimque villosis verticaliter ovatis appendiculatis. Tab. VIII. fig. y.

Mas.

Femina.

Salix folio rotundo minore. Dill. giff. 38. app. 37. Raj. syn. 450.

α. In desertis Lapponiæ frequens est.

β. Sæpius adolescit in arborem tenuem flexilem.

Folia ovata sunt, sed verticaliter posita, seu adfixa parte acuminata, alterna, conserata, petiolis brevissimis appendiculatis insidentia, secundum venas rugosa, utrimque villosa & viridia, inferne tamen pallidiora.

Flores flavescentes erumpunt e gemmis inferioribus, Rami autem e superioribus.

γ. Recte nominata est, quamvis ego eam foliis rotundioribus plerumque observaverim. *Dillenius*.

370. SALIX *pentandra*. * Tab. VIII, fig. 2.

Mas.

Femina.

Salix minima, flore elegante luteo. Boerh. lugdb. 2.
p. 211.

Salix folio laureo seu lato glabro adorado. Raj. syn. 449.

α. Ubique in sylvis Lapponiæ frequentissima est.

β. *Frutex* est altus, longitudine sæpe bis superat altitudinem humanam, non raro arboris formam adsumit.

Caulis glaber, epidermide alba pellucida vestitus, Ramuli summi rufescunt, inferiores pallescunt.

Folia infima verticaliter ovata sunt, quæ hæc excipiunt exacte ovata, suprema ovato-lanceolata, omnia utrimque glabra & nitida ex flavo viridia, per marginem subtilissime & obtuse ferrata.

Florum spica solitaria e singula gemma rami præcedentis anni inferiore enascitur.

γ. Ab omnibus nobis notis Salicis speciebus differt numero staminum, quæ in illis duo sunt, in hac communiter quinque, non raro quatuor vel sex interponuntur.

δ. Nondum mihi visa erat, quam vocari posse existimo *Salicem lapponicam lapotabitæ folio*. lapotabitam habet Maregr. & Plumier. Dillenius.

371. VALLISNERIA.

Mas.

Vallisneroides palustre, algæ folio, *Italicum*, foliis in summitate tenuissime denticulatis, floribus albis vix conspicuis. Mich. gen. 13. t. 10.

Femina.

Vallisneria palustris, algæ folio, *Italica*, foliis in summitate denticulatis, flore purpurascens. Mich. gen. 12. t. 10.

- α. In Finmarkiæ rivulis frequens est, florentem tamen nec ibi, nec Upsaliæ hætenus observavimus.

TRIANDRIA.

CARICIS speciem §. 328. vide sub Monoëcia Triandria.

TETRANDRIA.

372. HIPPOPHAE.

Mas.

Rhamnoides florifera, salicis foliis. Tournef. cor. 53.
Femina.

Rhamnoides fructifera, foliis salicis, baccis aureis.
Tournef. cor. 53.

Rhamnus salicis folio angusto, fructu flavescente.
Bauh. pin. 477.

Rhamnus vel Oleaster germanicus. Bauh. hist. 1. p. 33. b.

Finbar. Alandis, id est, Baccæ Finnonum.

- α. Intra limites Lapponiæ fruticem hunc non vidimus, sed in toto itinere per littora sinus Bothnici copiose.
β. A plerisque pinguntur spinæ foliis subiectæ, quod in frutice non obtinet, spinæ enim distincte per se occurrunt, tamquam ramuli.
γ. Baccæ sapore austero-vinoso gaudent, hinc conficiunt Piscatores sinum Bothnicum incolentes ex eis
Rob,

Rob, quod piscibus recentibus additum, iis gratissimum conciliat saporem. Cumque piscatores hi communiter Finnonēs sint, nomen huic plantæ ab eis imposuere Alandi, apud quos præ reliquis copiose viget hæc planta.

δ. Rarioribus gaudet frutex hic spinis in Alandia, quam in Belgio.

373. MYRICA foliis lanceolatis, fructu sicco.

Mas.

Gale florifera. Vaill. par. 77.

Chamelæagnus. Dod. pempt. 768. fig.

Femina.

Gale fructifera. Vaill. par. 77.

Gale, frutex odoratus, septentrionalium. Bauh. hist.

1. p. 225. b. Dill. app. 154.

Chamelæagnus. Dod. pempt. 863. fig.

Rhus myrtifolia belgica. Bauh. pin. 414.

Myrica septentrionalium pumila palustris. Frank.

spec. 34. Till. ab. 46.

Myrtus palustris seu Gagel. Rudb. cat. 29. hort. 77.

Lupulus salictarius. Lind. wikf. 22.

Thee Europæum aut nostras. Sim. Paull. monograph.

Pors. Suecis.

α. In paludibus Norlandiæ nulla hac vulgatior, in desertis lapponicis frequens est.

β. Floret primo vere & quidem dum folia erumpere incipiunt. Fructus est spica oblonga ex quinque feminum ordinibus composita & in singulo ordine quinque semina exhibens. *Semina* crassiuscula, subrotunda, angulata, acuminata, semitrifida, denticulo scilicet vtriusque adfixo, coriacea, nucleum paruum includentia; semina deinde adpersa sunt punctis aureis resinosis.

γ. Quæro, numne ex hac camphora destillari posset? Odorem fere eundem & nescio quam similitudinem

cum camphora arbore habent omnes huius generis species.

2. Olim huius plantæ foliis Cereuisiæ condiebantur per Sueciam, nunc autem post largiorem plantationem Humili, ob cæphalalgias quas potantibus creat, præfertim minus cocta planta, exoleuit, nec hodie nisi a pauperibus, in prouinciis remotioribus, adhibetur. Lappones nostri nec Cereuisiam nec alios potus coctos curant, præferentes pellucidam & frigidissimam suam aquam, quæ vbique gratis prostat & sanitati magis conducit.
3. *Sim. Pauli* omnino persuasus fuit hanc plantam ipsissimam fuisse *Thæam* & proinde derisit Europæos, qui eam ex Indiis petiere; Foliorum enim figuram coincidere, vtramque plantam esse fruticem, sapore postquam semel infusa & exticcata erat folia quodammodo congruere, & vires non differre dicebat. Attamen valde hallucinatus est.
4. *Myrica foliis lanceolatis fructu baccato.* * *Ambulon arbor* L. B. *Gale quæ myrto brabantica similis carolinensis baccifera, fructu racemoso sessili monopyreno* Pluk. est omnino eiusdem generis cum nostra planta, licet hæc baccifera sit, & nostra non. Vnde Ceram e baccis exprimere possunt Americani e sua, nos nos item e nostra. Reliquæ partes fructificationis adeo conueniunt, imo totius plantæ, vt e foliis vix differentias eruere queam. Allata est hæc Americana in hortos Belgii, vt singulares eius considerare possent baccas cera distentas, sed mares sunt omnes, quas heic vidi, hinc frustra exspectatur bacca.
5. *Myricæ nomen antiquum* (F. B. 241. 242.) longe præfero *Gale*, vocabulo belgico vel germanico (F. B. 229).
6. Fructus est crassa coriacea tectus, ergo re vera bacca, baccæ dici debent pericarpia omnia coriacea, quæ non dehiscunt; vt Iuglandis, Amygdali, Kiggelariæ, Rhois & Coriogrammatodendrorum (huius forte generis) fructus.

374. *URTICA* foliis cordatis, amentis cylindraceis, sexu distincta.

Mas.

Urtica vrens maxima sterilis. Pont. anth. 210.

Femina.

Urtica vrens maxima fertilis. Pont. anth. 210.

Urtica vrens maxima. Bauh. pin. 232.

Urtica sylvestris maior vrens. Frank. spec. 30.

Urtica vulgaris maior vrens. Lind. wikf. 40.

Urtica maior vrens. Till. ab. 65.

Beledecksgrase. Lapponibus.

- α. Ad casae Lapponum frequens est.

375. *URTICA* foliis ovatis, amentis cylindraceis.

Androgyna.

Urticoides vrens. Pont. anth. 210.

Urtica vrens minor. Bauh. pin. 231. Frank. spec. 30.

Lind. wikf. 41.

Urtica minor vrens. Till. ab. 65.

- α. *Urtica minor vrens*, foliis eleganter variegatis, caule intorto rubente. Rudb. lap. 100.

- β. In desertis Lapponiae rarius.

- γ. Cl. *Pontedera* ab *urticis* sexu distinctis separat Androgynas, quæ ipsi dicuntur *Urticoides*; Cl. *Heisterus* adhuc ab iis separat non vrentes, sub nomine *Urticastris*: Ego & has & *Ceratosperrum*. T. ad idem refero genus.

- δ. Varietas non distincta species est illa Rudbeckiana (*).

PENTANDRIA.

SALICIS *speciem* S. 370. vide in Dioecia Dian-
dria.

MONADELPHIA.

376. JUNIPERUS *foliolis undique prominentibus
pungentibus.*

Mas.

Juniperus. Tabern. hist. 3. p. 41.

Juniperus femina. Volk. norb. 234.

Juniperus palustris sterilis. Lind. wikf. 20.

Femina.

Juniperus baccifera. Tabern. hist. 3. p. 40.

Juniperus vulgaris fruticosa. Bauh. pin. 488.

Juniperus fructu nigro rotundo. Lind. wikf. 20.

Juniperus celsior arborescens, fructu subfusco oblongo.
Lind. wikf. 20.

Juniperus. Frank. spec. 33. Rudb. cat. 22. hort. 59.
Till. ab. 37.

Wachholder. Schell. botn. 30.

Gaskes. Lapponibus.

α. Tam in Alpibus, quam in sylvis occurrit, licet in
Lapponia admodum parce.

β. Per Sueciam crescit communiter in montibus, in
Lapponia semper in paludibus.

γ. Statura Juniperi singularis est: In Lapponia ramos
plures, e radice absque caudice arboreo, exferit spar-
fos,

fos, graciles, accumbentes & fere repentes. In Sueciæ plurimis locis autem crescit in magnam arborem. In quibusdam locis, curiosam acquirit figuram, alta euadit, angusta, ramis superne confertioribus, inferne exarescentibus, instar Cupressi meta in fastigium conuoluta; vt Fettiæ in Uplandia, item ad furnum martis Esbo in Roslagia & in locis, in quibus minere reperiuntur, præsertim martiales, vt Norbergæ in Wessinannia &c.

3. *Juniperus alpina*, folio crassiore latioreque. Rudb. lap. 98. *Juniperus alpinus*. Clus. pan. 26 Bauh. hist. 3. p. 301. Scheuch. alp. 425. In Alpibus nostris sæpe obuia fuit, sed baccæ exacte globosæ fuere, nec oblongæ, vt ab authoribus describuntur. Hæc est sola varietas præcedentis.

4. *Regionibus frigidis, in quibus nulla alia arbor valet substare, Juniperus familiaris est.* Mundinus in Diætet. p. m. 354. dicit, id magis conuenire Berulæ (§. 342.) Empetro (§. 380.) & Salici (§. 366.) quam Junipero (a), docet Lapponia.

5. Author idem (*) egregius, loco citato, sequentia etiam profert effata: *Lappæ, quibus natura pauca præter egestatem & patientiam concessit, potionem habent e baccis Iuniperinis, quam vt Caffè aut Theam calidam sumunt &c.* quæ omnia etiam omnino erronea sunt. Sueci enim in variis prouinciis, præsertim rustici Cereuisiam e baccis Iuniperi præstantissimam, siue specles saporem, siue vires diureticas & antiscorbuticas, parare solent, quam, præsertim recentem, pro potu ordinario, non medicina, frigidam hauriunt, nec vnquam calidam, vti Thea vel Coffea hauritur; hoc quidem potu magis grati saporis, quam egestatis caussa, imo & diuites sæpius delectantur; Lappones autem nec potum hunc artificialem curant, nec ob parcam copiam Iuniperi habere possunt. Fateor deinde Lappones syluaticos non raro summa cum egestate luctare, contra vero alpinos,

pinos, qui sæpe mille rangiferos possident, (quorum singuli vix minori, quam trium florenorum pretio diuenduntur) cum ditissimis per Europam Viris certaturos eosque superaturos crederem; inuenies tum apud eos in summa copia caseos, carnes, pelles, deinde colligere possunt pelles vrsi, mustelæ, gulonis, sciuri, castoris &c. hæcque omnia finitimis diuendere, nec opus habent, vt quidquam emant ab iisdem, nisi forte haustum spiritus frumenti, tabacum, vel tentorium. Hi viuere possunt absque sudore, absque cura, & facile adquirere omnia, quæ necessaria sunt, cum summa mentis tranquillitate. *Non qui multa possidet, sed qui paucis indiget, diues est.* Hinc si vel Cræli thesauros ipsis offerres, cum splendidissimis aulis, niuosos suos montes commutare recusarent & quidem nec hoc sine sufficienti ratione, bene enim qui latuit, bene vixit Lappo.

CLASSIS XXIII.
POLYGAMIA.
MONOECIA.

377. *ATRIPLEX foliis sagittato-lanceolatis.*
Atriplex sylvestris. Frank. spec. 5.
Atriplex angusto oblongo folio. Bauh. pin. 119.
Atriplex repens. Rudb. hort. 13. Brom. goth. 10.
 α. *Atriplex sylvestris, folio hastato seu deltoide.* Mor.
 blæf. 26. Cels. upf. 11.
 β. In agris Nouaccolarum seminibus allata rarius.
 γ. Singulare est plantarum genus, in vna eademque
 planta alii flores hermaphroditi, alii feminini, &
 hi figura inter se diuersi, & seminibus ambo fœcun-
 di diuersæ figuræ, at ab vtrisque eadem prouascitur
 planta! Singulare est, quod si flores femininos auferas,
 planta posthac non erit *Atriplex*, sed exacte *Cheno-*
podium.

DIOECIA.

378. RHODIOLA.

Hermaphrodita

masculina.

Femina.

Rhodia radix. Bauh. pin. 286. Dod. pempt. 344.
Rudb. hort. 96.

Rosea. Rupp. jen. 1. p. 80.

Anacampteros, radice rosam spirante, maior. Tournef. inst. 264. Scheuch. alp. 329. 424.

Telephium luteum minus, radice rosam redolente. Moris. hist. 3. p. 468. f. 12. t. 10. f. 8.

α. Vbique in Alpium summis iugis, immensa in copia, prostat gratis, exacte tantis viribus referta, ac Italica.

β. Curiosa est hic sexus consideratio. Matrimonia in altera planta constant appropriatis maritis & vxoribus, thalamo impositis splendido, aulæo luteo & quinquepartito, sed steriles sunt hæ Saræ. In altera autem planta matrimonia thalamos nudos, aulæis destitutos exhibent atque in iisdem feminas quinque maritis orbatas deprehendis. Hæ Hagares concipiunt e maritis legitimarum & steriliū vxorum, familiamque propagant.

γ. Feminam secum duxit Nob. Rudbeck in hortum Upsaliensem, quæ omni anno obtulit suas flammæ, cum autem nullus maritus adesset, in cassum furiit, ova interdum parua deposuit, sed subuentanea.

GNAPHALII speciem §. 302. vide in Syngenesis polygamie superflue.

TRIOE-

TRIOECIA.

379. EMPETRUM.

Mas. Femina. Androgynum. Hermaphroditum.

Empetrum montanum, fructu nigro. Tournef. inst.

579.

Camarinna septentrionalis supina. Petiv. musf. 72.

Chamataxus. Scheff. lap. 359.

Erica baccifera procumbens nigra. Bauh. pin. 486.

Scheuch. alp 334.

Erica baccifera tenuifolia. Frank. spec. 33. Rudb. it.

11.

Erica baccifera latifolia. Rudb. it. 11.

Erica baccifera. Clus. pan. 29. Till. ab. 26. Lind.
wikf. 12.

- α. In desertis arenosis siccissimis, nec non in paludibus humidis muscosis sæpius occurrit, in Alpibus omnium frequentissimum est.
- β. Alpes Dalekarlicas tegunt fere quatuor plantæ; hæc scilicet, *Betula* (342.) & duæ *Lichenis* species, quæ in Lapponiæ Alpibus in minori copia prostant.
- γ. Ad fodinam cupri Fahlunensem, vix vlla planta per aliquod ab ea remotum spatium viuere potest, ob fumi sulphurei deuastationem, hinc terra nuda iacet, hæc autem planta fere sola perferre videtur & fumum sulphuris & frigus.
- δ. Planta hæc omnes leges sexus eludit, numerum maritorum & feminarum tamen sancte seruat, ita vt aliam videas plantam marem, aliam androgynam, aliam hermaphroditam.

1. Baccæ huius atræ, licet venenatæ dicantur & re ipsa cæphalalgias creent, copiosius adsumtæ, expertus loquor, Kappatiâlmâs (§. 143. d.) tamen ingrediuntur apud Lappos, apud quos vuæ Corinthiacæ in usu non sunt.

CORISPERMI *speciem* §. 2. vide in Monandria Digynia.

CLASSIS XXIV.
CRYPTOGAMIA.
FILICES.

380. ACROSTICUM folio lineari laciniato.
Acrosticum paruum septentrionale. Petiv. cent. 70.
Filicula saxatilis corniculata. Tournef. inst. 542.
Filix saxatilis corniculata. Bauh. pin. 358.
 a. In Finmarkiæ parte, in infimis lateribus Alpium
 Lapponiæ Noruegiæ, rarius visa est.
381. POLYPODIUM pinnatum, pinnis lanceola-
 tis integris.
Polypodium vulgare. Bauh. pin. 359. Lind. wikf. 30.
Polypodium. Rudb. hort. 91. Till. ab. 54. ic. 79.
 a. In monte prærupto Lapponiæ Lulensis Kiurivari &
 aliis parcius.
382. POLYPODIUM pinnatum, pinnis lanceo-
 latis pennatifidis integris, inferioribus nutantibus.
*Filix minor brittannica, pediculo pallidiore, alis in-
 ferioribus deorsum spectantibus.* Morif. hist. 3 p.
 575. f. 14. t. 4. f. 17. bona.
 a. —am antecedenti, rarius licet, obuia fuit.

383. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum, pinnulis obtusis remotis, subtus villosum.*

Filicula alpina tenerior, alis latiusculis brevioribus integris profunde dentatis. Moris. hist. 3. p. 576. f. 14. t. 3. f. 23.

Filix arborea. Pluk. phyt. 179. f. 4.

α. In Alpibus rarius inter rupes.

384. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum, pinnis remotis, pinnulis subrotundis incis.*

Filix saxatilis, caule tenui fragili. Pluk. phyt. 180. f. 5.

Filix saxatilis non ramosa, nigris maculis punctata. Bauh. pin. 358.

α. In Lapponia sylvestri & ad latera Alpium frequens.

385. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum, pinnulis obtusis crenulatis.*

Filix non ramosa dentata. Bauh. pin. 358.

Filix mas. Rudb. hort. 43. Till. ab. 28.

Filix palustris maxima dentata. Lind. wikf. 13.

α. Ad riuulos in desertis lapponicis & ad latera Alpium copiose.

386. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum, pinnulis lanceolatis acutis pinnatifidis.*

Filix mollis seu glabra vulgari mari non ramosæ accedens. Bauh. hist. 3. p. 738.

Filix mas non ramosa dentata, pinnulis angustis raris profunde dentatis. Raj. syn. 121.

Filix palustris subfusco pulvere hirsuta. Lind. wikf. 13.

α. Cum antecedenti sæpius.

387. *POLYPODIUM trifidum*, ramis pinnatis,
pinnis pinnatifidis.

Dryopteris. Dill. giff. 103.

Filix ramosa minor, pinnulis dentatis. Bauh. pin.

358.

Filix pumila saxatilis L. Clus. pan. 704.

α. In monte Kiurivari prope venam plumbiferam &
alibi.

388. *ASPLENIUM pinnatum*, pinnis subrotun-
dis crenatis.

Trichomanes seu polytrichum officinarum. Bauh. pin,
356.

Trichomanes. Till. ab. 66. ic. 77.

α. In monte Kiurivari Lapponiæ Lulensis in parœcia
Quickjock, & alibi.

389. *OSMUNDA folio pinnatifido*, pinnis lunu-
latis.

Osmunda foliis lunatis. Tournef. inst. 547. Scheuch.
alp. 46.

Lunaria racemosa minor vel vulgaris. Bauh. pin.
354.

α. In Lapponiæ Lulensis sylvis præ reliquis occurrit.

390. *EQUISETUM aruense*. †

Equisetum aruense, longioribus setis. Bauh. pin. 16.

Rudb. elyf. 1. p. 127. f. 9.

Equisetum aruense minus repens. Brom. goth. 26.

Equisetum aruense, setis longioribus. Lind. wikf.
12.

Equisetum repens. Lind. wikf. 12.

α. Vbique in campis & in conuallibus lepide syluam
abietinam in paruo compendio repræsentat.

- β. In hac caulis floris, peracta fructificatione, marcescit, nec ramulos exferit ullos, in aliis vero caules ramosi, sed floribus destituti, excresecunt emarcidis prioribus.

391. *EQUISETUM sylvaticum.* †

Equisetum sylvaticum, tenuissimis setis. Bauh. pin. 16. Rudb. elyf. 1. p. 124. f. 9.

Equisetum sylvestre, foliis tenuibus. Lind. wikf. 12.

- α. In sylvis copiose.

392. *EQUISETUM palustre.* †

Equisetum palustre, brevioribus setis. Bauh. pin. 16. Rudb. elyf. 1. p. 122. f. 3.

Equisetum palustre minus. Lind. wikf. 11.

- α. In subhumidis sæpe.

393. *EQUISETUM fluviatile.* †

Equisetum palustre, longioribus setis. Bauh. pin. 15. Rudb. elyf. 1. p. 122. f. 2.

Equisetum maius aquaticum. Lind. wikf. 11.

Equisetum nudum. Lind. wikf. 11.

Äske Lappis. Fræken Suecis.

- α. Ad ripas lacuum & fluuiorum passim copiosissime.
β. Rangiferi, Lapponum pecora, foenum per hyemem non adsumunt facile, hinc Lappo noctes diesque eos per sylvas ducere tenetur. Obtuli circa autumnum redeuntibus ex longo itinere Rangiferis fasciculum fœni, & obseruaui eos hanc plantam seligere & adsumere, reliqua fere intacta relinquere. Annon itaque hocce Equisetum maiorem œconomix lapponicæ vsum adferre posset, incolis iudicandum relinquo.

394. EUISETUM *hyemale*. †*Equisetum foliis nudum, non ramosum seu junceum.*

Bauh. pin. 16. Rudd. elyf. 1. p. 124. f. 10.

Equisetum sylvæstre nudum. Lind. wikf. 12.

α. Iuxta ripas fluvii Juktan in Lapponia Lulensi & alibi.

β. Tota planta perennis est, caulis sine ramis ad radicem vtrinque stolonem exferit.

MUSCI.

395. POLYTRICHUM *caule simplici*. *

Mas.

Polytrichum vulgare ♂ *maius*, capsula quadrangulari. Dill. giss. 221.*Polytrichum aureum maius.* Bauh. pin. 356.*Polytrichum aureum medium.* Bauh. pin. 356.*Muscus juniperi foliis*, capitulo quadrangulari. Vaill. par. 131. t. 23. f. 8.*Muscus capillaceus maior*, pediculo ♂ capitulo crassioribus. Buxb. cent. 1. p. 41. t. 64. f. 4.*Adiantum aureum maius*, Rudd. hort. 3. Brom. goth. 2. Lind. wikf. 1.*Adiantum aureum minus.* Lind. wikf. 1.*Adiantum aureum.* Till. ab. 2.

Femina.

Muscus capillaceus stellaris prolifer. Tournef. inst. 551.*Muscus*, *juniperi folio*, *roseus prolifer.* Vaill. par. 131. t. 23. f. 8.*Muscus capillaceus maior stellatus.* Tournef. inst. 551.

V 4

Romf.

Romfi. Lapponibus.

Bixera mossa Suecis. Muscus Vrsinus.

- a. Frequentissimus est Muscus per totam Lapponiam.
- β. Variat imense, quoad magnitudinem, utpote quod in arenosis & siccis vix pollicis transuersi altitudinem attingit, in succosis umbrosis ac syluosis sæpe pedale euadit; ex hisce vero diuersas constituit species Botanicorum vulgus.
- γ. Hic in diuersa planta absque vilo remanente dubio spectare licet sexum separatum, cum aliæ plantæ ex apice pedunculos longos proferant capitula sustinentes, aliæ vero terminentur in stellulas imbricatas purpureas; has feminas diximus, illas vero mares, secuti Cl. Dillenium, qui puluerem in capitulis istarum contentum pro farina genitali habuit, non omne tamen nobis exemit dubium, ob prægnantes rationes a priori petitas. Alteram esse inarem, alteram vero plantam feminam, certum videtur. Flores masculinos & femininos, eodem tempore, in eadem specie florere, in omni vegetabili obtinet; quod si non fieret, neque fœcundatio succederet, neque proles produceretur. Fructus (ut proles) est effectus floris (ut copulæ); hinc cum capitula ista longe serius eiciant suam farinam genitalem putatam, quam flores isti stellati durant, videtur pulvis iste effectus esse, non causa; ergo fructus, non flos. Sed hæc solum a priori dicimus.
- δ. *Lectus* noster apud Nouaccolas in Lapponia constabat pellibus leporinis absque vllis puluinaribus, apud Lappones vero ipsos solis pellibus rangiferinis, in desertis autem e ramis frondosis *Betulæ* (§. 341.). In itinere per fluuios extrahebatur circa vesperam scapha, qua vehebar, in terram continentem, quæ obuertebatur, ut sub ea, instar Diogenis, quiete dormire defensus a pulicibus & pluuiis, nescius naturæ placuisse stragula ibi, in alio quam in volatilium dorso, quærere, quæ tandem & e terra crescere

in densissimo deserto a Lapponibus didici. Muscum enim hunc, quem feminam dixi, quærunt Lappones, formam quadratam. trium vlnarum in latitudine & totidem in longitudine acie cultri circumscribunt, quo facto leui manu alterum angulum a terra separant elevantque, mox tunicæ instar tenacis extrahunt totum hocce circumscriptum spatium, solum quatiunt, vt si quæ folia aciformia adsint, vel terra adhæreat, expellantur; quo facto mox alterum exacte priori respondens, eadem methodo, sibi comparant; deinde expanditur altera hæc muscosa tunica sursum verso musco supra terram, cui incumbit lassum corpus, alteram verso deorsum musco sibimet imponunt, vt ramuli omnes corpus respiciant. Mollissimus est hic lectus cuius stragula vndique ambiunt corpus & ad illud sese vbiq; applicant; calidissimus deinde est, & virentis vegetabilis grati odoris, nec pediculos, pulices, cimices, scabiem, luem, aliudque contagium innocenti corpori adfert, nec plumulis vndique obuolitantibus irresolubilibusque, cum inspiratione, pulmones infarcit phthisive generat, sed lassum corpus molli grataque requie reficit. Hunc lectum itaque si non delicatulis aulicis audeam præscribere, certe duris martis filiis, quos sæpe oportet in syluis castra sua ponere, hic meus lectus conueniet optime. Euitant Lappones muscum marem, ne capitulis suis pedunculatis titillationem ipsis creet molestant, dum linteis carent, somnumque eorum turbet. Quæsiui me sæpius quisnam Lappones hunc musci vsum docuerit primus, cum paucis, imo paucissimis Botanicis constet Muscum hunc caule simplicem, radicibus adeo intertextum & implicatum esse, vt vix separari queat, nec alium excogitare potui, quam Lapponum conterraneum Vrsam, qui dum longissimam suam hybernæ noctem cimmeriis tenebris inuolutam dormire debet more Erinacei, Melis &

Vespertilionis, hunc muscum in vasta copia colligit, inque eo securus sine epulis & poculis per diem & ultra, annum quiescit, unde aliquando, ut opinor, aliquis Lappo, qui casam noctu frigida attingere non potuit, vrsi consilium capturus percepit radices cohærere.

- f. Polytrichum hocce, ut gratum lasso per deserta Lapponiæ peregrinatori, ita rustico septentrionis nostri infensissimum & abominabile, utpote quod pascua eius lætissima integra destruit. Prata fertilissima apud nos sunt, quæ terram, ex humo vegetabili, mistam cum arena & pauca quantitate argillæ pro matre agnoscunt, sita in loco declivi & in conuallibus. In his facillime luxuriat hic muscus in tophos & turfæ cumulus, sterilis, reliqua vegetabilia opprimens, ut ad Nerpis præsertim, in Ostrobothniâ videre licuit tristissimo exemplo. Dissecui talem turfam seu terræ verrucam perpendiculariter in duas partes & vidi eandem ad centrum radicis semper cavam, hinc auguror terram hyemali tempore a gelu constrictam in rimas frangi, unde eleuantur radices plantarum (ut etiam in hortis non raro tempore vernali videre est) quæ quasi supra terram positæ, gelu hyemali, tandem sicco aeri vernali, demum calido æstivo expositæ, destruuntur, relicto commodo loco huic musco, ut læte crescat. Si quis huic malo medicinam minus laboriosam vel sua operatione non pretiosam admodum detegeret, summopere sibi gratos incolarum deuinciret animos.

396. *BRYUM caule erecto, ramis lateralibus brevibus fertilibus.*

Bryum hypnoides, capitulis plurimis erectis, lanuginosum. Raj. syn. 97.

Muscus terrestris vulgari similis lanuginosus. Moris. hist. 3. p. 625. f. 15. t. 5. f. 7.

Mu-

- Muscus alpinus ramosior erectus*, flagellis brevioribus lanuginosis. Pluk. alm. 255. phyt. 47. f. 5.
 α. Occurrit communiter in Alpibus nostris, altis rupibus innatum.

397. BRYUM caule erecto, foliis reflexis seta terminatis, capitulis falcatis.

Bryum maius, erectis falcatis capitulis, foliis latiusculis extantibus, in pilum canescentem desinentibus. Dill. giff. 224. Raj. syn. 94.

Muscus capillaris tectorum, densis cespitibus nascent, capitulis oblongis, foliis in pilum longum desinentibus. Raj. hist. 3. p. 34. Vaill. par. 133. t. 25. f. 3.

Muscus erectus hirsutus, capitulis oblongis acutis, ungiculis anicularum similibus, vulgatissimus. Morif. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 1.

- α. In sylvis rarius conspicitur hic *Muscus*.

398. BRYUM caule inclinato, foliis arrectis subulatis, capitulis erectiusculis.

Bryum, erectis capitulis, angustifolium, caule reclinato. Dill. giff. 222. Raj. syn. 95.

Muscus coronatus medius, foliis tenuissimis pallidis longioribus, capitulis erectis acutis. Morif. hist. 3. p. 630. f. 15. t. 7. f. 11.

Muscus coronatus humilis, corniculis longissimis & acutissimis. Morif. hist. 3. p. 630. f. 15. t. 7. f. 13.

Muscus capillaceus, foliis pallidis, pediculis pluribus e communi theca egredientibus. Buxb. cent. 2. p. 8. t. 4. f. 1.

Muscus capillaceus maior, pediculo & capitulo tenuioribus. Tournef. inst. 551. Vaill. par. 132. t. 28. f. 12.

- α. In desertis sæpius crescit in tophos crassos & per æstatem flavos.

β. Huius

β. Huius speciei singulare admodum specimen habui in itinere Reuterholmiano per Dalekarliam ad pagum Heden, ubi admodum cauliculis multiplicatum & longum compactissimumque excreuit in magnitudinem nidi Sciuri, & exacte repræsentabat figura ac magnitudine cranium humanum musco obductum.

399. BRYUM caule adscendente, foliis ovato-oblongis patulis pellucidis.

Bryum nitidum, foliis oblongis undatis, capitulis cernuis, arbusculam referens. Dill. giff. 227. Raj. syn. 103.

Muscus polygoni folio. Tournef. inst. t. 326. f. C. Vaill. par. t. 24. f. 3.

α. Crescit in pratis Nouaccolarum subhumidis inter lapides.

400. BRYUM caule erecto, foliis setaceis, capitulis globosis.

Bryum trichoides virescens, erectis maiusculis capitulis maliformibus. Dill. giff. 224. Raj. syn. 97.

Muscus trichoides minimus sericeus capillaceus, capitulis sphericis. Moris. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 6. Vaill. par. 129. t. 24. f. 9. & 12.

α. Creuit copiose plurimis in locis Alpium nostrarum, nullibi tamen per totum iter in copia hoc obseruimus, quam ad cataractam fluuii Dalekarlici Elfcarleby.

β. Color foliorum huius musci, præsertim post exsiccationem, viride æris refert.

401. BRYUM foliis setaceis, pedunculo reflexo, capitulis subrotundis.

Bryum trichoides hirsutæ canescens, capitulis subrotundis reflexis, in perbrenibus pediculis. Dill. giff. 226. Raj. syn. 100.

Mu-

Muscus trichoides hirsutus, capitulis oblongis reflexis pediculis brevibus insidentibus. Morif. hist. 3 p. 629. f. 15. t. 6. f. 21. Raj. hist. 3 p. 38.

Muscus capillaceus lanuginosus minimus. Tournef. inst. 552. Vaill. par. 133 t. 29 f. 2.

α. Hinc inde in sylvis obuium est.

402. BRYUM foliis subulatis, pedunculo longissimo, capitulo reflexo.

Bryum trichoides, capitulis reflexis, pediculis ima medietate rubris, summa luteo virentibus. Dill. giff. 226. Raj. syn. 100.

Muscus trichoides, capitulo paruo reflexo, pediculo ima medietate rubro, summa luteo viridi. Morif. hist. 3. p. 629. f. 15. t. 6. f. 15.

Muscus capillaceus minimus, capitulo nutante, pediculo purpureo. Vaill. par. 134. t. 29. f. 7.

α. Vbique in sylvis commune est.

β. Datur & huius varietas caule & foliis omnino sanguineo colore tinctis, & hæc communiter sterilis est.

403. BRYUM caule erecto ramoso, foliis ovatis undique imbricatis.

Muscus americanus aureus, foliis cupressi. Petiv. mus. 273.

α. Creuit in sylvis variis in locis.

β. Capitula non vidi, hinc fere incertus hæreo, vtrum ad Brya an vero ad Hypna amandari debeat.

γ. Est muscus pollicis transversæ altitudinis, fere erectus, interdum vero ad basin decumbens, qui versus summitatem utrimque ramulum communiter exferit ipso caule interiecto breviorē. Folia ovata sunt, obtusa, fere pellucida, dentissime imbricata (hinc rami & caulis densus & crassus conspicitur), colore pallide flavescentia.

δ. Eun-

- δ. Eundem cum Petiueriano esse muscum hunc in phytophylacio Sherardiano Oxoniis colligere licuit.
 ε. Videtur, quantum ex figura percipio, proxime accedere ad Hypnum istud, quod Vaill. par. tab. xxv. fig. 7. exhibet, at nostrum maius est, crassius, foliis confertis magis & versus summitatem ramosum, simulque ramis & foliis obtusioribus conspicuum.

404. BRYUM caule procumbente, foliis alternis ovatis pellucidis.

Bryum nitidum, foliis serpilli pellucidis subrotundis, elatius. Dill. giff. 228.

Bryum nitidum, serpilli rotundis at minoribus pellucidis foliis, maius. Raj. syn. 102.

Bryum nitidum, serpilli rotundis & minoribus pellucidis foliis, minus. Raj. syn. 103.

Muscus polytrichoides palustris maior, serpilli latioris folio pellucido. Moris. hist. 3. p. 627. f. 15. t. 6. f. 39.

Muscus trichomanis facie, foliis utrimque splendentibus rotundis. Moris. hist. 3. p. 627. f. 15. t. 6. f. 41.

Muscus polytrichoides humilior, alternis foliis pellucidis subrotundis. Moris. hist. 3. p. 627. f. 15. t. 6. f. 40.

Muscus polytrichoides humilior, foliis latis subrotundis. Pluk. alm. 247. phyt. 45. f. 7.

α. Crescit in spongiosis, subhumidis vel umbrosis locis inter graminum radices.

β. Varietates istas, limites cum non habeant, coniungo.

405. HYPNUM ramis proliferis, plano-pinnatis.

Hypnum repens filicinum veluti spicatum, Dill. giff. 217. Raj. syn. 86.

Mu-

Muscus filicinus maior. Bauh. pin. 360. Vaill. par. 140. t. 25. f. 1. Buxb. cent. 2. p. 2. t. 1. f. 2.

α. Vulgatissimum est in sylvis Lapponiæ, & in inferiore Suecia, vbi prata ficciora tota deuasat & occupat.

406. HYPNUM ramis plano-pennatis continuata serie extensis.

Hypnum repens filicifolium ramosum, ramulis appressis & magis complanatis. Dill. giff. 218. Raj. syn. 87.

Muscus filicinus flauescens maior ramosus. Vaill. par. 140. t. 18. f. 1.

Muscus vulgaris pennatus maior. Bauh. pin. 360.

α. Crescit copiose in sylvis mixtum antecedenti.

407. HYPNUM ramulis plano-pinnatis, pinnis contiguis, apicibus deflexis.

Hypnum repens veluti compressum plumam luteo argenteam repræsentans. Cels. upf. 26.

Muscus pennatus maior, cauliculis ramosis, in summitate veluti spicatus. Gottsch. pruff. 167. f. 42.

Muscus repens subflauus, foliolis crispis minoribus, ramulis confertis. Vaill. par. 141. t. 27. f. 14.

α. Crescit iuxta lapides in desertis nemorosis egregius hic muscus, pennæ instar sericæ nitens.

408. HYPNUM ramulis pinnatis teretiusculis remotis inæqualibus.

Muscus pennatus minor, cauliculis ramosis, in summitate veluti spicatus. Gottsch. pruff. 167. fig.

Muscus palustris abietinus. Vaill. par. t. 23. f. 12.

Muscus palustris, foliis & flagellis rigidiusculis, seminibus in foliorum alis. Vaill. par. 141. t. 29. f. 12.

α. In desertis subhumidis ad radices arborum.

β. Hunc a priori musco omnino distinguo, nec vllō modo cum eo coniungi potest.

409. HYPNUM ramis inaequalibus, foliis laxe imbricatis triangularibus acutis.

Hypnum repens, triangularibus maioribus & pallidioribus foliis. Dill. gill. 219. Raj. syn. 80.

α. *Hypnum repens*, triangularibus angustioribus (potius minoribus) foliis. Raj. syn. 80.

Musco denticulato similis Bauh. pin. 36.

β. *Hypnum repens*, triangularibus minoribus foliis, pediculis & capitulis brevioribus & humidioribus, minus. Raj. syn. 80.

γ. *Hypnum ramosum fluitans pennatum*. Raj. syn. 81.

Muscos denticulatus lucens fluviatilis maximus, ad ramulorum apices adianti capitulis ornatus. Morif. hist. 3. p. 626. f. 15. t. 6. f. 33.

δ. Hi musci ubique in sylvis prostant, eosque non specie, sed solo loco, indeque producta varietate differre puto. V. timus (γ) in fossis, in magnam saepe molem excrefcit, & sub aquis iere submergitur.

410. HYPNUM ramis inaequalibus sparsis, foliis ovatis imbricatis, capitulis obliquis.

Hypnum terrestre erectum, ramulis teretibus, foliis inter rotunda & acuta medio modo se habentibus. Dill. gill. 220. Raj. syn. 81.

Muscos squamosus cupressiformis. Tournef. inst. 554. Vaill. par. 138. t. 28. f. 3.

α. In sylvis & pratis Nouaccolarum passim legitur.

411. HYPNUM caule erecto, superne undique ramoso.

Hypnum palustre erectum arbusculam referens, ramulis subrotundis. Dill. gill. 220. Raj. syn. 81.

Muscos dendroides sylvarum erectus, ramulis Kaliamulis, radice repente. Morif. hist. 3. p. 626. f. 15. t. 5. f. 30.

α. *Hypnum*

α. *Hypnum erectum* arbusculum referens, ramulis subrotundis confertim nascentibus. Raj. syn. 81.

Muscus squamosus ramojus erectus alopecuroides Tournef. inst. t. 326. f. B. Vaill. par. t. 26 f. 6.

Muscus dendroides elatior, ramulis crebris minus surculosis, capitulis pediculis breuibus insidentibus. Moris. hist. 3 p. 626. l. 15. t. 5. f. 31.

β. In subhumidis rarior est muscus.

412. **HYPNUM** caule repente, ramis confertis erectis, foliis subulatis, capitulis erectis.

Hypnum repens trichoides terrestre luteo-virens vulgare maius, capitulis erectis. Dill. giff. 215. Raj. syn. 84

Muscus arboreus splendens sericeus. Vaill. par. t. 27. f. 3.

γ. Truncis arborum semiputridis arcte adnatus, ut vix integer excerpi queat, in sylvis frequenter reperitur.

413. **MNIUM** caule dichotomo, foliis subulatis.

Mas. Femina.

Mnium maius, ramulis longioribus bifurcatis. Raj. syn. 78

Muscus palustris erectus flavescent, capillaceo folio. Vaill. par. 135. t. 24. f. 1.

Muscus palustris, flagellis erectis luteis raro diuisis, capitulis oblongis adianthi. Moris. hist. 3. p. 629. f. 15. t. 6. f. 9.

α. Crescit ubique in paludibus limo repletis.

414. **MNIUM** caule simplici, geniculis inflexo.

Mas.

Muscus palustris, adiantho aureo affinis, scapii tenuibus, foliolis breuibus. Raj. syn. 98.

X

Mas

Muscus trichoides palustris erectus coronatus, capitulis sphaericis amplioribus. Moris. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 8.

Muscus capillaceus tenuissimus, pedunculo longissimo purpurascens, capitulo rotundiore. Vaill. par. t. 24. f. 10.

Muscus stellaris ramosus palustris, pediculo aureo erecto, capitulo magno sphaerico. Buxb. cent. 1. p. 45. t. 65. f. 3.

Femina.

Muscus stellaris ramosus palustris. Buxb. cent. 1. p. 45. t. 65. f. 2.

- α. Vbique in deserto ad scaturigines fontium frigidorum crescit pulcherrimus hic muscus.
- β. Quoniam in hac calyptram non vidimus, at alteram plantam marem, alteram feminam vbique obseruauimus, quæ florem, polytrichi instar, stellula purpurea exhibet, hunc locum ei concessimus, usque dum certiora innotescant.
- γ. Fontes calidos seu thermas frustra in Lapponia frigidissima quæsiuimus, aquæ autem salientes frigidissimæ, media licet & calidissima æstate, vbique sese obtulere, copiosiores quam in vlla alia a nobis perlustrata regione. Fontes Lapponiæ sunt vel aquæ ex superiacente niue exstillantes, vt in Alpibus; vel iuxta radices montium, quales frequentes in syluis; vel & in mediis paludibus, quos fontes frigidos vocant Lappones. Hi fontes frigidi, licet aqua paludosa vndique eos ambiat tepida, in foveola quasi exhibent lympham istam gelidam, quæ licet stagnans videatur, celeri tamen agitur cursu sub altera aqua paludosa & calida. Hos fontes sedulo indagare norunt Lappones & quidem ex hoc Musco præsertim eos dignoscunt, qui quasi arte & cultura læte excretus fontem cingit, coloreque suo albo & longinquo facile cognoscitur.

415. SPHAGNUM ramis reflexis.

Sphagnum cauliferum & *ramosum palustre molle candidans*, reflexis ramulis, foliolis latioribus (& angustioribus). Dill. giff. 229. Raj. syn. 104.

Muscus palustris, *terrestri similis*. Scheuch. al. 43. t. 5. f. 2.

Muscus palustris in ericetis nascens floridus noster. Pluk. phyt. 101. f. 1. Vaill. par. t. 23. f. 3.

Muscus palustris. Dod pempt. 472.

Muscus palustris candidus baccifer. Lind. wikf. 25.

Muscus palustris mollis candidus rangiferorum, quo rangiferi auide vescuntur. Brom. goth. 69.

Muscus palustris mollis & *delicatulus*. Scheff. lap. 303.

Muscus IV. Scheff. lap. 361.

Muscus albus. Till. ab. 46.

Rypster-derphe. Lapponibus, id est, *Muscus ruber*.

Manna-derphe. Lapp. aliis, id est, *Muscus infantum*.

α. Vbique in humidis copia tanta occurrit, ut integras paludes, tam in syluis, quam in Alpibus, eodem musco tectas, albasque videas.

β. Variat foliis scilicet ouatis, vbi maior est *Muscus*; & linearibus acutis, vbi minor. Variat etiam colore, dum alius exacte niveus, alius, licet rarior, incarnato colore suffusus est.

γ. Errant, qui muscum hunc pro pabulo rangiferorum hyemali exhibent.

δ. Feminis lapponicis maxime notus est hic muscus; hunc enim, linteis cum destituantur, infantibus, dum cunis suis continentur, vndique circumponunt, qui & puluinaris & tegmenti vices feruat, vrinam acrem absorbet, calorem conseruat, sericisque stragulis gravior est tenellis; mutatur deinde vesperi & mane, dum purus & recens substituitur in prioris locum. Mollis quidem satis per se est, nihilomi-

nus, infante recenter nato, deciduos sponte molliusculosque crines rangiferinos musco superimponunt, corporique infantis proxime admouent, ut adhuc magis delicata sint stragula hæcce.

- β. Hoc etiam musco catamenia excipere abstergereque feminas lapponicas mihi relatum fuit. Naturam æque hic ac alibi sibi similem esse feminasque in Lapponia ac alibi legibus menstrualibus obedire, dubium nullum est, licet hæ cruoris minorem fundant copiam innocentissimæ. Fuere & feminæ plures hic, quas vidi, per totam suæ vitæ periodum ab hac lege exceptæ, licet hæ maritatæ steriles persistant. Noui & iuenculas, quæ non hyeme, sed sola modo æstate has obseruabant crises; imo & alias, quæ semel in anno purgabantur, & hæ, quotquot vidi, pedes œdematosos habebant.

416. LYCOPODIUM caule repente, ramis triquetro-planis.

Lycopodium fabinæ facie. Rupp. jen. 1. p. 328.

Muscus terrestris ramosus pulcher. Bauh. hist. 3. p. 767.

Muscus squamosus montanus repens. Tournef. inst. 553.

Muscus clavatus, foliis cupressi. Bauh. pin. 360.

Fænna. Suecis.

- α. Crescit passim in syluis siccioribus.

- β. Ruricolæ Westrobothnienses muscum hunc & folia Betulæ (§. 341.) circa finem mensis Iunii collecta coquunt simul, eisque varia e lana confecta flauo imbuunt colore.

417. LYCOPODIUM caule repente, ramis tetragonis. Tab. XI. fig. 6.

Muscus clavatus, foliis cupressi. Raj. hist. 121. descript.

Ma

Musculus terrestris repens nanus styriensis. Bocc. musc. 161. t. 108. fig. pessima.

α. Crescit in Lapponia nostra tantum in Alpibus & in montibus summis, nec vnquam eundem muscum in syluis vidimus, vt antecedentem, qui per Sueciam vulgarissimus est.

β. *Caulis* depressus repit per terram spithamæus vel pedalis.

Rami alternatim per spatia pollicaria e caule egrediuntur, erecti, dichotomi, singuli rami primarii terminantur sæpe dichotomia in viginti vel triginta ramulos, quasi fastigiatos, longitudine digiti humani.

Foliola imbricata sunt, crassiuscula, in formam tetragonam obtusam vndique vestientia ramos.

Pedunculus hinc inde ramum aliquem terminat vix duarum vel trium linearum altitudinis, bifurcatus, foliolis minoribus tectus, totidem spicas gerens.

Spicae ouatæ, nec manifeste oblongæ sunt, fere glabræ.

γ. Hæc planta a maxima parte Botanicorum confunditur cum antecedenti, necesse itaque nobis visum est tanto accuratius eas distinguere, suisque limitibus easdem circumscribere.

Antecedentis descriptionem qualemcunque dedit J. Bauhinus, huius autem *Raius* licet non sufficientem.

Rami in hac perpendiculares breues & quasi in fasciculum collecti sunt. In illa vero magis sparsi & procumbentes.

Ramuli foliis vestiti in hac exacte teragoni sunt, angulis licet obtusis; in illa vero plani sunt, parte supina parum conuexi, lateribus acutissimi.

Pedunculus in hac vix manifeste a ramis distinguitur; in illa vero plus quam vncialis est.

Spicae in hac ouatæ sunt, in illa oblongæ.

Hæc in solis Alpibus, illa in solis syluis habitat.

418. **LYCOPODIUM** caule repente, foliis patulis, pedunculis spica gemina terminatis.

Lycopodium clauatum, pediculis foliosis. Dill. giff. 230.

Muscus terrestris clauatus. Bauh. pin. 360.

Muscus clauatus. Till. ic. 143.

α. In sylvis sæpius obuium est.

β. Vidi aliquando, grato spectaculo, pueros Lapponum ex hoc musco terta confecisse capitique suo eadem imposuisse, horrentibus vndique spicis dittichis, hirsutie Faunis & Satyris similes.

419. **LYCOPODIUM** caule erecto, spica glabra terminato.

Lycopodium elatius, foliis juniperinis, clauis singularibus sine pediculis. Cels. upf. 32.

Lycopodium alterum, foliis juniperinis reflexis, clauis singularibus, seu pediculis nudis. Rupp. jen. 1. p. 328.

Muscus squamosus, foliis juniperinis reflexis. Tournef. inst. 553.

α. In sylvis rarius occurrebat.

420. **LYCOPODIUM** caule erecto dichotomo.

Selago foliis & facie abietis. Rupp. jen. 1. p. 330.

Muscus erectus ramosus saturate viridis. Bauh. pin. 360.

Muscus terrestris, species altera. Scheuch. alp. 44. t. 6. f. 2.

α. In desertis rarius crescit.

β. Solent rustici, boues vel fues phthiriasi laborantes decocto huius musci lauare, quo facto intra aliquot dies a molestis hisce insectis liberantur.

γ. Reperitur etiam, rarius licet, in officinis quibusdam pharmaceuticis Sueciæ sub nomine Musci cathartici &

& sub forma decocti ad vomitum excitandum præscribitur in robustis corporibus, vt vocant, debet tamen refracta admodum dosi exhiberi, alias conuulsiones excitat, obseruante Rothmanno.

421. LYCOPODIUM caule repente, ramis spica foliis patula instructis.

Selaginoides foliis spinosis. Raj. syn. 106.

Muscus terrestris repens, clauis singularibus foliosis erectis. Scheuch. alp. 43. t. 6. f. 1.

Muscus terrestris repens humilior, tenuissimis foliis, clauis foliosis erectis. Moris. hist. 3. p. 624. f. 15. t. 5. f. 11.

a. Iuxta ripas fluuiorum hocce musco nullus alius est frequentior in Lapponia.

β. Singulares sunt spinæ istæ ad marginem foliorum & optimam subministrant differentiam, sed tam parvæ, vt visum fere fugiant.

A L G A E.

422. MARCHANTIA calice communi decem-partito, laciniis linearibus.

Marchantia capitulo stellato, radiis teretibus. Mich. gen. 2. t. 1. f. 2.

Marchantia steliata. March. act. 1713. p. 307. t. 5.

Lichen petalodes polymorphos. Dill. giss. 210.

Lichen petraeus stellatus. Bauh. pin. 362.

Hepatica officinarum. Vaill. par. 97.

a. Hinc inde in syluis locisque sterilibus, attamen subhumidis vel vmbrosis obseruatur.

423. *MARCHANTIA* calice communi octopartito, laciniis plano-convexis.

Marchantia capitulo non dissecto. Mich. gen. 2. t. 1. f. 5.

Lichen petraeus umbellatus. Bauh. pin. 362.

¶ Crescit mixta semper cum antecedenti, ut eam iudicarem omnino eandem esse plantam, nisi contrariam sententiam strenue defenderet Clariss. Micheliis, præsertim cum eadem obtineat facies in reliquis partibus, uti in antecedenti; nec me in hac villos flosculos sub calice manifestos observasse memini.

424. *MARCHANTIA* calice communi quinquefido hemisphærico.

Hepatica media, capitulo hemisphærico. Mich. gen. 3. t. 2. f. 2.

Lichen pileatus parvus, foliis crenatis. Raj. syn. 114.

¶ Passim in sylvis, locis umbrosis, subhumidis.

425. *JUNGERMANNIA* foliis imbricatis serie duplici, superioribus subrotundis maioribus convexis obtusis quadruplo maioribus.

Muscoides squamosum saxatile nigro purpureum surculis angustioribus, foliis circinatis minoribus. Mich. gen. 10. t. 6. f. 5.

Hepaticoides surculis & foliis thuyæ instar compressis minor. Vaill. par. 100. t. 19. f. 10.

Lichenastrum imbricatum minus. Raj. syn. 111.

¶ In sylvis lapidibus & arboribus innascitur.

426. *JUNGERMANNIA* caule ramoso, surculis compressis, foliis imbricatis serie duplici, ovato-acutis, ciliatis.

¶ Antecedenti, cui mixta, admodum similis, sed paulo maior.

427. JUNGERMANNIA caule simplici, foliis
ouatis, margine reflex undique laxè imbricatis.

α. Flores huius videre non licuit, semper tamen flaua
persistit, & caules numerosos simplices, digiti lon-
gitudinis in cæspitem coniunctos producit.

β. Crescit rarius in syluis.

428. LICHEN caule simplici, calice turbinato, mar-
gine tenui.

Lichenoides tubulosum pyxidatum cinereum. Dill. giff.
204. Raj. syn 68.

Lichen pyxidatus maior Tournef. inst. 549. t. 325.
f. D. Vaill. par. 115. t. 21. f. 8.

Muscus pyxidatus. Bauh. hist. 3. p. 767.

Muscus pyxoides terrestris. Bauh. pin. 361.

α. *Lichen pyxidatus maior rugosus.* Vaill par. 115. t. 21.
f. 7.

β. Tegit hic muscus integros conuexos campos &
exsuccos, nec non petris planiusculis integris album
inducit colorem.

429. LICHEN caule simplici, calice turbinato, mar-
gine carnosò colorato prolifero.

*Lichenoides, tubulosum pyxidatum, tuberculis amene
coccineis, proliferum.* Dill. giff 205. Raj. syn. 69.

*Lichen pyxidatus acetabulorum oris coccineis & tu-
mentibus.* Vaill. par. 115. t. 21. f. 4.

*Musco fungus pyxidatus, calice altero alteri innato,
apicibus nonnunquam coccineis.* Moris. hist. 3. p.
632 f. 15 t. 7. f. 4

Muscus pyxidatus, tabellis saturate croceis. Bocc. mus.
2. p. 142 t. 104.

α. Cum antecedenti per Lapponiæ deserta frequentissi-
mus,

430. LICHEN caule simplici, calice turbinato, margine acuto prolifero.

Lichen pyxidatus, margine prolifero scabro. Vaill. par. t. 21. f. 9.

2. Etiam hic ubique in lapidibus, pauca terra obductis, crelcit.

431. LICHEN caule simplici, calice turbinato, centro simpliciter prolifero.

Lichenoides pyxidatum cinereum elatius, ramulis pyxidatim desinentibus. Raj. syn. 69.

Lichen pyxidatus prolifer. Vaill. par. 115. t. 21. f. 5.

Muscus pyxidatus noruegicus, tubo longiore. Moris. hist. 3. p. 632.

3. Cum antecedentibus, rarius occurrit.

432. LICHEN caule simplici, calice turbinato, centro multipliciter prolifero.

Muscus pyxoides. Barr. rar. t. 1278. f. 2.

4. Etiam hic cum antecedentibus reperitur, sed rarius.

433. LICHEN caule simplici apice acuto aut calice turbinato terminato. Tab. XI. f. 5.

Lichenoides tubulosum minus ramosum, cauliculis crassioribus difformibus. Raj. syn. 68.

5. Et hic in sylvis admodum vulgaris est.

434. LICHEN caule simplici subulato, rarius bifido.

Lichen cinereus proboscideus & corniculatus, ut plurimum non ramosus. Mich. gen. 81.

Lichenoides tubulosum cinereum non ramosum. Dill. giff. 204. Raj. syn. 68.

Musco-fungus petræus corniculatus, cornibus indinifis
& incuruatis. Morif. hist. 3. p. 633. f. 15. t. 7.
t. 4.

Muscus fistulosus corniculatus. Barr. obs. 1286. t.
1277. f. 1.

- α. Cum antecedentibus vbique vulgaris est.
- β. Variat caule tenui recto simplici & crassiori rugoso
nutante, sæpius bifido.

435. LICHEN caule erecto dichotomo, ramis sub-
latis.

Lichenoides tubulosum cinereum minus crustaceum,
minusque ramosum. Dill. giss. 203. Raj. syn. 67.

Muscus corniculatus. Bauh. hist. 3. p. 767.

- α. Est frequentissimus per deserta Lapponiæ.

436. LICHEN caule inordinate ramoso, ramis in
calices turbinatos margine carnosos desinentibus.

Lichenoides coralliforme, apicibus coccineis. Raj. syn.
68.

- α. Et hic in sylvis vulgatissimus est.
- β. Specierum huius generis enumeratarum tot tamque
infinitæ dantur varietates, quot fere individua, quo-
rum numerus redactus est ad longe maiorem, quam
qui fuerat primitus; studii, quod parciores adfert
fructus, limites potius coercendos, quam amplifican-
dos hic monetur summo cum iure, vsque dum quis
vel minimam inde deducat vtilitatem.
- γ. Si vero quis curiositatis luxuriantis gratia magnum
numerum varietatum prædictarum colligere vellet,
illi Lapponiam, præ omni alia regione, commen-
darem.

437. LICHEN caule erecto tereti ramosissimo, alis
perforatis filiformibus.

*Lichen coralloides tubulosus maior candidus ramosissi-
mus*

mus, receptaculis florum rufescentibus perexiguis.

Mich. gen. 79. t. 40. f. 1.

Lichenoides tubulosum ramosissimum fruticuli specie candicans. Dill. giff. 202. Raj. syn. 66. *corniculis rufescentibus.* ibidem.

Coralloides corniculis candidissimis. Tournef. inst. 565.

Musco-fungus montanus corniculatus. Moris. hist. 3. p. 632. f. 15. t. 7. f. 9.

Muscus coralloides siue cornutus montanus. Bauh. pin. 361.

Muscus coralloides cornutus. Lind. wikf. 25.

Muscus montanus candidus. Ol. Magn. 341.

Muscus candidus. Scheff. lap. 333.

Muscus secundus. Scheff. lap. 361.

Weisse-Mooss. Schell. botn. 31.

Viste. Lapponibus.

Reen-mossa. Suecis, id est, *Muscus rangiferinus.*

α. Lichen hic est primarium vegetabile, quod in tota Lapponia prostat, hinc eius historiam & vsum apud Lappos nostros paucis commemorare tenemur.

β. Nullum vegetabile in tota Lapponia tanta in copia reperitur ac hæc Lichenis species, & quidem primario in sylvis, vbi campi steriles arenosi vel glareosi, paucis Pinis confiti; ibi enim non modo videbis campos per spatium vnius horæ, sed sæpe duorum triumve milliarium, niuis instar albos, solo fere hocce Lichene obductos. Sic natura septentrionis quasi inclinatur in albedinem, frigoris amasiam.

γ. Dum sylvæ fulminantis Iovis ira accendantur, integræque comburuntur, remanet sicca & nuda terra, mox vbi aliud vegetabile crescere recusat, vbi alia planta nutrimentum non reperit, luxuriat hic Lichen rangiferinus, elapsis aliquot annis integros hos occupat campos & post sex vel plurium annorum decursum iustam acquirit altitudinem.

δ. Hi Lichene obfiti campi, quos terram damnatam diceret peregrinus, hi sunt Lapponum agri, hæc prata

prata eorum fertilissima, adeo ut felicem se prædicet possessor provinciae talis sterilissimæ, atque lichene obsitæ. Lapponum non est difficile regere aratrum; aut certa semina Cerealia incertæ & infidæ sæpe terræ committere, multo minus hic locorum, cum nulla nocte a frigoris sæuitia securus satis vel media in æstate dormiat; ille itaque selegit sibi beatissimam istam, a veteribus adeo laudatam vitam pastoriam, quam suæ œconomiae maximam adferre utilitatem agnoscit. Rangiferi seu Rhenones sunt eius pecora, eius grex, qui si bene valet & ille valet. Rangiferi hi, caloris sunt impatientissimi, at frigoris amantissimi, dum pili eorum adeo dense confiti sunt, ut fere erecti circa æstatem adsurgant, quos si digito a se inuicem remoueas, vix ullibi punctum nudatæ cutis reperire potes; Concessit itaque iis Conditor summus septentrionales has ut inhabitent provincias, Lapponiam puta, Islandiam, Groenlandiam &c. quibus & in his locis conuenienti nutrimento prospexit. Viſitant itaque Rangiferi hi per æstatem communiter e graminibus, deferuntque tum libenter calidas sylvarum conualles, vento expositas ac niue æterna obductas Alpes petunt, ut ibi medium & calidissimum diem in montibus niuosis transigant, utque pecoribus suis prospiciant Heri, Lappones, eorum causa Alpes per æstatem quoque inhabitant; at ingruente bruma ex hisce frigoris sedibus descendere coguntur & Lappones & Rangiferi, illi ob sæuitiam frigoris, hi ob defectum alimenti. Pabulum primum per longam istam hyemem Rangiferis est hic Lichen, quem pecora hæc proprio Marte norunt sibi comparare, nunquam enim tegit hyems terram tam alta niue, quin Rangifer, suis instar, sciat eum inuestigare, ut non modo ex exsucco hocce Lichene alimentum habeat sufficiens, sed & per hyemem sæpe pinguescat. Cutis rangiferi, quæ frontem, nares & pedes eius obuestit, tam dura, tam arcte adfixa hæ-

hæret corpori, ut vix eam maculato animali detrahere queant, quo sulcos imprimens minori exponatur lacerationi, minusque curet minima, acutaque stramina vel pruinæ ac glaciei fragmenta. Hinc nec opus habet Pastor, ut domos exstruat pro grege suo, in quibus per noctes incarcerationibus calidus; non opus habet per æstatem, ut plantas omnes dissecet, exsiccet, colligat, domum reportet, conseruet, cum Rangiferi vix ac ne vix fœnum gustent; sed necesse est, ut noctes diesque subdio, cuicunque tempestatum omnique frigori expositus, versetur inter gregem suum, ne Vrsi, Lupi, Gulones similesque eius hostes, bona sua auferant vel deuantent, aut ne pars gregis discedat, desertaque petat, ubi sero vel nunquam eam reperiet; nullis enim cingitur sepibus, nullis fossis, sed ubique patet aditus, nec quidquam discessum prohibet. Tum

Pellibus & sutis arcent mala frigora braccis

Oraque de toto corpore sola patent. Ovid. Trist.

Ex regionis natura œconomiam Lapponum esse optime institutam iudico: Pecora enim eorum bene perferunt clima istud; habent sufficiens alimentum; reddunt pastori & vestimenta & alimenta. Vbinam hic haberes sufficiens pabulum pro equis & bobus per tam longam & perpetuam hyemem? Vbinam hic velles ferere in terra omni frigori exposita. Nouaccolæ possunt quidem hic habere alimentum, sed si a Lapponibus per commercia, ex aqua per piscaturam, ex venatu in syluis, non solidiora lucrari possent bona, quam ex propria agricultura, miserrimam eorum pronunciarem vitam.

1. Norunt & Nouaccolæ (quibus vita est omnino rustica) in usum suum vertere hunc Lichenem; tempore enim pluuioso corradunt furca multiplici & inflexa hocce vegetabile, quod tum tenax est, facile a terra secedit, (contra vero tempestate sicca fragile est & in puluerem vertitur), in acervos colligunt

gunt & hyemali tempore irrigatum pauca quantitate aquæ bobus inde pabulum parant optimum.

ζ. In sylvis igne deuastatis, si terra admodum sterilis est, facile crescit Lichen; sin quodammodo fecunda, facile multiplicatur Betula vulgaris, sub qua minus læte propagatur Lichen, at sub Pinu optime.

η. Lichen noster in Botanicorum scriptis delineatus quodammodo conuenit cum eo, qui in campis arenosis & siccioribus crescit; sed datur & varietas quædam maior, quam a nullo depictam obseruavi, nisi a solo *Wormio* in suo musæo, qui figuram optime repræsentat in campo seu tabula nigra, eumque Lichenem se ex Noruegia, ex fodina quadam habuisse, me quondam legisse memini. Dum campum aliquem in Lapponia syluestri vides Lichene nostro vulgari obsitum, hinc & inde prominentes quasi tophos obseruabis, qui constant Musco reliquis altiori. Hæc varietas maior, *Lichen rangiferinus maior* vulgo dictus, crescit ad altitudinem digiti, spithamæ, immo & pedis, & a vulgari Lichene prædicto differt: 1. Determinata magnitudine, cum naturalis raro digito altior sit. 2. Rami huius, quo apici ipsius vegetabilis propiores, eo confertiores, densiores, acsi fasciculum præcedentis Lichenis referrent, cum contra vulgatiore magis ad cornu ceruini figuram accedat. 3. Maxime manifesta nota differt, quod scilicet rami coalescant hinc inde cum proximis, vt nullum habere quis queat separatum ramulum, quin simul fragmentum alterius secedat & laceretur. 4. Quod caulis vix a ramis, paulo supra basin distinguî possit.

θ. Vt Lichen rangiferinus vulgatissimus est per Lapponiam syluestrem, ita non adeo frequens per Alpes lapponicas; Alpes vero Dalekarlicæ fere teguntur hocce Lichene, Lichene (§.446.) Empetro, Betula foliis orbiculatis & Arbuto folijs crenatis; sed Lichen
iste

iste in Alpibus Dalekarlicis est varietas ista maior (n), quæ in minori copia occurrit in Lapponia. Notabile dein est in maiori ista varietate (n), quod sudum cæium per diem Lichenem hunc exsiccat eum adeo fragilem reddat, ut vix ac ne vix eum attingere queas, quin in frustula & pulverem fatiscat, inferior tamen eius pars semper madida & humida persistit, quod in vulgari non adeo manifeste observatur.

1. Plures Lichenis nostri varietates dantur, alia enim indiuidua apicibus albis, alia rubris, alia fuscis; alia reperies caule nudo simplici, alia ramosissimo; alia colore niueo, alla rufescente, alia fusco, immo & cinereo-atra collegi & seruaui.

438. LICHEN caule ramoso, alis perforatis, ramis brevissimis acutis.

Lichen coralloides tubulosas albidus minor & mollior, cauliculis crassioribus minus ramosis, receptaculis florum perexiguus rufescentibus. Mich. gen. 79.

Lichenoides tubulosum, cauliculis mollioribus & crassioribus, minus. Raj. syn. 67.

2. Crescit in sylvis & Alpibus passim, ad antecedentem quamproxime, demta magnitudine, accedit.

439. LICHEN caule ramoso solido, foliolis crustaceis tecto.

Lichen cinereus fruticosus saxatilis, racemulis seminum undique obductus, receptaculis florum nigricantibus. Mich. gen. 78. t. 53. f. 5.

Lichen alpinus glaucus ramosus botryoides. Scheuch. alp 137. t. 19 f. 4.

Lichenoides non tubulosum cinereum ramosum totum crustaceum Raj. syn 66.

Corallina alpina valde crispa. Petiv. gaz. t. 65. f. 7.

Musco-fungus coralloides fruticosior & lignosior. Moris. hist. 3. p. 633. f. 15. t. 7. f. 12.

Ma.

Musco-fungus coralloides terrestris dense ramificatus cinereus & veluti incrustatus noruegicus. Moris. hist. 3. p. 633.

Muscus cupressiformis ramosus. Gottsch. pruss. 168. f. 48.

- a. Nullus hocce, excepto rangiferino isto (§. 437.) est vulgatio in Lapponiæ campis arenosis & eundem usum ac effectum œconomicum præstat, ac verus iste Lichen rangiferinus.

440. LICHEN erectus ramosissimus, ramis teretibus nudis filiformibus obtusis. Tab. XI. fig. 4.

Lichenoides non tubulosum ramosissimum fruticuli specie cinereo fuscum. Raj. syn. 65.

- a. Crescit satis frequens in lapidibus depressis petrisque latis.

441. LICHEN foliis planis subrotundis lobatis obtusis, calice plano, lacinula propria adnato.

Lichen pulmonarius saxatilis digitatus. Vaill. par. 116. t. 21. f. 16.

Lichen pulmonarius maximus e cinereo rufescens inferne subrufus, receptaculis florum rubris plano orbiculatis. Mich. gen. 84.

Lichenoides peltatum terrestre cinereum maius, foliis diuisis. Dill. giss. 208. Raj. syn. 76.

Musco-fungus terrestris latifolius cinereus, hepaticæ facie. Moris. hist. 3. p. 632. f. 15. t. 7. f. 1.

- a. Lectus fuit in Lapponia Noruegica iuxta Finmarkiæ limites semel, qui per Sueciam vulgatissimus est.

442. LICHEN foliis planis subrotundis lobatis obtusis, calice plano ovali, lacinula propria adnato, niueus.

- α. Crescit vbique in syluis Lapponiæ, frequentius adhuc per totam Norlandiam, Angermanniam puta, Westrobothniam & Ostrobothniam vbique in syluis obuius, at in Suecia infra Norlandiam a me non obseruatus.
- β. Quod sit vna eademque species cum antecedenti nec adfirmare, nec negare sustineo; figura enim est fere eadem, magnitudo, locus nascendi, facies quodammodo conueniunt; differunt autem in eo, quod hic totus superne & inferne niueo saturatissimo superbiat colore, exceptis radiculis capillaribus (velleris instar subtus exsertis per totum discum, si regionem margini proximam excludas) atris; differt etiam, quod hic magis planus sit, tenuior, nec adeo densus ac coriaceus, vt ille; pelta eodem modo enascitur in hocce ac in illo & carnei coloris est. Forte locus hunc album reddit, vti Lagopodes, Mustelas, Lepores, Vulpes alpinas, quæ animalia semper per hyemem apud nos adeo alba sunt, vt ne vnicum eo, quo per æstatem nitet colore, tum temporis obtinere queas. Vix vlla est planta flore cæruleo vel purpureo, quæ hic non aliquando album induat colorem; Vix vlla auis, quæ non aliquando in sua specie, licet solitaria, alba obseruata fuerit, vti Coruus, Cornix, Pica, Hirundo, Parus, Motacilla &c. Antecedens enim species iuxta mare, & vbi regio temperatissima erat, a me, semel vt dixi, obseruata fuit.

443. LICHEN foliis subrotundis planis, leuissime incis, calicibus orbiculatis disco folii adnatis planis.
Tab. XI. fig 3.

- α. Crescit & hic vbique in syluis, inque campis maxime sterilibus.
- β. Cum nouam, quantum constat, tradam speciem & breuem eius descriptionem exhibere conabor.

Fo-

Folia plana fere sunt, terræ incumbentia, subrotunda, versus basin paulo angustiora, latitudine & longitudine diametri ultimi articuli pollicis humani, per marginem aliquot incisuris hinc inde notata, remanentibus lobis obtusis, margine alias fere integro, interdum & parum crenato. Folia eiusmodi tria, quatuorve, plura vel pauciora, quasi in orbem, absque ullo tamen regulari ordine posita sunt, quorum quæ iis intermedia ex senio corrupta communiter observantur. In parte prona vnicum alterumve orbiculatum calicem planum fuscum adnatum gerunt, margine vix manifesto cinctum, latitudine fere lineæ vnius ad summum duarum in diametro. Foliorum color in parte supina e viridi cinereus, seu obsolete viridis est, at in prona seu terram respiciente saturatissime croceus, ibique parum secundum longitudinem sulcata videntur.

γ. Solo colore subtus croceo ab adfinibus suis primo intuitu dignoscitur.

444. **LICHEN** *foliis oblongis divisis, superficie reticulata & punctata.*

Lichen pulmonarius siue *Pulmonaria arborea*. Bauh. hist. 3. p. 759.

Lichenoides peltatum arboreum maximum platyphyllum. Dill. giff. 208. Raj. syn. 76.

Muscus pulmonarius. Bauh. pin. 361.

Pulmonaria. Fuchf. hist. 637.

ε. Raro admodum in Lapponia obuius fuit, vti ad Ken-
gis & paucis aliis in locis.

445. **LICHEN** *foliis oblongis laciniatis, marginibus conniuentibus ciliatis.*

Lichen terrestris, foliis eryngii. Buxb. cent. 2. p. 11.
t. 6. f. 1.

Lichen arboreus, *Jacobea cinerea* folio similis. Pont. comp.

Lichen pulmonarius minor angustifolius, spinis tenuissimis ad margines ornatus, receptaculis florum transuerse oblongis rubris vel ex rubro-ferrugineis. Mich. gen. 85. t. 44. f. 4.

Lichenoides rigidum, *eryngii* folia referens. Raj. syn. 77.

Muscus Islandicus purgans. Borrich. act. hafn. 1671. p. 126.

Muscus pulmonarius terrestris, *sanguineus Breynii*. Valent. mus. 2. p. 94. t. 15. f. 2. & 3.

α. *Lichen terrestris*, folius *eryngii*, minor. Buxb. cent. 2. p. 11. t. 6. f. 2.

β. Et hic Lichen est inter tritissimos in Lapponiæ syluis ficcioribus.

γ. Variat magnitudine, unde ambæ istæ differentiæ Buxbaumii.

δ. In Islandia ex eo iusculum confici & medicamenti vel alimenti titulo adsumi refertur, & sane si aliquod nutrimentum laudabile ab eo obtineri posset, maxime necessarius esset Lapponum syluaticorum latrantī sæpe stomacho, cum absque vlla difficultate, vltimo sudore in copia vbique haberi posset. Mihi autem dubium quoddam mouet effectus huius Lichenis purgans, non enim bene percipio, quomodo vnum idemque simul & chylum auferat & nutriat, nisi præparatione effectus iste laxans obtunderetur; dein omnia purgantia diuturno nimis vsu suspecti quid fouent, nisi per consuetudinem, vt alteram naturam, iste effectus cessaret. Quidquid demum sit, videmus in Suecia plures phthiticos iusculo ex hoc musco parato, se per longum tempus sustentare absque incommodo & fere absque manifesto laxandi effectū; & si aqua, durante coctione Lichenis huius, aliquoties adfunderetur noua, adhuc magis etiam effectus iste purgans eneruaretur, & si in Islandia

cor-

corpora incolarum aleret, idem fane & in Lapponia præstaret. Boues vernali tempore in pascuis gramine recenti auide adsumto purgantur & tamen pinguescunt. *Boerhaave.*

446. **LICHEN** *niveus, sinibus dædalis laciniatus, ramis erectis, calice orbiculato.* Tab. XI. fig. 1.

Lichenoides ceratophyllum obtusius & *minus ramosum.*
Raj. syn. 76.

α. Lichen hic per omnes Alpes nostras, earumque iuga, dispersus iacet, tanta in copia, ut remote constitutus fere albas a solo eo musco Alpes videas, licet singula huius fragmenta tam parva sint, ut quis vix diceret esse Lichenis speciem.

β. Lichenem hunc prima vice legimus Upsaliæ in monte, qui ab Arce nomen habet, ubi in ipso sabulo, radicibus vix terræ infixis, sed liber egregie crescit, mox eundem Lichenem vidimus in adiacentibus montibus, ut in tumulis sepulcralibus Upsaliæ antiquæ, Waksaliis monticulis & circumiacentibus, dein vix per totum iter in conspectum prodiit, nisi donec Alpes Lapponiæ conscendebamus.

γ. Licet Lichenem hunc in tanta ubique obtinuerimus copia, nullibi tamen peltas eius in Lapponia reperire potuimus. Anno autem 1732. in itinere Dalekarlico, impensis magni *Gubernatoris* prou. Dalekarlicæ Generosiss. **BARONIS NIC. REUTERHOLM**, suscepto, Dalekarlicas Alpes nobis conscendentibus occurrebat hic tanta in copia, ut nullum vegetabile hocce esset vulgatius, & longe maius quam antea ullibi idem observabamus; hic etiam, raro licet, desiderati isti flores & peltæ prodire, quæ Lichenem nostrum valde adfinem reddebant alteri speciei vulgatissimæ, ubique arboribus, præsertim Fraxinis insidenti, quæ dicitur *Lichenoides arboreum ramosum maius*. Raj. syn. 75.

3. Lichen hic constat folio terræ incumbente fere plano, niueo, diuisus est inæqualiter vel fere pinnatim in plures partes, singulis laciniis in minores dissectis, ultimis tandem acuminatis inæqualibus, margines parum superiora versus flectuntur, laciniæ vero recta fere adscendunt & compressæ quasi, unde crispus euadit totus hic Lichen; discus folii variis excavationibus in parte supina videtur inæqualis, apicem folii terminat pelta plana elliptica, latitudine pisi maioris transuersim dissecti, pallide incarnati coloris, margine fere integro plano.
4. Ex hoc Lichene æque bonum, si non præstantiorem puluerem cyprium ac ab alio vlllo præparari posse omnino persuasus sum, cum vix alia species albidior detur, si modo necessarius foret eius vsus in nostra Lapponia, cum Lappo per æstatem vix sufficiat excutiendis e facie vndique sibilantibus culicibus; & per hyemem absque vlllo adhibito artificio, quamprimum exit e casa sua, consperguntur crines eius pruina, quæ ipso puluere cypreo longe candidior, &
- Sæpe sonant moti glacie pendente capilli
Et nitet induto candida barba gelu.*

447. LICHEN foliis planis acute laciniatis æruginoso-albidis.

Lichen nigricans omphalodes. Vaill. par. 116. t. 20. f. 10. optima.

Lichen pulmonarius tinctorius, foliis eleganter & tenuiter diuisis inferne nigricantibus & cirrosis, superne purpureis & lacunatis, receptaculis florum concoloribus. Mich. gen. 90. t. 49. f. 2.

Lichenoides saxatile tinctorium, foliis pilosis purpureis. Raj. syn. 74.

Muscus tinctorius crustæ modo petris adnascens. Raj. hist. 116.

a. Ac

- α. Ad littora maris Noruegici aliquoties visus fuit, nulli autem in maiori per totum iter copia sese obtulit, quam in Alandia.
- β. Tota fere Alandia Insula pro fundamento agnoscit petram e spato opaco rufo compositam, paucis admodum heterogeneis particulis immixtis, quam *Saxum spatosum rubrum* in S. N. diximus. Super hanc petram, ubi nuda est & mari proxima, immensa in copia luxuriat hic Lichen.
- γ. Mulierculæ Alandicæ hocce Lichene pannos suos tingunt flavescente colore, coquendo scilicet Lichenem absque salibus, & immergendo pannos; aliæ fæculas fructuum Mitellæ Americanæ maximæ tinctoriæ Tournef. in parua copia addunt prædicto Licheni, ut color saturatus magis conspiciatur.

448. *LICHEN foliis planis multifidis obtusis, lacinii linearibus, calicibus concavis.* Tab. XI. fig. 2.

- α. Nullus est Lichen in faxis frequentior hocce, qui & in sylvis & in Alpibus fere ubique prostat, cum alii Lichenes lapideus innascentes longe rariores sint in hac, quam in vlla alia a nobis visa regione.
- β. Est Lichen, qui e centro vndique, adhærens crustæ instar lapidi, excrescit & quasi densos suos dispergit radios, qui folia sunt; in medio seu versus centrum gerit flores suos depressos, concavos, hemisphæricos, interne fuscos, externe albos. Folia eius niuea sunt, & diuisa multifariam iuxta longitudinem, lacinia singula lineari, obtusa, marginibus parum deflexis; folia in parte auersa seu prona, æque ac in supina, niuea sunt. In Lichene hoc adolescente, pereunt antiqua folia & flores centro proximi relinquentes lapidem, cui insidebant, fere nudum vel furfure obductum, ut videas quasi latum circum ruditer a pictore in lapide depictum.

449. LICHEN foliis planis multifidis obtusis, laciniis versus apices latioribus.

Lichen crustæ modo arboribus adnascens olivaceus. Vaill. par. t. 20. f. 8.

☞. Crescit rarius in lapidibus, sæpius in arboribus.

450. LICHEN foliis planis laxis flaccidis inaequaliter laciniatis, superne albidis, subtus atris.

? *Lichenoides arboreum foliosum cinereum & sinuatum, inferne scabrum.* Raj. syn. 75.

☞. Crescit ubique in corticibus Betulæ vulgaris.

451. LICHEN fulvus, sinibus dædalis laciniatus.

Lichenoides, crusta foliosa scutellata, flavescentes. Dill. giff. 206. Raj. syn. 72.

☞. Crescit sat copiose, præsertim in Iunipero.

452. LICHEN folio orbiculato peltato, margine fere integro, undique glaber.

Lichen pulmonarius saxatilis e cinereo fuscus minimus. Vaill. par. t. 21. f. 14.

Lichenoides saxatile, foliis minus diuisis cinereo-fuscis. Raj. syn. 73.

☞. Ubique in petris conspicitur.

453. LICHEN folio orbiculato peltato, margine fere integro, superficie subtus lacunata.

Lichen crustæ modo saxi adnascens verrucosus cinereus & veluti densus. Vaill. par. o. t. 20. f. 9.

☞. Crescit cum antecedenti, a quo an specie, re ipsa, differat, vix pronunciare audeo.

454. LICHEN folio subrotundo peltato, margine fere integro, subtus maxime hirsutus.

- α. Crescit rarius in petris atque præcipitiis, præsertim ubi sylva densissima & umbrosissima.
- β. Cum duobus antecedentibus maximam habet adfinitatem, a quibus tamen distinctissimus est.
- γ. Folium spithamam in latitudine æquat, planum, versus margines vero parum fimbriatum seu undulatum, superficies supina cinereo-albicans parum glutinosa, plana & lævis; prona vero seu saxum spectans superficies pilis instructa nigris, duas lineas longis, tam dense confertis, ut recti extendantur, velleris instar densissimi. Radices hos crines non facile esse dicere, cum nullibi adhæreant; differt deinde hæc species ab antecedentibus, crassitie ipsius folii triplo densioris, corii instar.
- δ. Prima vice hanc speciem in monte Brewikberget prope Pithoam antiquam, iuxta nidum maximi cuiusdam Bubonis inueni, dein in Lapponiæ sylvis, aliquibus tantum in locis, eandem legi.

455. LICHEN foliolis crustaceis, calice conuexo foliis maiori.

Lichen terrestris ericetorum basi muscosa, capitulis fungoidibus carnei coloris. Rupp. jen. 2. p. 350.

Lichen crustaceus terrestris, crusta granulosa ex albo subcinerea, receptaculis florum rotundis carneis pediculo insidentibus. Mich. gen. 100. t. 59. f. vlt.

Fungilli incarnati coloris, minuti, musco insidentes. Mentz. pug. t. 6.

- α. Ubique in paludibus Sphagno (§ 415.) supernascitur, ac si leprosus esset muscus. Nonnunquam etiam nudæ terræ insidet in sylvarum deuiis.

456. LICHEN ramis filiformibus ramosis pendulis
 alis compressis.

Lichen capillaceus longissimus, ex fago & abiete pendens. Tournef. cor. 40.

Conferua arborea fusco-virens, jubæ ad instar e ramis arborum dense dependens, mollis. Dill. giff. 200.

Muscus arboreus barbatus. Bauh. hist. 3. p. 764.

α. Est per totam Lapponiam sylvestrem vulgarissimus e Betula, Pinu & Abiete dependens.

β. Colore variat; alius enim niueus, alius ater, alius, licet rarius, incanus est.

γ. Est sylva vasta, quæ vndique distinguit Lapponiam sylvestrem ab adjacentibus provinciis, in qua raro vel rarius habitant aliqui homines, & hæc sylva constat terra sterilissima, tecta niueo isto Lichene rangiferino & obsita densis arboribus, e quibus dependet hic barbatus nigerque Lichen; Cum prima vice intrarem Lapponum regionem, & peruenirem ad sylvas hasce atras, atras ob densitatem arborum, magis atras vero ob barbas istas nigras, quibus quasi tegebantur, & adhuc magis speciosas ob terram substratam Lichene albo niuis instar tectam, fere obstupui facile intelligens me longe aliam, quam cui adfuetus eram, intraturum terram. Cum in itinere Dalekarlico Elfdaliam relinqueremus, Sernam tendentes per longum & vastum desertum, iterum prodiit exacte eiusmodi sylva, quam non dubito esse continuationem prædictæ, licet per centum millia-ria remota sit hæc versus austrum; sylva eiusmodi atra vndique ambit Alpes nostras & Lapmarkiam ab altera parte, & Alpes ab altera includit; dicerem itaque facile Sernam Dalekarliæ esse partem Lapponiæ, secundum limites naturæ.

Quodsi hyems accedat cum pluvia & gelu, terramque dura crusta glaciale, antequam nix deciderit, obdu-

obducatur, eheu quanta tum imminet miseria genti, agitur enim tunc de eorum salute, diuitiis & bonis omnibus. Rangiferi Lapponum pecora sunt, simulque omnes eorum diuitiæ, est ideo receptum in Lapponia, cum de alicuius bonis agatur, interrogare quanta sit huius vel illius *potestas rangiferorum*; si tum responsum habetur, quod ad millenarium adscendat numerum, ditissimus iudicatur, si infra centenarium persistat, diues vix reputatur. Diuitiæ licet hic nullum faciant vel nobiliorem vel honestiorem, vel sapientiorem, nec alterum altero inferiorem, immo ne quidem pileum alterius moueant, tamen & hæc interdum considerandæ veniunt, pauperi enim sponso vix datur diues puella, nec diues sponsus pauperem quærit puellam; naturæ enim, ut & educationis donaminus hic considerantur, quam fortunæ. Hic quærit proculus tantum, an valeat rangiferis virgo, & quanta rangiferorum gaudeat copia. Hic non datur sponsa marito, nisi numerata prius pecunia, vel æquivalente pretio dato pro opulentia parentum. Vno verbo rangiferi Lapponum sunt primariæ merces, primaria bona; conglaciata, ut diximus, terra, superstrata deinde niue, rangiferi Lichenem suum alimentum hybernū eruere debent nequeunt, hinc vel fame perire debent ad maximam partem, vel etiam necessarium omnino est, ut herus syluam petat instructus securi, arboresque veteres Lichene hocce obsitas cædat; hic quidem Lichen rangiferorum palatis æque bene arridet, ac vllus alius; sed si grex Lapponis vastus sit, parum sufficit hæc species tot gulis.

457. LICHEN *ramis filiformibus ramosis pendulis confertis.*

Muscus arboreus, Usnea officinarum. Bauh. pin. 361. Raj. syn. 64.

Muscus arboreus villosus. Bauh. hist. 3. p. 363.

α. Cum

- α. Cum antecedenti in arboribus frequens, a quo utrum specie, an vero varietate tantum differat, in medio relinquo.
- β. Excoriatis per longum iter pedestre partibus imponunt hunc Lichenem Lappones.

458. ULVA *tubulosa simplex.*

Ulva marina tubulosa intestinorum figuram referens.
Raj. syn. 62.

Fucus canus. Bauh. pin. 364. Bauh. hist. 3. p. 803.

- α. Ad radices Alpium lapponicarum in mare septentrionale desinentes, in littore frequenter reiecta conspicitur.

459. FUCUS *filiformis simplex.*

Fucus chordam referens teres prælongus. Raj. syn. 40.

Fucus setaceus niger longissimus non ramosus. Moris.
hist. 3. p. 644.

Fucus seu Filum maritimum germanicum. Bocc.
mus. 1. p. 271. t. 9. f. 9.

Filum maritimum germanicum. Bauh. prod. 155.

Alga nigro capillaceo folio. Bauh. pin. 364.

Linum marinum. Act. hafl. 1671. p. 118. f. 8.

- α. Copiosissime ad littora Alpes lapponicas ambientia reiicitur e mari.

460. FUCUS *caule tereti breuissimo, folio maximo ensiformi, sæpius simplici.*

? *Fucus scoticus latissimus edulis dulcis.* Sibb. scot. 26.

? *Alga latifolia coriacea.* Bauh. pin. 364.

- α. Vulgatissimus est ad littora Alpium lapponicarum, seu Finmarkiæ, ubi per vndas huc illuc motitatur lapidibus arcte adhærens, eiectus omnia littora fere replet.

- β. Caulis pennam anserinam communiter æquat sua crassitie, vixque digito longior, mox dilatatus in folium,

lium, sex ad duodecim pedum longitudinis, duorum vel trium latitudinis, planum, lubricum, crassum, coriaceum, nigricans, communiter integrum; non raro duo vel tria folia parallela ex eodem caule prodeunt.

- γ. *Urack Nortmannorum* seu septentrionalium vel Noruegicorum *Lobelio* dictus fucus, incertus nobis est. Wrak enim in Finmarkia & Suecia vocatur omne e mari reiectaneum & quod nullius valoris.
- δ. Relatum nobis fuit pauperes Noruegiæ interdum ex hoc fuco sibi parare panem & cibum, cuius nulla tamen exempla vidimus.
- ε. Deficiente pabulo bouibus exhibetur in Finmarkia.

461. FUCUS folio plano ensiformi, caule pinnato.

Fucus membranaceus purpureus latifolius pinnatus.

Raj. syn. 47.

- α. Cum antecedenti vulgatissimus est.
- β. Differt ab antecedenti, folio longe breviori & caule foliis obtusis pinnato.

462. FUCUS folio plano dichotomo serrato laciniato.

Fucus siue alga latifolia maior dentata. Moris. hist. 3. p. 648. f. 15. t. 9. f. 1.

- α. Crescit cum antecedentibus sat vulgaris.

463. FUCUS caule tereti ramosissimo, pedunculis alternis, vesiculis oblongis acuminatis.

*Fucus angustifolius, vesiculis longis siliquarum amul-
lis.* Raj. syn. 48.

Fucus maritimus alter, tuberculis paucissimis. Bauh. pin. 368.

Fucus marinus quartus. Dod. belg. 782.

- α. Cum antecedentibus in eodem loco frequens.

464. *FUCUS caule tereti compresso dichotomo, foliolis oppositis minimis, vesicula in media parte singuli rami.*

Fucus maritimus nodosus. Bauh. pin. 365.

Fucus marinus, vesiculis maioribus singularibus per intervalla dispositis. Moris. hist. 3. p. 647. f. 15. t. 8. f. 2.

Fucus marinus quartus. Dod. belg. 781.

4. Est & hic cum congeneribus admodum frequens, qui eadem cum congeneribus amat loca.

465. *FUCUS foliis planis dichotomis integris, apicibus bifidis vesiculosis.*

Fucus humilis dichotomus membranaceus ceranoides, latioribus foliis ut plurimum verrucosis. Moris. hist. 3. p. 646. f. 15. t. 8. f. 13.

2. Eodem loco cum antecedentibus gaudet.

3. Figura Morisoni bona est, folia tamen versus apices nimis lata sunt, ut & eorum apices acuti.

466. *FUCUS folio dichotomo integro, caule per medium folium transcurrente, vesiculis verrucosis terminato.*

Fucus seu alga marina latifolia vulgatissima. Raj. syn. 40.

Fucus maritimus vel quercus maritima vesiculas habens. Bauh. pin. 363.

2. Crescit & hic cum antecedentibus satis copiose.

467. *FUCUS folio dichotomo integro, caule per medium folium transcurrente inferne nudo, vesiculis verrucosis terminato.*

Fucus spiralis maritimus maior. Tournef. inst. 568. Raj. syn. 41.

2. Cum

α. Cum antecedentibus vulgarissimus.

β. *Spiralis* dicitur, quod contorqueat se in spiram, nec facile, si exsiccat, in planum extendi possit.

468. FUCUS folio bifido, laciniis ovato-lanceolatis inflatis, ad apicem diuisis.

α. Cum antecedentibus reliquis frequentissimus.

β. Fucus hic est *spithamæus*, constans folio ultra dimidiam partem bifido, infra diuisionem angustiore & lineari, singula lacinia ovato-oblonga, compressa, aere tumida & caua, margine integro, apice in duas, tres vel quatuor lacinias obtusas terminato, obtuso. Caulis instar nerui crassioris per partem mediam folii, eiusque laciniarum excurrit. Contrahitur & hic Fucus in spiram oblique adscendentem.

469. CHARA vulgaris. †

Chara vulgaris foetida. Vaill. act. 1719. p. 23. t. 3. f. 1. Raj. syn. 132.

Hippuris foetida. Dill. giff. 105.

Hippuris aquatica foetida polysperma. Pont. anth. 116.

Hippuris vel Hippuroides. Vaill. par. 104.

Equisetum foetidum sub aqua repens. Bauh. pin. 16. prod. 25. Bauh. hist. 3. p. 731.

α. Intra limites ipsius Lapponiæ quidem hanc speciem non vidi, at in fluuio, qui ex Lapponia currit, Calicensi quibusdam in locis copiose.

470. LEMNA foliis petiolatis.

Lemna foliis oblongis. M. C. 33.

Lenticularia ramosa monorrhiza, foliis oblongis pediculis longioribus donatis. Mich. gen. 16. t. 11. f. 5.

Lenticula aquatica trifulca. Bauh. pin. 362. Bauh. hist. 3. p. 786.

α. Se-

- α. Semel modo in Lapponia Umenfi a me visa fuit.
 β. Aquæ communiter in Lapponia puræ sunt, raro admodum planta quadam aquatica ornatæ.

FUNG I.

Fungorum Lapponicorum intrans familiam pauca lectorem Botanicum movere oportet.

1. Excusabit me facile L. B. quod synonyma hic non adposuerim; is certe, qui considerat, Fungos non ut herbas facile exsiccare, in partium fasciculum compingi, domum duci, seruari posse; dein libros Botánicos, qui hic si alicubi requirebantur maxime, mecum ducere per deserta, per rupes scopulosque adituque carentia saxa, quaque erat difficilis, quaque via nulla, impossibile fuisse mihi, qui solus per devia incidebam, vnico cum comite seu viæ duce Lappone; Tum quod post exsiccationem, quæ hic difficillima erat, vix eundem liceat dignoscere fungum; tandem quod autumnus, eo quo in Lapponia versabar anno, fuerit valde calidus, ut omnes hos, quos recenseo, ipse videre non potuerim Fungos.
2. Celeberrimus *Rudbeck*, dum suum iter instituit lapponicum, & socios & pictorem secum habuit, præterquam quod ipse in arte pictoria excelluerit, ex professo Fungos collegit, viuis coloribus delineauit, eosque in hunc diem seruat. Hosce inspiciendi sæpiusque examinandi licentia ab eo beneuole mihi concessa, ex quibus selegi omnes istos, quos quoad partes suas rimari manifeste licuit, eosdemque meis interposui, ut fere duplo plures inuenias enumeratos, quam quos ipse viderim.

3. Cum

3. Cum nullus, ut puto, adhuc, nisi lynceus iste in plantis ad cryptogamiam pertinentibus Cl *Micheli*, varietates Fungorum a suis speciebus vere & certe distinguere possit, redegi hos meos ex colore ad species, cum meliori via in tali loco constitutus incedere non potuerim.

4. Diuido itaque Agaricos meos in

Agaricos	{	petiolatos, pileo albo, lamellis albis (§. 471-481.)	
			rubris (§. 482.)
			nigris (§. 483.)
		rubro, —	rubris (§. 484. 485.)
			albis (§. 486-492.)
		luteo, —	luteis (§. 493-495.)
			albis (§. 496-498.)
		fusco, —	fusceis (§. 499-502.)
			nigris (§. 503. 504.)
			albis (§. 505-509.)
			rubris (§. 510.)
		— maculato, superficie alba (§. 511.)	
			lutea (§. 516.)
			rubra (§. 515.)
			cinerea (§. 512-514.)

{ sessiles, pileo perenni, absque petiolo. (§. 517.)

5. Nemo ægre feret, me genere coniungere Fungos istos annuos *Amanitas* & *Agaricos* perennes, istos qui in petiolo peltatum gerunt pileum, & hos petiolo destitutos & dimidiato pileo gaudentes. Fateor diuisionem istam receptam posse locum habere, quoad usum & facilitatem dignoscendi a se inuicem hos tam multos, tam infinitos; attamen cum viderim vnam eandemque speciem ligno insidentem euasisse Agaricum, alterum vero indiuiduum ex eodem semine *Amanitam*, ex eadem specie diuersa non constitui genera. Dein datur & in Lapponia & in Suecia Fungus quidam vulgatissimus, qui omnibus proprietatibus reliquis gaudet Agarici, at petiolo

tiolo & capitulo Boleti. Tandem nec hanc conjunctionem ex principio fructificationis petitam reicere videntur obseruata & detecta Micheliana.

471. AGARICUS *caulescens albus paruus, petiolo longo, pileo plano pellucido, margine multifido.*
472. AGARICUS *caulescens albus minimus, petiolo angusto, pileo plano venoso, margine octifido.*
473. AGARICUS *caulescens, albus, petiolo cylindraceo ad basin globoso, pileo magno plano.*
474. AGARICUS *caulescens, petiolo fusco, pileo albo plano.*
475. AGARICUS *caulescens albicans, petiolo longo sensim attenuato membrana cincto, pileo conuexo.*
476. AGARICUS *caulescens albidus paruus, petiolo longo, pileo conuexo, umbilico prominente, lamellis niueis.*
477. AGARICUS *caulescens albidus paruus, petiolo longo, pileo hemisphaerico, lamellis niueis.*
478. AGARICUS *caulescens albus, petiolo brevissimo, pileo hemisphaerico.*
479. AGARICUS *caulescens albus paruus, petiolo longo, pileo hemisphaerico.*

480. AGARICUS caulescens albus, petiolo longissimo, pileo conico.
481. AGARICUS caulescens albus, petiolo cylindraceo, pileo conico.
482. AGARICUS caulescens, petiolo sordido lacerato, pileo albo membranaceo, lamellis rufescentibus.
483. AGARICUS caulescens, petiolo longissimo membranula obducto albo, pileo hemisphaerico albo, lamellis nigris.
484. AGARICUS caulescens, petiolo longo carneo, pileo plano carneo, lamellis rufis.
485. AGARICUS caulescens, petiolo breui crassiusculo albo, pileo connexo purpurascente, lamellis ruffis.
486. AGARICUS caulescens, petiolo albo, pileo plano concavo purpureo, lamellis albis.
487. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo albo, pileo plano sanguineo, lamellis albis.
488. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo albo, pileo plano violaceo, lamellis connexis albis.
489. AGARICUS caulescens, petiolo humili crassiusculo albo, pileo connexo purpurascente, lamellis niveis.

490. AGARICUS caulescens, petiolo attenuato pallido, pileo conuexo purpurascente viscido, lamellis albis.
491. AGARICUS caulescens minimus, petiolo flavo crasso, pileo conico sanguineo, margine lacero, lamellis albis.
492. AGARICUS caulescens, petiolo breui albo, capite semionato sanguineo, lamellis albis.
493. AGARICUS caulescens fuluus, petiolo brevissimo, pileo concauo, margine reflexo, lamellis erectis.
494. AGARICUS caulescens flauus, pileo plano.
495. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraco, pileo conuexo sordide fuluo, lamellis flavescentibus
496. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo, pileo plano sulphureo, lamellis albis.
497. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraco membrana duplici cincto, pileo hemisphaerico sulphureo, lamellis albidis.
498. AGARICUS caulescens, petiolo longissimo albo, pileo conico fuluo, lamellis albis.
499. AGARICUS caulescens, petiolo attenuato sordido, pileo semionato sordido, margine inflexo, lamellis fuscis.

500. AGARICUS caulescens, petiolo cinereo ad basin crassiusculo, pileo semiglobofo fusco, lamellis violaceo-fuscis.
501. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo, pileo plano sordido, umbilico prominente, lamellis pallidis.
502. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo, pileo convexo sordido, margine inflexo, lamellis pallidis ad basin remotis.
503. AGARICUS caulescens, petiolo longissimo albo, pileo conico cinereo, lamellis nigris, margine lacerato.
504. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo albo, pileo semionato conico sordido, margine integro, lamellis nigris.
505. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo, pileo plano sordido, lamellis albis.
506. AGARICUS caulescens, petiolo longo cylindraceo albo, pileo hemisphaerico sordido, umbilico prominente, lamellis albis.
507. AGARICUS caulescens, petiolo longo, pileo conico cinereo, lamellis albis.
508. AGARICUS caulescens, petiolo longo cinereo, pileo convexo cinereo, lamellis albis.

509. AGARICUS caulescens, petiolo angusto albo, pileo conuexo fusco, umbilico prominente, lamellis niveis.
510. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo breui, pileo hemisphaerico nigro, lamellis carneis.
511. AGARICUS caulescens, petiolo longo albo tunicato, pileo conuexo albo, maculis albis & croceis adperso, lamellis albis.
512. AGARICUS caulescens, petiolo ad basin crassiusculo, pileo conuexo cinereo, verrucis & lamellis albis.
513. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo albo ad basin crassiusculo, pileo plano fusco, verrucis albis, lamellis sulphureis.
514. AGARICUS caulescens, petiolo albo rugoso, pileo conuexo pallido, verrucis albo-fuscis, lamellis albis.
515. AGARICUS caulescens, petiolo albo ad basin globoso, pileo sanguineo, verrucis & lamellis albis.
516. AGARICUS caulescens, petiolo longo sensim attenuato cinereo, pileo conico croceo, verrucis albis & croceis, lamellis albis.
517. AGARICUS acaulis, utrimque planiusculus.

α. Cre-

- α. Crescit hic ultimus in pino & abiete, perennat in arboribus, dum incipiunt emori vel tabescere; reliqui caulescentes & annui variis in locis, vario tempore, præsertim Augusto ingruente, prodeunt, mox pereunt.
- β. Fungorum in mensa delicias, τὸ βρώμα τῶν θιῶν, non nisi exteri in Sueciam introduxerunt, qui cibus anceps nec in hunc usque diem Lapponibus notus.
- γ. Fungi magis conveniunt alendis muscis, quam hominibus, in Fungis enim deponuntur communiter Muscarum ova, in his excluduntur, per hos occiduntur, præsertim apud Lappones. Paucissimis itaque recensebo Muscarum species vulgatissimas per Lapponiam, ut clarius innotescat earum noxa in hisce oris; reliquas species V. D. in speciali, de insectis Sueciæ, opere describam, in quem finem plusquam mille distinctas species in sola Suecia collegi.
- Muscarum sub nomine intelligo insecta Gymnaptera, alis tantum duabus instructa, sub quibus singulis stilus capitulo instructus, squamula munitus collocatur, vulgo diuisa in Tabanos, Muscas & Culices.
- a. *Musca atra villosa oblonga, pedibus longis, femoribus rubris*; in Lapponia Lulensi deprehensa, minus frequens.
- b. *Musca ænei coloris maior*. Vide Gœd. met. 1. p. 132. f. 53. satis vulgaris.
- c. *Musca minima atra sanguisuga, alis albis*; est insectum magnitudine pediculi, totum atrum, alis albis, corpore rotundato tenaci. Est vulgatissima per Lapponiam, præsertim equis (apud concionatores, alii enim equos non alunt) & bobus molesta, currens continuo inter pilos citissime, tam parua, ut extra eos vix promineat, distenta semper sanguine hausto.
- d. *Musca domestica*. Vid. Jonst. insect. tab. 8. & Aldr. inf. tab. 2. f. 16. In Lapponia minus nota, at in

Finmarkia mari septentrionali adiacente, fere replet domos & tegit fenestras mente lulio, & vix permittit homini commodam ciborum adsumptionem. Hæc fugatur & occiditur Agarico (§. 515.), qui in frustula confectus, lacti miscetur & in fenestra exponitur, cuius vnica guttula adsumpta, arsenici instar, pereunt muscæ.

- e. *Oestrum bouinum, cauda alba*; est musca magna, Tabano similis, oblonga, teretiuscula, atra, villosa, in ventre duobus annulis caudæ proximis albis instructa, alæ pallide testaceæ, frons barbata albida.
- f. *Oestrum bouinum, ventre croceo*; antecedenti quoad structuram exacte simile est, sed venter maxima ex parte fulvus, reliquo corpore atro. Hoc & antecedens Oestrum vexat per æstatem boues Nouaccolarum, deponit sua ova in dorso pecudum, quæ sub cute accrescunt in magnitudinem glandis, per hyemem subsistunt, sequente Iunio ex aurelia sua prodeunt euolantque. Macer bos pluribus oneratur, quam pinguis, & morbus inde ortus dicitur Suetice Broemskula.
- g. *Oestrum rangiferinum lapponicum, ventre fuluo*, forma gaudet exacte Bombylii, eiusdemque magnitudine, totum quantum hirsutie oblitum. Caput villosum, oculi atrii magni nitidi, regio oculis interiecta nigra & villosa est, sub oculis flaua. Collare sat magnum & villosum, antice & postice flauum media parte nigrum, cinguli instar. Venter ouatus, ad basin flauus, totus deinde fulvus seu e flauo rufescens. Alæ albæ, diaphanæ, dorso incumbentes, duæ. Femora nigra, tibiæ & pedes pallidi, qui quinque internodiis constant, armati vnguibus duobus acutis, quibus singulis squamula subiicitur. Caudam pro lubitu exserit telescopii instar, quæ variis constat articulis, debilis nullo vulnerante instrumento munita. Aurelia ouata est, alba, versus os nigra. Hæc musca

fea notissima est rangiferis, ex quorum dorso pro-
dit circa initium Iulii, tumque deponunt rangi-
feri crines, qui omnes in dorso fere erecti conspi-
ciuntur; Insectum hoc volitat per totum diem su-
pra dorsum Rhenonis cauda exserta, in cuius api-
ce, parum incuruata cauda, tenet paruulum al-
bum ouum, vix magnitudine seminis sinapis,
cumque in perpendiculari linea supra dorsum ran-
giferi quiescentis existit, deiecit ouulum, quod
vsque ad cutem inter surrectos tum crines delabi-
tur, quo cum peruenerit, calore naturali & transpi-
ratione rangiferi excluditur, exclusum lente ro-
dit, vsque dum intra cutem perueniat, vbi in lo-
co aptissimo inter gradum frigoris & caloris me-
dio viuere potest, persistit per totam hyemem, ac-
crescit in magnitudinem glandis quercinæ & re-
deuntibus diebus canicularibus prodit & euolat.
Hisce onerantur præsertim pulli post primam hye-
mem, singulis sæpe insident sex, octo vel plures,
quæ continuo rodendo, succumque in suum nu-
trimentum attrahendo, ita emaciant hædos, vt
tertia fere pars eorum ex hisce insectis moriatur.
Adultiores licet rarioribus minusque confluen-
tibus tuberculis contaminentur, mire tamen læ-
duntur, excrucianturque. Postquam euolauit
semel æstrum, contrahitur quidem foraminulum,
attamen semper retinet foveolam & cicatricem,
quibus coria contaminata vbique videre licet. Ob-
stupui sane cum viderem magnam istam antipa-
thiam & sympathiam inter rangiferum & æstrum,
quam posuit Summus Artifex. Ouulis enim præ-
gnans æstrum tota die per montes, præcipitia,
conualles & Alpes sequitur rangiferum vnice in-
tentum, vt oua sua in dorsum rangiferi deponat; &
ne frigore in frigidis hisce Alpibus periret, totum
hirsutæ obduxit Creator. Rangiferi contra, si vel
mille in vno eodemque sint collecti grege, con-

tinuo calcitrant, sternutant, & iactant corpus, dum vnica modo inermis debilis minima talis superuolat musca, nec quiescunt villo momento, nisi post illius discessum, vt si quoddam ouum in ipsorum dorsum decideret, mox idem eicerent; per integros dies æliuos petunt niue perennante obductos montes, incedunt, si absque custode oberant, semper vento contrario citissime, ne musca hæc prosequatur eos; vix audent per integrum diem calidum edere, sed semper auribus erectis, oculisque attentis, num adit musca, obseruant. Musca vero eos, quamdiu potest, prosequitur, vsque dum præ lassitudine in ipsam sæpe niuem decadat, at ibi cum quieuerit, viridem lectum, si queat, petit, mox ad priores amores vertit animum. Heu quam diuersis vulnerat Cupido sagittis, quam diuersis effectis & exacte iisdem, quibus quondam, vt

Ovidius Metam. lib. 1. v. 468.

Equæ sagittifera, promittit duo tela, pharetra
Diuerforum operum facit hoc, fugat illud amorem,
Quod facit amatum est & cuspide fulget acuta,
Quod fugat obtusum est & habet sub arundine plum-
bum,

Protinus *alter amat, fugit altera* nomen amantis.

Quæ noxa ab hocce infecto producat in Lappo-
nia, patet inde.

Rangiferorum iuniorum tertia vel quarta pars perit
per Erucas huius Insecti, morbo Lapponibus di-
cto *Curbma*.

Laceffit dein rangiferos, vt vix per æstatem edere
possint; alias maxime pinguescerent & accresce-
rent. Vnde nec tantis oneribus trahendis sufficiunt
rangiferi castrati seu Tauri, nec tantam copiam
lactis præbent feminæ rangiferorum.

Coria tandem mire læduntur & contaminantur hisce
verrucis.

Ne

Ne destruant rangiferos œstra per æstatem, debent Lappones omnes petere Alpes, præcipue diebus canicularibus, licet remoti ab illis habitarent per viginti milliaria Suecica.

Falsum esse, quod retulit Z. P. quondam Lindero, vide eius tr. de lue venerea p. 11. quod nempe rangiferi omni anno laborarent variolis, patet ex data historia.

b. Oestrum rangiferinum lapponicum, ventre nigro; antecedenti simillimum, at totum nigrum, minus hirsutum, pectore flavo; rarius occurrit.

i. Tabanus vulgaris griseus, incisuris dorsi macula trigona albicante notatis. vide Jonst. tab. 8. Ald. tab. 2. figura inter 2. & 3. In Fiamarkia vulgaris. Cum cornua rangiferorum vernali tempore polypi instar mollia excrescant, vulnerantur ab hoc insecto, ut sanguis guttatim exstillet, unde sæpe rami monstrosi euadunt in iisdem cornibus adultis.

k. Tabanus flavus rarior est.

l. Tabanus cinereus nebulosus. Musca bipennis pulchra, alis maculis albis amplis pictis. Raj. inf. 272. satis vulgaris est.

m. Culex vulgaris, quem Swammerdam egregie adumbravit; magnitudine est grani secalini, colore cinereo-nigricante, pedes eius longi fetarum instar tenues, rostrum prominet styli instar, alæ pallidæ, nitidæ venis subtilissimis. Crederem hanc speciem nullibi terrarum in tam immensa copia prostare, ac in sylvis Lapponiæ, ubi de multitudine vel cum pulvere terræ certat, circumvolitans continuo quodam tinnitu & tædioso, faciem pedes & manus hominum infestans; necesse tamen ipsi est, antequam sanguinem hauriat, parum obambulare porumque quærere, ut rostrum inferere possit, quo labore dum occupatur frustra que varia loca tentat, abigitur facilius. Vix requiem
con-

concedit hæc species peregrinanti per noctes tædioſo alarum ſuarum ſono, nec de die calidiſſimo, niſi ventus ſit aduerſus, quocum difficilius luſtari poteſt; ſi manum nudam exſeras, mox legio adeſt, quæ eam occupans nigro tegit colore, quam ſi abſtergas manu altera totamque cohortem occidas, vix abſterſiſti, quin totidem alii in priorum iam ſucceſſerint locum; vix tibi datur reſpiratio libera, nares enim & fauces intrant. Novaccolæ, qui ſub dio laborare coguntur, ſecum ſemper ducunt cornu bubalum, cingulo adpenſum, in quo pix liquida cum cremore lactis miſta ſervatur, vnguenti inſtar, qua manus & faciem inungunt omnes, Viri, Feminæ, Virgines atro licet coſmetico, vt ab hiſce ſolis culicibus ſeſe defendant. Lappo in deſerto conſtitutus ſemper Agaricum (§. 517.) foco ſuo imponit, qui ignem retinet & abſque flamma copioſum fumum per caſam vndique diſpergit. Immo fungi eiſdem fumus abiit & æſtra a rangiferis, hinc videbis in ſyluis bis de die redeuntes ad caſam rangiferos, ſe in terram proſternere, dum paſtor mox fungos hos accenſos collocat ab ea regione, vnde ventus oritur, quo ſumus diſpergatur per gregem; rangiferi placide hunc fumum excipiunt, ruminant (licet hoc neget Schefferus) & ſere obdormiunt, qui alias continuo quatunt caput, ne muſcæ cornua mollia adhuc perforent, attamen obſervabis, adhibito licet omni ſtudio punctis ſanguineis notata cornua, ſeu tenuibus foraminulis perforata ab infectis, atque ſtillantem ſanguinem ex hirsutis tum cornibus.

- ¶ *Culex alpinus*; antecedenti ſatis ſimilis, eodem autem longe maior, æquans magnitudine granum tritici, corpore eſt cinereo nigricante, cinctus quaſi ſex vel octo faſciis a prona ventris parte dorſum verſus adſcendentibus; alæ eius albidæ ſunt, vafis

sis cinereis instructæ, nitentes & luci obiectæ rubedinem quandam reflectentes; pectus præsertim a parte prona villosum est, & femora ac tibiæ annulis albis cinctæ. Hæc musca primariam suam sedem in Alpium conuallibus & ad latera earundem posuit, licet & in syluis Lapponiæ & in Suecia non ignota sit. Minor tamen vbique copia earum obseruatur, nec tanto commilitonum numero stipata impetus facit, attamen antecedenti longe audacior & promptior; non enim quærit poros hæc, sed mox, & quidem pedibus in cutem nondum bene infixis, vulnerat & aciculæ instar pungit, faciemque magis infestat, nec adeo facile abigi potest.

- *Culex lapponicus minimus.* *Knort* Lulensibus; *Swidknotten* Nouaccolis. *Mockere* Lapponibus. Est musca minima, vixque semine ocymi maior, longitudine vix lineam æquans, angusta, pectus cinereo-cærulescens, frons albicans, oculi nigri, alæ pellucidæ, venter oblongus cinereus, pedes nigri, at secundus a femore articulus albus; postica pars pectoris a tergo albicat, cornua simplicia, tenuissima, ala altera alteri incumbit, ut incidentem si videas, vnica modo in conspectum cadat, quæ parum versus apices dehiscunt. Circa occasum solis in pratis humidiusculis vel iuxta fluuios videbis horum gregem e longinquo constitutus, ac si esset densa nebula, sique ad eos peruenieris, vix spiritum attrahere poteris, quin isti cum aere nares & fauces repleant. Minus quam antecedentes in pugnam proni sunt, attamen molesti cursu continuo & titillante per faciem atque manus, & quodsi mordeant, licet minus sentiatur, relinquunt post se maculam rubram, quasi a morfu pulicis productam. Præcedentes muscas motu continuo manuum abigere quodammodo possumus, has autem nullo modo, tam ob copiam,

piam, quam quoniam fere visa destituuntur; si quis lineæ candida veste indutus incedat, illa mox ab harum obsessioe nigra erit; si nigræ vero sint vestes, eas minus curant. Has muscas famo Tabaci, ut & antecedentes duas, abigunt Lappones. Plures enumerare superfedeo, in solo nostro septentrione plusquam septuaginta distinctas species muscarum collegi & descripsi, de his & iis forte alibi plura.

Linder de venenis p. m. 177. illud equidem de Lapponibus, gente per veneficia sua quondam infami, a Cel. Rudbeckio in peregrinatione lapponica observatum, nil aliud in sceleribus suis componendis adhibere illos præter Fungos quosdam rubeos variegatos (§. 515.) lactescentes, qui pro ea, quam omnis fere lactescens planta continet, acredine, suam videntur facile indolem prodere. *Hæc ille.* De qua observatione aliquoties quæsiui Cel. Rudbeckium, qui autem nihil eius sibi notum esse respondit. Creditur per totum fere terrarum orbem, nullam gentem lapponica magis veneficam existere, nullamque magis arte incantandi instructam hac simplicissima. Ego autem, si mihi fides sit, sancte adsevero, me nullam gentem lapponica vidisse magis innocentem. Lappones eandem de exteris fouent opinionem, ac nos de ipsis, longeque magis nostra timent incantamenta, quam nos istorum. Origo huius famæ videtur adscribenda moribus & generi viuendi, quod Lapponibus cum orientalibus gentibus, a quibus absque controuersia originem duxerunt, commune; promouit vita sylvestris hanc suspicionem, auxit eandem idololatria quondam in Lapponia recepta, confirmarunt tympana Lapponum magica dicta, quæ tesserarum instar vel fortis, superstiosi magis quam maligni, consulunt venatum piscatumve ituri.

Aga-

Agaricus (§. 487.) autumnno colligitur & exsiccat-
tur, e quo frustulum laquearibus, quæ per hye-
mem capiendis sciuris exponuntur, inferunt, quo
sciuri prædæ instar allecti occiduntur, quibus nihil
hocce fungo gratius. Pelles sciuri per æstatem
rubræ sunt & vilipenduntur, per hyemem autem
cinerei coloris & exoptatæ, quæ hic maiori in co-
pia adquiruntur, quam facile in vlla alia prouin-
cia & diuenduntur sub nomine *gròwærk*, qui la-
quearibus vel arcu & sagittis obtusis occiduntur.

518. BOLETUS *magnus augusti mensis*. Dill. giff.
188.

α. In syluis, licet minus frequens.

519. BOLETUS *caulescens, pileo utrimque planis-
culo, perennis*.

α. In syluis frequens.

β. Est totus grisei vel testacei coloris; *petiolus* crassi-
tie pennam anserinam æquat, quatuor vel sex lineas
altitudine; *pileus* planus est, & totus testacei obso-
leti coloris, diametro vnciam vnam, crassitie vix
lineam attingens, subtus porosus. Hic, vt alii cau-
lescentes, non fugax est, sed per integrum annum
durat, rigidus & tenax instar Agarici Dillenii. Si
radicem quæras, communiter sub terra reperi-
es ramuli arboris frustulum putridum, e quo enascitur
singularis hæc species.

520. BOLETUS *luteus*. Dill. giff. 188. Raj. syn.
10.

α. Et hicce in syluis non raro obuius.

521. BOLETUS *acaulis, superne conuexus inæ-
qualis, betule insidens*.

α. Vbique in antiquis betulis obseruatur, magnitudine
sæpe capitis humani.

β. Hoc

- β. Hoc etiam fungo ad fumum per casam excitandum, quo fugant culices, utuntur non raro Lappones syluatici.

§22. BOLETUS *acaulis, superne levis, salici insidens.*

- α. Rarius occurrit hic in salicibus & odore eximio suauissimoque pollet.
- β. Adolescentes hunc inuentum sollicite seruant in marsupio antepubem pendulo, ut gratiorem odorem spirantes nymphis suis placeant. O ridicula Venus, tibi, quæ in exteris regionibus vteris cassea & cochylata, conditis & saccharatis, Vinis & bellariis, gemmis & margaritis, auro & argento, serico & cosmetico, saltationibus & conuenticulis, musica & comoediis, tibi sufficit hic solus exsuccus fungus.

§23. HYDNA *caulescens, pileo imbricatim tuberculato.*

- Erinaceus pileo amplissimo fusco imbricato.* Cels. upf. 20.
Fungus echinatus maximus, umbraculo amplissimo obscuro & nigricante. Rupp. jen. 1. p. 301.
- α. In syluis densissimis occurrit.

§24. HYDNA *caulescens, pileo dimidiato.*

- Erinaceus minimus auriscalpium referens.* Cels. upf. 20.
Fungus erinaceus esculentus paruus, pediculo longiore, auriscalpium referens, buxei coloris, in strobilis pini eueniens. Kram. tent. 146.
Fungus erinaceus paruus, pediculo longiore, auriscalpium referens, buxei coloris, in strobilis abietis proueniens. Buxb. hall. 129. t. 129.
- α. Crescit in syluis densissimis inter folia decidua pini & abietis semicorrupta, copiosius adhuc per Westrobothniam.

β. Ne-

β. Negat hic fungus diuisionem fungorum genericam in istos, qui arboribus pileo dimidiato insident sessiles & caulescentes; hic enim durus est, vt Agaricus, & caule gaudet, vt Erinaceus Dill.

525. LYCOPERDON *subrotundum laceratum debiscens.*

Lycoperdon vulgare. Tournef. inst. 563.

Bouista officinarum. Dill. giss. 196.

Fungus rotundus orbicularis. Bauh. pin. 374.

Fungus puluerulentus, dictus Crepitus lupi. Bauh. hist. 3. p. 848.

α. In Alpibus & syluis varia magnitudine sese offert.

526. LYCOPERDON *solidum.*

Tubera. Bauh. pin. 376. hist. 3. p. 848.

α. Hoc obseruauit inter Lule & ipsam Lapponiam in pago Swartlò.

527. BYSSUS *perennis capillacea cinerea tenax petrae innascens.*

α. Insolitum hocce vegetabile, licet non intra Lapponiae fines obseruatum, tamen in itinere meo lapponico inuentum commemorare liceat; nobis sese obtulit in Medelpadiae quadam spelunca Brudnæsberget dicta, quod olim latrones receperit, famigeratissima, ubi ipsi petrae arte adnasccebatur.

β. Constabat filis tenuissimis, mollibus, cinereis, parum ad viridem colorem accedentibus, tophi instar laxè dispositis, longitudine vncialibus & adeo tenacibus, vt vix digitis detrahi possent fibrae.

528. BYSSUS *perennis patuerulenta rubra, labidibus innascens.*

Byssus germanica minima saxatilis aurea violae martiae odorem spirans. Mich. gen. 210. t. 89. f. 3.

Jolithos seu lapis violaceus. Schwencf. filic. 382.

Vioesten vulgo.

- α. In sylvis, non adeo rara.
- β. Prodit se facile, cum ruber sit lapis, cui innascitur & sanguine quasi oblitus, qui si teratur alio quodam duro corpore violæ martiæ odorem saturatum spargit, qui a solo hoc fungo, nec a lapide ipso manat.

529. *BYSSUS membranacea aquatica.*

? *Byssus latissima papyri instar super aquam expansa.*

Raj. syn. 57.

- α. Occurrit in riuulis exsiccatis, ubi lapides tegit & leui adhibita manu ab iis facile discedit instar frustuli papyri niuæ, minusque tenacis.

530. *BYSSUS gelatinosa fugax terrestris.*

Noctoch ciniflorum & *Paracelsi.* Geoffr. act. 1708.

p. 293. & 1722. p. 78.

Linkia terrestris gelatinosa membranacea vulgarissima ex pallido & virescente fulua. Mich. gen. 126. t. 67. f. 1.

Vlua terrestris pinguis & fugax. Raj. syn. 64.

Butyrum magicum & fragmentum kimbi. Succis.

- α. Crescit circa fimeta Nouaccolarum.

531. *BYSSUS gelatinosa fugax, junipero innascens.*

- α. Post pluuias eam iuniperis insidentem sæpe reperi in Lapponiæ sylvis; obscure fulua est, sæpe ramosa, gelatinæ instar mollis, vt vix digitis tangi queat fragilis, at post aliquot dies, si cælum siccum & calidum sit, in crustam atram membranaceam & nigram fatiscit.

- β. De huius mirabili vsu in sopiendis variis doloribus, arthriticis præcipue, consulas Ephem: nat. curios. annos primos.

532. BYSSUS *farinacea virescens, aquæ inspersa.*

α. In lacubus, & præsertim aquis stagnantibus emergit hæc byssus diebus canicularibus e fundo, sese aquæ miscet eiusque summam regionem petit, farinæ instar grossioris viridis. Tali modo sæpe integer lacus viridi tingitur colore & Sueci dicunt aquam eo tempore florere, Byssusque hæc vocatur *flos aquæ*; vt ante penultima species aliis, *Flos cæli*.

533. BYSSUS *filamentosa, fugax, alba, putrescentibus innascens.*

Botrytis non ramosa alba seminibus rotundis. Mich. gen. 212. f. 3.

Mogel. Suecis.

α. Ubique in rebus domesticis putridis.

534. MUCOR *granulis filamentosis fugacibus, putrescentibus innatus.*

Mucor vulgaris capitulo lucido per maturitatem nigro, pediculo griseo. Mich. gen. 215. t. 95. f. 1.

α. Vide figuram *Sterb. de fungis* tab. 31.

β. Cum antecedenti vulgatissimum est vegetabile, eodemque apud nos nomine gaudet.

γ. Fuere & aliæ huius generis species plures, quas examinare omnes, nec oculi, nec otium, nec tempus mihi permisere.

LITHOPHYTA.

535. *SPONGIA ramis teretibus obtusis.*

Spongia ramosa fluuiatilis. Raj. syn. 30. hist. 81.

- α. In fluuio Tornoensi copiose, intra ipsos tamen Lapponiæ fines visa nobis non fuit.

536. *SERTULARIA ramis teretibus, articulis cylindraceis lapideis, equalibus.*

Corallina. Bauh. hist. 3. p. 810.

Muscus coralloides, squamulis loricatus. Bauh. pin. 364.

- α. Ad littora maris septentrionalis concharum & cochlearum testis innata reiicitur.
β. Sub aqua tenax est, & arcte cohærentibus constat articulis, qui mediante neruo articulos perforante connexi; at siccata fragilis fit neruus, singulique articuli non cohærentes amplius a se inuicem recedunt ad attactum digiti.

537. *ISIS nuclei juglandis figura.*

- α. Copiose ad littora maris septentrionalis reiecta legitur.
β. Est magnitudine & figura nuclei iuglandis, niuea, tuberculis prominentibus vndique, & obtusis obvallata.

*ANIMVS AD SYLVAS ET
SVA LVSTRA REDIT.*

I N D E X

Numerus paragraphum denotat.

A bies.	347	<i>Alfine.</i>	9. 57. 65. 72. 78.
<i>Abies.</i>	346		128. 139. 157. 183.
<i>Accipitrina.</i>	261		188 - 193. 249
	281. 287	<i>Alfinella</i>	157
<i>Acetosa.</i>	130 - 132	<i>Alsinesformis.</i>	57
<i>Acetosella.</i>	131	<i>Alsinoides.</i>	57
<i>Achillæa.</i>	311	<i>Alyssum.</i>	76. 254. 255
<i>Aconitum.</i>	221	<i>Amarella.</i>	94
<i>Aconitum.</i>	155. 217	<i>Anacampteros.</i>	378
<i>Acopa.</i>	80	<i>Anagallis.</i>	10
<i>Acorus.</i>	16	<i>Anchusa.</i>	73
<i>Acrosticum.</i>	380	<i>Andromeda.</i>	163-166
<i>Actæa.</i>	217	<i>Androsace.</i>	78
<i>Adiantum.</i>	395	<i>Androsace.</i>	88
<i>Agaricus.</i>	471-517	<i>Angelica.</i>	101. 102
<i>Agrostis.</i>	45. 46	<i>Anguina.</i>	320
<i>Aira.</i>	47-50	<i>Aconymos.</i>	90
<i>Aizoon.</i>	222	<i>Anthemis.</i>	309
<i>Alchemilla.</i>	66. 67	<i>Anthericum.</i>	136. 137
<i>Alectorolophus.</i>	243	<i>Anthoxanthum.</i>	39
<i>Alga.</i>	459. 460	<i>Antirrhinum.</i>	243
<i>Algoides.</i>	321	<i>Aparine.</i>	58
<i>Alisma.</i>	138	<i>Aparine.</i>	76
<i>Alisma.</i>	304. 305	<i>Apium.</i>	107
<i>Alni effigie.</i>	199	<i>Aponogeton.</i>	321
<i>Alnus.</i>	340	<i>Arabis.</i>	257
<i>Alnus.</i>	92	<i>Arachus.</i>	269. 270
<i>Aloe.</i>	222	<i>Arbutus.</i>	161. 162
<i>Alvodes.</i>	222	<i>Archangelica.</i>	101
<i>Alopecurus.</i>	37. 38	<i>Arenaria.</i>	188. 189
<i>Alsinanthemos.</i>	139	<i>Arenaria.</i>	190
<i>Alsinastrium.</i>	156	<i>Arnica.</i>	304
<i>Alfine.</i>	186. 187	<i>Artemissa.</i>	297
		A a 3	<i>Arum.</i>

I N D E X.

<i>Arum.</i>	320	<i>Bursa Pastoris.</i>	252. 254
<i>Arundo.</i>	41-44	<i>Butomus.</i>	159
<i>Ascyron.</i>	275	<i>Butyrum Magicum.</i>	530
<i>Asperugo.</i>	76	<i>Byssus.</i>	527-533
<i>Asperula.</i>	59		
<i>Asphodelus.</i>	136	<i>Cacalia.</i>	303
<i>Asplenium.</i>	388	<i>Cæsar inter herbas.</i>	79
<i>Atter.</i>	307	<i>Calceolus.</i>	221. 318. 319
<i>Aster.</i>	308	<i>Calla.</i>	320
<i>Astragalus.</i>	267	<i>Callitriche.</i>	2
<i>Atriplex.</i>	377	<i>Caltha.</i>	227
<i>Atriplex.</i>	93	<i>Caltha.</i>	304
<i>Aucuparia.</i>	200	<i>Camarinna.</i>	379
<i>Avena.</i>	30. 31	<i>Cameraria.</i>	57
<i>Auricula muris.</i>	282	<i>Campanula.</i>	83-85
<i>Azalea.</i>	89. 90	<i>Campanula.</i>	250. 279
		<i>Cannabina.</i>	237. 294
<i>Barba Capræ.</i>	201	<i>Cannabinastrum.</i>	237
<i>Barbaræa.</i>	264	<i>Cannabis.</i>	237
<i>Batrachium.</i>	228	<i>Cardamine.</i>	258-260
<i>Bellidoides.</i>	310	<i>Carduus.</i>	292. 293
<i>Bellis.</i>	310	<i>Carduus.</i>	291
<i>Betula.</i>	341. 342	<i>Carex.</i>	322-339
<i>Bidens.</i>	294	<i>Carui.</i>	105
<i>Bifolium.</i>	316	<i>Caruifolia.</i>	100
<i>Bistorta.</i>	152	<i>Carum.</i>	105
<i>Blitum.</i>	93	<i>Carum.</i>	100
<i>Boletus.</i>	518-522	<i>Caryophyllata.</i>	215. 216
<i>Borrago.</i>	77	<i>Caryophyllus.</i>	64. 170. 171.
<i>Botrytis.</i>	533		187. 192
<i>Bovista Officinarum.</i>	525	<i>Cassida.</i>	239
<i>Brassica.</i>	265	<i>Cerastium.</i>	192. 193
<i>Britannica.</i>	129	<i>Cerasus.</i>	198
<i>Bromos herba.</i>	27	<i>Ceratocephalus.</i>	294
<i>Bromus.</i>	27	<i>Ceresfolium.</i>	104
<i>Brunella.</i>	238	<i>Chærophyllum.</i>	104
<i>Bryum.</i>	396-404	<i>Chamæcistus.</i>	90
<i>Buglossum.</i>	73. 76. 77	<i>Chamædrys.</i>	8. 215. 246
		<i>Cha-</i>	

I N D E X.

<i>Chamaelea.</i>	140	<i>Cracca.</i>	268-270
<i>Chamaemelum.</i>	309	<i>Cratægus.</i>	199
<i>Chamaemorus.</i>	208	<i>Crista Galli.</i>	241. 248
<i>Chamaerion.</i>	146-150	<i>Cruciata.</i>	59. 60
<i>Chamaepericlymenum.</i>	65	<i>Cucubalus.</i>	180-182
<i>Chamaerhododendros.</i>	89. 90	<i>Cuminum.</i>	100. 105
<i>Chamaerubus.</i>	206. 208	<i>Cynosbatus.</i>	202
<i>Chamataxus.</i>	379	<i>Cyperella.</i>	17. 126
<i>Chamaeleagnus.</i>	373	<i>Cyperoides.</i>	324-326. 329.
<i>Chamomilla.</i>	309		330. 332-335. 338 339
<i>Chara.</i>	469	<i>Cyperus.</i>	17
<i>Chenopodium.</i>	93	<i>Cypripedium.</i>	318. 319
<i>Christophoriana.</i>	217		
<i>Chrysanthemum.</i>	310	<i>Damasonium.</i>	138
<i>Chrysanthemum.</i>	304	<i>Daphne</i>	140
<i>Chrysosplenium.</i>	151	<i>Daphnoides.</i>	140
<i>Cicer.</i>	268	<i>Daucus.</i>	100
<i>Cicuta.</i>	103	<i>Dens Leonis.</i>	280. 283
<i>Cicutaria.</i>	103	<i>Dentaria.</i>	315
<i>Circæa.</i>	3	<i>Dianthus.</i>	170
<i>Cirsium.</i>	291. 292	<i>Diapensia.</i>	88
<i>Cistus.</i>	160	<i>Doronicum.</i>	304. 305
<i>Clinopodium.</i>	246	<i>Dortmanna.</i>	279
<i>Clymenum.</i>	271	<i>Draba.</i>	254. 255
<i>Cochlearia.</i>	256		257
<i>Comarum.</i>	214	<i>Draconitum.</i>	320
<i>Conferua.</i>	456	<i>Dracunculus.</i>	320
<i>Conringia.</i>	263	<i>Drosera.</i>	109. 110
<i>Consolida.</i>	238	<i>Dryadæa.</i>	215
<i>Conuallaria.</i>	112-114	<i>Dryas.</i>	215
<i>Conuolautus.</i>	154	<i>Dryopteris.</i>	387
<i>Conyza.</i>	307. 308		
<i>Corallina.</i>	439. 536	<i>Echioides.</i>	73. 77
<i>Coralloides.</i>	437	<i>Echium.</i>	74. 75
<i>Corallorbiza.</i>	315	<i>Elatine.</i>	156
<i>Corispermum.</i>	2	<i>Elichrysum.</i>	298. 302
<i>Cornus.</i>	65	<i>Empetrum.</i>	379
<i>Coronopus.</i>	63	<i>Epatica.</i>	108
<i>Cotyledon.</i>	176		

I N D E X.

Epilobium.	146 - 150	Gallion.	60. 61
Equisetum.	390 - 394	Gentiana.	94-96
<i>Equisetum.</i>	1. 469	Gentianella.	94. 95
Erica.	141.	Geranium.	266
<i>Erica.</i>	163-165. 379	Geum.	216
Erigerum.	308	<i>Geum.</i>	175
<i>Erigerum.</i>	296	Gladiolus.	279
Erinaceus.	523. 524	Glaucoides.	128
Eriophorum.	22-24	Glaux.	72
<i>Eruca.</i>	262-264	<i>Glaux.</i>	128
Erysimum.	263. 264	Gnaphalium.	298-302
<i>Erysimum.</i>	261	Gramen.	328
Esula.	220	<i>Alopecuro simile.</i>	47
Euphorbia.	220	<i>alpinum.</i>	48
Euphrasia.	246. 247	<i>Anthoxanthon.</i>	39
		<i>aquaticum.</i>	37
		<i>Arundinaceum.</i>	42. 44
<i>Fagopyrum.</i>	154	<i>Avenaceum.</i>	27.
Festuca.	28. 29	28. 30. 31. 36. 49	
<i>Festuca.</i>	27. 30. 49	Brizæ	29
Filago.	298-301	Bufoonium.	122
Filicula.	380. 383	Caninum.	33
Filipendula.	201	<i>Caryophyllatum.</i>	338
<i>Filipendula.</i>	14	<i>cristatum.</i>	55
Filix.	380. 382-387	Cyperoides.	17.
Filum maritimum.	459	322-324. 326-331.	
Foeniculum.	343	333-335. 339	
Fragaria.	209	Eriophorum.	22
<i>Fragaria.</i>	111. 207	floridum.	187
Frangula.	92	fluviatile.	38
Fucus.	459-468	foliis Funceis.	55
<i>Fucus.</i>	458	hirsutum.	123.
Fungilli.	455	124. 126	
Fungus.	523. 525	Funceum.	64. 120.
		121. 133. 134	
Gale.	373	Funcoides.	23
Galeopsis.	237	Gra.	
Galium.	59-61		

I N D E X.

<i>Gramen latifolium.</i>	124	<i>Hepaticoides</i>	425
<i>leucanthemum.</i>	187	<i>Herba Cerui.</i>	215
<i>loliaceum.</i>	32. 33	<i>facie Auricule Mu-</i>	
<i>Luzule.</i>	17. 126	<i>ris.</i>	192
<i>Marie Boruffo-</i>		<i>facie Pyrolæ.</i>	355
<i>rum.</i>	53	<i>Paris.</i>	65. 155
<i>montanum.</i>	45	<i>Sophia.</i>	261
<i>nemorosum.</i>	11.	<i>Trientalis.</i>	139
	48. 122. 123	<i>Hermineum.</i>	317
<i>nodosum.</i>	54	<i>Hermodactylus.</i>	139
<i>offisfragum.</i>	136	<i>Hieracium.</i>	281. 287
<i>paniculatum.</i>	51.	<i>Hieracium.</i>	288
	53. 54. 56	<i>Hippophae.</i>	372
<i>Parnassi.</i>	108	<i>Hippuris.</i>	I
<i>Phalaroides.</i>	47	<i>Hippuris.</i>	469
<i>pratense.</i>	22. 39.	<i>Hydna.</i>	523. 524
	51. 52. 54	<i>Hydropiper.</i>	156
<i>segetum.</i>	46	<i>Hyoscyamus.</i>	87
<i>Spartium.</i>	40. 43.	<i>Hypericon.</i>	275
	55. 56	<i>Hypericum.</i>	275
<i>spicatum.</i>	135	<i>Hypnum.</i>	405. 412
<i>sylvaticum.</i>	35	<i>Hypochoeris.</i>	288
<i>Tomentarium.</i>	22.		
	23	<i>Imperatoria.</i>	101. 102.
<i>Typhoides.</i>	25. 26	<i>Folios.</i>	528
<i>Graminisfolia.</i>	253	<i>Iris.</i>	16
<i>Graminis facie.</i>	321	<i>Ilis.</i>	537
<i>Grossularia.</i>	97-99	<i>Fucca.</i>	222
<i>Gruinalis.</i>	266	<i>Funcago.</i>	134. 135
		<i>Funcellus.</i>	19. 21
<i>Hedera.</i>	91	<i>Funcifolia.</i>	253
<i>Helicrysum.</i>	302	<i>Funcoides.</i>	119. 126
<i>Heliotropium.</i>	74. 75	<i>Funcoidi affinis.</i>	133
<i>Helleborine.</i>	314. 318	<i>Juncus.</i>	115. 127.
<i>Helleboro-Ranunculus.</i>	226	<i>Juncus.</i>	17-20. 23. 24. 133.
<i>Helleborus.</i>	226		159
<i>Helxine.</i>	154	<i>Jungermannia.</i>	425-427
<i>Hepatica.</i>	422 - 424	<i>Juniperus.</i>	376
		<i>A a s.</i>	<i>Labrus-</i>

I N D E X.

<i>Labrusca.</i>	206	<i>Lychnis.</i>	97. 170. 171.
<i>Ladanum.</i>	237		180-185
<i>Lamium.</i>	237	<i>Lycoperdon.</i>	525. 526
<i>Lapathum.</i>	129. 131	<i>Lycopodium.</i>	416-421
<i>Lappula.</i>	3	<i>Lycopsis.</i>	77
<i>Lathyrus.</i>	271	<i>Lyfimachia.</i>	81. 82
<i>Laureola.</i>	140	<i>Lyfimachia.</i>	4. 146-149.
<i>Ledum.</i>	160		197. 239
<i>Ledum.</i>	89. 163	<i>Lythrum.</i>	197
<i>Lemna.</i>	470		
<i>Lentibularia.</i>	14	<i>Marchantia.</i>	422 - 424
<i>Lenticula.</i>	2. 470	<i>Matricaria.</i>	309
<i>Lenticularia.</i>	470	<i>Melampyrum.</i>	240
<i>Leontodon.</i>	280	<i>Melandryum.</i>	182
<i>Leucanthemum.</i>	310	<i>Melica.</i>	36
<i>Leucojum.</i>	255. 257. 279	<i>Menyanthes.</i>	80
<i>Leuconymphæa.</i>	219	<i>Menyanthoides.</i>	249
<i>Lichen.</i>	428 - 457	<i>Mesomora.</i>	65
<i>Lichen.</i>	422 - 424	<i>Mespilus.</i>	199
<i>Lichenastrum.</i>	425	<i>Militaris Aizoides.</i>	222
<i>Lichenoides.</i>	428. 429. 431.	<i>Milium.</i>	35
	433 - 441. 444-447.	<i>Millesfolium.</i>	14. 311. 343
	450-452	<i>Mnium.</i>	413. 414
<i>Ligusticum.</i>	107	<i>Mollugo.</i>	58-60
<i>Liliago.</i>	112	<i>Monorchis.</i>	317
<i>Lilium conuallium.</i>	112.	<i>Montia.</i>	57
	113	<i>Morus noruagica.</i>	208
<i>Limnopence.</i>	1	<i>Mucor.</i>	534
<i>Limofella.</i>	249	<i>Muscipula.</i>	180
<i>Linagroflis.</i>	22-24	<i>Musco fungus.</i>	429. 434.
<i>Linkia.</i>	530		437. 439. 441
<i>Linnæa.</i>	250	<i>Muscoides.</i>	425
<i>Linum marinum.</i>	459	<i>Muscus.</i>	101. 415. 437
<i>Lithospermum.</i>	73		albus. 415
<i>Lithospermum.</i>	74. 75		alpinus. 184. 396
<i>Lobelia.</i>	279		Americanus. 403
<i>Lolium.</i>	32		arboreus. 412. 456.
<i>Lunaria.</i>	389		457
<i>Lupulus.</i>	373		<i>Muscus</i>

I N D E X.

<i>Muscus candidus.</i>	437	<i>Myagro affinis.</i>	263
<i>capillaceus.</i>	395.	<i>Myagrum.</i>	263
398. 401. 402	414	<i>Myosotis.</i>	74. 75
<i>capillaris tectorum.</i>		<i>Myosotis.</i>	192. 193
	397	<i>Myrica.</i>	373
<i>clauatus.</i>	416 - 418	<i>Myriophyllum.</i>	343
<i>coralloides.</i>	437.	<i>Myrrhis.</i>	104
	536	<i>Myrtillus.</i>	142-145. 162
<i>corniculatus.</i>	435	<i>Myrtus.</i>	160. 373
<i>coronatus.</i>	393		
<i>cupressiformis.</i>	439	<i>Napellus.</i>	221
<i>dendroides.</i>	411	<i>Nardus.</i>	40
<i>denticulatus.</i>	409	<i>Nasturtium.</i>	258-261
<i>erectus.</i>	397. 420	<i>Neottia.</i>	315
<i>filicinus.</i>	405 406	<i>Nostoch Paracelsi.</i>	530
<i>fistulosus.</i>	424	<i>Nummularia.</i>	81. 250
<i>Islandicus.</i>	445	<i>Nymphæa.</i>	218. 219
<i>Juniperi foliis.</i>	395		
<i>palustris.</i>	408.		
	413 - 415	<i>Ocymoides muscosus.</i>	184
<i>pennatus.</i>	406 - 408	<i>Onobrychis.</i>	267
<i>Polygoni folio.</i>	399	<i>Ophris.</i>	316
<i>Polytrichoides.</i>	404	<i>Ophris.</i>	113
<i>pulmonarius.</i>	444.	<i>Orchioides.</i>	314
	445	<i>Orchis.</i>	312
<i>pyxidatus.</i>	428.	<i>Orchis.</i>	313. 314. 317. 319
	429. 431	<i>Orobanche.</i>	315
<i>pyxoides.</i>	428. 432	<i>Osmunda.</i>	389
<i>repens.</i>	407	<i>Offea.</i>	65
<i>squamosus.</i>	410.	<i>Oxalis.</i>	194
	411. 416 419	<i>Oxycoccus.</i>	145
<i>stellaris.</i>	414	<i>Oxys.</i>	194
<i>terrestris.</i>	396.	<i>Oxytriphyllum.</i>	194
	416-418. 420. 421		
<i>tinctorius.</i>	447		
<i>Trichoides.</i>	400-		
	402. 414	<i>Padus.</i>	198
<i>Trichomanis facie.</i>		<i>Palma Christi.</i>	312
	404	<i>Palmata.</i>	312
			Pa-

I N D E X.

Paris.	155	Polytrichum.	395
Parnassia.	108	Populago.	227
Pedicularis.	241-245	Portula.	128
Pedicularis.	246. 248	Portulaca.	57. 128
Pentaphylloides.	111. 210.	Potamogeto affinis.	321
	211. 214	Potamogeton.	68-70
Pentaphyllum.	67. 212. 214	Potamogeton.	321. 343
Peplis.	128	Potentilla.	210. 212
Periclymenum.	65	Primula.	79
Perficaria.	71	Prouenzalia.	320
Petasites.	303	Prunella.	238
Phalangium.	136. 137	Pseudo-Asphodelus.	136. 137
Phleum.	25. 26	chamædrys.	8
Phoenix.	32	Helleborus-Ranun-	
Picea.	347	culoides.	226. 227
Pilosella.	282. 283	Ligustrum.	198
Pimpinella.	106	Orchis.	314. 316
Pinastella.	I	Pulmonaria.	444
Pinguicula.	11-13	Pulsatilla.	223
Pinus.	346	Pyrola.	167-169
Pinus.	347	Pyrola.	108. 139. 314. 355
Pisum.	272		
Pisum Lapponum.	271		
Planta foliis Aloes.	175	Quinquefolium.	211. 212.
Plantaginella.	249		214
Plantaginoides.	138		
Plantago.	62-64		
Plantago.	138	Radicula aquatica.	262
Planta sedo saxatili simi-		Radix musci.	100
lis.	179	Ranunculoides.	234
Plantula Cardamines æ-		Ranunculus.	228-236
mula.	260	Ranunculus.	138. 226. 344
Poa.	51-56	Raphanus.	262
Polemonium.	86	Rapistrum.	262
Polifolia.	163	Rhamnoides.	372
Polygonatum.	114	Rhamnus.	92
Polygonum.	153	Rhamnus.	372
Polygonum.	I	Rhinanthus.	248
Polypodium.	381-387	Rhodia.	378
		Rhe-	

I N D E X.

Rhodiola.	378	Sertularia.	536
<i>Rhus myrtifolia.</i>	373	<i>Seseli.</i>	107
Ribes.	97-99	Sibaldia.	111
<i>Rorella.</i>	109. 110	Silene.	183-185
Rosa.	202. 203	<i>Sinapi.</i>	260
<i>Rosea.</i>	378	Sisymbrium.	261. 262
<i>Rosmarinus.</i>	160	<i>Sisymbrium.</i>	264
<i>Ros solis.</i>	109. 110	<i>Sium.</i>	103
<i>Rubia.</i>	60	<i>Smilax.</i>	113
Rubus.	204-208	<i>Solanum.</i>	155
Rumex.	129-132	Solidago.	306
<i>Ruta.</i>	224	Sonchus.	289. 290
		<i>Sophia Chirurgorum.</i>	261
		Sorbus.	200
Sagina.	157. 158	<i>Sorbus.</i>	199
<i>Sagitta.</i>	344	Sparganium.	345. * 345
Sagittaria.	344	<i>Spartium.</i>	43
<i>Salicaria.</i>	197	<i>Spartum.</i>	40
Salix.	348-370	Spergula.	190. 191
<i>Sanicula.</i>	11. 175	<i>Spergula.</i>	157. 189. 249
Saponaria.	171	Sphagnum.	415
Satyrinum.	313. 314	<i>Spiræa.</i>	160
Saxifraga.	172-179	Spongia.	535
<i>Saxifraga.</i>	151	<i>Statice.</i>	137
<i>Sceptrum Carolinum.</i>	243	<i>Stellaria.</i>	2
Scheuchzeria.	133	Stratiotes.	222
Schoenus.	17	Subularia.	253
Scirpus.	18-21	<i>Superba alba.</i>	170
<i>Scirpus.</i>	116		
Scutellaria.	239		
Sedum.	195. 196	Tanacetum.	295
<i>Sedum.</i> 88. 172. 173. 175.		<i>Telephium.</i>	188. 378
177-179. 222. 255		<i>Tetrahit.</i>	237
<i>Selaginoides.</i>	421	<i>Teucrium.</i>	8
<i>Selago.</i>	420	Thalictrum.	224. 225
Selinum.	100	<i>Thee Europæorum.</i>	373
<i>Semper vivum.</i>	176. 195	Thlaspi.	251. 252
Senecio.	296	<i>Thymelea.</i>	140
Serratula.	291	<i>Thysselinum.</i>	100
		<i>Tithy-</i>	

I N D E X.

<i>Tubymalus.</i>	220	<i>Verbesina.</i>	294
<i>Tormentilla.</i>	213	<i>Veronica.</i>	4-10
<i>Tormentilla.</i>	67	<i>Vicia.</i>	269. 270
<i>Trichomanes.</i>	388	<i>Vicia.</i>	268. 271
<i>Trientalis.</i>	139	<i>Viola.</i>	276-278
<i>Trifolium.</i>	273. 274	<i>Virga aurea.</i>	306
<i>Trifolium.</i> 80. 194. 209.	211	<i>Virgaurea.</i>	306
<i>Triglochin.</i>	134. 135	<i>Viti idææ affinis.</i>	163
<i>Triphyloides.</i>	273	<i>Vitis.</i>	97-99. 206
<i>Triticum.</i>	33. 34	<i>idea.</i> 142-145. 161.	162
<i>Trollius.</i>	226	<i>Ulmaria.</i>	201
<i>Tubera.</i>	526	<i>Ulva.</i>	458
<i>Turritis.</i>	263	<i>Ulua.</i>	530
<i>Tussilago.</i>	303	<i>Unifolium.</i>	113
		<i>Urtica.</i>	374. 375
		<i>Urtica.</i>	237
<i>Vaccinia.</i>	161. 162	<i>Urticoides.</i>	375
<i>Vaccinium.</i>	142. 145	<i>Utricularia.</i>	14
<i>Valeriana.</i>	15	<i>Uua vrsi.</i>	162
<i>Valeriana.</i>	86	<i>Vulneraria.</i>	86
<i>Vallisneria.</i>	371		
<i>Vallisneroides.</i>	371		
<i>Verbasculum.</i>	79	<i>Zannichellia.</i>	321

Nomi-

Nomina peregrina.

Æ lTEGRÆS.	228	Fræken.	393
Ærenprys.	5	Freddags-bioerk.	342
Acharas.	221		
Achianbotsk.	102	Galenjära	311
Ackermurie.	207	Gappermurie.	204
Almocke.	146	Gaskes.	376
Ankenbullen.	318	Garanas - murie.	161
äkerbær.	207	Geechen nivo.	22
äske.	393	Gipper murie.	204
Auchtia.	198	Giske.	221
Autia.	198	Gran.	347
		Gribegne.	320
Beledeksgræse.	374	Güefa.	347
Berneka murie.	217	Gumsepungar.	180
Bengræs.	136		
Betze.	346	Hæstfibla.	304
Bietze.	346	Himmelsgræs.	146
Blaue Heidelbeer.	143	Himmelstengel.	95
Bioernmossa.	395	Hindbeeren.	204
Bioernstut.	102	Hiortron.	208
Birken.	341	Hirtzwurtz.	215
Boskaps missne.	80	Hoensebær.	65
Botsk.	101	Hoenslon.	65
Baris.	297	Høtme.	142
Distron.	99	Jæmna.	416
		Jerja.	290
Erdbeeren.	209	Jert.	100
		Ilagræs.	136
Fatno.	101	Joemo.	130
Fattigmans Oerngott.	22	Johannes beeren.	98. 99
Fiælbær.	161	Jøkno.	144
Fiællrapa.	342	Juemo.	130
Fichten.	346		
Finbær.	372	Kællerhals.	140
Flotagræs.	* 345	Kaff-skiægg.	40
Førbon.	213	Kapmock - svini.	328
		Katt	

Katt foetter.	302	Säke.	341
Klingrys.	342	Sættgræs.	11
Kowall.	240	Serg.	365
		Skerre.	342
Ladich.	145	Skirre.	342
Lapphär.	40	Smetion.	180
Lappfka stærnor.	175	Smoerbær.	65
Lappskogræs.	328	Snotter.	208
Lappichun.	221	Sprængoert.	103
Låtoch.	208	Svalaninðchem.	112
Leipe.	340	Sylenæbbar.	103
Ludin Maria.	99		
		Tachnas.	141
Manna - derphe.	415	Tætigræs.	11
Mattara.	60	Tall.	346
Mioelbær.	162	Tanne.	347
Misshe.	320	Taikinais.	97
Mobær.	97	Taiwimurie.	206
Mogel.	533	Toghbær.	206
Moltebær.	208	Tota.	290
Mutterwurtz.	305		
Myrkullen.	22	Vioesten.	528
		Viste.	437
Notgræs.	279	Ula.	340
		Urtas.	101
Oxel.	199	Utterbær.	142
Pors.	373	Wachholder.	376
		Wehka.	320
Rafi.	101	Weisse mooff.	437
Raune.	200	Wina Maria.	98
Reen - mossa.	437	Windgræs.	250
Roeda winbær.	98		
Romfi.	395	Zerre.	143
Rothe heidelbeer.	144	Zirre.	143
Ryprys.	342		
Rypster-derphe.	415		

EMEN.

EMENDANDA.

§. 17. *Synonyma* excludantur & legantur :

17. **SCHOENUS** *flosculis fasciculatis*. H. C.

Cyperus palustris hirsutus minor, paniculis albis. Moris. hist. 3. p. 239. f. 8. t. 9. f. 39.

Cyperella palustris, capitulis florum umbellatorum compactis, primum albis, deinde fulvis. Mich. gen. 53.

Juncus palustris glaber, floribus albis. Vaill. parif. 118.

Gramen luzulae accedens glabrum in palustribus proueniens, paniculatum. Pluk. phyt. 34. f. 11.

Gramen cyperoides palastre leucanthemum. Scheuch. hist. 503. t. 11. f. 11.

§. 65. α. *nisi lege tanta in copia ac*

§. 66. β *procumbens lege pubescens*

§. 83. γ. *hinc deleatur*

§. 208. *caule unifolio lege caule bifolio*

§. 222. γ. *ab deleatur*

§. 227. γ. *non deleatur.*

§. 237. p. 193. lin. 4. **LADANUM** lege **GAD-**

LEOPSIS.

§. 370. fig. 2. lege fig. Z.

Si quos reperias, Lector Optime, in citationibus Authorum errores, beneuole corrigas eosdem, rogo.

CLARISSIMO VIRO
CAROLO LINNÆO
Medicinæ Doctori

Socio Academiae Cæs. naturæ Curiosorum
Dioscoridis secundi agnomine,

Populari Optimo, Amico sine pari

cum

FLORAM LAPPONICAM
ederet.

Cessent Hesperidum facunda insomnia, cessent:
Linneus faciem detegit hospitii.
Urbica quos plangit luxata superbia Lappos
Hos monstrat Flora luxuriante frui.
Occipis o *Noster*, vasti moliminis ausus
Naturæ boreæ regna ferire oculo.
Per niueos montes cumulos montibus illuc
Itur vbi *Chloris* delicias posuit.
Scandis, sed fessum quando errat poplite corpus
Vis animi infracto robore sustineat.
Infanos superas colles; mox limina calcas;
Pergis ad aras hinc adproperare Deæ.

Elysius

Elysiis campis lætaris; lumina carpis
Solis inoccidui; fallitur vda quies.
Atque inter niuei surgentia littora saxi
Gaudes multiplicis carbasa ferre Deæ
Vnicus hos primos ignoti flaminis ausus
Qui stupet is Lappus Ductor & alter adest.
Munera, amice, refers hæc acris hospitis olim;
Illa sed ignaro quam pretiosa refers.
Sed feret a Doctis meritum sua præmia plausu
Nec minor ille foris, nec erit ille domi.
Quid Floram accuses, hæc quæ Tibi ferta parauit
Queis vel in orbe vnus principe flore nites.
Quid lauros, dabunt, (sed plurimus has canat
alter:)
Quas Pan, quas Pluton, quas Medicina Tibi?
Ne Batuas inter Musas & pulpita spernes
Longas longinquæ blanditias patriæ.
Nos procul Amstelia cum Tu compesceris vnda
Dimidium quam animæ poscimus vsque Deos!
Multus Adonis non, non naris copia nobis;
Est Tua quo placeat vsque Fahluna tamen.

Dab. Fahlunæ in Suecia
1736. Nov. 24.

Suo gratulatur suus
Jo. BROWALLIUS.

T A B U L A I.

1. DIAPENSIA §. 88. p. 55.

2. ANDROMEDA foliis alternis lanceolatis, margine reflexis. §. 163. p. 125.

3. ANDROMEDA foliis aciformibus confertis. §. 165. p. 128.

4. ANDROMEDA foliis triquetre imbricatis obtusis, ex alis florens. §. 166. p. 129.

5. ANDROMEDA foliis linearibus obtusis sparsis. §. 164. p. 127.

Viro Clarissimo Joanni BURMANNO, M.D. & Professori Botanices in Horto Amstelodamensi.

T A B U L A II.

1. SAXIFRAGA foliis ovatis quadrangulato-imbricatis, ramis procumbentibus; *apicibus foliorum cartilagineis*. §. 179. e. p. 142.

2. SAXIFRAGA foliis radicalibus in orbem positis, ferraturis cartilagineis. §. 177. p. 140.

3. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis lanceolatis dentatis; *coma foliolosa*. §. 175. γ. p. 137.

4. SAXIFRAGA foliis palmatis, caule simplici unifloro. §. 172. p. 134.

5. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis elliptico-subrotundis crenatis, floribus capitatis. §. 176. *varietas* 4. p. 139.

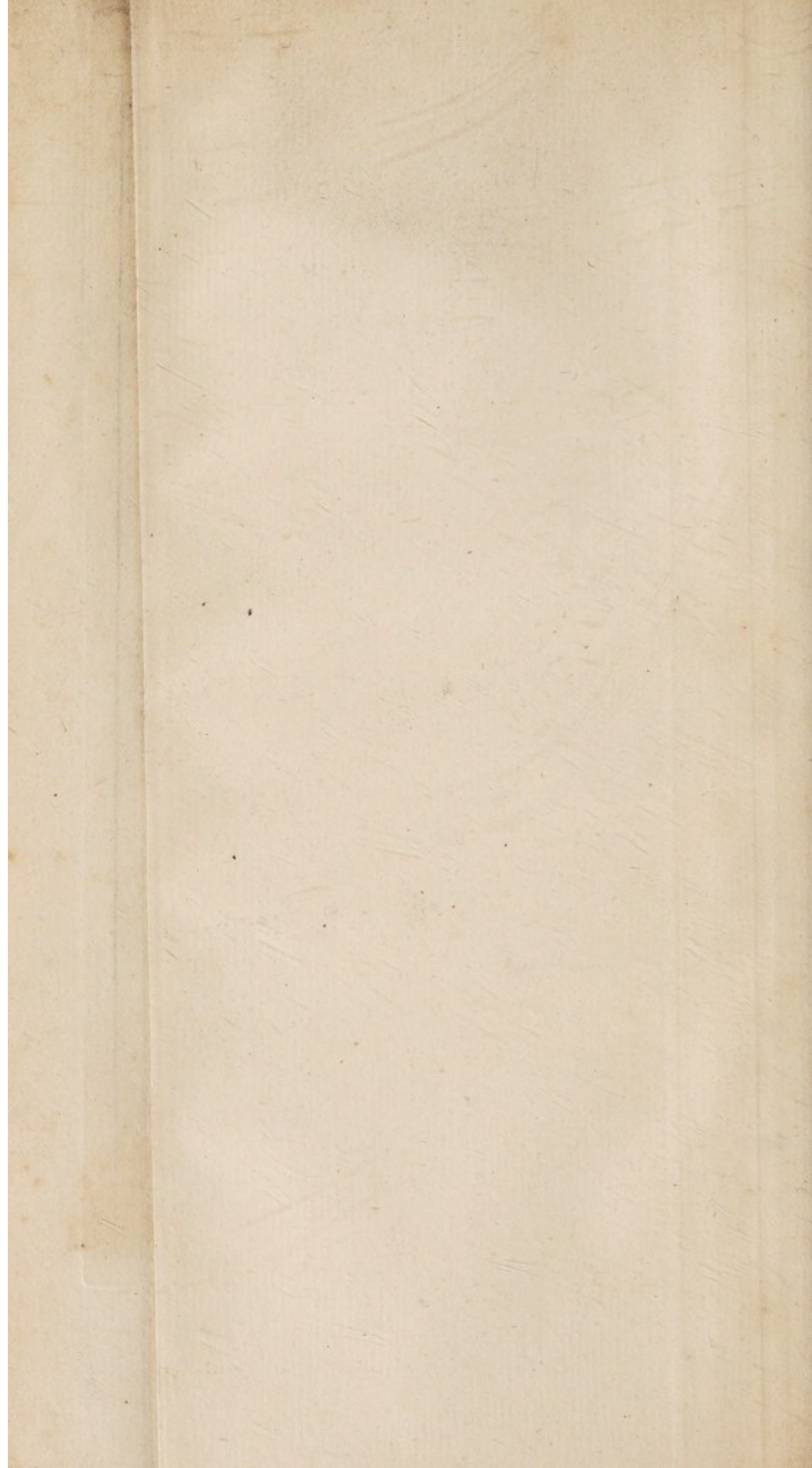
6. SAXIFRAGÆ antecedentis (5.) *varietas* 1. §. 176. γ. n. 1. p. 138.

7. SAXIFRAGA foliis radicalibus quinquelobis, florali ovato. §. 174. p. 136.

TA

Viro Amplissimo Balthaz: HUYDECOPER, Taxilæ Prætori, aggerumque ejusdem insulæ Præfecto.

TABULA III.

1. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris. 177. p. 188.
2. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris, caulibus simplicibus.
 178. p. 189.
3. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris, caulibus simplicibus.
 179. p. 190.
4. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris, caulibus simplicibus.
 180. p. 191.
5. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris, caulibus simplicibus.
 181. p. 192.
6. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris, caulibus simplicibus.
 182. p. 193.
7. RANUNCULUS acris, foliis
 trifloris, caulibus simplicibus.
 183. p. 194.

T A B U L A III.

1. RANUNCULUS caule bifloro, calice
hirsuto §. 233. p. 188.

2. RANUNCULUS caule vnifloro, foliis
radicalibus palmatis, caulinis multipartitis
fessilibus. §. 232. p. 187.

3. RANUNCULUS pygmæus, anteceden-
tis (fig. 2.) varietas. §. 232. γ. p. 187.

4. RANUNCULUS caule vnifolio, &
vnifloro, foliis tripartitis. §. 231. p. 186.

5. RANUNCULUS foliis linearibus, cau-
le repente. §. 236. p. 190.

6. RANUNCULI generis nectarium ad
vnguem petali §. 228. p. 185.

Viro Clarissimo Jacobo Philippo D'ORVILLE, J. V. D. & Professori Histor. Eloquent. et Linguar. in athenaeo. Amstelædameni.

TABULA IV.

1. PEDICULARIS caule simpliciter, foliis
 lanceolatis serratis, racemosa. p. 127.

2. PEDICULARIS caule simpliciter, foliis
 lanceolatis serratis, racemosa. p. 127.

3. PEDICULARIS caule simpliciter, foliis
 lanceolatis serratis, racemosa. p. 127.

4. SCORPIONARIA CAROLINIANA
 Rudbeckia. p. 127.
 a. folium radicale.
 b. folium per caulem.
 c. folium.
 d. fructus.
 e. semina.

T A B U L A IV.

1. PEDICULARIS caule simplici, foliis lanceolatis semipinnatis ferratis acutis. §. 242. p. 197.

2. PEDICULARIS caule simplici, foliis semipinnatis obtusis, laciniis imbricatis crenatis. §. 244. p. 202.

3. PEDICULARIS caule simplici, calicibus villosis, foliis linearibus dentatis crenatis. §. 245. p. 203.

4. & 5. SCEPTRUM CAROLINUM
Rudbeckii. §. 243. p. 197.
a. folium radicale.
b. summa pars caulis.
c. Flos.
d. Fructus.
e. semina.

Viro Clarissimo Cornelio Mugoni VONK, S.S. Theol. D. & Professori Linguar. et. Antiquit. orientalium in athenaeo Amsteledamensi.

Censori rigido.

Men Du som tadlar alt, kom hær læt tig be-
haga
at se the hoege bærg, the skogar, træsk
och haf
som mig so hafwa moedt, skrif sedan po
min graf
Om jag ock moedan spardt eller gifwet segn
foer saga.

Rudb.

T A B U L A V.

1. RUBUS caule bifolio & vnifloro, foliis
simplicibus. §. 208. p. 165.

2. RUBUS caule vnifloro, foliis ternatis.
§. 207. p. 162.

3. CORNUS herbacea. §. 65. p. 36.

a. planta florens.

b. planta fructum ferens.

c. Semen transversim dissectum.

d. d. Rami.

Viro Consultissimo Danieli van der LIP, J.V.D.

T A B U L A VII

1. AZALEA maculis ferrugineis subius ab-
spersa. §. 32. p. 76.

2. AZALEA ramis distans procumbentibus.
§. 20. p. 78.

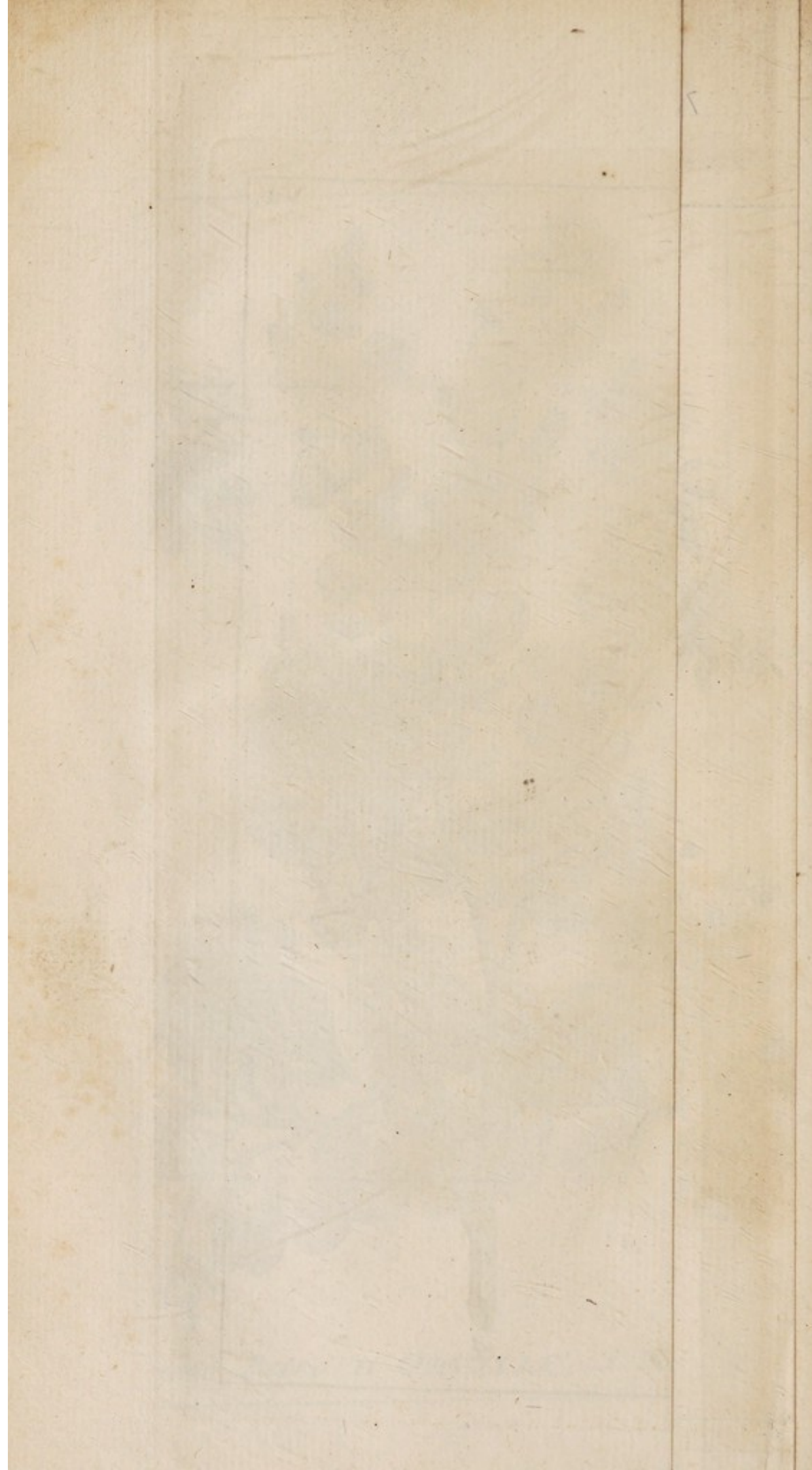
3. ARBUTUS caulis procumbentibus, fo-
lis integerrimis. §. 162. p. 121.
Voss ex Cl. Hoffm. Journ. inf. 1799.
De synonymis nullum dubium post hoc
erit; conuli enim nuper fructum cum
speciminibus ex Anglia, Gallia & Hel-
vetia misit.

4. BETULA foliis orbiculatis crenatis. §. 342.
p. 266.
a. Folium natural! magnitudine ex albidis.
b. Folium natural! magnitudine ex detero.
c. Folium natural! magnitudine ex portis.

T A B U L A VI.

1. AZALEA maculis ferrugineis subtus ad-
spersa. §. 89. p. 56.
2. AZALEA ramis diffusis procumbentibus.
§. 90. p. 58.
3. ARBUTUS caulibus procumbentibus, fo-
liis integerrimis. §. 162. p. 123.
Uva ursi Clus. hist. 63. Tournef. inst. 599.
De synonymis nullum dubium post hac
erit; contuli enim nuper Suecicam cum
speciminibus ex Anglia, Gallia & Hel-
vetia missis.
4. BETULA foliis orbiculatis crenatis. §. 342.
p. 266.
 - a. Folium naturali magnitudine ex alpibus.
 - b. Folium naturali magnitudine ex deserto.
 - c. Folium naturali magnitudine ex horto.

TABULA VII.

1. SALIX foliis integris glabris ovatis latis
reticulatis nerv. §. 372. p. 288.

2. SALIX antecedentis femina.

3. SALIX foliis serratis glabris orbiculatis
nerv. §. 377. p. 288.

4. SALIX antecedentis femina.

5. SALIX foliis integris, lobis tenuissimis vil-
losis ovatis §. 363. p. 280.

6. SALIX foliis serratis glabris ovatis §. 373.
p. 287.

7. SALIX foliis integris utrinque latis lob-
ulatis nerv. §. 368. p. 293.

T A B U L A VII.

1. SALIX foliis integris glabris ouatis subtus reticulatis *mas.* §. 359. p. 288.
2. SALIX antecedentis *femina.*
3. SALIX foliis ferratis glabris orbiculatis. *mas.* §. 355. p. 286.
4. SALIX antecedentis *femina.*
5. SALIX foliis integris, subtus tenuissime villosis ouatis. §. 363. p. 290.
6. SALIX foliis ferratis glabris ouatis. §. 353. p. 285.
7. SALIX foliis integris vtrimque lanatis subrotundis acutis. §. 368. p. 293.

Plan-

Viro Consultissimo Hermanno NOORDKERK J.V.D.

Plantis Alpinis.

Non omnibus volupe est
 anhelos aereosque conscendere,
 vel etiam superare niues,
 multa pati rerum
 ipsius quoque sanitatis
 ac vitæ discrimina;
vincere famem
 frigus
 æstum
 pluuiam
 niuem
 fata
 lassitudinem
quæ omnia sæpe vno eodemque die
 in hac excursionem sese exhibuerunt
 haud semel gustanda.

Hinc certa spe fretus
 tanto gratiorem fore Floram meam
 quo plus constiterit sudoris
 & laboris.

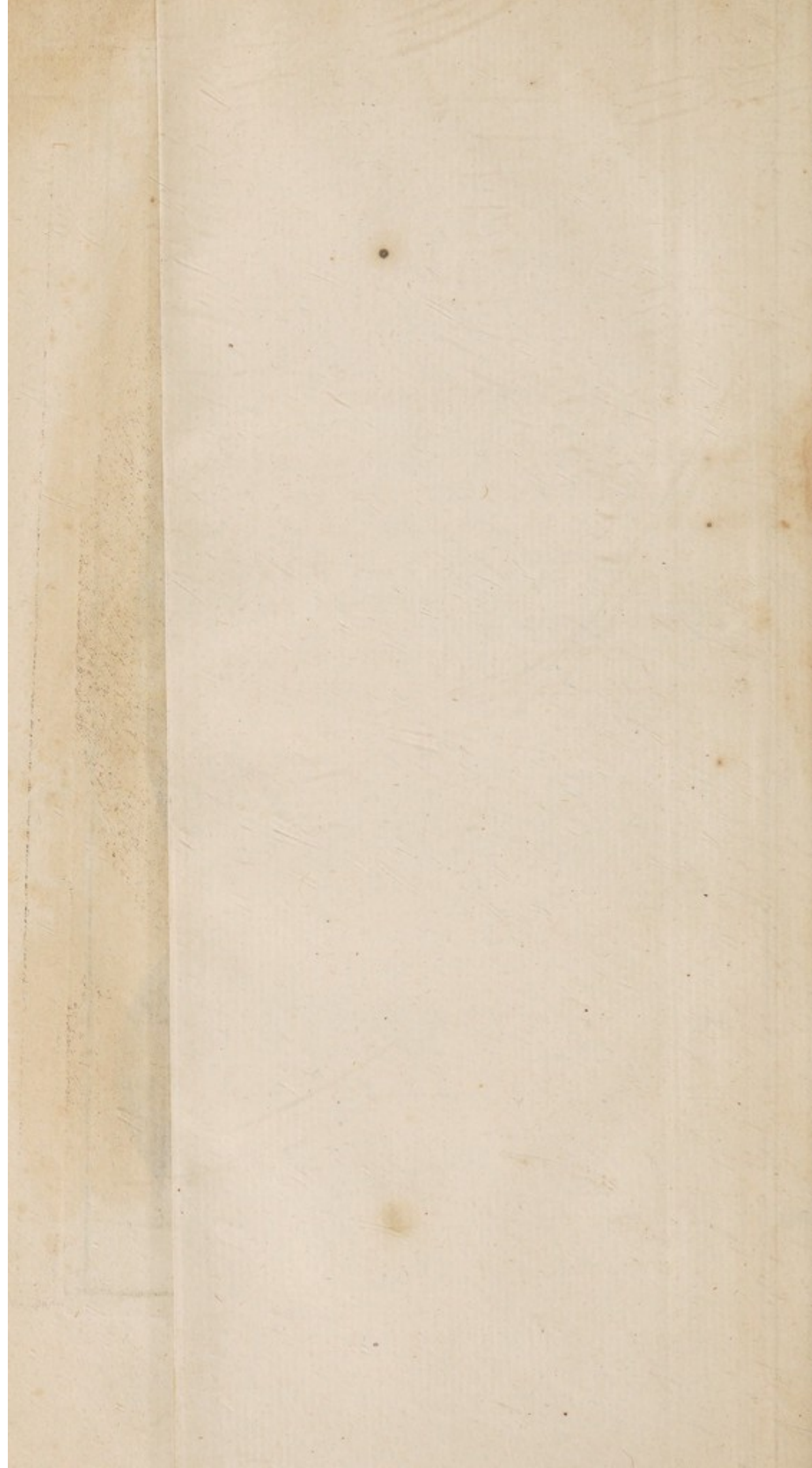
Scheuchz. alp.

TABULA VIII.

- a. SALIX §. 348. p. 281.
- b. SALIX §. 349. p. 282. *fragilis*
- c. SALIX §. 350. p. 283.
- d. SALIX §. 351. p. 283. *phylicifolia*
- e. SALIX §. 352. p. 284.
- f. SALIX §. 353. p. 285. *myrsinitis*
- g. SALIX §. 354. p. 285.
- h. SALIX §. 355. p. 286. *herbacea*
- i. SALIX §. 357. p. 287.
- k. SALIX §. 357. p. 287.
- l. SALIX §. 359. p. 288. *reticulata*
- m. SALIX §. 360. p. 289.
- n. SALIX §. 361. p. 289.
- o. SALIX §. 362. p. 290. *arenaria*
- p. SALIX §. 363. p. 290.
- q. SALIX §. 362. p. 290.
- r. SALIX §. 364. p. 291. *repens*
- s. SALIX §. 365. p. 291. *caprea*
- t. SALIX §. 366. p. 292. *Lapponum*
- u. SALIX §. 367. p. 293.
- x. SALIX §. 368. p. 293. *lanata*
- y. SALIX §. 369. p. 294. *aurita*
- z. SALIX §. 370. p. 295. *Pentandra*

Viro Spectatissimo Thomæ HEGER Mercatori celebri.

Itineri Lapponico.

Nec cælum patior, nec aquis assueuimus istis
Terraque nescio quo non placet ipsa modo.
Non domus apta fatis, non hic cibus utilis ægro
Nullus Apollinea qui leuet arte malum.
Non qui soletur; non, qui labentia tarde
Tempora narrando fallat, amicus adest.
Lassus in extremis jaceo populisque locisque
Heu quam vicina est vltima terra mihi.

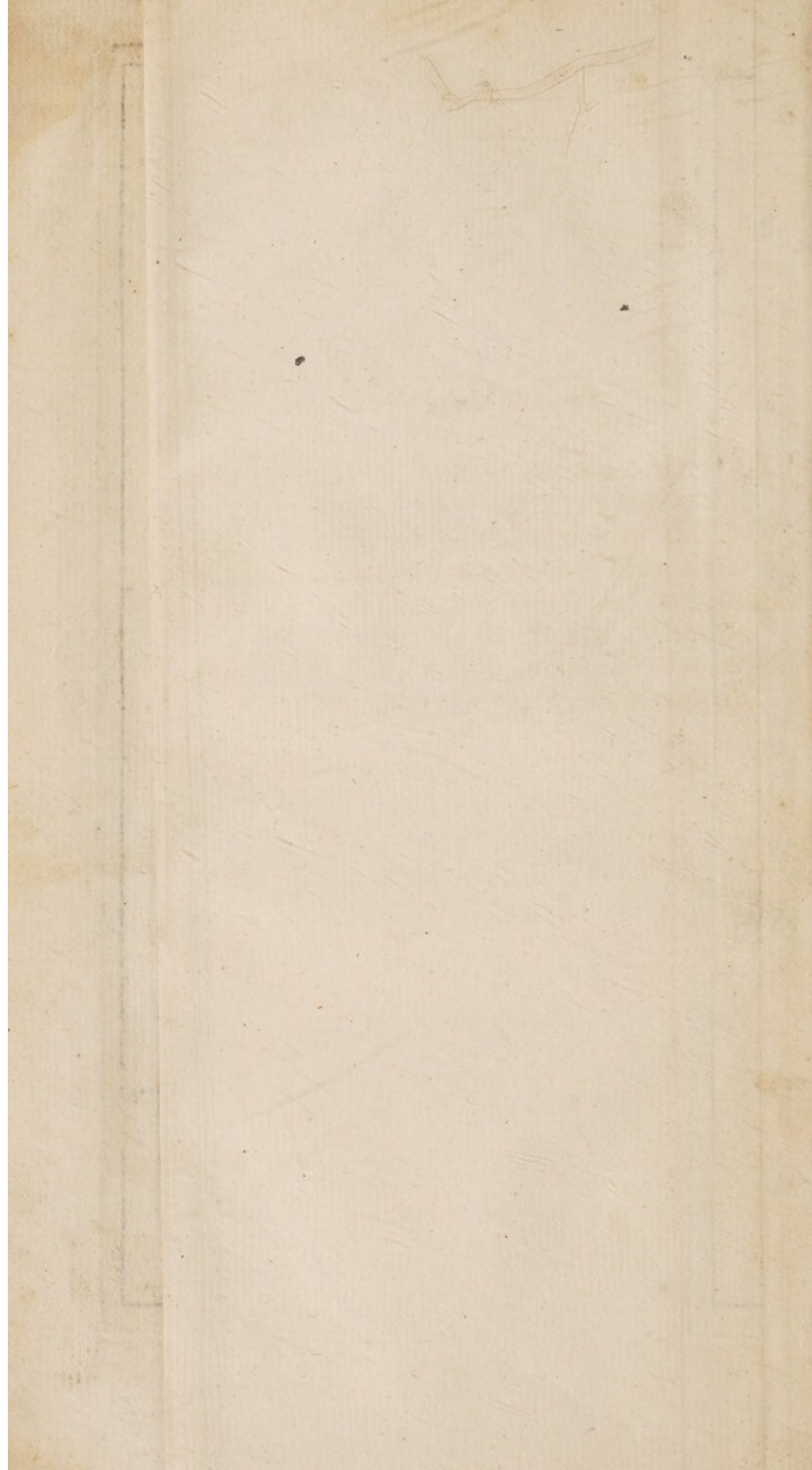
Ovid. trist. III. 3.

T A B U L A IX.

1. **ASTRAGALUS** alpinus minimus. §.
267. p. 218.
2. **CARDAMINE** foliis simplicibus ouatis,
petiolis longissimis. §. 260. p. 214.
3. **ASTER** caule vnifloro, foliis integerrimis,
calice villoso subrotundo. §. 307. p. 242.
4. **VERONICA** caule floribus terminato,
foliis ouatis crenatis. §. 7. p. 7.
5. **CAMPANULA** caule vnifloro. §. 85
p. 53. *florens.*
6. **CAMPANULA** eadem (5) *fructum fe-*
rens.

Viro Spectatissimo Abrahamo BURMANNO Mercatori insigni.

Alpibus Lapponicis.

Tu neque ver sentis cinctum florente corona,
Tu neque messorum corpora nuda vides.
Nec Tibi pampineas autumnus porrigit vuas;
Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.
Rara, nec hæc felix, in apertis eminet aruis
Arbor; & in terra est altera forma maris
Non aus obloquitur, sylvis nisi si qua remotis
Æquoreas rauco gutture potet aquas.

Ovid. pont. III. i.

T A B U L A X.

1. SCHEUCHZERIA. §. 133. p. 96.

2. JUNCUS foliis planis, culmo paniculato,
spicis ovatis. §. 127. p. 90.

3. ANTHERICUM scapo nudo capitato,
filamentis glabris. §. 137. p. 100.

4. JUNCUS foliis planis, culmo spica rac-
mosa nutante terminato. §. 125. p. 89.

5. JUNCUS gluma triflora culmum termi-
nante. §. 115. p. 83.

D.M. Caspari COMMELINI C.F. M.D. animæ, dum viveret, candidissimæ.

Hyemi Lapponicæ.

At cum tristis hyems squalentia protulit ora;
 Terraque marmoreo candida facta gelu;
 Dum patet & Boreas & nix iactata sub arcto:
 Tum liquet has gentes axe trementē premi.
 Nix iacet & iactam nec sol pluuiæve resoluunt:
 Indurat Boreas, perpetuamque facit.
 Tantaque commoti vis est Aquilonis, ut altas
 Æquet humo turres, tectaque rapta ferat.
 Pellibus & futilis arcent mala frigora braccis:
 Oraque de toto corpore sola patent.
 Sæpe sonant moti glacie pendente capilli,
 Et nitet inducto candida barba gelu.

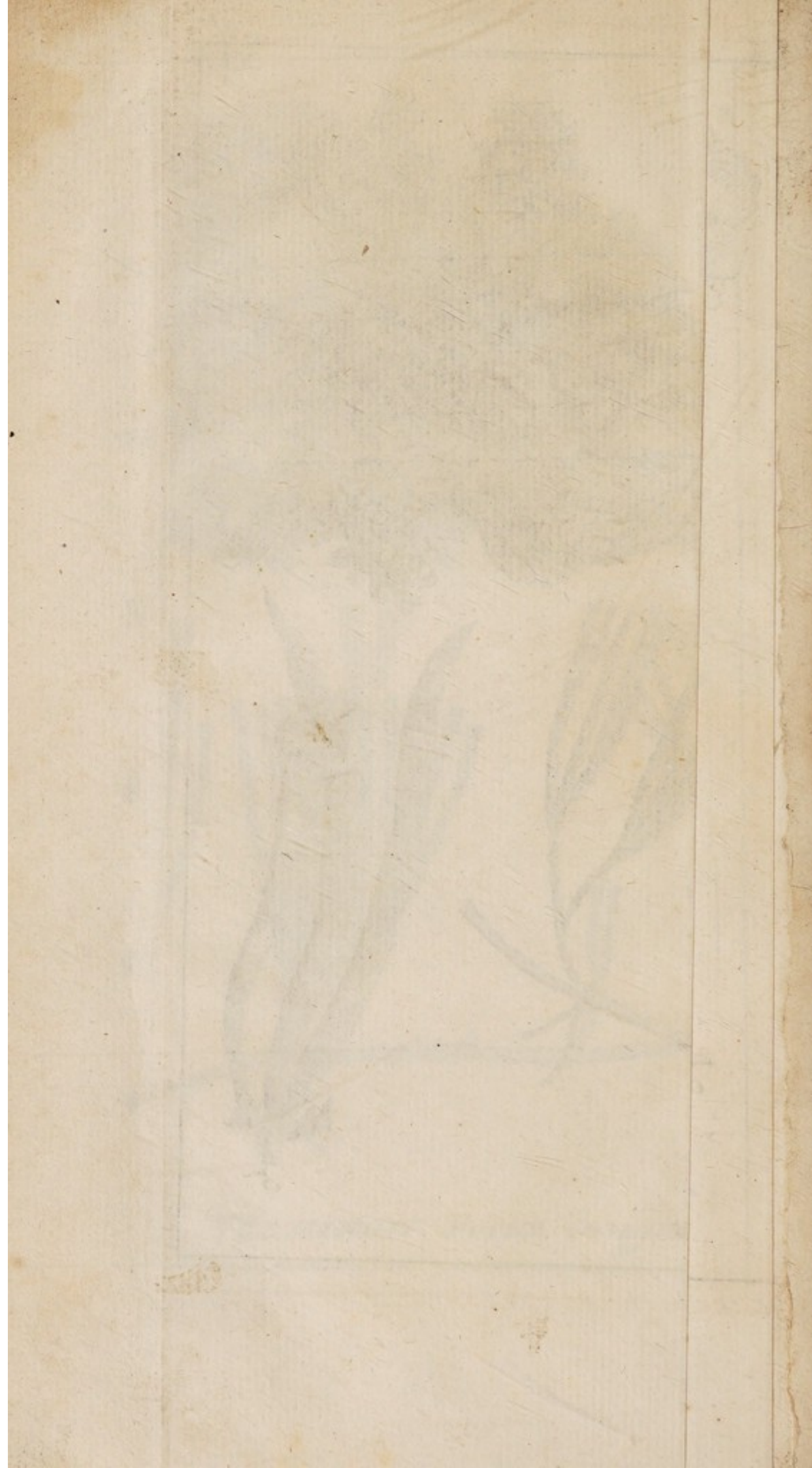
Ovid. trist. III. 10.

TABULA XI.

1. **LICHEN** niueus, finibus dædalis lacinia-
tus, ramis erectis, calice orbiculato. §. 446.
P. 341.
2. **LICHEN** foliis planis multifidis obtusis,
laciniis linearibus, calicibus concavis. §. 448.
P. 343.
3. **LICHEN** foliis subrotundis planis, leuissi-
me incis, calicibus orbiculatis disco foliū
adnatis planis. §. 443. P. 338.
4. **LICHEN** erectus ramosissimus, ramis te-
retibus nudis filiformibus obtusis. §. 440.
P. 337.
5. **LICHEN** caule simplici apice acuto aut
calice turbinato terminato. §. 433. P. 330.
6. **LYCOPodium** caule repente, ramis
tetragonis. §. 417. P. 324.

D.M. Petri VLAMINGII, Poëta insignis.

TABULA XII.

Terræ Lapponicæ.

Uterius nihil est, nisi non habitabile frigus.

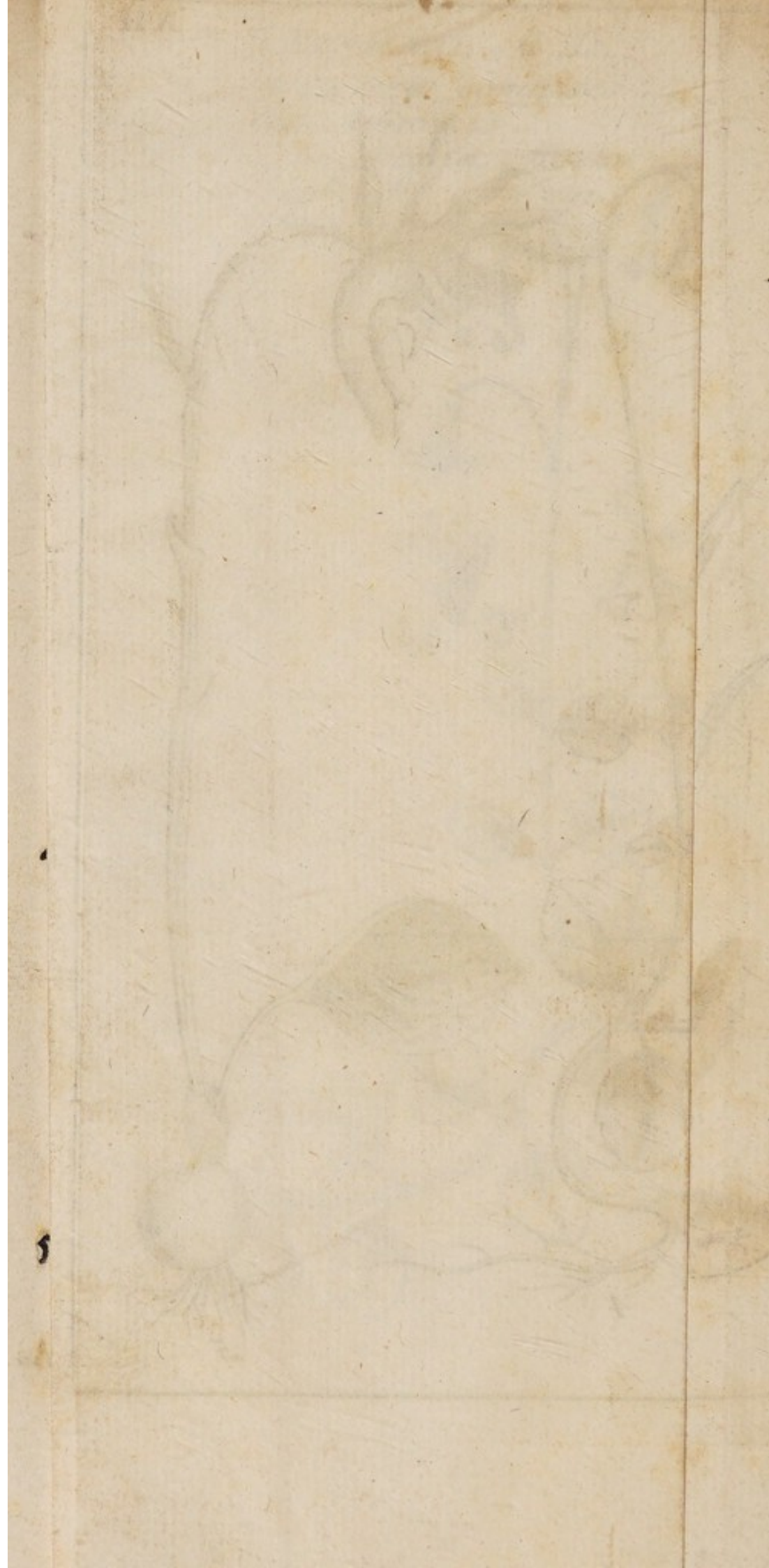
Ovid. trist. III. 4.

T A B U L A XII.

1. CUCUBALUS caule simplicissimo vni-
floro corolla inclusa. §. 181. p. 143.
2. PINGUICULA scapo villoso. §. 13.
p. 12.
3. PINGUICULA nectario conico petalo
breuiore. §. 12. p. 11.
4. LINNÆA floribus geminatis. *Gronovii*.
§. 250. p. 206.
 - a. Flos.
 - b. Corolla aperta cum staminibus & pistillo.
 - c. Calix germinis seu fructus calix.
 - d. Capsula.Figura ex Rudbeckianis.
5. CYPRIPEDIUM folio subrotundo. §.
319. p. 248.

Viro Clarissimo Carolo LINNÆO. M.D.
 Aeterno frutices LINNÆUS in ære comantes
 Amstelæ posuit gratus Amicitie.
 At Dea. plantarum soboles cui credita, Mystæ
 frondibus his titulum subdidit ipsa sui.
 Jac. Phil. D'ORVILLE.

10.31

